

Bundel van de Gemeenteraad Voorschoten van 30 april 2015

- 1 Opening en vaststelling agenda
 - Motie 100294 van ONS over Sluiting Bibliotheek op zondag
 - Motie 100295 van ONS over Stichting weekje weg voor kansarme gezinnen
- 2 Vaststellen raadsnotulen
 - Concept notulen raadsvergadering 2 april 2015
- 3 Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad
 - Lijst ingekomen stukken totaal gemeenteraad 30 april 2015
- 4 Vragenuurtje
- 5 Tijdelijke vervanging raadslid hr. Riphagen
 - Raadsbesluit toelating raadslid Lippinkhof
- 6 Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden 2016-2017
 - Raadsvoorstel Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden
 - Regionaal Inkoopkader jeugdhulp 2016-2017
 - Griffie-advies Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden 2016-2017
 - Presentatie en input raadsinformatiebijeenkomsten Reg. Ink.kader Jeugdhulp d.d. 31 maart en 8 april jl.
 - Beantwoording technische vragen CDA over Inkoopkader Jeugd 2016-2017.
 - Beantwoording technische vragen GL over Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp Haaglanden
 - Beantwoording technische vragen D66 over Inkoopkader Jeugdhulp (uitgaven 3D)
 - Motie 100296 van D66 over Zorg van goede kwaliteit en zorgcontinuïteit
 - Amendement 100297 GL en SP D66 over Regionaal inkoopkader jeugd inspraak Voorschoten - aangepast
- 7 Financiële verordening
 - RVS financiële verordening Voorschoten 2015 versie 10april.
 - Financiële verordening Voorschoten 2015 versie 10april.
 - Griffie-advies financiële verordening
- 8 RKC rapport Houdbare gemeentefinanciën en Plan van aanpak toezeggingen en moties mbt financiële aangelegenheden.
 - Rapport Onderzoek houdbare gemeentefinancien RKC WVOLV
 - Informatiebrief aan de B&B over Plan van aanpak toezeggingen
 - bijl. Overzicht toezeggingen en moties m.b.t. financiële aangelegenheden
 - Ontwerp-besluit rapport RKC houdbare financiën
- 9 Verlenen ontheffing ingezetenschap wethouder Beimers
 - Verzoek wethouder Beimers om vrijstelling woonplaatsvereiste
 - RVoorstel ontheffing wethouder Beimers
- 10 Motie 100283 VVD CDA GL en D66 over infrastructurele projecten en vervangingen
 - Motie 100283 van VVD, CDA, GL en D66 over Infrastructurele projecten en vervangingen
 - Motie 100283 van VVD, CDA, GL, D66 en ONS over Infrastructurele projecten en vervangingen (aangepast in rood 3004).
- 11 Bekrachtiging geheimhouding
 - Raadsvoorstel Geheimhouding 30 april 2015
- 12 Sluiting

Motie 100294

Motie over een niet op de agenda opgenomen raadsvoorstel of onderwerp.

Onderwerp:
Sluiting Bibliotheek op Zondag

De raad van de gemeente Voorschoten in vergadering bijeen d.d. 30 april 2015

- Overwegende dat:
- De Bibliotheek Voorschoten voorgoed op zondag de deuren sluit.
- Zondag wel één van de drukst bezochte dagen is, met gemiddeld 300 mensen.
- De Bibliotheek op zondag in een belangrijke behoefte van Voorschotenaren voorziet.

- verzoekt het college:
- Om met de directie van de Bibliotheek tot een brede oplossing te komen.
- En dat deze ontmoetingsplek op zondag in de Bibliotheek voor 300 Voorschotenaren in stand kan worden gehouden

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:
ONS Voorschoten
Ans Schrijver

Aantekening griffier:

Motie 100295

Motie over een niet op de agenda opgenomen raadsvoorstel of onderwerp.

Onderwerp:

Stichting “weekje weg ” voor kansarme gezinnen

De raad van de gemeente Voorschoten in vergadering bijeen d.d. 30 april 2015

- Overwegende dat:
- Er een stichting “weekje weg” voor kansarme gezinnen bestaat.
- Deze stichting in samenwerking met Gemeentes, Vrijwilligers, Sponsoren en een evt. kleine eigen bijdrage, een gezin met kinderen van 0-12 jaar een onvergetelijke vakantie kunnen bieden.
- De werving van deze kansarme gezinnen gebeurt via: Sociale wijkteams, Jeugdzorg, Voedselbank en andere maatschappelijke instellingen welk de gezinnen kennen en weten wie een vakantie het hardst nodig heeft.
- Er in één “Weekje Weg” altijd gezinnen zitten uit dezelfde woonplaats en dat de stichting tevens wil bereiken dat de gezinnen nieuwe contacten opdoen voor in hun dagelijks leven.
-

- verzoekt het college:
- Om met het bestuur van “weekje weg” contact op te nemen en te bespreken c.q. te overwegen of het mogelijk is om minimaal 5 gezinnen dit jaar nog t.w. 2015 en de daarop volgende jaren steeds 5 andere gezinnen deze vakantie week te gunnen.

Sacha Engelschman
Coördinator Stichting Weekje Weg
0577-406231 maandag en dinsdag
Via de mail hele week bereikbaar.
info@stichtingweekjeweg.nl

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:

Ons Voorschoten
Ans Schrijver

NOTULEN van de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 2 april 2015 vanaf 20.00 uur.

Voorzitter: de heer drs. J.M. Staatsen, burgemeester.

Griffier: de heer J. van der Does.

Aanwezige leden: de heren F. von der Assen, mr. drs. C. Bremmer, drs. S.W.C. van den Dool, A.A.L. Eversteijn, ing. P.T. van der Haven, mevrouw E. van Herk, mevrouw drs. M.A.M. Lammers, de heren E.M.L.H. Maassen, drs. M. van der Meij, J.P. Middelburg en drs. N. Mol, mevrouw A. Okma, de heren R.F. Prang, J.C.M. Rasch, de heer R. Riphagen, mevrouw A.M. Schrijver en de heren J. Smit, A.A. in 't Veen en R.J.M. Zoetemelk.

Aanwezige wethouders: de heer mr. E.P. Beimers, mevrouw B.B.M. Bremer en mevrouw drs. I.C.J. Nieuwenhuizen.

1. Opening en vaststelling agenda

De **voorzitter:** Ik open de vergadering. Ik heet de raadsleden, de aanwezigen op de publieke tribune en de mensen die thuis meekijken en meegenieten van deze vergadering, van harte welkom. We zijn bij de verdeling van de spreektijden uitgegaan van een vergadering van maximaal 2 uur. We hebben even overwogen dat het ook 1,5 uur kan worden, maar dat zien we wel. De gedachte is dat 2 uur moet gaan lukken. Als dat onverhoopt niet lukt, hebben we allerlei flexibele mechanismen om toch verantwoord met elkaar te kunnen doorgaan.

U hebt allemaal een gebakje voor u staan. Onze raadsgriffier is in een fase van zijn leven gekomen waarin hij grossiert in jubilea. Ik heb begrepen dat hij inmiddels een abonnement heeft genomen bij Maison Kelder. U weet dat hij niet lang geleden 10 jaar griffier was. Kort geleden was hij trouwens jarig. Gisteren, op 1 april, heeft hij gevierd dat hij 40 jaar bij de overheid en ook 40 jaar bij de gemeente was. Daar is in kleine kring al bij stilgestaan, maar dit jubileum wordt op een gegeven ogenblik grootscheeps en op indringende wijze gevierd. Na deze bijeenkomst volgen dus nog andere evenementen. We vonden het echter leuk om hem ook in deze kring geluk te wensen en om daar door middel van een gebakje bij stil te staan. Hans heeft 30 jaar gewerkt bij de gemeente Voorschoten, in tal van functies, in een steil opklimmende carrière. Hans, de afgelopen 10 jaar, als griffier, was de raad natuurlijk jouw werkgever. Je werkte wel bij de gemeente Voorschoten, maar de raad was je werkgever. Je hebt in je eigen speech al gezegd dat het best bijzonder is dat je hier 40 jaar geleden bent begonnen en dat op dit moment nog maar drie ambtenaren in dienst zijn van de gemeente

Voorschoten, namelijk alleen de drie mensen van de griffie. Dat maakt dit jubileum des te unieker. Hans, gelukgewenst en op naar de 50!

(Applaus)

De **voorzitter**: Zijn er nog opmerkingen over de agenda?

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ten eerste dank voor het groene gebakje. Ten tweede: u ziet dat ik vandaag een groene stropdas aan heb. U weet ongetwijfeld waarmee dat te maken heeft. Daarom wil ik de griffier nog even formeel bedanken voor het feit dat hij mij vanmiddag attendeerde op de procedure. Ik moet formeel de eerste versie van de bomenmotie intrekken en ik moet formeel versie 2.0 van de bomenmotie indienen, met dank aan alle collega's van de raad. De gewijzigde motie, die mede wordt ingediend door GroenLinks, de VVD, het CDA, ONS Voorschoten, de PvdA en de SP, luidt:

"Motie 100285:

De raad,

- *gelezen de kredietaanvraag Knooppunt Voorschoten;*
- *gehoord de beraadslagingen in de raad;*
- *gelezen de groenstructuurvisie, waarin staat aangegeven dat de Koningin Julianalaan deel uitmaakt van de hoofdgroenstructuur;*

van mening dat:

- *een groene, lommerrijke entree via de Koningin Julianalaan belangrijk is voor de visuele aantrekkelijkheid van Voorschoten;*
- *het voorgestelde ontwerp te stenig is en als gevolg daarvan afbreuk doet aan het algemeen welbevinden van weggebruikers en aanwonenden;*
- *bomen een bijdrage leveren aan een gezonder milieu;*
- *een aantrekkelijke entree van belang is voor de centrumondernemers;*

roept het college op:

- *minimaal 5 extra bomen op te nemen in de middenberm van de Koningin Julianalaan in de rode cirkel zoals aangegeven in de afbeelding;*
- *voor de extra kosten, naar verwachting ca. € 10.000,00 dekking te zoeken bij:*
 - o *meevallers in de aanbesteding van het Knooppunt of*
 - o *eventueel resterende budgetten uit de Renovatie Burgemeester Berkhoutpark;*
 - o *uit het regulier budget voor groenvoorzieningen,*

en gaat over tot de orde van de dag."

De **voorzitter**: U stelt voor om agendapunt 5, de motie, in te trekken. Ik neem aan dat de raad daarmee instemt. Ik constateer dat dat het geval is. De achtergrond hiervan is dat er een gewijzigde motie, eigenlijk een nieuwe motie is. Stemt de raad ermee in dat we die motie aan het eind van de vergadering behandelen? Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

Met deze wijziging wordt de agenda vastgesteld.

2. Vaststellen raadsnotulen van 5 maart 2015.

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

3. Lijst van ingekomen stukken voor de gemeenteraad.

Besloten wordt overeenkomstig de voorstellen tot afdoening.

4. Vragenuurtje

• *Fusiebesprekingen Leidse regio*

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Ik dacht even aan een 1 april-grap toen ik in het Leidsch Dagblad las "regio bespreekt fusie". Ook Voorschoten wordt daarbij genoemd als

een van de gemeenten die op 27 mei besprekingen gaat houden over samenwerking met een gemeente uit de Leidse regio. In de krant wordt vermeld dat dit ook zou gaan om eventuele fusiebesprekingen. Ik wil graag weten hoe het college over dit bericht denkt en wat het daar-
tegenover gaat zetten in de zin van publiciteit, want we hebben in Voorschoten duidelijk afgesproken dat er in ieder geval de komende jaren niet over een fusie gesproken zal worden. Ik krijg hier dus graag een reactie op.

De **voorzitter**: Namens het college reageer ik graag op uw vraag. Het makkelijkste zou zijn als ik zou kunnen zeggen dat het een 1 aprilgrap was, want dan had ik mijn antwoord kunnen afronden. Het was geen 1 aprilgrap, maar het bericht is ook geen reden om u zorgen te maken. Ik heb begrepen dat het de bedoeling is dat er een bijeenkomst wordt georganiseerd van de vijf gemeenteraden van de Leidse regio. Volgens mij zal die bijeenkomst eind mei plaatsvinden; ik heb de datum van 27 mei horen noemen. Die avond is ook een beetje vanuit de gemeente Oegstgeest geïnstigeerd. De gemeente Oegstgeest heeft al enige tijd geleden naar aanleiding van een aantal problemen gezegd dat zij een onderzoek zou gaan instellen naar de bestuurlijke toekomst van Oegstgeest: intensiever samenwerken met de Duin- en Bollenstreek, met Teylingen of in de Leidse regio? Er is toen ook het scenario genoemd dat Oegstgeest misschien zou moeten gaan fuseren. Uit die informatie en die stukken is dit verhaal naar voren gekomen, maar Oegstgeest heeft inmiddels besloten om als zelfstandige gemeente door te gaan. Er is dus sprake van een persbericht dat informatie heeft ontleend aan verouderde documenten. Er is al eerder gezegd dat het beleid van Voorschoten op dit punt volstrekt helder is. In het coalitieakkoord staat duidelijk dat wij kiezen voor zelfstandigheid van de gemeente Voorschoten. Het college houdt zich uiteraard met huid en haar aan het coalitieakkoord. Wat ons betreft, is er dus überhaupt niets aan de orde. Nogmaals: wat Voorschoten betreft, is de situatie helder. Mijnheer Zoetemelk, hebt u nog behoefte aan aanvullende vragen?

De heer **Zoetemelk** (CDA): Nee, voorzitter. Dank u wel voor uw uitgebreide antwoord.

• *Mogelijke fusie van Woonzorg*

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Het speelt al een tijdje dat Woonzorg wil fuseren met een andere grote corporatie op het gebied van zorgwoningen, namelijk Habion. Daar is intern een hoop gedoe over. Er heeft al een bestuurder door moeten aftreden en er zijn grote conflicten, maar het nieuwe bestuur van Woonzorg schijnt deze fusie toch door te willen zetten. Er zijn vorige week Kamervragen over gesteld. Uit de beantwoording daarvan bleek dat alle gemeenten waar een van beide fusiepartners meer dan 100 woningen bezit, een zienswijze moeten c.q. mogen schrijven. Voorschoten is een van die gemeenten en heeft, wat het bezit van Woonzorg betreft, natuurlijk een vrij bijzondere positie. Mijn vraag aan het college is daarom welke visie Voorschoten gaat indienen als Voorschoten gevraagd wordt om een zienswijze op deze fusie in te dienen.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. De heer Maassen is altijd zeer actueel met zijn vragen, want dit is inderdaad gisteren in de Tweede Kamer aan de orde geweest. Het antwoord op zijn vraag is dat de fusie met Habion nog onderzocht wordt door Woonzorg zelf. Er ligt nog geen formeel of volledig verzoek. Als de fusie concreter wordt, zullen wij als gemeente gevraagd worden om een zienswijze. Gelet op de reactie van de Kamerleden, is de fusie nog niet zeker, zoals de heer Maassen zelf al aangaf. Misschien is er dus geen zienswijze nodig. Wij zullen de ontwikkelingen nauwlettend volgen en als het nodig is, zullen wij een zienswijze formuleren, uiteraard in samenspraak met de raad. De zienswijze zal in ieder geval binnen onze bestaande kaders van de Woonvisie 2010–2014 passen. Dat is het dus voor dit moment.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik begrijp dat de zienswijze op dit moment nog niet aan de orde is, maar de vraag is natuurlijk wat de visie van de gemeente Voorschoten op het mogelijk nog verder groeien van Woonzorg is, los van het schrijven van een zienswijze. Ik zal het bij die vraag laten.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik vind het een beetje lastig om op zaken vooruit te lopen die nog niet officieel zijn. Ik wil heel graag eerst afwachten of er überhaupt sprake zal zijn van een fusie. Als dat zo is, wordt onze input gevraagd. Dan kom ik terug naar de raad met de vraag wat wij belangrijk vinden voor onze reactie. Op dit moment wil ik daar, totdat dat helder is, even geen energie in steken.

• *Persbericht over files bij het Lammenschansplein*

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Wij hebben met enige verbazing kennisgenomen van een persbericht dat deze week over dit onderwerp werd gepubliceerd. Dat persbericht hield in dat Voorschoten een aanpak wil van het fileleed op de Churchillaan en het Lammenschansplein. Ook wij vroegen ons af of dit om een 1 aprilgrap ging. Wij vroegen ons ook af of het college ervan op de hoogte is dat de GroenLinks-fractie de spoedige aanpak van de knelpunten bij het Lammenschansplein en het Knooppunt Leiden–West al sinds 2008 bepleit als alternatief voor de RijnlandRoute. Als het niet om een 1 aprilgrap gaat, vragen wij het college of het bereid is om de raad regelmatig op de hoogte te houden van de voortgang van het overleg met Leiden en de provincie Zuid–Holland over de aanpak van dit knelpunt.

De **voorzitter**: Ik heb begrepen dat ook de heer Maassen een vraag over dit onderwerp heeft. Het lijkt mij het beste om de vragen te combineren.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Ik zag in het bericht staan dat er al aan oplossingsrichtingen wordt gedacht. Een van de oplossingsrichtingen die wethouder Beimers in dat persbericht naar voren bracht, is het openstellen van de Hoflandbrug voor gemotoriseerd verkeer. Als ik goed ben geïnformeerd, betekent dit dat het college in ieder geval de mogelijkheid openhoudt om verkeer van het Lammenschansplein af te leiden door het naar de Hoflandbrug te brengen. Dat zou betekenen dat er een vergrote verkeersdruk komt op de Oude

Leidseweg. Wat is de capaciteit van de Oude Leidseweg? Is daar nog ruimte? Wordt er ook rekening gehouden met de omwonenden? Eigenlijk krijgen we immers meer sluipverkeer in Voorschoten als voor deze oplossingsrichting zou worden gekozen.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik dank de vragenstellers voor de vragen. Ik begin met de vragen van GroenLinks. Het persbericht was niet bedoeld als 1 aprilgrap. Het antwoord op de tweede vraag is dat wij inderdaad op de hoogte zijn van het feit dat GroenLinks de spoedige aanpak van de knelpunten bij het Lammenschansplein en het knooppunt al sinds 2008 bepleit; dat is ons bekend. Het antwoord op de derde vraag, of wij bereid zijn om de gemeenteraad regelmatig op de hoogte te houden van de voortgang van het overleg met Leiden en de provincie Zuid-Holland, is ja. Die bereidheid hebben we en we zullen dat dan ook doen.

De vraag van de heer Maassen heeft betrekking op de Hoflandbrug en de mogelijke openstelling daarvan. Ik sluit niet uit dat dit een bijdrage zou kunnen leveren aan de oplossing van het fileleed rond het Lammenschansplein, maar de essentie is op dit moment dat wij in samenspraak met de gemeente Leiden een onderzoek willen doen naar de verkeerseffecten van een eventuele openstelling van de Hoflandbrug. Er is dus nog geen vooringenomen standpunt dat de brug open moet. Het zou ook kunnen zijn dat die verkeerseffecten zodanig zijn dat we het niet raadzaam vinden om de brug open te stellen. De essentie is dat wij daar eerst een onderzoek naar gaan doen. Dat onderzoek gaan we samen met Leiden uitvoeren. Daarvoor maken we gebruik van een verkeersmodel dat op het niveau van Holland Rijnland is ontwikkeld en dat een verdere verfijning heeft ondergaan voor verkeersonderzoek in een wat meer grootstedelijke agglomeratie, zoals we die hier rond Leiden hebben. Dat is een buitengewoon belangrijk instrument om zo'n goed onderzoek te kunnen uitvoeren. Die verkeersmodellen zijn niet ruim voorhanden. Wij zijn blij dat dat model van Holland Rijnland er nu is en dat het ook iets meer kan worden toegespitst op de regionale situatie hier. Zodra het onderzoek is uitgevoerd en de resultaten daarvan bekend zijn, komen we daar ongetwijfeld bij de gemeenteraad op terug.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor de beantwoording. De enige vraag die ons nog rest, is waarom er niet veel eerder is begonnen met het overleg over de oplossing van deze knelpunten. Onafhankelijk van het antwoord: hoe eerder hierover met Leiden en de provincie gepraat wordt, hoe beter wij dat vinden. Wij wensen de wethouder daar dus veel succes mee. Wij kijken uit naar het volgende verslag hierover.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Dat Leiden al een tijdje geleden een lobby bij de provincie is begonnen om de Hoflandbrug open te krijgen, was inderdaad al bekend. Daar heb ik al een keer vragen over gesteld. Een onderzoek naar de verkeerseffecten is natuurlijk prima; hoe meer onderzoek en hoe meer kennis, hoe beter. Een onderzoek kan echter alleen goed uitpakken als je niet van tevoren al hebt besloten wat je daarmee wilt gaan doen. Wel moet je van tevoren besluiten waar het omslagpunt ligt. Bij welk effect dat uit dat onderzoek komt, ga je zeggen dat het wel of niet wenselijk is om die brug open te zetten? Ik weet niet of daar al een besluit over is genomen. Wanneer dat besluit wordt genomen, zou ik graag

willen dat de raad dat hoort. Mijn concrete vraag aan de wethouder is of hij hier kan uitspreken dat, als uit het onderzoek blijkt dat de verkeersintensiteit op de Oude Leidseweg toeneemt als gevolg van de opening van de Hoflandbrug, die brug niet wordt opengesteld.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik zou helemaal niet vooruit willen lopen op de uitkomsten van het onderzoek. Ik denk dat het goed is om in zo'n onderzoek verschillende varianten bij de kop te pakken, uiteraard op een methodologisch verantwoorde wijze. Ik zeg graag toe dat wij met de uitkomsten van het onderzoek teruggaan naar de gemeenteraad voordat wij daar definitieve besluitvorming over plegen. Daarbij zullen uiteraard alle effecten in den brede betrokken worden. De heer Maassen noemde bijvoorbeeld een buitengewoon belangrijk punt, het effect voor de omwonenden. Natuurlijk wordt ook dat aspect betrokken bij de uiteindelijke afweging.

De heer Von der Assen wenst ons veel succes met het overleg met de gemeente Leiden. Ik ben hem daarvoor erkentelijk. Ik voeg daaraan toe dat ook mijn voorgangers als portefeuillehouders verkeer en vervoer ongetwijfeld het nodige overleg, ook met Leiden, hebben gehad. Daar ga ik zomaar van uit. Mijn eigen ervaring is dat de verhoudingen met de gemeente Leiden op bestuurlijk niveau uitstekend zijn. Wij treffen elkaar regelmatig en er gaat geen gelegenheid voorbij zonder dat ook dit punt onder de aandacht wordt gebracht. In die zin is het positief dat dit een gedeeld probleem is, maar dat staat nog niet borg voor een goede oplossing. Daar is de medewerking van vele instanties voor nodig.

De **voorzitter**: Willen andere raadsleden nog op dit punt ingaan?

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. Voor de VVD is de aanpak van het fileleed bij het Lammenschansplein zeker geen grap. Dus heel veel dank voor het feit dat de wethouder dat serieus aanpakt. Wordt het knooppunt Lammenschansplein, een onderdeel van de hele RijnlandRoute, inderdaad aangepakt? Heeft de wethouder in die zin tegen de provincie gezegd dat, als de hele RijnlandRoute wordt aangelegd, dan wordt begonnen bij het Lammenschansplein en andere knooppunten? Of gaat hij dat nog tegen de provincie zeggen? Dan hoeven we niet te wachten op alle klachtenprocedures bij de Raad van State en op het aanleggen van een tunnel voordat eindelijk het knooppunt Lammenschansplein wordt aangepakt. Ik hoop dat de wethouder dit in die zin heeft aangekaart.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. Mijn vraag ligt eigenlijk in het verlengde van de vraag van de VVD. Het gaat erom dat het knooppunt wordt gezien als een politiek discussiepunt. Als het daar gaat stromen, zou dat de hele discussie over de RijnlandRoute nog weleens kunnen beïnvloeden, zoals GroenLinks al aangaf. Ik onderschrijf dus dat we dit vooruitlopend op eventuele bezwaarprocedures al moeten aanpakken. Anders blijven we namelijk steeds weer opnieuw wachten op definitieve besluitvorming.

De **voorzitter**: U onderschrijft het punt. U hebt zelf niet een authentieke vraag. Of wel? Officieel zijn we immers met het vragenuurtje bezig. Ik constateer dat er verder geen vragen zijn.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik kan met betrekking tot de urgentie van het vraagstuk geheel instemmen met de heren Van den Dool en Zoetemelk. Dat is ook de kern van onze boodschap: wij vinden het uiterst noodzakelijk dat die punten op korte termijn, dus nog ruim voordat de RijnlandRoute uiteindelijk wordt opengesteld – dat gaat nog jaren duren – zo snel mogelijk worden aangepakt. Wij zullen daarvoor het overleg met Leiden continueren en wij zullen daarover ook met het nieuwe provinciebestuur in overleg treden. Wij zullen ook een bondige tekst voorleggen aan de onderhandelaars die nu bezig zijn met het vormen van het nieuwe college.

• *Gegevensproblematiek jeugd-ggz*

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Deze problematiek speelt in veel gemeenten. Ook in Voorschoten wordt aan cliënten toestemming gevraagd voor het verstrekken van hun gegevens als zij om hulp vragen; zie de informatiebrief van 5 maart van het college. Dit wordt in algemene termen gedaan. Gegevens die op het formulier staan, worden verstrekt aan adviseurs van de gemeente als dat nodig is. De gegevens kunnen ook worden opgenomen in de gemeentelijke persoonsadministratie; er wordt niet verteld welke. De problematiek spitst zich toe op de vraag of dit specifiek genoeg is. Of overtreden zorgverleners hiermee hun beroepsgeheim en de Wet persoonsregistratie? Wij vragen ons dus af of dit specifiek genoeg is.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik heb gisteren het bericht van Binnenlands Bestuur gelezen. Uiteraard wordt daarin naar alle gemeenten in Nederland gekeken. Voorschoten doet het goed, zoals wij de raad al eerder hebben aangegeven, maar ik zal de specifieke vragen beantwoorden. De jeugdhulpcliënten in Voorschoten wordt gevraagd naar gegevens die jeugdhulpaanbieders, ook de jeugd-ggz, verstrekken. Jeugdhulpaanbieders vragen daarvoor standaard toestemming aan de cliënt. Zij leveren volgens format en protocol de gegevens via een beveiligd jeugdportaal. De betrokken geautoriseerde medewerkers van de backoffice jeugd – ik lees het heel goed voor, zodat het heel nauwkeurig is – verwerken de gegevens in de beveiligde systemen van GWS. Hier vindt de woonplaatscheck plaats en via de digitale beveiligde route krijgt het inkoopbureau het signaal om de factuur te betalen. De gegevens die geleverd moeten worden, zijn de bsn-gegevens, het soort en de duur van de verwachte zorg en een doorverwijzer. Dat was het antwoord op de eerste, algemenere vraag.

De cliënt wordt dus om toestemming gevraagd. Mevrouw Lamers vraagt zich af of, als de cliënt geen toestemming geeft, wel zorg geboden kan worden. Als de cliënt geen toestemming geeft aan de jeugdhulpaanbieder om al bij de start hulpgegevens aan te leveren, kan de jeugdhulpaanbieder wel starten met de behandeling. De factuur kan na de behandeling worden ingediend. Dan moet de cliënt wel meewerken met het verstrekken van gegevens,

want anders kan er niet worden uitbetaald. Er kan dan namelijk geen woonplaatscheck plaatsvinden. Dit was al voor 1 januari de werkwijze met de zorgverzekeraar. Daarin is dus niets gewijzigd.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Mijn eerste vraag ging over het specifiek genoeg zijn van de toestemming die de cliënt geeft voor het verstrekken van de gegevens. Daarop spitst de problematiek zich toe. Dat speelt in veel gemeenten. Dat is een probleem, want als dit niet specifiek genoeg geformuleerd wordt, gaan zorgverleners in tegen hun beroepsgeheim. Het gaat dus heel erg om die specifieke formulering.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik denk even na over wat mevrouw Lamers bedoelt met "specifiek". Bedoelt zij de specifieke gegevens die doorgegeven worden? Of doelt zij op de specifieke handeling wanneer de gegevens doorgegeven zijn? Dat is voor mij onduidelijk.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Het gaat om specifieke toestemming voor een specifieke gegevensverstrekking: om welke gegevens gaat het en wat gaat daarmee gebeuren? Op de Voorschotense formulieren wordt, net als op veel andere formulieren, in algemene termen gesproken over het geven van toestemming, bijvoorbeeld aan adviseurs van de gemeente. Is dit specifiek genoeg om dit in overeenstemming te laten zijn met de beveiliging van de persoonsgegevens? Daar gaat het om. Dat is de kwestie die nu speelt. Twee dagen geleden kwam dit naar boven. De vraag is hoe het daar in Voorschoten mee staat, want veel gemeenten hebben hier problemen mee.

De **voorzitter**: Ik geef de wethouder nog één keer het woord. Als dit toch te ver gaat, zou u ook kunnen overwegen om dit in de raadscommissie aan de orde te stellen.

Wethouder **Bremer**: Volgens mij zat het al in het eerste antwoord: wij vragen de gegevens die we echt nodig hebben. Die zijn specifiek genoeg en die worden dubbel beveiligd middels de systemen en de afspraken die wij hebben.

De **voorzitter**: Als mevrouw Lamers toch nog de behoefte heeft om verder door te vragen, zou ik echt zeggen: probeer dat in de raadscommissie te doen. Dan is daar misschien wat meer ruimte voor dan tijdens het vragenuurtje.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik heb geen vraag, maar wel een suggestie. Ik weet het niet zeker, maar ik heb de indruk dat de twee sprekers erg langs elkaar heen praten. Misschien is het daarom een suggestie dat zij, voordat dit in de raadscommissie komt, wellicht even een halfuurtje bilateraal overleggen, zodat helder is wat er gevraagd wordt en wat de bedoeling is. Anders is het voor ons erg lastig te volgen. Ik weet niet of zij daartoe bereid zijn, maar dat is een suggestie van mij.

De **voorzitter**: Het lijkt mij goed dat dit punt in de raadscommissie aan de orde komt, want er is kennelijk behoefte om daarover door te praten. Dan moet de vraagstelling inderdaad

van tevoren helder zijn. Anders wordt dat een "vergeefse" discussie. Als dit in de raadscommissie komt, is het dus verstandig om ervoor te zorgen dat dan het goede debat met elkaar kan worden gevoerd.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dan zou ik graag willen weten wat er onduidelijk is. Het is een vrij concrete vraag.

De **voorzitter**: We zitten nu in het vragenuurtje. Kennelijk is het onduidelijk of het punt voldoende helder is. De indruk bestaat dat de antwoorden en vragen langs elkaar heen schuren.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Volgens mij bedoelde de heer Middelburg dat er, voordat de vraag gesteld werd, daar helderheid over had moeten zijn, zodat ik wellicht een beter antwoord had kunnen geven. Het ging dus niet zozeer om behandeling hiervan in de commissie. Misschien mag ik een ander voorstel doen, ook al weet ik niet of dat binnen of buiten de orde is. Ik wil de raadsleden die daar behoefte aan hebben, uitnodigen voor een middag waarop we alleen over privacy spreken. Als daar voldoende animo voor is, wil ik dat graag organiseren. Als dat bij handopsteken duidelijk kan worden gemaakt, dan graag.

De **voorzitter**: Het beeld is dat mevrouw Lamers dit punt in het vragenuurtje aan de orde heeft gesteld omdat zij de behoefte heeft om daar in openbaarheid over te spreken; anders zou zij dat niet gedaan hebben. Ik vind het uitstekend en fantastisch als er wordt gekozen voor een andere manier van bespreken, maar de vraag is in welke mate mevrouw Lamers hecht aan het aspect van de openbaarheid. Als zij daaraan hecht, lijkt de raadscommissie mij de meest voor de hand liggende plaats om dit punt verder uit te diepen. Het is aan mevrouw Lamers. De wethouder heeft een suggestie gedaan. Mevrouw Lamers kan daar ook over nadenken, maar het is aan haar om te beslissen. Als het punt in de commissie aan de orde komt, ben ik het met de heer Middelburg eens dat het dan wel handig is om te weten waarover het gaat.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Beide mogelijkheden zouden kunnen. We hechten aan openbare behandeling hiervan in de commissie. Ik wil daar dan wel specifiek over zijn, maar een gesprek over de privacy zou ook zeer goed zijn. Ik zou dus zeggen: doe het allebei.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Ik wil toch voorstellen dat we dit in de openbaarheid in de commissie behandelen. Privacy is al zo met geheimzinnigheid omsloten. Laten we dat dus gewoon in de openbaarheid doen, ook omdat dit leeft onder mensen, die dan kennis kunnen nemen van waar wij kennis van nemen.

De **voorzitter**: U hebt mevrouw Lamers horen zeggen dat zij kiest voor de commissie, maar ook graag de andere suggestie oppakt. Het is dus niet of/of, maar en-en.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ook de D66-fractie kiest voor de openbaarheid.

De **voorzitter**: Ik concludeer dat dit punt in de eerstvolgende commissievergadering aan de orde komt. Ik doe het verzoek dat er nog even een bilateraal contact plaatsvindt tussen mevrouw Lamers en de wethouder om de vraagstelling scherp te krijgen, zodat in de commissie de goede discussie kan plaatsvinden. Daarnaast heeft de wethouder het aanbod gedaan om hier een keer uitvoeriger over te spreken. U wilt die handschoen graag opnemen. Het lijkt mij dus goed dat dat wordt opgepakt. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

5. **Stemming over motie 100285 over bomen bij Knooppunt Voorschoten.**

De **voorzitter**: Dit agendapunt is vervallen, omdat deze bomenmotie is ingetrokken.

6. **Verordening kwijtschelding gemeentelijke belastingen Voorschoten 2015 (raadsregistratienummer 4349).**

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

7. **Wijziging inspraakverordening en samenspraak (raadsregistratienummer 4302).**

De **voorzitter**: U hebt er kennis van kunnen nemen dat het voorstel ietwat is aangepast.

Het aangepaste voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

8. **Koersdocument structuurvisie Voorschoten 2025 (raadsregistratienummer 4354).**

De **voorzitter**: U hebt ook op dit punt een aangepast raadsvoorstel gekregen.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Waar hebben we het over? Een kort aanloopje: de Wet ruimtelijke ordening uit 2008 verplicht gemeenten tot het opstellen van een structuurvisie. De huidige structuurvisie voldoet kennelijk niet meer aan de eisen van de wet. Vandaar dat een update van de structuurvisie voor de komende tien jaar nodig is, begrijp ik. Het koersdocument is opgesteld om in de aanloop naar het ontwerp van de nieuwe structuurvisie Voorschoten 2015–2015 te discussiëren over de richting daarvan. Het beschrijft de hoofdlijnen van de uitgangspunten en wijzigingen van beleid op basis van hier en nu waargenomen trends en ontwikkelingen. So far, so good.

"De wereld wacht niet op Europa" is een bekende uitspraak van bondskanselier Merkel. Zij bedoelt daarmee dat Europa in termen van wereldbevolking, maar ook in termen van economische kracht steeds minder gewicht heeft en zich niet kan permitteren om stil te zitten en te denken dat werk, welvaart en sociale voorzieningen automatisch op hetzelfde peil blijven. Je zou misschien ook kunnen zeggen dat onze omgeving niet op Voorschoten wacht. Daarom vraag ik speciale aandacht voor het volgende. Voorschoten moet actief insteken op samenwerking met anderen. Gisteren was er bijvoorbeeld een uitstekende avond over de regionale omgevingsvisie die de gemeente Leiden opstelt met andere gemeenten. De gemeente

Leiden stelde zich bij die presentatie open op ten opzichte van de regio. Terzijde: ook collega Van den Dool was daarbij aanwezig; complimenten aan de VVD-fractie. We kregen een fascinerende presentatie over een manifest voor het metropolitane gebied Groot Leiden, gesitueerd tussen de noordelijke metropool Groot Amsterdam en de zuidelijke metropool Den Haag-Delft. In de continue competitie strijden regio's om het binnenhalen van kapitaal, kennis en kwaliteit.

Waarom noem ik dit alles? In de afsluitende lijst van gesprekken, deelnemende sprekers, workshops en gemeenten staan tientallen namen onder het manifest. Bij heel goed lezen kom ik één naam uit Voorschoten tegen, namelijk die van oud-wethouder De Beer. Mijn vraag is hoe wij de participatie van het college en de werkorganisatie in dit in mijn ogen zeer belangrijke traject waarderen. Mij dunkt dat we zeer actief mee moeten doen. Delen de wethouder en het college deze conclusie?

Wij stemmen in met het voorliggende voorstel en het voorliggende beslispunt. De CDA-fractie juicht toen dat onze suggestie over veiligheid in de ruimtelijke structuur als algemeen uitgangspunt is opgenomen. We kunnen elke dag in de krant lezen hoe belangrijk dat is en hoe kwetsbaar onze samenleving tegenwoordig op dat punt is. Het is dus belangrijk dat dat is overgenomen. Uiteraard juicht de CDA-fractie ook toe dat het uitgangspunt van het behoud van een kindvriendelijke en groene uitstraling is overgenomen. Tot slot onderstrepen wij graag het belang van burgerparticipatie, maar ik hoop dat de wethouder onze vragen heeft begrepen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Wij hebben een paar kleine puntjes. Ten eerste verwondert het ons enigszins dat volgens het originele stuk blijkbaar nog steeds niet duidelijk is – misschien wordt het duidelijk als we antwoord krijgen – of we een MER-procedure door zouden moeten. Daar hebben we in de commissie naar gevraagd. Daar kwam geen antwoord op, maar het stuk is herzien. Wij hoopten dus dat daarin uitsluitsel daarover zou worden gegeven. Dat is nog niet gebeurd. Dat verwondert ons, want we hebben niet het gevoel dat we de enige Nederlandse gemeente zijn die een structuurvisie opstelt of dat we dit voor het eerst doen. We hadden dus het idee dat die vraag eigenlijk simpel te beantwoorden moet zijn. Dat is maar een klein puntje.

Wij zijn heel blij met de wijzigingen die in het koersdocument zijn aangebracht. We herkennen heel veel terug van de inbreng van de collega-fracties in de commissie. We herkennen ook een deel van onze eigen inbreng terug. Wij vinden het absoluut heel goed dat de door insprekers bepleite aandacht voor een groen en kindvriendelijk Voorschoten in het stuk is opgenomen. Dat werd door de raadscommissie maar ook direct door het college omarmd. Het is heel goed dat dit als uitgangspunt is toegevoegd naar aanleiding van de inbreng vanuit de samenleving.

Het laatste puntje betreft de sturingsfilosofie, de filosofie van hoe wij hier als gemeente mee omgaan. Wij zagen tot onze zeer milde, kleine vreugde dat één klein woordje is toegevoegd,

namelijk dat de gemeente zich nu "actief" gaat bemoeien met ontwikkelingen die uit de samenleving komen. Dat vinden wij een aanwinst, want wij hadden in de commissie best kritiek op het redelijke "laisser faire en laisser passer"-gehalte van de sturingsfilosofie die er oorspronkelijk in stond. Wij zijn daar dus blij mee, maar het gaat nog steeds slechts om één woordje, "actief", in een A4'tje vol met "laisser faire"-achtige denkwijzen. Als we mensen kennen die te maken hebben met de crisis et cetera, kunnen wij allemaal dagelijks zien waar die denkwijzen toe leiden. Wij hopen dat we in Voorschoten op ruimtelijk gebied niet dezelfde fouten maken die wij landelijk op economisch gebied wel gemaakt hebben zien worden.

De **voorzitter**: Ik stel vast dat u uw ideologische punt hebt gemaakt. Ik zou bijna zeggen dat ik daarom het woord nu aan de heer Maassen geef.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Misschien is het verstandig als ik daar niet op inga. Soms duurt het even voordat je op een goede gedachte komt; in dit geval vijf seconden.

Voor ons ligt het koersdocument voor de structuurvisie. De sprekers van het CDA en de PvdA hebben allebei eigenlijk al aangegeven wat ik ook wilde aangeven. Het is goed dat het college heeft geluisterd naar de commissie. Het is heel goed dat het college ook heeft geluisterd naar degenen die bij de commissiebespreking hebben ingesproken en die vanuit de samenleving met een achtste kernpunt kwamen. Dat kernpunt is onverkort overgenomen. Daar heb ik waardering voor. Zo zou je vaker met goede inspraak moeten omgaan.

Nu het stuk zelf. Met het koersdocument wordt nog niet zo heel veel besloten; het geeft een richting aan. Er moet trouwens nog wel worden aangepast dat erboven staat dat er zes uitgangspunten zijn, terwijl dat er inmiddels negen zijn. De geformuleerde uitgangspunten zijn deels afgeleid van de toekomstvisie. Voor een deel kan de SP zich uitstekend in die uitgangspunten vinden. Dat geldt bijvoorbeeld voor het uitgangspunt dat het gevarieerde woningaanbod van Voorschoten past bij de woonwensen van verschillende doelgroepen in verschillende leeftijdscategorieën; dat is heel belangrijk. Dat geldt ook voor een duurzame organische ontwikkeling van het dorpse karakter en de basiskwaliteit. Ik hoef ze niet allemaal voor te lezen, maar van een aantal ontwikkelingen vindt de SP het vanzelfsprekend heel goed dat daar aandacht voor is. Er zijn echter ook uitgangspunten, bijvoorbeeld de passantenhaven, waarmee wij meer moeite hebben. Toch zal de SP instemmen met dit document, omdat het gaat om de richting die wij opgaan. Wij vertrouwen erop dat bij de uiteindelijke vaststelling van de structuurvisie en ook later in het proces, bij het vaststellen van bestemmingsplanwijzigingen, de daadwerkelijke besluiten worden genomen, dus dat nu geen go/no go-besluit wordt genomen. De richting waarin wordt gedacht, is een prima richting, hoewel daar zeker kanttekeningen bij te maken zijn.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Het koersdocument is inderdaad een hulpmiddel om uiteindelijk tot een structuurvisie voor Voorschoten te komen. We hebben daar in de commissie uitgebreid en op een prettige manier over gediscussieerd. Daar is iets goeds uit gekomen. Het is in ieder geval een goed leesbaar en goed geïllustreerd document. Dat leidt

uiteindelijk in hoofdstuk 6 tot de belangrijkste ruimtelijke uitgangspunten, niet zes maar negen. Deze richtinggevende uitgangspunten zijn medebepalend voor de structuurvisie 2015–2025. D66 spreekt waardering uit voor de samenstellers van het document en voor de manier waarop alle suggesties vanuit de commissie daarin naar voren zijn gekomen. Er zijn inderdaad enkele wijzigingen ten opzichte van het vorige document. Die zijn op een prima manier aangebracht. Dat betreft onder andere de groene aspecten en de kindvriendelijke uitstraling, maar ook de boven- en ondergrondse veiligheid. Dat zijn goede punten die in dit document terecht zijn gekomen.

Toch zijn wij van mening dat enkele elementen iets specifieker naar voren dienen te worden gebracht. Met betrekking tot de groene uitstraling moge duidelijk zijn dat wij blij zijn dat er voor 2025 wordt gestreefd naar het behoud van open zichtlijnen in de Duivenvoordecorridor. Dat komt nu eigenlijk nog te weinig naar voren in het stuk, terwijl we dat volgens mij allemaal heel belangrijk vinden. Wij verzoeken het college dan ook om dit alsnog in het koersdocument op te nemen.

Bij het vijfde uitgangspunt, bereikbaarheid, staat dat de hoofdsystemen van auto- en fietsverkeer op orde zijn. Wij hebben in de raad al een paar gesproken over de doorstroming in de richting van Leiden. Als we niet de visie hebben dat we ook daar de komende jaren iets aan doen, laten we volgens mij iets liggen.

Last but not least kom ik bij punt 7, de economie. In deze visie had mogelijk meer aandacht gegeven kunnen worden aan de winkelomgevingen buiten het centrum. Als we in de visie opnemen dat we ook daaraan aandacht geven, is D66 zeer blij met het hele document.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. De VVD stemt in met dit koersdocument als opmaat naar de structuurvisie van Voorschoten tot 2025. Wij hebben dit stuk beoordeeld op basis van de vraag waarom wij zelf in dit dorp zijn komen wonen en waarom nog steeds heel veel mensen graag in het dorp zouden willen wonen. Wat zijn belangrijke kenmerken? Ik zal ze niet allemaal noemen; ik zal er een paar noemen. We hebben een dorps karakter, met veel groen, een mooie leefomgeving en water om ons heen. We hebben een sterk en levendig centrum. We hebben een eigen economie met veel bedrijvigheid. De leefomgeving moet veilig zijn. Ik heb hiermee een paar punten genoemd. Tot onze grote verrassing kwamen heel veel van die punten eigenlijk een-op-een terug in dit stuk. Vandaar dat wij volmondig ja kunnen zeggen tegen de goede uitgangspunten.

Wij zijn ook blij met enkele aanpassingen en aanscherpingen, bijvoorbeeld het meer benadrukken van de kindvriendelijkheid. We willen immers niet alleen oudere mensen naar het dorp trekken, maar ook jonge gezinnen die graag hierheen willen komen. Die aanscherping is dus prima.

Er is al gezegd dat ik gisteravond met de heer Bremmer aanwezig was bij de avond over de structuurvisie waaraan Voorschoten al sinds 2013 deelneemt en waaraan Leiden en alle dor-

pen daaromheen meedoen. Laten we geen dingen dubbel doen. Laten we ervoor zorgen dat we onze eigen structuurvisie richten op ons eigen dorp, met name op ons dorpse karakter. De overige dingen vallen binnen de grotere structuurvisie tot 2040, waarbij wij een onderdeel zijn van de Deltametropool, zoals het volgens mij wordt genoemd. Uiteraard moeten we ook blijven kijken in andere richtingen, in zuidelijke richting: zijn misschien ook structuurvisies op komst. Daar moeten we rekening mee houden. Dit document als opmaat richting de volgende stap en ook burgerparticipatie krijgt onze instemming. Wij hopen dat daar met name voor Voorschoten en voor het dorpse karakter veel goeds uit voort gaat komen.

De heer **Rasch** (ONS Voorschoten): Voorzitter. Allereerst wil de fractie van ONS Voorschoten het college complimenteren met dit uitstekende stuk. Wij zijn heel blij met deze aanpak en met name met het voortraject, waarin burgers en maatschappelijke participanten uitdrukkelijk betrokken zijn geweest bij de totstandkoming van in eerste instantie de toekomstvisie van Voorschoten, die de inspiratie heeft geleverd voor het voorliggende koersdocument. Uiteraard ligt er op dit moment geen structuurvisie voor, maar een koersdocument dat richtinggevend moet zijn voor het opstellen van de structuurvisie. Daarbij willen wij het college wel iets meegeven, namelijk dat de Wet op de ruimtelijke ordening de komende jaren zeer waarschijnlijk zal worden vervangen door de Omgevingswet. In die context zal niet meer gesproken worden van een structuurvisie, maar van een omgevingsvisie. Het zou verspilde moeite en jammer zijn als wij over drie jaar een nieuwe omgevingsvisie zouden moeten ontwikkelen, terwijl we nu net een structuurvisie aan het maken zijn.

Tot slot zou ik tegen de heer Maassen willen opmerken dat het wel interessant is dat het hoofdstuknummer 6 is, maar dat dat niet bepalend is voor het aantal punten in het hoofdstuk.

De heer **Maassen** (SP): De heer Rasch heeft helemaal gelijk. Ik keek in een oogopslag naar een pagina en interpreteerde het zesje verkeerd. Het is beter dat dat hierbij gebeurt dan bij de begroting, toch?

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Ik dank het college voor het aangepaste document. Wij denken dat dit in ruimtelijk opzicht een goede vertaling is van de toekomstvisie. Het is belangrijk dat ook het vervolg van dit document in een participatief proces met de burgers tot stand komt. Wij hebben het nu over een document met een redelijk hoog abstractieniveau. Wij hebben enkele punten genoemd die wij belangrijk vinden, bijvoorbeeld de aandacht voor de groene gebieden rond Voorschoten, duurzaamheid, duurzame ontwikkeling en het speelruimteplan. Wij zien tot ons genoeg dat die zaken inmiddels in het document zijn verwerkt.

Wij hebben nog wel een vraagje. Helemaal aan het eind van het raadsvoorstel is een zin toegevoegd over een interactieve kaart voor de structuurvisie. Er wordt gesteld dat het niet mogelijk is om die binnen het huidige budget te leveren. Wij vragen ons af wat het belang is van

zo'n interactieve kaart voor het opstellen van de structuurvisie en of op een andere manier in de kosten kan worden voorzien. Misschien kan de wethouder daar nog iets over zeggen.

Wij hebben in de commissie begrepen dat we de verslagen van de bijeenkomsten die er met burgers zijn geweest over de visies verkeer en wonen, nog tegemoet kunnen zien. Daar kijken wij naar uit. In het koersdocument staan mooie termen zoals "uitnodigingsplanologie" en "interactief participatieproces". Dat proces moet dit jaar dus vorm gaan krijgen. Dat klinkt mooi. Ook wij hebben het woordje "actief" in het aangepaste document gezien. Dat klinkt ons allemaal als muziek in de oren, maar als geboren Rotterdammer krijg ik ook warme gevoelens bij de slogan "geen woorden maar daden". Wij stemmen dus in met het koersdocument en wij wensen het college verder veel succes met de verdere uitwerking. Wij kijken uit naar de vervolgstappen.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik dank de raad, allereerst voor de behandeling van dit stuk in de commissie. Zoals we daar met z'n allen over dit koersdocument hebben gesproken, is inderdaad zoals wij dat graag willen: met elkaar nadenken over wat wij belangrijk vinden aan Voorschoten en wat wij straks terug willen zien in de structuurvisie. Zo is het stuk samengesteld. Ik ben blij dat u daar in de commissie allemaal zo op hebt gereageerd. Ik zeg ook dank voor de complimenten voor de overname. Dat is dank van het college aan de raad, want de raad heeft hiervoor gezorgd.

Ik ben afgelopen week in de bibliotheek geweest om zowel met jongeren als met andere bezoekers te spreken over de structuurvisie van straks; we zijn al een beetje begonnen. De heer Van den Dool had het over de vraag waarom wij in Voorschoten zijn komen wonen. Voor mij was dat heel eenvoudig: mijn man woonde hier en wilde niet weg; ik snap nu waarom. Dat was mijn reden om van het oosten hierheen te komen; ik had daar niet veel keuze in. Aan de mensen die ik in de bibliotheek sprak, vroegen wij wat zij graag anders zouden willen zien in Voorschoten en wat er verbeterd kan worden. Zij moesten daarover heel lang nadenken: het is groen, rustig en dorps; alles wat we willen hebben, is er. Zij moesten dus echt heel lang nadenken. Op zich is dat een compliment voor ons hele dorp: de inwoners zijn gewoon heel tevreden. Dat moeten we vooral zo zien te houden; vandaar dit document.

Het CDA sprak al over de avond die gisteren georganiseerd is. Ik ben blij dat de heer Bremer daar is geweest. Ik had daar ook om gevraagd via de griffie. Het verbaast mij dat de naam van de heer De Beer onder het document staat, want ik ben zelf betrokken bij die omgevingsvisie voor de Leidse regio. Ik heb al twee bijeenkomsten meegemaakt en de door de heer Bremmer bijgewoonde presentatie heb ik mede samengesteld. Het verbaast mij dus dat de verkeerde naam eronder staat, maar ik zal dit aan Leiden doorgeven.

Een visie voor de regio is heel belangrijk. Je kunt het als Voorschoten niet alleen. We werken op tal van gebieden natuurlijk al samen in andere verbanden, maar er ligt ook een opgave van nu tot 2040, onder andere de 30.000 woningen die nog gerealiseerd moeten worden. Als je dat samen met de regio kunt verdelen – hoe moeten de dorpen er volgens ons uit zien

en hoe wil Leiden zich profileren? – is het goed om elkaar daarin te versterken. Wij zijn daar heel nauw bij betrokken en ik participeer er ook heel graag in mee. De oproep van de heer Bremer is dus al gehoord, aan de voorkant.

De PvdA vroeg naar de MER. Volgens mij heb ik die vraag in de commissie wel beantwoord. Ik was dat in eerste instantie vergeten. De heer Overbosch vroeg daarnaar en in tweede instantie heb ik daar antwoord op gegeven. Of een MER-procedure nodig is, is afhankelijk van wat wij in de structuurvisie zetten als we bezig zijn met het structuurvisieonderzoek. Ik kom daar in het traject op terug. Op dit moment weten we dat gewoon nog niet. Dat was volgens mij ook mijn antwoord in de commissie.

De SP gaf aan dat het goed is dat er geluisterd is. Inderdaad, de raad gaf het aan en wij nemen het over. De heer Maassen had het zelf al ontdekt en verteld: het gaat om hoofdstuk 6. Daar stonden in het begin zes uitgangspunten in en je zou kunnen concluderen dat er nog steeds zes uitgangspunten stonden, maar dat is inderdaad niet het geval.

D66 gaf complimenten voor de goede leesbaarheid van het stuk en voor de discussie in de commissie. D66 vroeg extra aandacht voor de groene uitstraling, met name van de Duivenvoordecorridor. Die zullen we dus nog meenemen.

Ook de heer Van den Dool sprak over de presentatie van gisteravond. Ook hij vindt het goed dat wij daaraan meedoen, maar hij roept ertoe ook om vooral ook onze eigen structuurvisie in de gaten te houden. Uiteraard, dat doen wij zeker; vandaar dat wij dit stuk nu voorleggen.

De heer Rasch vroeg naar de omgevingsvisie en de Omgevingswet, die er in 2018 inderdaad aankomt. Onlangs hebben we al een start gemaakt: wat wordt er van ons gevraagd, in hoeverre bijt het elkaar, gaan we geen dubbel werk doen? Datgene wat wij nu met de structuurvisie aan het doen zijn, kan in principe weer een basis zijn voor de nieuwe Omgevingswet. Er zullen altijd dubbelingen in zitten, maar we kunnen niet drie jaar wachten door dit nu niet te gaan doen. De structuurvisie is aan vernieuwing toe. Over drie jaar komt de Omgevingswet, met de omgevingsvisie, maar wat daar dan precies mee gevraagd wordt, is nog niet helemaal bekend. Dat komt nog naar de gemeente.

De interactieve kaart, waar GroenLinks naar vroeg, is niet noodzakelijk. Er is natuurlijk wel een fors bedrag voor nodig, namelijk € 15.000. Ik kan mij voorstellen dat de raad zegt: laten we, omdat die kaart niet nodig is voor het maken van de structuurvisie, die € 15.000 voor iets anders inzetten. Dat is echter een bevoegdheid van de raad. Ik wacht dus af wat daarop het antwoord is.

De **voorzitter**: Er is behoefte aan een tweede termijn.

De heer **Bremmer** (CDA): Voorzitter. Ik dank de wethouder hartelijk voor haar duidelijke antwoorden en haar toezegging om actief te participeren in het proces van de regionale toekomstvisie.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Zoals de heer Overbosch in de commissie al heeft aangegeven, denkt mijn fractie dat de interactieve kaart eraan zou bijdragen om onze inwoners goed te betrekken bij de rest van het proces. Ik ben heel blij met wat het college tot nu toe heeft gedaan en ongetwijfeld nog gaat doen. Als de wethouder ergens een dekking kan vinden – die hebben wij niet gevonden – zouden wij dat een heel goede toevoeging vinden.

De heer **Riphagen** (D66): Voorzitter. Ik dank de wethouder voor het feit dat zij de open zichtlijnen in de Duivenvoordecorridor in de stukken opneemt. Wij zijn zeer tevreden.

De heer **Van den Dool** (VVD): Voorzitter. De wethouder stelde ons een vraag over de kaart; kennelijk moet die vraag nu beantwoord worden, maar ik heb eerst nog de vraag of die kaart nu nodig is of dat het misschien mogelijk is om die kaart te maken in een soort samenwerking, in het kader van de structuur- of omgevingsvisie die wij in de Leidse regio aan het maken zijn. Dan hoeven we niet alles dubbel te doen, maar kunnen we dit op die manier misschien in één keer oplossen. Dat zou misschien aan beide kanten ruimte geven.

De heer **Von der Assen** (GroenLinks): Voorzitter. Wat de interactieve kaart betreft, sluit ik mij allereerst aan bij de woorden van de heer Middelburg. De bedoeling van mijn vraag was eigenlijk om duidelijk te krijgen wat het belang is van zo'n interactieve kaart. Misschien kunnen we daar in het vervolgproces nog op terugkomen. Zoals de heer Van den Dool suggereerde, is het wellicht echter ook mogelijk om dit mee te nemen in een ander kader. Wij wachten het antwoord van de wethouder op dit punt even af. Dan zien we wel verder.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik vind de suggestie van de heer Van den Dool om te bekijken of er met Leiden iets te bewegen valt, heel slim, want kosten delen is altijd goed. Ik denk dus dat het goed is om daarnaar te kijken. Ik stel voor dat ik gewoon in het interactieve proces met een voorstel kom: wat zijn de kosten, waar hebben we het voor nodig en waar hebben we het niet voor nodig? En dan maakt de raad de afweging. Is dat een goed voorstel?

De **voorzitter**: Die toezegging door het college wordt genoteerd door de griffier en komt op een van zijn lijstjes te staan. De griffier zal over tien jaar controleren of deze toezegging is uitgevoerd. Volgens mij kunt u zich allemaal, met veel complimenten voor het gedegen bestuurlijke en ambtelijke werk, vinden in het stuk.

In stemming komt het gewijzigde voorstel.

Het gewijzigde voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

9. Wijziging afstemmingsverordening en intrekking toeslagenverordening Wet werk en bijstand. Vaststellen verordening loonkostensubsidie en re-integratieverordening (raadsregistratienummer 4406).

De **voorzitter**: Er zijn nog enkele technische vragen beantwoord.

Mevrouw **Schrijver** (ONS Voorschoten): Voorzitter. ONS Voorschoten kan het bij dit agendapunt kort houden. Wij keuren de voorliggende wijzigingen en bijgevoegde ontwerpbesluiten goed, mede omdat deze wijzigingen en verordeningen onderdeel zijn geweest van de beleidsplannen en verordeningen van de transitie sociaal domein 2014 en nu alleen als doel hebben om te voldoen aan hogere wet- en regelgeving.

Daarnaast zou ik erg graag iets willen opmerken. In december 2014 gaf ONS Voorschoten al aan heel blij te zijn met de voor werkgevers in aantocht zijnde no-riskpolis. In het ontwerpbesluit re-integratieverordening Participatiewet is deze no-riskpolis opgenomen in artikel 12 en door het college verder uitgewerkt. In artikel 13 staat dat door het college een werkgeverscheque kan worden verstrekt aan werkgevers die een arbeidscontract aanbieden aan mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Bij toeval zag ik gisteravond een tv-uitzending van Zembla, waarin jonge mensen met een lichte verstandelijke handicap aan het woord kwamen. De essentie van die uitzending was dat deze mensen veel dingen lastig vinden om te begrijpen. Vaak hebben ze een steuntje in de rug nodig. Zij gaven zelf expliciet aan dat zij bij deze maatschappij willen horen en niet daarbuiten willen staan. Ondanks het artikel van vandaag in het Leidsch Dagblad, waarin staat dat er in de Leidse regio zorg bestaat over garantiebanen, is ONS Voorschoten zeer content met de no-riskpolis en de werkgeverscheque. Dat zijn twee belangrijke elementen om deze mensen daadwerkelijk in de maatschappij te kunnen laten functioneren en om de weg naar betaald werk voor deze vaak jonge mensen dichterbij te brengen.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. We hebben het over het ontwerpbesluit re-integratieverordening Participatiewet. Het zal geen verrassing zijn dat de CDA-fractie hiermee instemt, want dat heeft mijn collega Dulfer al aangekondigd in de commissievergadering. Eerder heeft het CDA wel voorgesteld om tweejaarlijks een verslag over de doeltreffendheid van het beleid te maken; in het ontwerpbesluit is sprake van een vierjaarlijks verslag. Wij hebben dat vorig jaar in oktober al voorgesteld in de commissie, maar na de beantwoording van schriftelijke vragen van het CDA en een toezegging van de wethouder in de laatste commissievergadering van 19 maart jl. hebben wij dit losgelaten. Er is namelijk toegezegd dat tweejaarlijks in de managementrapportage, de zogenoemde Marap, terugkoppeling plaatsvindt van diverse soorten beleid, waaronder ook dit beleid. Als de wethouder kan bevestigen dat er inderdaad een eventuele aanvulling op de Marap komt om deze terugkoppeling volledig te doen, is de CDA-fractie helemaal tevreden. Een klein vraagje dat ik daar nog bij heb, is of die eventuele toevoeging ook inclusief de verslagen van de cliëntenraad en de bezwarencommissie is.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik sluit mij graag aan bij het door de heer Prang genoemde punt. Dat deed mevrouw Eshuis in de commissie ook al en ik herhaal dat graag.

Iets anders wat mevrouw Eshuis namens mijn fractie in de commissie zei, betrof het beschutte werk. Gelukkig is op dat punt een toezegging gedaan door het college. Die staat ook netjes vermeld in de memo met de lijst van allerlei toezeggingen die in de commissie zijn gedaan. Daarvoor zeg ik trouwens veel dank, want wij vinden dit een bijzonder prettige manier van werken. Daarvoor complimenteer ik het college dus, maar dat neemt niet weg dat wij, een beetje in contrast met het betoog van mevrouw Schrijver, wel denken dat er een aantal goede instrumenten in Voorschoten is voor de mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt, maar dat wij ons daar toch nog wel zorgen over maken. Ik denk daarbij inderdaad aan het artikel in het Leidsch Dagblad, waaruit blijkt dat er toch wel wat zorgen in de regio leven over de garantiebannen. Wij maken dus graag gebruik van deze gelegenheid om het college op het hart te drukken om juist voor de mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt zo veel mogelijk te doen en zich er hard voor in te zetten om te voorkomen dat beschermt werk via garantiebannen straks niet loopt zoals het zou moeten lopen. Het is mooi dat we bijvoorbeeld de door mevrouw Schrijver genoemde instrumenten hebben, maar laat het college er dan wel voor zorgen dat zij optimaal en zo veel mogelijk worden benut. Vastleggen in een verordening kan iedere gemeenteraad, maar wij zien nog veel liever dat het ook goed wordt uitgevoerd.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Mij resten nog twee opmerkingen, na een goede discussie in de commissie. Met betrekking tot de verslaglegging klopt het dat wij hebben toegezegd dat in de Marap iets uitgebreider aandacht besteed gaat worden aan de doeltreffendheid van het beleid dat hier wordt voorgesteld. De verslagen van de cliëntenraad en de bezwarencommissie zullen wij, voor zover die openbaar zijn, naar aanleiding van het verzoek zeker toevoegen.

Terecht hebben alle sprekers weer aandacht gevraagd voor de mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Daar hebben we de afgelopen maanden veel over gesproken. We zetten ons er met veel energie voor in om mensen te kunnen laten participeren en meedoen. We hebben daar onze ambassadeurs voor en ook een aantal ondersteunende middelen waarmee wij werkgevers kunnen ontzorgen. Daar is ons beleid op gericht. Ik heb er het volste vertrouwen in dat we op die manier samen met de werkgevers een aantal mensen aan het werk kunnen krijgen.

De **voorzitter**: Ik constateer dat er geen behoefte is aan een tweede termijn.

In stemming komt het aangepaste voorstel.

Het aangepaste voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

10. Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs 2015 gemeente Voorschoten (raadsregistratienummer 4386).

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij hebben in de commissie vragen gesteld. Sommige vragen zijn nadien schriftelijk beantwoord, waarvoor dank. Over het proces moet ons iets van het hart. Door toeval hebben wij nu de juiste versie van de verordening over de huisvesting van het onderwijs voorhanden. Dat komt doordat wij contact hebben gelegd met een schoolbestuurder, die zo attent was om ons erop te wijzen dat wij met een oude versie te maken hadden. Als je overleg voert met schoolbesturen, snappen wij best dat er af en toe meerdere versies voorhanden zijn, maar wij hopen dat dit de volgende keer niet meer van toeval afhankelijk zal zijn. Verder gaan wij akkoord met de inhoud van de gewijzigde verordening.

De heer **In 't Veen** (VVD): Voorzitter. Hierover is al uitgebreid gesproken in de commissie. Op zich kunnen we met de inhoud instemmen. Wij zijn alleen niet zo gelukkig met de procedure: het heeft heel lang geduurd voordat de informatie boven water is gekomen. Hoewel daar een verklaring voor is gegeven, vindt de VVD dat wij er nog steeds geen helder zicht op hebben waarom deze zaak is vertraagd. We verzoeken de wethouder dan ook om goed toe te zien op het tijdig aanleveren van informatie, temeer omdat wij ook al bij de behandeling van de begroting van de VOS lang hebben moeten wachten op de gevraagde informatie.

Tot slot verzoeken we de wethouder om ons te informeren over hoe de scholen, met name de Nutsbasisschool en Emmaus, zullen staan ten opzichte van de verdeling van het bedrag van € 580.000. Daarover moeten nog nadere afspraken worden gemaakt. Voor het overige stemmen wij in met het voorliggende raadsvoorstel.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Het CDA hecht veel waarde aan toegankelijk en goed onderwijs. De voorliggende herziening is een gevolg van een wettelijke wijziging. Op zich kunnen wij dus niet veel anders dan daarmee instemmen. Ik wil nog wel herhalen wat mijn collega zojuist zei en wat ik in de commissie al heb gezegd, namelijk dat we met de start van het proces wel wat ongelukkig zijn. Wij gaan er dan ook van uit dat dit in de toekomst niet meer voorkomt. De CDA-fractie is wel zeer tevreden over de manier waarop het proces vervolgens is opgepakt en is dankbaar voor de heldere beantwoording van onze schriftelijke vragen, die vooral gingen over de verhouding tussen deze verordening en de begroting van de gemeente Voorschoten. De CDA-fractie zal dan ook instemmen met de voorliggende voorziening. We hebben nog contact gehad met de bestuurder van de PCSV. Ik had de PCSV in de commissievergadering al bedankt voor haar inbreng, maar ik heb van de bestuurder van de PCSV begrepen dat de PCSV, nadat enkele wijzigingen hebben plaatsgevonden, zeer tevreden is met het voorliggende voorstel.

Ik wil op één punt alleen nog een bevestiging van de wethouder krijgen. Mevrouw Okma zei zojuist dat er een oude versie zou zijn. Mij is bekend dat de versie geüpdatet is. Ik ga er dus van uit dat de door ons besproken versie, waarin de schoolbesturen zich kunnen vinden, de juiste versie is. Als de wethouder dat kan bevestigen, heb ik verder niets toe te voegen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ook GroenLinks vindt goed onderwijs in goede gebouwen heel belangrijk. Wij zien dat de wijziging van de verordening voortkomt uit de wetgeving. Daar stemmen wij logischerwijs mee in. Wij sluiten ons aan bij de opmerkingen van de voorgaande sprekers over het proces en de informatievoorziening. Het is belangrijk dat het overleg met de schoolbesturen goed verloopt. Dat staat ook in de wet: het overleg moet gericht zijn op overeenstemming. Wij gaan ervan uit dat de wethouder zich hiervoor gaat inspannen.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ook mijn fractie heeft zich verbaasd over hoe laat het overleg is begonnen, aangezien het wetsvoorstel al halverwege 2013 naar de Tweede Kamer ging. De daaraan voorafgaande discussie speelt al sinds 2009. Je had dit dus enigszins kunnen voelen aankomen. Naar de toekomst kijkend, is het vervelende van zo'n late start, afgezien van het feit dat het onhandig is voor de schoolbesturen en voor onszelf, dat dit een financieel risico blijft. De CDA-fractie heeft excellente vragen gesteld over de financiële situatie. Uit de beantwoording blijkt dat de precieze gevolgen zullen volgen in de Kadernota. Dat is leuk en aardig, maar we hebben het hier regelmatig met elkaar over de financiën en het beheersen van het risico. Dat we dit nu niet weten en dat dit nog in de Kadernota volgt, is dus gewoon een nette manier om te zeggen dat we een financieel risico lopen. Nogmaals: er is al gezegd dat het niet anders is en dat we ons aan de wet hebben te houden, maar als we in ieder geval al in 2013 hadden kunnen weten dat dit eraan kwam, is het jammer dat we twee jaar later, op het moment waarop we dit vaststellen, nog niet weten wat de precieze gevolgen zijn en dat wij daarop moeten wachten totdat die in de Kadernota worden verwerkt. We hopen dat dit de volgende keer beter gaat, want het kan natuurlijk beter.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. Ik dank de raad voor het vaststellen van dit stuk. Er is veel gesproken over het proces. Daar ben ik in de commissie al uitgebreid op ingegaan. Ja, natuurlijk is er al vroegtijdig gesproken over dit stuk, maar het is een feit dat we het stuk pas eind vorig jaar of in ieder geval na de zomer ter beschikking kregen. Pas daarna konden wij dus in gesprek met de scholen, omdat je toen zwart-op-wit had staan waarover onderhandeld moest worden. Wij hebben uitvoerig met de schoolbesturen gesproken en wij hebben met de VNG overlegd over de vraag of de uitvoering van datgene wat naar voren is gekomen, mogelijk is. Dat heeft inderdaad erg lang geduurd, maar als je iets zorgvuldig wilt doen, moet je daar ook de tijd voor nemen.

Mevrouw **Okma** sprak over een oude versie. Dat is niet het geval. Deze versie is inderdaad geüpdatet, omdat er kleine typfoutjes in stonden en omdat één regel niet was ingevuld, maar we hebben in de commissie zeker niet over een oude versie gesproken.

Mevrouw **Okma** (D66): Het spijt me, maar het gaat echt om artikelen die niet waren aangepast. Ik heb die versie doorgestuurd naar de griffie en die is overgenomen. Ik vind dit dus een beetje typisch.

Wethouder **Bremer**: Daar kan ik dan alleen maar akte van nemen. Ik heb daar verder geen reactie op.

Over de afspraken die over het meerjarenonderhoud zijn gemaakt, heb ik in de commissie toegezegd dat de raad daar een terugkoppeling over krijgt. Wij zijn daarover nog in gesprek. Vanwege een warme overdracht met de scholen willen wij bekijken wat wij met elkaar nog kunnen doen. Dat heeft dus inderdaad met financiën te maken. Daar hebben we op dit moment geen zicht op, maar ik probeer dit uiteraard te houden binnen hetgeen is gesteld, maar wel in overleg met de scholen, zodat ook zij daar tevreden over zijn.

De **voorzitter**: Kunnen we overgaan tot besluitvorming?

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Ik heb al gezegd dat ik mij zeker kan vinden in het voorstel, maar ik wil toch zeker weten dat we het stuk vaststellen waarvan het de bedoeling is dat we het vaststellen. De wethouder zegt dat en ik ben in de volle overtuiging dat dat het geval is, maar mevrouw Okma zegt dat het niet zo is. Voor een goed proces en om te voorkomen dat we straks met iets zitten wat niet de bedoeling is, vind ik het belangrijk dat we zeker weten waar we het over hebben.

Wethouder **Bremer**: Voorzitter. In iBabs staat de aangepaste raadsversie. Dat is de versie waarover wij nu hebben gesproken en dat is de versie die de raad vaststelt.

In stemming komt het aangepaste voorstel.

Het aangepaste voorstel wordt met algemene stemmen aangenomen.

11. Beantwoording brief Rekenkamercommissie (raadsregistratienummer 4447).

De **voorzitter**: Hier is in de commissie Burger en Bestuur redelijk uitvoerig over gesproken. Er is een aangepaste concept-antwoordbrief gemaakt. Daar hebt u kennis van kunnen nemen.

De heer **Mol** (VVD): Voorzitter. De VVD-fractie kent u als een buitengewoon scherpzinnig man die heel goed weet wanneer een antwoord een antwoord is op een vraag. Mijn fractie denkt dus dat u, als u lid zou zijn van de Rekenkamercommissie en deze brief zou krijgen, zou denken: nou, dat is niet helemaal een antwoord op onze vraag. In de commissievergadering heeft mijn fractie gevraagd om een puntiger antwoord. Dat blijft nog een klein beetje achterwege, maar we begrijpen ook wel waarom. Een aantal door de Rekenkamercommissie aangestipte punten lopen namelijk vooruit op besluitvorming in de commissie en in de raad, want wij moeten met elkaar nog de kaders bepalen van de bestuurskrachtmeting. Een paar punten waar de Rekenkamercommissie ons heel goed op wijst, zijn: wat zijn exact de kritische succesfactoren en valkuilen op basis waarvan je een goede bestuurskrachtmeting kunt beoordelen en hoe gaat de aansturing van de bestuurskrachtmeting er precies uitzien? Dat zijn allemaal punten die onze fractie nieuwsgierig genoeg maakte om op internet te gaan

zoeken bij andere gemeenten en het Kwaliteitsinstituut Nederlandse Gemeenten, dat natuurlijk altijd een antwoord heeft op je vraag. Er staat daar een heel interessante startnotitie als je een bestuurskrachtonderzoek wilt uitzoeken. Wij verwijzen het collega dus graag naar dat instituut.

Er blijven een paar vragen over. U gaat ervan uit dat ook Wassenaar uiteindelijk de bestuurskrachtmeting gaat uitvoeren; daar komt het een beetje op neer. De vraag wat er gebeurt als Wassenaar toch geen bestuurskrachtonderzoek gaat doen, blijft in het midden. Wij verzoeken het college nog steeds met klem om het college en de raad van Wassenaar daarin echt mee te krijgen.

De Rekenkamercommissie vraagt waarom u denkt dat € 20.000 genoeg is om een bestuurskrachtonderzoek uit te voeren. Wij geven aan dat dat voldoende is, maar dat kan twee kanten opgaan: zekerheid dat je een goed bestuurskrachtonderzoek voor € 20.000 kunt uitvoeren óf het bestuurskrachtonderzoek wordt net zo lang afgepeld totdat we het voor € 20.000 kunnen uitvoeren. Voor ons is het natuurlijk heel belangrijk dat je gewoon een goed onderzoek blijft doen.

Op deze twee punten krijgen wij graag nog een reactie. Het is ook goed als wij allemaal nog even scherp zijn ten aanzien van de vraag wanneer we in de commissie Burger en Bestuur op al die punten ingaan, bijvoorbeeld op de organisatie van een gezamenlijke klankbordgroep.

De heer **Zoetemelk** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie gaat akkoord met de inhoud van de brief, maar wil daar wel een paar opmerkingen over maken. In het overleg in de klankbordgroep heb ik al gezegd dat de werkorganisatie is opgezet om twee zelfstandige gemeenten te dienen. De bestuurskracht zou met deze nieuwe werkorganisatie dus minimaal gelijk moeten blijven of zelfs moeten verbeteren. De twee onderzoeken kunnen los worden uitgevoerd, maar kunnen niet los van elkaar worden gezien. Mocht blijken dat de bestuurskracht van Voorschoten afneemt, dan zal er toch eerst gekeken moeten worden naar het functioneren van de organisatie die daarachter staat om te kunnen bepalen of de bestuurskracht blijvend achteruit is gegaan of dat we nog kunnen bijsturen. De werkorganisatie is er namelijk voor Voorschoten en Wassenaar en niet andersom. De werkorganisatie dient het bestuur van Voorschoten en Wassenaar en zal dus aangepast moeten worden aan de hand van de vragen die daar leven en liggen.

De VVD heeft de inhoud van het onderzoek aangehaald. Ik denk dat de rol van de raad daarbij heel belangrijk is; die rol wordt ook genoemd. Daar moeten we inderdaad verder over praten in de commissie Burger en Bestuur. Dat is een goed voorstel. Uw inzet om Wassenaar toch mee te nemen in de bestuurskrachtmeting, volgen wij met belangstelling. Daar horen we graag snel over.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. In de commissie is gesproken over een aantal zaken, ten eerste het door de vorige sprekers al genoemde onderzoek van € 20.000. Gaat dat

inderdaad de kwaliteit leveren die wij nodig hebben, ook om een vergelijking mogelijk te maken met het eerdere bestuurskrachtonderzoek? Ook wij vragen ons dit af en wachten de reactie af.

Verder hebben we in de commissie gesproken over de raad, die echt ook zou moeten worden gehoord over de gevolgen van de ambtelijke fusie. Daar zijn mijn voorgangers al op ingegaan, maar wij willen dat nog iets aanscherpen. Er zullen vragen gesteld worden aan de raad, open vragen of enquêtevragen. Zou de raad ook daarop invloed kunnen hebben? Wij vinden het belangrijk dat wij kunnen inbrengen waar wij aandacht voor willen hebben en wat wij getoetst willen zien.

De **voorzitter**: Ik zal reageren namens het college. Het feit dat nu nog niet duidelijk is wat de gemeente Wassenaar gaat doen ten aanzien van de bestuurskrachtmeting, leidt natuurlijk tot een bepaalde mate van wolligheid. Daar is in Wassenaar over gesproken in de raadscommissie. Een meerderheid leek te willen dat ook Wassenaar een bestuurskrachtmeting zou gaan verrichten. Ik heb begrepen dat dit aanstaande dinsdagavond in de Wassenaarse raad aan de orde komt. Het is dus belangrijk om te bekijken wat er dan gebeurt. Misschien zou dat ook nog enig effect kunnen hebben op deze brief. Als Wassenaar dinsdagavond zegt dat het meedoet, heeft dat bepaalde gevolgen. Als Wassenaar niet meedoet, gaan wij ten aanzien van de bestuurskrachtmeting onze eigen weg volgen. Als de raad deze brief vaststelt, is het dus misschien verstandig om de brief nog even vast te houden en pas te verzenden wanneer we weten wat er dinsdagavond gebeurt.

De heer **Smit** (ONS Voorschoten): Dan ben ik benieuwd wat we vanavond vaststellen. Volgens het beslispunt moeten we nu iets zeggen over de inhoud van de brief. Als u zegt dat u de brief vasthoudt, kan ik daar nu niets over zeggen.

De **voorzitter**: Nee, de brief die nu op tafel ligt, is helder. Het enige punt dat nog niet helemaal duidelijk is, is de vraag of wij de bestuurskrachtmeting met of zonder Wassenaar doen. Dat is eigenlijk het enige punt. Wij zijn er steeds van uitgegaan dat we het samen doen; dat was ook het voorstel van beide colleges. Deze raad vindt ook dat wij die bestuurskrachtmeting moeten doen. Nogmaals: als Wassenaar bij het eerdere standpunt blijft dat het geen bestuurskrachtmeting doet, gaan wij op dat punt onze eigen weg. Als Wassenaar meedoet, doen we het gezamenlijk. Wanneer we dat weten, kunnen we de Rekenkamercommissie helder aangeven wat de situatie is. De brief van Wassenaar aan de Rekenkamercommissie zal natuurlijk ook duidelijk maken of Wassenaar meedoet. Dan is die helderheid in ieder geval verkregen.

Voor de volledigheid: de eindevaluatie van de werkorganisatie loopt nu. Dat gebeurt uiteraard samen met Wassenaar. Op een redelijk korte termijn is die eindevaluatie dus beschikbaar. Daaruit zal blijken hoe het zit met de kwaliteit van de organisatie en of de eerder gestelde doelen worden gerealiseerd. Dat gebeurt dus samen met Wassenaar. De bestuurskrachtmeting ziet meer op het presteren van het bestuur, dus van de gemeenteraad en het

college. Daarbij gaat het ook om de vraag in hoeverre maatschappelijke doelstellingen worden gerealiseerd. De € 20.000 heeft dus niet betrekking op de evaluatie van de werkorganisatie, maar is met name bestemd voor de top op die evaluatie van het ambtelijk apparaat. Wij schatten in dat € 20.000 zou moeten kunnen. Bovendien zijn dit openbare stukken. Als we € 30.000 hadden gezegd, hadden we op voorhand zeker geweten dat de offertes zouden uitkomen op € 30.000. Het is bij financiële schattingen vaak dus verstandiger om eerder aan de lage kant te gaan zitten dan aan de hoge kant, maar het beeld van het college is in ieder geval dat het voor dit bedrag zou moeten lukken.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Dan neem ik aan dat u vooraf ook hebt gezegd wat u in ieder geval onderzocht wilt hebben en dat u dat hebt vergeleken met onderzoek dat van hetzelfde uitgaat.

De **voorzitter**: De concretere vraagstelling zal natuurlijk nog geformuleerd worden. Op basis daarvan zullen wij enkele bureaus een offerte vragen. U hebt allemaal gesproken over de rol van de raad. Het college zal de vraagstelling gaan formuleren. Wij zullen daarover niet met externe bureaus gaan spreken voordat dit onderzoek in de raadscommissie Burger en Bestuur aan de orde is geweest. De raad en het college kunnen dus gezamenlijk de vraagstelling van het onderzoek formuleren. Wanneer we die vraagstelling gezamenlijk hebben geaccordeerd, zetten we de stap naar de bureaus. Misschien kan het voor € 15.000 en misschien voor € 21.000, maar dit is zo'n beetje de bandbreedte. Ook op basis van onze informatie denken wij dat dit zou moeten kunnen.

De heer Mol heeft een opmerking gemaakt over de positie, taken en verantwoordelijkheden van de klankbordgroep. Heeft die hier een bepaalde rol in of moet de begeleiding van dit project worden gelegd bij beide raadscommissies? Die discussie moeten wij nog met elkaar gaan voeren.

De heer Zoetemelk stelde een ingewikkelde vraag. Hij zei dat, als zou blijken dat de bestuurskracht in Voorschoten is afgenomen, dat aan twee dingen zou kunnen liggen. Dat kan liggen aan de Werkorganisatie Duivenvoorde, dus aan een verminderde ambtelijke ondersteuning en verminderd ambtelijk presteren. Het zou ook kunnen liggen aan het functioneren van onze eigen bestuursorganen. Als die conclusie van een verminderde bestuurskracht getrokken zou worden, moet je in termen van causaliteit of zakelijkheid inderdaad de vraag stellen waar dat aan ligt. Als je niet weet waar dat aan ligt, kun je er immers niet positief op sturen om dat te veranderen. Dat speelt dus in ieder geval.

Nog even over de € 20.000: het gaat inderdaad primair om kwaliteit. We moeten het niet voor € 5.000 minder willen doen als we daardoor een minder goed onderzoek krijgen. Ik denk inderdaad dat we een goede mix, een goede balans, moeten vinden tussen de middelen die wij hiervoor uittrekken en de kwaliteit. Dit waren volgens mij de belangrijkste punten.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Voorzitter. Ten eerste: de raad wordt betrokken bij de eindevaluatie; dan heb ik het dus niet over de bestuurskrachtmeting, maar over de eindevaluatie. Dan zouden wij dus ook kunnen aangeven wat wij naar voren zouden willen brengen. Als je vragen vooraf formuleert, is het mogelijk dat een aandachtspunt dat voor de raad belangrijk is, wordt overgeslagen. Kan ik uw antwoord zo interpreteren?

Ten tweede: ik heb in de commissie gesproken over de website. Als wij het algemeen bestuur iets willen meegeven, zouden wij ook moeten worden geïnformeerd over wanneer het algemeen bestuur bij elkaar komt. Ik heb begrepen dat u daar aandacht aan gaat besteden. We hebben dat al vaker gevraagd, maar nu gaan wij daar dus echt informatie over krijgen.

Ten derde wil ik u bedanken voor het opnemen van de punten die wij belangrijk vinden; dat vergat ik zojuist.

De **voorzitter**: Uw opmerking over de website is helder. We zullen dat echt streng gaan bewaken. De ruimte die u vraagt op basis van de eindevaluatie, is er voluit. U hebt gelezen dat de raad inderdaad voluit wordt betrokken bij het enquêteren over de Werkorganisatie Duivenvoorde. Dat gaat dus gewoon gebeuren. Nogmaals: het lijkt mij heel goed om met elkaar te spreken over de vraagstelling van de bestuurskrachtmeting. Die zaken liggen natuurlijk ook een beetje in elkaars verlengde. Nogmaals: we bekijken wat er dinsdag gebeurt en dan kan de brief geperfectioneerd worden.

In stemming komt het aangepaste voorstel.

Het aangepaste voorstel wordt zonder stemming aangenomen.

12. Benoeming lid en plaatsvervangend voorzitter Rekenkamercommissie

We moeten hierover schriftelijk stemmen. De stembriefjes worden nu uitgereikt en vervolgens opgehaald.

De vergadering wordt enige tijd geschorst.

De **voorzitter**: Er zijn negentien stemmen uitgebracht. Alle stemmen zijn uitgebracht op de voorgedragen kandidaten. Mevrouw Van der Haagen en de heer Segers zijn dus benoemd en de heer Smallenbroek is herbenoemd. Wij danken mevrouw Van der Klis voor haar inzet en betrokkenheid bij het werk van de Rekenkamercommissie, want zij stopt daarmee.

13. Resultaatfinanciering huishoudelijke hulp.

De **voorzitter**: De raad heeft hierover een informatiebrief gekregen. Er zijn nog technische vragen beantwoord. Het woord is allereerst aan de heer Maassen, die dit punt aan de orde heeft gesteld.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. Al een paar weken is het nogal onrustig onder de mensen die huishoudelijke hulp ontvangen en ook onder de huishoudelijke hulpen, want er zou per 23 maart van alles gaan veranderen. De resultaatfinanciering zou worden ingezet en enkele zorgorganisaties hebben naar hun medewerkers en cliënten gecommuniceerd dat dit automatisch een vermindering van het aantal uren zou betekenen. Een zorgorganisatie heeft aangegeven dat alle indicaties van "een schoon huis" automatisch op twee uur zouden worden gezet. Een andere zorgorganisatie heeft aan haar medewerkers gecommuniceerd dat alle uren aantallen zouden worden gehalveerd, want vanaf 23 maart zou de gemeente Vooreschoten niet meer per uur aan de zorgorganisaties betalen, maar voor de prestatie "een schoon huis". We hebben het in de commissievergadering hierover gehad. Er verscheen een artikel in het Leidsch Dagblad. In dat artikel zei een van de zorgorganisaties, de organisatie die de uren aantallen zou gaan halveren – dat was TSN Thuiszorg – tegen de journalist dat die halvering was teruggedraaid. Vervolgens kwamen echter verschillende huishoudelijke hulpen naar mij toe die zeiden dat dat helemaal niet waar was, dat met ingang van 23 maart wel een halvering had plaatsgevonden en dat er helemaal niets is teruggedraaid. Sterker nog: zij hadden daarnaar gevraagd en hun leidinggevende had gezegd dat zij niet wist waarover zij het hadden.

Kortom: het is allemaal nog niet duidelijk. We hebben inmiddels een brief van het college gekregen waaruit blijkt dat het niet de bedoeling van de resultaatfinanciering is dat het uren aantal zomaar rücksichtslos, zonder indicatie, wordt gehalveerd of op twee uur wordt gezet, maar dat dat wel kan gebeuren als gevolg van het beleid. Kijk, de gezonde hapjes komen juist wanneer ik hier sta; dat is een complot, zouden sommige politici zeggen.

De **voorzitter**: Ik zou zeggen, mijnheer Maassen: houd het kort.

De heer **Maassen** (SP): Dat bepaal ik dan weer zelf.

De **voorzitter**: Het was ook maar een advies.

De heer **Maassen** (SP): Nu weer terug naar het onderwerp. Voor veel mensen is dit een zwaar en belangrijk onderwerp. Onze gemeente Vooreschoten heeft een contract gesloten met zorgaanbieders. Ik heb daar nog naar gevraagd. Voor de prestatie "een schoon huis" blijkt altijd de kostprijs van € 189 per vier weken te worden betaald. Dat is € 47,50 per week. Ik snap eigenlijk wel dat een zorginstelling dan zegt dat zij voor € 47,50 per week niet 4, 5 of 6 uur per week thuiszorg kan bieden. Dat zou onder de kostprijs van een tientje per uur zitten. Ik heb begrepen dat dit in andere gemeenten heel anders gaat en dat daar kostprijzen worden betaald die bijvoorbeeld wat meer uurafhankelijk zijn. Er zijn ook gemeenten, bijvoorbeeld Leiden, die zeggen dat "een schoon huis" een minimale inspanning van 3 uur huishoudelijke hulp per week vergt. Er zijn allerlei verschillende mogelijkheden. Daarom wil ik van het college weten welke minimumeisen aan de zorginstellingen zijn gesteld voor het leveren van de prestatie "een schoon huis" en welke kwaliteitseisen worden gesteld aan het

leveren van "een schoon huis". Misschien de belangrijkste vraag is hoe het college gaat controleren dat "een schoon huis" ook echt wordt geleverd. Daar ligt volgens mij de crux. Je kunt wel tegen een zorgorganisatie zeggen dat je voor vier uur betaalt en dat je controleert of die vier uur is geleverd, maar je kunt veel moeilijker tegen een zorgorganisatie zeggen: hier heb je een zak met geld; zorg er maar voor dat het huis schoon wordt. Hoe controleer je dan dat er geleverd wordt waarvoor je betaalt? Misschien is er ook nog de vraag of wij eigenlijk wel genoeg betalen om "een schoon huis" te kunnen vragen, maar dat is weer een volgende discussie.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. De heer Maassen heeft een aantal zeer belangrijke onderwerpen aangevoerd. Ik dank hem ook voor het agenderen van dit belangrijke onderwerp. Ook ons hebben verschillende geluiden bereikt van mensen die afhankelijk zijn van huishoudelijke hulp, uiteenlopend van wilde paniek tot lichte ergernis. Het lijkt mij evident dat wij in de toekomst verdere discussies moeten hebben, maar op dit moment wil ik wel iets heel helder hebben. De heer Maassen heeft hier ook in de commissie naar gevraagd, er heeft iets in het Leidsch Dagblad gestaan en de raad heeft een informatiebrief gekregen, maar ik vind het interessant om te weten wat het college heeft gedaan om dit op te lossen sinds de heer Maassen dit in de commissie aan de orde heeft gesteld. Wat heeft het college gedaan ten opzichte van de zorgverleners die zich niet hebben gehouden aan de afspraken? Wat heeft het college gedaan ten opzichte van de mensen die hierdoor zijn getroffen en die vaak in opperste staat van verwarring zijn over waar zij wel of niet aan toe zijn en wat er nog meer gaat gebeuren? Tot slot: wat heeft het college gedaan om intern de zaken zodanig op orde te krijgen dat dit de volgende keer niet weer slecht verloopt? Wij hebben immers begrepen – dat staat ook in de informatiebrief – dat de beschikkingen laat zijn verstuurd. Volgens de informatiebrief is dat nog op 20 maart gebeurd, dus net voor de 23ste. Ik zag zojuist, even controlerend, in het log van mijn mobiele telefoon dat in ieder geval op 24 en 25 maart mensen hun beschikking nog niet hadden ontvangen. Er kan natuurlijk worden gezegd dat dat aan de post ligt, maar je hebt dan ook te lang gewacht met het versturen. Mijn laatste vraag is daarom of inmiddels alle beschikkingen zijn opgesteld en verstuurd.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Wij vinden het goed dat we nog kunnen stilstaan bij dit onderwerp, de veranderingen in de manier waarop de huishoudelijke ondersteuning door de gemeente wordt geboden. Er is immers onrust. Ongeveer 60 mensen in Voorschoten hebben te horen gekregen dat zij de helft minder uren aan huishoudelijke ondersteuning krijgen, omdat de gemeente na het eerst continueren van de zorg nu overstapt naar het systeem van resultaatfinanciering. Het gaat er nu meer om dat mensen een schoon huis hebben en niet hoelang een hulp daarover doet. De vraag is natuurlijk wat "een schoon huis" is. Moet het hele huis schoon zijn of moet het schoon zijn op de plekken die ertoe doen? Deze regeling is door het Rijk bedacht en onze gemeente mag het uitvoeren. D66 denkt dat mensen het beter begrijpen als de gemeente duidelijkheid schept. Het is duidelijker als de wethouder vertelt dat we minder geld te besteden hebben voor de zorg. Het is een bezuiniging en we willen zo veel mogelijk mensen helpen, ook nieuwe en andere mensen die ook zorg nodig hebben. Dat is onze oproep: beter hierover communiceren.

Op één punt heeft de aanpak van de gemeente volgens D66 nog wat aandacht nodig. Het gaat om kwetsbare mensen. Een thuiszorgorganisatie komt een inschatting maken van het aantal uren dat iemand nog nodig heeft. De thuiszorgorganisatie schat echter ook in hoeveel uren zij nog kan leveren aan die particulier. Dan zegt zij: als u € 200 of € 100 per maand bijbetaalt, krijgt u het huis weer precies zo schoon als voorheen en dan krijgt u weer het aantal uren dat u had. Dan gaat het dus niet meer om de discussie over wel of niet "een schoon huis". Het lijkt er dus op dat de thuiszorgorganisatie profiteert van deze situatie. Aan de ene kant vertelt zij tegen de gemeente dat zij voor dat bedrag van € 190 een schoon huis levert, maar aan de andere kant zegt zij tegen de particulier dat die voor een extra bedrag dat schone huis krijgt. Heeft de gemeente wel genoeg grip op de thuiszorgorganisatie? Het lijkt er nu op dat de gemeente die organisaties een carte blanche geeft in de zin van: het maakt niet uit hoe dit verder wordt ingevuld, als er maar een schoon huis is; we kijken daar achteraf nog eens naar.

D66 vraagt zich ook af waar de ruimte is voor kleine innovatieve bedrijven die heel graag hun diensten zouden aanbieden als mensen meer zorg willen hebben. Nu komt er immers een monopolist binnen in een woning.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. Ik dank collega Maassen voor het agenderen van dit punt. De CDA-fractie is sowieso content met de informatiebrief van de wethouder. Wij lazen met tevredenheid dat de gemeente zich ervoor inspant om cliënten nogmaals zo goed mogelijk te informeren en om zorgaanbieders en het CAK op hun verschillende rollen te wijzen. Dit komt echter niet helemaal overeen met het beeld dat oprijst uit verschillende geluiden die wij hebben gehoord. Daarom breng ik nog even in herinnering dat het CDA op 13 november tijdens de behandeling van de Verordening Wmo een amendement heeft ingediend waarin werd gevraagd om jaarlijks een verslag te sturen van de bezwarencommissie. Dat amendement hebben wij toen ingetrokken na de toezegging van de wethouder dat dit een onderdeel zou zijn van de totale monitoring en verantwoording. De vraag is nu wel hoe die monitoring en verantwoording er dan uitzien. De CDA-fractie dringt er bij de wethouder op aan om in dezen proactief te blijven handelen. Nogmaals: we zijn content met de brief en de toezeggingen daarin. Wij vertrouwen erop dat die toezeggingen gestand worden gedaan, zodat de mensen die zich hierover veel zorgen maken en er ook last van hebben, dat over een halfjaar niet meer hoeven te doen.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. We hebben in de commissievergadering uitgebreid gesproken over de huishoudelijke ondersteuning en de onrust die daarover is ontstaan. Ik denk dat het niet zo raar is dat die onrust is ontstaan, zoals we toen al hebben aangegeven. Het gaat immers om een heel grote verandering in de hele huishoudelijke ondersteuning en überhaupt in het denken in het sociale domein. Wij hebben, ook in de beleidsplannen, gezegd dat wij meer gaan sturen op wat mensen zelf kunnen en wat zij met hun omgeving nog kunnen. Het uiteindelijke doel daarvan is dat we de zorg, zeker de zwaardere zorg, beschik-

baar en betaalbaar houden voor mensen die die zorg het allerhardst nodig hebben. Dat is natuurlijk überhaupt de gedachte achter de hele transitie.

De afgelopen weken is het onrustig geweest, zeker nadat de beschikkingen verstuurd zijn en de gesprekken met de zorgaanbieders zijn gevoerd. Ik heb in de commissie uitgelegd hoe het hele traject wordt opgebouwd. Eerst voeren de gemeentelijke consultants het keukentafelgesprek. Daarnaast hebben enkele administratieve overzettingen plaatsgevonden en met een aantal mensen is telefonisch gesproken. Dat is met de grootst mogelijke zorgvuldigheid gebeurd. Daarna wordt bepaald of mensen professionele hulp nodig hebben. Vervolgens gaat de door de cliënt gekozen zorgaanbieder in gesprek met die cliënt over hoe die professionele huishoudelijke ondersteuning geboden gaat worden. Ook daarbij is de inzet steeds wat mensen zelf nog kunnen of wat zij nog met hun omgeving kunnen en hoeveel de zorgaanbieder dan nog moet bieden. Zo moet er gewerkt worden en dat is ook exact waar wij de zorgaanbieders op wijzen: zij moeten op deze manier werken. Zo is het contractueel overeengekomen en de zorgaanbieders dienen die overeenkomst na te komen.

Zoals ik in de commissie al heb aangegeven, hebben we een aantal zorgaanbieders echt moeten helpen herinneren aan deze afspraken. Aan één zorgaanbieder is uiteindelijk vanuit het college nog een extra brief gestuurd. Ik heb in de commissie ook aangegeven dat wij er echt bovenop zitten. Iedere keer dat wij een signaal krijgen van onze cliënten en inwoners dat het niet goed gaat, gaan wij direct in gesprek met die zorgaanbieders. Ik denk dus dat alle energie daarop is gericht. Een aantal beschikkingen is inderdaad laat verstuurd, zoals ik in de commissie ook heb aangegeven. Dat kwam ook door het grote aantal herindicaties dat moest plaatsvinden. Daar zijn natuurlijk vragen over gesteld, maar ook over de eigen bijdrage zijn natuurlijk heel veel vragen gesteld. Daar heb ik de raad op dit moment nog niet over gehoord, maar dat is natuurlijk een ander punt dat ook voor onrust zorgt. Wij hebben gekozen voor de maximale eigen bijdrage. Ook daar zijn veel vragen over, omdat de berekenmethode best ingewikkeld is. Die moet vanuit het CAK komen. Ook dat geeft onrust op de lijn, naast het feit dat een aantal aanbieders de afspraken over het resultaat "een schoon huis" dus niet nakomen.

Met de informatiebrief hebben wij nogmaals aangegeven hoe wij de afgelopen tijd hebben gecommuniceerd over het nieuwe systeem dat eraan zat te komen en over wat de resultaatfinanciering en het resultaat "een schoon huis" inhouden. Als er wordt gevraagd om nu op een rijtje te zetten welke minimumeisen er zijn gesteld, zou ik die vraag schriftelijk moeten beantwoorden. Dat antwoord kan ik op dit moment niet uit mijn mouw schudden. Ik denk dat volledigheid daarbij is vereist. We weten wel dat aan de medewerkers lijsten met de minimale eisen worden meegegeven.

Ik kom nog even terug op de communicatie. In de brief hebben wij al aangegeven dat wij, nadat wij ook signalen kregen dat zorgaanbieders hun afspraken niet nakomen en dat er onrust is bij een bepaalde groep inwoners, nogmaals een brief aan alle zorgaanbieders voorbereiden. Daar wil ik wel constructief in zijn, want ik ga ervan uit dat we echt goede af-

spraken hebben gemaakt en dat zij die gaan nakomen. Er zijn natuurlijk ook zorgaanbieders die de afspraken keurig nakomen en die goed hebben uitgelegd wat wij bedoelen met het resultaat "een schoon huis". Enkele zorgaanbieders komen die afspraken niet na en hebben mensen inderdaad opgebeld met de mededeling dat zij teruggaan naar 2 uur. Die zorgaanbieders worden nu allemaal nogmaals aangeschreven. Daar zit de grootst mogelijke druk achter, ook op de organisatie, om dit nogmaals te benadrukken. Ook de cliënten worden nogmaals geïnformeerd, zoals wij ook in de informatiebrief hebben aangegeven. Er wordt nog een keer, in begrijpelijke taal, uitgelegd wat het hele systeem en de hele overgang inhouden en waar mensen terecht kunnen als zij vragen hebben. Ik denk dat wij hier toch zo goed mogelijk in hebben geopereerd.

De heer Prang herinnerde eraan dat ik heb toegezegd dat de jaarlijkse verslaglegging in het monitorsysteem wordt opgenomen. Over het monitorsysteem heeft de raad de vorige keer een presentatie gekregen van Movisie. De raad gaat straks bepalen hoe die monitoring eruit gaat zien. Ik denk dat het van belang is om dit punt daarbij opnieuw naar voren te brengen.

Volgens mij ben ik hiermee op de meeste opmerkingen ingegaan.

De heer **Maassen** (SP): Voorzitter. De wethouder is niet echt ingegaan op iets wat ik in mijn eerste termijn heb gezegd. Zij heeft met de zorgaanbieders afgesproken dat ze voor een periode van vier weken € 189 krijgen om een schoon huis te leveren en dat het niet uitmaakt hoeveel uur zij leveren, als het huis maar schoon is. Dat werkt natuurlijk heel erg in de hand dat een zorgaanbieder het laagst mogelijke aantal uren gaat werken, want € 189 per vier weken is € 47,50 per week. Voor € 47,50 per week kan een zorgaanbieder niet 4 uur per week iemand naar dat huis sturen. Ja, dat kan wel, maar dan hebben we het over lonen die in Nederland over het algemeen niet betaald worden. Ik heb dus nog steeds twee vragen aan de wethouder waarop zij in haar eerste termijn helaas niet is ingegaan. De eerste vraag is hoe een zorgaanbieder een schoon huis kan leveren voor € 189 per vier weken. De tweede vraag is hoe de gemeente controleert dat de zorgaanbieders de afgesproken prestatie daadwerkelijk leveren. Dat is de crux van dit systeem. Daar is de wethouder nog niet op ingegaan.

De heer **In 't Veen** (VVD): Ik zou graag willen weten waaruit de heer Maassen opmaakt dat men niet in staat is om binnen twee uur een huis schoon te maken. Ik geef daarbij een voorbeeld: als ik een bungalowhuisje met een woonkamer en drie slaapkamers huur, moet ik voor de schoonmaak € 60 betalen. Dan zijn twee mensen – ik geef toe dat het er twee zijn – in staat om binnen een halfuur dat hele huisje spic en span op te leveren. Als je dat doorrekent naar één persoon, heeft hij daar 1 uur voor en houdt hij dus zelfs 1 uur over.

De heer **Maassen** (SP): Gelukkig is het schoonmaken van een bungalowhuisje niet hetzelfde als huishoudelijke hulp in de thuiszorg. De wethouder heeft zelf aangegeven dat rücksichtslos terugzetten naar 2 uur niet de bedoeling en niet de afspraak was. Ik denk dat dat voldoende onderbouwing is.

De heer **Middelburg** (PvdA): Voorzitter. Ik heb nog twee punten. Het college heeft aangegeven dat de zorgaanbieders die zich niet aan de afspraken houden, daarop worden of zijn aangesproken en dat zij nog een brief krijgen. Dat is natuurlijk mooi, maar papier is geduldig. Ik hoorde van mevrouw Okma iets wat ik nog niet had opgevangen, namelijk dat blijkbaar extra hulp wordt aangeboden tegen bijbetaling. Als dat zo is, ben ik heel benieuwd hoe dat zich verhoudt tot de contractuele afspraken van die zorgverleners. De vraag waar ik naartoe werk, is wat het college verder nog doet, met name ten aanzien van de zorgverleners die wat hardnekkiger zijn. Ik kan mij er iets bij voorstellen dat een zorgverlener dit was vergeten, het in eerste instantie fout deed en vervolgens holt om het goed te maken met de cliënten en om het netjes te doen. Als er echter zorgverleners zijn die redelijk hardnekkig proberen om dit, in welke vorm dan ook, toch door te drukken – die indruk krijg ik toch wel -- wordt dat dan bijvoorbeeld meegenomen wanneer wij gaan evalueren en vooral wanneer wij gaan bekijken met welke zorgverleners wij contracten willen verlengen of niet? Dat lijkt mij namelijk heel relevante informatie als wij zaken doen met mensen die hun afspraken niet nakomen ten opzichte van ons, maar vooral ten opzichte van de mensen aan wie zij zorg moeten verlenen.

Mijn tweede vraag gaat over de extra communicatie naar de mensen die de zorg krijgen. Die extra communicatie lijkt mij heel goed, maar mijn hartenkreet is wel om daar niet weer een brief van te maken met een uitleg van het beleid en zo. Dat wekt volgens mij echt alleen nog meer verwarring en soms echt paniek bij mensen op. Volgens mij moet je dit heel simpel doen, in de zin van: waar kunt u op rekenen? Dan leg je kort uit dat de afspraak "een schoon huis" is, dat in overleg met de betrokkene wordt verteld hoeveel uur dat is en waar men terecht kan als het niet klopt, als men het gevoel heeft dat het niet klopt of als men vragen heeft. Tot slot moet ook heel helder worden aangegeven wie waarover gaat. Bij de mensen die ik heb gesproken, bestaat immers ontzettend veel verwarring: waarvoor moeten zij bij de zorgverlener zijn en waarvoor moeten zij bij de gemeente zijn? Dat loopt door elkaar. Ik denk dat het heel belangrijk is dat dit duidelijk is, bijvoorbeeld het feit dat de gemeente over beschikkingen en indicatiestellingen gaat en de zorgverlener over het goed verlenen van zorg. Het moet dus gaan om die heldere punten en niet om een heel mooie brief waarin van alles staat waarvan een normaal mens redelijk gek zou worden.

Mevrouw **Okma** (D66): Voorzitter. Ik sluit mij aan bij de eerste vraag van de heer Middelburg: hoe heeft de gemeente zicht op de eventuele extra uren die de thuiszorgorganisaties aanbieden? Mijn suggestie zou zijn om dit eventueel mee te nemen in de monitoring, met de vraag aan de cliënten of hun meer zorg is aangeboden en, zo ja, tegen welke prijs. Dan krijgt de gemeente in beeld of dit een beetje in redelijkheid gaat.

Ik heb de wethouder niets horen zeggen over kleine innovatieve bedrijven. Voor de organisatie die toch al binnen is, is het natuurlijk heel makkelijk om hiervan extra te profiteren. Het zou mooi zijn als de gemeente op de een of andere manier de aandacht erop kan vestigen dat er meer mogelijkheden zijn om hulp te krijgen.

De heer **Prang** (CDA): Voorzitter. De CDA-fractie is tevreden met de toezegging van de wethouder dat de gemeente erbovenop blijft zitten. De handschoen om dit vorm te geven in de monitoring, pak ik volgaarne op. Ik herhaal wat ik twee weken geleden in de commissie al zei, namelijk dat ik proactief met een voorstel aan de commissie zal komen om die monitoring in de commissie te bediscussiëren.

De **voorzitter**: Het college heeft nog twee seconden, maar ik stel toch voor dat we de wethouder even de ruimte geven om een kwalitatief goed antwoord te geven.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Voorzitter. Ik denk dat de hele raad mij toestaat om de spreek-tijd te overschrijden, want dit is een veel te belangrijk onderwerp. Het levert nogal wat onrust onder onze inwoners op en dat hoort gewoon niet.

Er is een vraag gesteld over het tarief: betalen we wel genoeg? Met de onderhandelingen die er zijn geweest, is voor ons in ieder geval duidelijk dat wij met dit tarief aan de bovenkant van de markt zitten. We hebben er wel expliciet voor gekozen om de huishoudelijke verzorging als maatwerk door te blijven zetten. Ik denk dat het u als gemeente siert dat wij dat doorzetten. Die € 189 is uiteindelijk natuurlijk een gemiddelde. Er zullen cliënten zijn die weinig uren krijgen, maar er zullen ook cliënten zijn die echt meer uren nodig hebben en aan wie in feite meer uren worden geleverd dan die € 189. Het is gebaseerd op een vast tarief van € 189. Dat moet werkbaar zijn. De toekomst moet uitwijzen of dat inderdaad voldoende is. Het plan dat de zorgaanbieder samen met de cliënt opstelt en waarin staat hoeveel uren geleverd gaan worden maar ook wat die persoon of zijn omgeving zelf nog kan doen, wordt ook door beiden ondertekend. Daar zit al het eerste mechanisme, want als dat niet zo gaat, komen mensen uiteindelijk natuurlijk bij ons terecht, want we zullen dan naar een oplossing moeten zoeken. Wij gaan ervan uit dat dit gebeurt in goed overleg. Ik merk ook zelf dat heel veel mensen begrip hebben voor deze maatregelen en voor het feit dat wij de zorg in totaliteit uiteindelijk betaalbaar willen houden. Dat is de boodschap die wij natuurlijk steeds moeten uitdragen.

Hoe wordt de levering gecontroleerd? Uiteindelijk worden natuurlijk ook weer klanttevredenheidsonderzoeken gedaan. Het is van belang om dat totaalbeeld straks te krijgen.

Zowel D66 als de PvdA ging nog in op de extra uren, de particuliere constructie waarmee zorgaanbieders extra uren aanbieden. Dat is eigenlijk altijd zo geweest. Het is echt aan de zorgaanbieders zelf om dat op die manier te doen. Als mensen daarmee instemmen, kan dat natuurlijk gewoon.

De heer **Maassen** (SP): Ik kom terug op een eerder punt, want ik wilde eerst het gehele be-toog over dit punt horen. De wethouder geeft aan dat de € 189 een gemiddelde is en dat er cliënten zijn die meer tijd vergen en cliënten die minder tijd vergen. Dat leidt er natuurlijk wel toe dat zorgaanbieders aan selectie kunnen gaan doen en alleen cliënten zullen selecteren die volgens hun inschatting weinig uren "opleveren", zodat zij relatief makkelijk aan die

€ 189 per cliënt kunnen komen. Zijn er in het systeem mechanismen ingebouwd om een dergelijke risicoselectie uit te sluiten?

De **voorzitter**: Ook mevrouw Lamers wil interrumperen.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Er zijn heel veel belangrijke dingen gezegd over dit onderwerp. Ik wilde even afwachten, gelet op de spreektijd, maar naar aanleiding van het betoog van de wethouder zou ik toch willen vragen of er wordt gemonitord hoe het na een halfjaar gaat met mensen die een contract hebben ondertekend voor bijvoorbeeld minder hulp of die van hulp afzien vanwege de hoge eigen bijdrage. Ik kan mij namelijk voorstellen dat mensen vooraf denken dat zij best toe kunnen met minder of geen hulp, maar dat dat uiteindelijk verkeerd uitpakt.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik ga eerst in op de vraag van de heer Maassen. Het is met name belangrijk dat de klant zelf de zorgaanbieder uitzoekt. Dat is van essentieel belang voor het aantal uren, voor de vraag of mensen tevreden zijn et cetera. Dat is volgens mij de kern van het hele systeem. Mensen kunnen ook zelf zorgaanbieders aanbrengen, ook kleine zorgaanbieders; daar hebben we uitgebreid over gesproken. Ik denk dat dat van belang is. Volgens mij ben ik daarmee voldoende ingegaan op het mechanisme. Ik denk dat dit een belangrijk mechanisme is in het hele systeem.

De vraag over de particuliere constructie heb ik beantwoord. Over de punten met betrekking tot de extra communicatie en eenvoudige, begrijpelijke taal heb ik in de eerste termijn al gezegd dat wij die punten heel duidelijk hebben gezien. Misschien hebben de raadsleden het laatste Seniorenmagazine gezien. Ja, dat magazine krijg ik! Ook daarin staat in volgens mij redelijk eenvoudige taal wat er nu allemaal gebeurt: hoe wij omgaan met het resultaat "een schoon huis" en dat er grote veranderingen zijn in het eigenbijdragesysteem. Ik ben het ermee eens dat de communicatie naar de inwoners begrijpelijk, helder en leesbaar moet zijn en niet te veel in beleidstaal geformuleerd moet zijn. Dat geldt voor al onze communicatie.

Mevrouw **Okma** (D66): U zei dat de klant zelf de zorgaanbieder kiest, maar wij hebben gehoord dat mensen zomaar opgebeld worden met de mededeling dat hun zorg wordt gehalveerd en dat men even komt bekijken hoeveel uren het moeten worden. Dat roept bij mij vragen op, want mensen voelen die keuze dus helemaal niet zo. Ik heb misschien ook een kleine correctie. Ik hoorde de wethouder zeggen dat het bij die € 190 om een gemiddeld bedrag gaat, maar in de beantwoording van de vragen van de SP staat dat het om een vast bedrag gaat dat iedereen krijgt. Ook daar krijg ik graag opheldering over.

De **voorzitter**: Ook nog even mevrouw Lamers.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Ik heb nog geen antwoord gekregen op mijn vraag. Ik wijs erop dat ik die vraag juist vanwege de ervaringen met de zorgverzekeraars heb gesteld. Mensen stemmen in met een goedkope polis, denken voordelig uit te zijn en krijgen later de

negatieve gevolgen daarvan op hun bord. Dat zou ook hiermee kunnen gebeuren. Een eigen keuze alleen is geen goede garantie.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Ik probeer de vraag van GroenLinks terug te halen, maar ik ben die vraag toch even kwijt. Excuses daarvoor. Mevrouw Lamers, wilt u de vraag kort herhalen?

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Heel kort: in hoeverre monitort de gemeente hoe het gaat met mensen die vanwege de hoge eigen bijdrage akkoord gaan met minder uren hulp of zelfs met geen hulp?

De **voorzitter**: Dat is helder. De wethouder weet het weer. Anders gaat dit af van uw spreek-tijd en dat zou jammer zijn.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Volgens mij heb ik die vraag zojuist wel beantwoord. Wij doen klanttevredenheidsonderzoeken zolang mensen de hulp hebben. Mensen die helemaal hebben afgezien van hulp en daar zelf niet tevreden over zijn, kunnen zich uiteindelijk altijd weer bij een van onze loketten of telefonisch melden. Ik denk dat het hele systeem dan weer gaat draaien. Volgens mij is het niet zo dat wij die mensen achteraf opnieuw benaderen. Dat dacht ik niet. O, toch wel; er wordt achter mij geknikt. Ook als mensen afzien van hulp, worden zij dus nog een keer benaderd.

Mevrouw **Lamers** (GroenLinks): Mensen raken dus niet buiten beeld.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Dat klopt: zij raken niet buiten beeld.

Het klopt dat de mensen de zorgaanbieder zelf kunnen kiezen. In het keukentafelgesprek mogen mensen zelf hun zorgaanbieder kiezen. Als mensen al een zorgaanbieder hadden, is die zorgaanbieder in het kader van de continuïteit vaak degene die contact opneemt.

Wat de financiering betreft: het gaat om een vast bedrag van € 189 per vier weken, maar dat is voor een gemiddeld aantal uren berekend. Het gaat dus om een vast bedrag.

De **voorzitter**: Ik denk dat wij hier redelijk uitbundig over hebben gesproken. Het is een informatiebrief en er vindt dus geen besluitvorming plaats. De heer Middelburg heeft nog een prangende vraag. Ik stel voor dat wij hem daarvoor de ruimte geven en dat wij daarna afronden. Ik constateer dat de raad daarmee instemt.

De heer **Middelburg** (PvdA): Ik heb gevraagd welke consequenties het college er eventueel aan verbindt als zorgverleners zich hardnekkig niet aan afspraken houden, ook als zij daar vriendelijk aan worden herinnerd. Het antwoord op die vraag heb ik nog niet gehoord.

Wethouder **Nieuwenhuizen**: Uiteindelijk resteert dan niets anders dan juridische stappen.

De **voorzitter**: Ik dank de wethouder. Ik denk dat wij een goede en zinvolle discussie hebben gevoerd.

14. Stemming over de gewijzigde motie 100285 over bomen bij Knooppunt Voorschoten.

De **voorzitter**: Er is een gewijzigde versie van de eerder aangehouden motie 100285. De oorspronkelijke motie is ingetrokken en er is een nieuwe motie ingediend, die in de raad blijkbaar op een redelijk ruime meerderheid kan rekenen. Ik kijk naar de heer Van der Meij.

De heer **Van der Meij** (D66): Voorzitter. Ik zie een kleurrijke motie. Ik ben blij dat alle collega's in de raad daar zo over denken, want op deze manier kunnen we Voorschoten een mooi stukje groen rijker maken.

De **voorzitter**: Ja, het lijkt een beetje op een soort regenboogcoalitie.

Wethouder **Beimers**: Voorzitter. Ik kan het kort houden. Ik was bepaald ongelukkig met de eerste versie van de motie. Die is inmiddels ingetrokken. Van de tweede versie van de motie vind ik vooral datgene wat er niet in staat, heel belangrijk. Overigens onderschrijf ik namens het college wat er wél in staat. Ik teken daarbij aan dat ik in eerdere fasen van de discussie al heb toegezegd dat ik wil kijken naar eventuele meevallers bij de aanbesteding. Wij verwachten niet dat er bij de renovatie van het Burgemeester Berkhoutpark onderuitputting zal plaatsvinden. Binnen de reguliere budgetten kunnen we natuurlijk altijd herschikken. Dan houden we rekening met de prioriteiten die de gemeenteraad in ruime meerderheid aanreikt.

De **voorzitter**: Heb ik goed begrepen dat het college toezegt deze motie uit te zullen voeren?

Wethouder **Beimers**: Zeker.

De **voorzitter**: Dat is dan weer een toezegging die wij op onze befaamde lijst noteren. Dat betekent dat de uitvoering van de toezegging bewaakt wordt.

In stemming komt de motie.

De motie wordt met algemene stemmen aangenomen.

15. Bekrachtiging geheimhouding.

Het voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

16. Sluiting

De **voorzitter**: Ik wens u allen goede en, voor zover van toepassing, zalige paasdagen. Volgende week zien wij elkaar weer.

De **voorzitter** sluit om 22.22 uur de vergadering.

Vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 30 april 2015.

De griffier,

De voorzitter,

Lijst ingekomen stukken Gemeenteraad Voorschoten 30 april 2015

ID	Afzender	Reg.datum	Omschrijving	Wijze van afdoen
Brieven (van personen en instellingen)				
102031	Werkgroep Voorschoten onder Hoogspanning	13-03-2015	Emaibericht Werkgroep Voorschoten onder Hoogspanning inz. hoogspanningsverbindingen (bijl. position paper).	Het college van burgemeester en wethouders verzoeken deze brief te beantwoorden en een afschrift daarvan aan de raad te sturen.
102038	Bewonersbelangengroep Ch. de Bourbonlaan	20-03-2015	Email Bewonersbelangengroep Charlotte de Bourbonlaan over herinrichting Nassauwijk (2 bijlagen)	Voor kennisgeving aannemen.
102077	Platform Gehandicaptenbeleid Voorschoten	27-03-2015	Platform Gehandicapten beleid Voorschoten jaarstukken 2014.	Voor kennisgeving aannemen.
102078	RDOG Hollands Midden	02-04-2015	Programmajaarverslag 2014 RDOG HM	Voor kennisgeving aannemen.

Blad 2

102079	Voorschotense Golfclub	02-04-2015	Brief Voorschotense Golfclub met verzoek tot gesprek over gebruik golfbaan (afschrift brief aan College)	Voor kennisgeving aannemen.
102080	Inkoopbureau GR H-10	02-04-2015	Concept begroting 2015 en 2016 van de GR H-10 Inkoopbureau	In handen stellen van het college van B&W voor het voorbereiden van een zienswijze ter agendering in de commissie M&S van 28 mei 2015.
101999		06-03-2015	Kopie van brief aan College inz. bedrijventerrein Dobbewijk	Voor kennisgeving aannemen.
102005		27-02-2015	Brief aan college en raad inz. Reconstructieplan Vlietwijk.	De beantwoording van deze brief te mandateren aan het college van burgemeester en wethouders en met verzoek de raad een afschrift te sturen.
102092	BSGR	02-04-2015	SBGR inz. Jaarstukken 2014, Begrotingswijziging maart 2015 en Meerjarenbegroting 2016-2019	Dit onderwerp vraagt een besluit van de raad en is daarom geagendeerd voor de juni-cyclus.
Informatiebrieven van het college van B&W				
102025	College van B&W	06-03-2015	Informatiebrief aan de raad over Prioriteiten woonbeleid 2015.	Voor kennisgeving aannemen.

Blad 3

102084	College van B&W	27-03-2015	Informatiebrief aan raad over uitgangspunten vervangingsinvesteringen (GECORRIGEERD 2603)	Voor kennisgeving aannemen.
102085	College van B&W	27-03-2015	Informatiebrief aan de raad over wijziging inspraakverordening en samenspraak	Voor kennisgeving aannemen.
102053	College van B&W	27-03-2015	Informatiebrief aan de raad over Mandaatbesluit samenwerkingsovereenkomst Werk en Inkomen	Voor kennisgeving aannemen.
102054	College van B&W	27-03-2015	Informatiebrief aan de raad over Proces inkoop jeugdhulp 2016	Voor kennisgeving aannemen.
102055	College van B&W	27-03-2015	Informatiebrief aan de raad over Privacy sociaal domein (1 bijlage)	Voor kennisgeving aannemen.
102075	College van B&W	02-04-2015	Informatiebrief aan de raad over Gegevensverstrekking ouderbijdrage regeling Jeugdwet	Voor kennisgeving aannemen.
102076	College van B&W	02-04-2015	Informatiebrief aan de raad over Huishoudelijke ondersteuning	Voor kennisgeving aannemen. Deze brief is inhoudelijke besproken in de raadsvergadering van 2 april 2015.
102050	College van B&W	20-03-2015	Informatiebrief aan raad over Regionale omgevingsvisie-structuurvisie Leiden en omgeving	Voor kennisgeving aannemen.
102032	College van B&W	13-03-2015	Informatiebrief aan de raad over inrichting	Voor kennisgeving aannemen.

**Schriftelijke
beantwoording van
vragen uit de raad**

102033	College van B&W	13-03-2015	Beantwoording schriftelijke vragen CDA over Burgemeester Berkhoutpark	Voor kennisgeving aannemen.
102034	College van B&W	13-03-2015	Beantwoording schriftelijke vragen GL over Parkeren Leidseweg t.h.v. nummer 80	Voor kennisgeving aannemen.
102051	College van B&W	20-03-2015	Beantwoording schriftelijke vragen D66 over Niet handhaven binnen gestelde termijnen	Voor kennisgeving aannemen.
102052	College van B&W	27-03-2015	Beantwoording schriftelijke vraag D66 over Hoogspanningskabels en Opstijgpunt	Voor kennisgeving aannemen.

RAADSBESLUIT TOELATING LID gemeenteraad

de gemeenteraad van Voorschoten,

gehoord het rapport van de commissie betreffende de geloofsbrief van Lippinkhof, P.P. (Peter) (m) op dinsdag 28 april 2015 tot lid van de gemeenteraad van Voorschoten benoemd verklaarde;

overwegende, dat deze commissie de stukken heeft onderzocht en in orde bevonden;

gelet op artikel X 12, V 4 en V 12 van de Kieswet;

besluit: toe te laten als lid van de gemeenteraad van Voorschoten
Lippinkhof, P.P. (Peter) (m).

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van: donderdag 30 april 2015.

Plaats: Voorschoten
Datum: donderdag 30 april 2015

De voorzitter,

drs. J.M. Staatsen

De griffier,

J. van der Does

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	4466
<i>Datum:</i>	31 maart 2015
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden 2016–2017
<i>Portefeuillehouder:</i>	Wethouder Bremer
<i>Programma:</i>	7 jeugd participatie en zorg
<i>Kernboodschap:</i>	Er is een regionaal inkoopkader jeugdhulp opgesteld waarbij gemeenten en de hulpverlenende instellingen gezamenlijk hun verantwoording nemen voor de continuïteit en innovatie van de jeugdhulp.
<i>Bijlagen:</i>	1. Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016–2017
<i>Stukken ter inzage:</i>	nee
<i>Beslispunten:</i>	Het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016–2017 Haaglanden als basis te nemen voor het inkoopproces en in te stemmen met: <ul style="list-style-type: none">• het zakelijk en innovatief partnerschap volgens de aangegeven hoofdlijnen• de financiële uitgangspunten• de uitgangspunten voor sturing in een complexe omgeving.

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden 2016–2017

Inleiding

Het sociaal domein bevindt zich in één van de grootste veranderingsoperaties ooit, in termen van verschuivende verantwoordelijkheden en verhoudingen, van financiering én een andere aanpak om mensen die hulp en zorg nodig hebben te ondersteunen. Deze verandering vergt een lange adem.

Nieuwe Jeugdwet

Op 18 februari 2014 heeft de Eerste Kamer de nieuwe Jeugdwet aangenomen. Daarmee wordt de verantwoordelijkheid voor de jeugdhulp aan kinderen en jongeren bij de gemeenten gelegd. Een grote verandering, die op 1 januari 2015 is ingegaan. Samen met de andere gemeenten in Haaglanden en met zorginstellingen is in 2014 een basis gelegd voor regionale inkoop en innovatie van de jeugdhulp. Sinds 1 januari 2015 is ook Voorschoten aangesloten. De gemeenten in Haaglanden 10 (H10)verband en de zorginstellingen, staan voor een gezamenlijke opdracht de transitie en transformatie een succes te maken. De samenwerking doen we op regionaal niveau, omdat verschillende voorzieningen voor jeugdhulp alleen op (boven)regionale schaal kunnen worden georganiseerd. Door de samenwerking zijn we beter in staat om op regionaal niveau, maar ook in elke afzonderlijke gemeente, te zorgen dat de benodigde zorg voor jeugdigen beschikbaar is.

Voor de jaren 2015, 2016 en 2017 is het Regionaal Transitie Arrangement (RTA) opgesteld en in oktober 2013 door de negen colleges vastgesteld. Het college van Voorschoten heeft in juni 2014 besloten om per 1 januari 2015 bij het RTA Haaglanden aan te sluiten (behalve voor wat betreft het Algemeen Meldpunt Kindermishandeling (AMK)–deel van het AMHK/Veilig Thuis). Dit RTA beoogt om de bij Haaglanden betrokken zorgaanbieders voor 2015 duidelijkheid te geven over de wijze waarop in Haaglanden de zorgcontinuïteit is gegarandeerd. Met twaalf grote regionale aanbieders (F12) is daarbij een driejarig traject uitgelijnd, waarbij in partnerschap door de regio en aanbieders verantwoordelijkheid voor respectievelijk zorgcontinuïteit, het beperken van frictiekosten, behoud van kwaliteit en een start wordt gemaakt met innovatie. Het RTA voorziet er in dat de noodzakelijke veranderingen stap voor stap worden doorgevoerd.

Als basis voor het inkopen van jeugdhulp ten behoeve van 2015 hebben de samenwerkende gemeenten in 2014 een Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP) opgesteld met de looptijd van één jaar (2015). Dat betekent dat er voor 2016 een nieuw uitvoeringsprogramma moet worden opgesteld.

De gemeenten in Haaglanden kiezen er voor om, weliswaar in lijn met het RTA, een aangescherpt Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp op te stellen. Hierover is met aanbieders overlegd, omdat de looptijd van één jaar voor een regionaal plan zeer kort is gebleken. Daarom is er via bijgaand document een basis gelegd voor twee jaar, namelijk 2016 en 2017.

Het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016–2017 wordt door alle gemeenten in Haaglanden gebruikt als basis voor een Lokaal Inkoopplan Jeugdhulp 2016. Dit lokaal plan maakt duidelijk hoe

de op regionaal niveau ingekochte jeugdhulp in het lokale domein, of vandaar uit, wordt ingezet. Ook maakt het plan zichtbaar hoe de regionaal ingekochte zorg in samenhang met de lokale behoefte wordt ingezet. Het lokale plan vormt de basis voor het maken van specifieke inkoopafspraken die door het Inkoopbureau H-10 worden vertaald in contracten. Het Lokaal Inkoopplan wordt binnen het reguliere begrotingsritme jaarlijks opgesteld.

In de lokale plannen worden zichtbaar welke lokale accenten worden gelegd. Overleg met cliëntvertegenwoordigers vindt op lokaal niveau plaats over het Lokaal Inkoopplan 2016. Iedere gemeente geeft dit op eigen wijze vorm. In het Lokale Inkoopplan wordt specifiek aangegeven welke functies worden ingekocht en welke budgetten daarvoor worden gereserveerd. De lokale plannen dienen in juli 2015 te zijn vastgesteld door de raden.

Beslispunten

1. het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016 en 2017 als basis te nemen voor het inkoopproces en in te stemmen met:
 - het zakelijk en innovatief partnerschap volgens de aangegeven hoofdlijnen
 - de financiële uitgangspunten
 - de uitgangspunten voor sturing in een complexe omgeving.

Beoogd effect

Zowel de zorgcontinuïteit, waarin de bestaande zorginfrastructuur een rol heeft, als de innovatie krijgen hun beslag in het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016-2017. In het Regionaal Inkoopkader 2016-2017 staan de volgende punten:

- verkenning van een toekomstig zorglandschap.
- inhoudelijke uitgangspunten voor de uitvoering van de jeugdhulp;
- (zakelijk en innovatief) partnerschap;
- financiële uitgangspunten; de budgetten worden pas met de meicirculaire bekend;
- sturing, bekostiging en monitoring.

De contractering van de instellingen vindt in de 2e helft van 2015 én in de 2e helft van 2016 plaats nadat het lokale inkoopplan in iedere gemeente is vastgesteld.

Argumenten

1.1 In het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016-2017 leggen de gemeenten vast vanuit welk inhoudelijk kader de jeugdhulp voor de twee volgende kalenderjaren wordt ingekocht, wat zakelijk en innovatief partnerschap betekent, worden de financiële uitgangspunten benoemd, evenals de uitgangspunten voor de ontwikkeling van sturing en monitoring. Ook is een hoofdstuk opgenomen over het toekomstig zorglandschap.

Met het vaststellen van het Regionaal Inkoopkader worden besluitpunten voorgesteld; voor wat betreft:

- het zakelijk partnerschap uit het RTA wordt vastgesteld dat dit wordt gherdefinieerd als 'zakelijk en innovatief partnerschap' met als hoofdlijnen:
 - o Primair overleg gaat via lokale samenwerkingsverbanden (dus via het Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG));
 - o Voor regionaal overleg komt er een Regionale Klankbordgroep Jeugdhulp Haaglanden als opvolger van het 'F-12 overleg';

- o Het toekomstig zorglandschap biedt ruimte voor meerjarige relaties en nieuwe aanbieders;
- o Gemeenten en jeugdhulpaanbieders geven gezamenlijk invulling aan budgetbeheersing;
- o Het zakelijk en innovatief partnerschap impliceert:
 - samenwerking in de keten, afstemming in en met het lokale veld
 - een proactieve houding rond innovatie
 - meedoen met informatie-uitwisseling (en dus 'volgen, leren, verantwoorden').
- De financiën worden de volgende aanpassingen vastgesteld:
 - o Budget wordt ingedeeld in percelen: lokaal budget, budget voor uitvoering van publieke taken en een jeugdhulpbudget voor uitvoering van de jeugdhulp (zie p. 15 en lokaal inkoopplan format bijlage 1 p. 20 van het regionaal inkoopkader)
 - o Het kortingsregime 4-10-15% wordt los gelaten; in plaats daarvan budgettering per jaar op basis van hoogte integratie-uitkering en lokale prioritering
 - o Budgetgarantie wordt in 2016 niet meer gegeven (F12 hebben in 2015 nog een regionale budgetgarantie van 80% in het kader van zorgcontinuïteit)
 - o Harmoniseren van tarieven: gelijk tarief voor gelijk product.Een risicoparagraaf wordt opgenomen in de lokale inkoopplannen (facultatief).
- Sturing de volgende ontwikkelpunten vastgesteld:
 - o Ontwikkeling van een nieuw sturings- en bekostigingsmodel, met sturing langs de lijnen van kwaliteit, innovatie en financiën
 - o Meerdere vormen van bekostiging: P*Q, Functiebekostiging en (een pilot met) populatiebekostiging voor specialistische jeugdhulp
 - o Effectiviteit/resultaat van de zorg, behalen van innovatie-doelstellingen en de bijdrage aan maatschappelijke opgaven maken deel uit van de tariefstructuur
 - o Doorontwikkeling van de regionale kennisinfrastructuur jeugd (monitor t.b.v. volgen, verantwoorden en leren); beheer wordt ondergebracht bij het Regionale Inkoopbureau.

Het concept Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp Haaglanden 2016-2017 is bijgevoegd in bijlage 1.

1.2 Het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016-2017 is inhoudelijk in lijn met het vastgestelde beleid in de kadernota 3D, het (algemeen) beleidsplan transitie sociaal domein 2015-2016 en het (deel) beleidsplan jeugd 2015-2016.

Kanttekeningen

1.1 De termijn waarbinnen producten voor het inkoopproces moeten worden opgeleverd, is van invloed op draagvlak, kwaliteit en ambities.

Burgerparticipatie

In de lokale inkoopplannen worden zichtbaar welke lokale accenten worden gelegd. Overleg met cliëntvertegenwoordigers vindt op lokaal niveau plaats over het Lokaal Inkoopplan 2016. Iedere gemeente geeft dit op eigen wijze vorm.

Communicatie

In de totstandkoming van de regionale kaders is een rol weggelegd voor het bestuurlijk overleg (wethouders sociaal domein), voor de raden zijn informatieve bijeenkomsten georganiseerd en de aanbieders zijn geconsulteerd. Dit is conform toezeggingen. Dit voorstel is vastgesteld tijdens het regionaal bestuurlijk overleg jeugd H10 van 26 maart jl. en met de Focus 12 jeugdhulpinstellingen op 27 maart jl. De instellingen hebben aangegeven dat het goed is dat er een stuk ligt, hebben begrip voor de aangegeven richting, hebben zorg voor de tijdsdruk en eventuele gevolgen voor organisaties en vragen aandacht voor het gegeven dat verandering een leerproces is en tijd kost. Op 31 maart en 8 april jl. zijn er gemeenschappelijke bijeenkomsten geweest voor de gemeenteraden H10.

De (kern)boodschap is als volgt; er is een regionaal inkoopkader jeugdhulp opgesteld waarbij gemeenten en de hulpverlenende instellingen gezamenlijk hun verantwoordelijkheid nemen voor de continuïteit en innovatie van de jeugdhulp.

Dit stuk gaat over de regionale inhoudelijke kaders voor de inkoop van jeugdhulp in 2016 en 2017 en het is daarom niet nodig om individuele en/of algemene communicatiemiddelen in te zetten.

Financiën

Het financiële kader voor de jeugdhulp wordt bepaald door de afzonderlijke gemeenten. Dit kader wordt door de gemeenten bepaald op basis van de rijksuitkering (meicirculaire), lokale budgetten en lokale prioriteiten. In de meicirculaire wordt het financiële kader voor de gemeenten voor de jeugdhulp 2016 op basis van een nieuw verdeelmodel vastgesteld.

Het uitgangspunt is budgettaire neutraliteit. Het beschikbaar te stellen bedrag jeugdhulp meicirculaire 2015 voor het jaar 2016 is het bedrag voor jeugdhulp, weliswaar gecorrigeerd voor een aantal kostenposten, bijvoorbeeld uitvoeringskosten, reservering landelijke inkoop, persoonsgebonden budget e.d., hetgeen leidt tot een netto inkoopbudget. Het inkoopbudget is taakstellingen voor het Inkoopbureau H10. Dit inkoopbudget is leidend en de lokale uitgaven mogen het budgetplafond niet overstijgen.

Via de vaststelling van de gemeentelijke begroting 2016 vindt definitieve besluitvorming plaats in de raad over de definitieve benodigde budgetten voor jeugdhulp.

Op basis van het regionale inkoopkader 2016/2017 én het lokale inkoopplan 2016 worden de inkoopcontracten 2016 gesloten met de aanbieders jeugdhulp.

Risico's

1.1 In het regionaal inkoopkader wordt voorgesteld wordt het stoppen van budgetgaranties per 1-1-2016 aan de F12 en het loslaten van het kortingsregime 4-10-15% wat mogelijk consequenties heeft (onrust bij instellingen en mogelijk frictiekosten) waarover partijen met elkaar in gesprek blijven.

1.2 In het regionaal inkoopkader wordt voorgesteld: het loslaten van het kortingsregime 4-10-15% te wijzigen in budgettering per jaar op basis van hoogte integratie-uitkering en lokale prioritering. Dit loslaten betekent dat de innovatie lokaal met de betrokken aanbieders moet worden geborgd.

De lokale innovatieagenda wordt verder doorontwikkeld via het CJG Voorschoten. Er wordt verder gewerkt aan bijvoorbeeld het versterken van basisvoorzieningen, een adequate

zorgbehoeftebepaling en aan de ontwikkeling van (semi-)residentiele zorg naar (intensief) ambulante zorg en de ontwikkeling van 'dwang naar drang' (meer via vrijwillig i.p.v. gedwongen kader).

Vervolg

Op basis van het bovenstaande ziet de bestuurlijke planning er als volgt uit. Zowel het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp als de lokale inkoopplannen worden door de gemeenteraden vastgesteld. Bij het tot stand komen van de lokale inkoopplannen organiseert iedere gemeente zelf contactmomenten met aanbieders en raden zodat de ingekochte jeugdhulp zoveel mogelijk aansluit op de lokale situatie en wensen (lokaal maatwerk). Voor het zomerreces dienen ook alle lokale inkoopplannen door de raden te zijn vastgesteld.

De lokale inkoopplannen vormen samen de inkoopopdracht aan het regionaal inkoopbureau en maakt de samenhang zichtbaar tussen op regionaal niveau ingekochte jeugdhulp en lokaal ingekocht/gesubsidieerd aanbod. Op basis van de lokale plannen voert het regionale inkoopbureau inkoopgesprekken met de aanbieders zodat op 1 december 2015 alle contracten voor de jeugdhulp voor 2016 kunnen worden getekend.

	Feb	Maart	April	Mei	Juni/juli (voor zomerreces)	Q3	Q4
Regionaal inkoopkader	Ambtelijke voorbereiding	• Bestuurlijk overleg College- besluiten tussen	• Regionale informatie bijeenkomsten raad Besluitvorming raad eind april				
Lokale inkoopplannen	Ambtelijke voorbereiding	Ambtelijke voorbereiding	Gemeentelijk traject waarin lokaal overleg mogelijk is	• College- besluit lokaal plan tussen	• Raads- besluit lokaal plan tussen		
Contractering							• 1 december: gesloten contracten = collegebesluit

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: Z-22701 / B- 4466

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 31 maart 2015,

besluit:

Het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016-2017 Haaglanden als basis te nemen voor het inkoopproces en in te stemmen met:

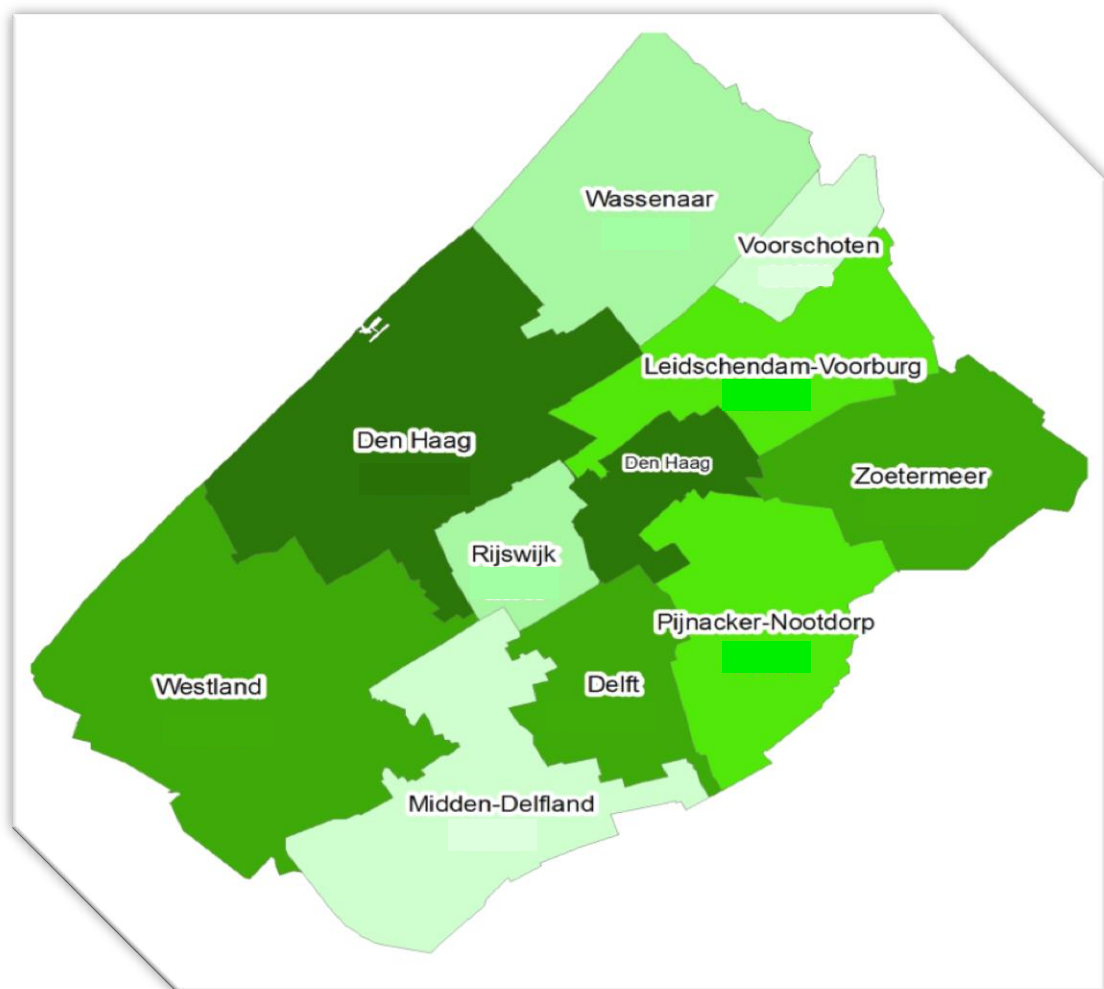
- het zakelijk en innovatief partnerschap volgens de aangegeven hoofdlijnen
- de financiële uitgangspunten
- de uitgangspunten voor sturing in een complexe omgeving.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 30 april 2015,

de griffier,

de voorzitter,

REGIO HAAGLANDEN INKOOPKADER JEUGDHULP 2016-2017

Versie BOJ 26 maart 2015

Inhoud

1.	Inleiding	- 3 -
2.	Een veranderend zorglandschap	- 5 -
3.	Inhoudelijk kader	- 9 -
4.	Zakelijk en innovatief partnerschap	- 10 -
5.	Financieel kader	- 13 -
6.	Sturing in een complexe omgeving	- 16 -
	 Bijlage 1: Format lokaal Inkoopplan en gemeentelijk factsheet	 - 19 -
	Bijlage 2: Inkoop 2015 en wat doen we anders in 2016	- 21 -

1. Inleiding

1.1 Vooraf

De gemeenten in Haaglanden¹ hebben op 26 juni 2013 besloten een gemeenschappelijke jeugdhulpregio te vormen. De samenwerking is onder meer gericht op gezamenlijk inkopen van jeugdhulp, bundeling van administratieve processen en waar mogelijk efficiency voordelen in de uitvoering.

In oktober 2013 is het Regionaal Transitiearrangement Jeugd Haaglanden (RTA) vastgesteld. Hierin is beschreven hoe gemeenten en jeugdhulpaanbieders omgaan met continuïteit van zorg, taakstelling, frictiekosten en innovatie.

Het Regionaal Inkoopkader 2016-2017 is een nadere uitwerking van het RTA. Voor de periode na het RTA stelt de Regio Haaglanden in 2017 een nieuwe regiovisie jeugdhulp 2018-2022 op.

Inkoop 2014, terugblik

Het inkoopproces 2014 heeft geleid tot opdrachtverstrekking aan 160 zorgaanbieders² via privaatrechtelijke contracten. De bestaande voorwaarden en wijze van bekostiging zijn ten gevolge van de beperkt beschikbare tijd zoveel mogelijk gehandhaafd. In de regio Haaglanden is er in 2014 voor gekozen om de aanbieders in twee stappen te contracteren: via de proces- en uitvoeringsovereenkomst. De looptijd van de uitvoeringsovereenkomst is één jaar en kan hierna jaarlijks verlengd worden. De deelnemende gemeenten geven samen opdracht aan de aanbieders in de regio. De contracten zijn door elke deelnemende gemeente ondertekend.

2016: veranderingsjaar

Inzicht in het feitelijk gebruik van jeugdhulp is belangrijk voor het inkoopproces. Betrouwbare informatie hierover zal pas in de loop van 2015 beschikbaar komen. Deze informatie zal nog onvoldoende volledig zijn om er het gehele inkoopprogramma 2016 op te kunnen baseren. Dit betekent dat ook voor 2016 de historische uitgangssituatie medebepalend is. Flexibiliteit bij de inzet van de ingekochte hulp en innovatieve projecten moeten meer maatwerk op basis van de feitelijke vraag mogelijk maken.

1.2 Inkoopproces in hoofdlijnen

In 2014 is met het RTA en de Innovatieagenda als kader het Regionaal Uitvoeringsprogramma (RUP) opgesteld. Voor 2016 wordt geen RUP opgesteld, maar lokale inkoopplannen (zie format in bijlage 1. Kader hiervoor is het Regionaal Inkoopkader 2016-2017³. Het Regionaal Inkoopkader wordt in april aan de gemeenteraden ter besluitvorming voorgelegd.

De lokale inkoopplannen) dienen 1 juli door de gemeenteraden te zijn vastgesteld. Op basis van de lokale plannen wordt de jeugdhulp gezamenlijk ingekocht.

1.3 Sturen in een complexe omgeving, eenvoud waar het kan, complex waar het moet

Gemeenten en jeugdhulpaanbieders werken in een complex systeem samen als wederzijds afhankelijke partners in verschillende rollen en in wisselende verhoudingen. Sturing vindt plaats in een omgeving van onzekerheid, ongrijpbare problematiek en soms met beperkte informatie. Veranderingen zijn onvoorspelbaar en het tempo van wisselingen neemt toe. Deze complexiteit vraagt veel van de samenwerking tussen de gemeenten onderling en met de jeugdhulpaanbieders en van onze netwerkende aanpak. Klassiek sturen in zo'n (netwerk)omgeving gaat niet.

¹ Delft, Den Haag, Leidschendam-Voorburg, Midden-Delfland, Pijnacker-Nootdorp, Rijswijk, Voorschoten, Wassenaar, Westland, Zoetermeer

² Stand opgemaakt per maart 2015

³ Als nadere uitwerking van het Regionaal Transitiearrangement

De sturingsfilosofie gaat dan ook vooral over de kwaliteit van samenwerking in het netwerk. Deze moet *open, flexibel, innovatief, veerkrachtig, vitaal en dynamisch* zijn. Er moet een proces ontstaan waarin verschillende partijen symmetrisch samenwerken aan een gezamenlijke benadering voor een gezamenlijk probleem.

Tegelijkertijd vindt onze samenwerking plaats in een omgeving van democratische controle en bestuurlijke eindverantwoordelijkheid. Dus bureaucratische kernwaarden in onze samenwerking zijn ook van belang: *procedures, hiërarchie begrensd, transparantie, budgettaire verantwoording en overzichtelijkheid*.

Deze waarden staan naast elkaar. Dit vraagt om balanceren van elk van de partijen. Op het raakvlak van eenvoud en complexiteit, en op de grens van orde en chaos. Dit is de realiteit van sturen in wat wel 'overgeorganiseerde ongeorganiseerdheid'⁴ wordt genoemd. Niemand is de baas, maar er bestaat wel controle en eindverantwoordelijkheid. Daarom vatten we onze sturingsfilosofie als volgt samen: eenvoud waar het kan, complex waar het moet.

1.4 Samenwerking gemeenten en Inkoopbureau

De lokale verantwoordelijkheid richt zich vooral op het inrichten van de lokale infrastructuur in de vorm van lokale (jeugd)teams, de samenwerking met onderwijs en de wijze waarop gespecialiseerde jeugdhulp wordt ingeschakeld. Dit wordt door de gemeenten vastgelegd in lokale inkoopplannen. Er zijn ook gedeelde verantwoordelijkheden, wettelijk en als bestuurlijke keuze. Deze laten zich samenvatten tot:

- Inkoop (wettelijk):
 - Specialistische jeugdhulp (incl. landelijk/buitenregionaal)
 - Crisisdienst, Veilig Thuis en JB/JR
- Regionaal voortgangsoverleg en plaatsingscoördinatie residentiele zorg (bestaande werkwijze overgenomen van Stadsgewest)
- Instandhouden gemeenschappelijk inkoopbureau (Bestuurlijke keuze voor lichte gemeenschappelijke regeling).

Het Inkoopbureau H10 voert tevens het contractmanagement namens de gemeenten uit en organiseert administratieve processen rond facturering. De ondertekening van contracten is een verantwoordelijkheid van de gemeenten.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 verkent de contouren van het toekomstig zorglandschap in onze regio. Hoofdstuk 3 beschrijft het inhoudelijk kader dat de regio Haaglanden hanteert. In hoofdstuk 4 gaan wij nader in op de definiëring van het zakelijk en innovatief partnerschap. Hoofdstuk 5 bevat kaders rond de financiën en hoofdstuk 6 richt zich op sturing en monitoring.

⁴ Geert Teisman

2. Een veranderend zorglandschap

De samenleving verandert ingrijpend. Op tal van terreinen vraagt de overheid van burgers meer door het aanspreken (na herstel) van eigen kracht en inschakeling van eigen netwerken. Ook de burgers zelf nemen meer en meer eigen initiatief voor de organisatie van voor hen belangrijke zaken⁵. Dit krijgt volgens de gemeenten in Haaglanden ook gevolgen voor de organisatie van de inrichting van het sociaal domein.

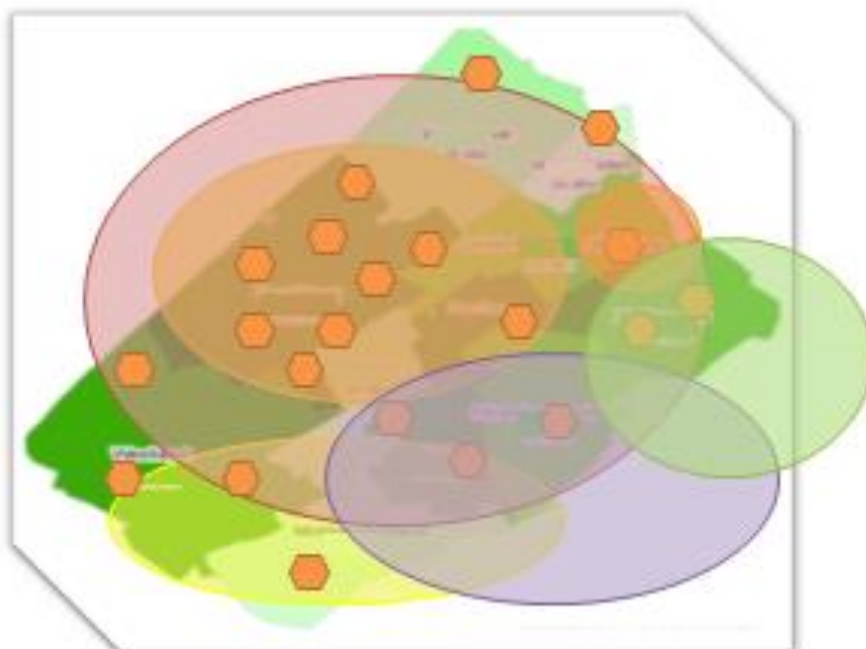
In dit regionaal inkoopkader verkennen we het toekomstige landschap voor de jeugdhulp. De jeugdhulp in de regio Haaglanden zal in 2020 anders georganiseerd zijn dan nu: *dichtbij als het kan, vaker door samenwerkingsverbanden van burgers zelf en ver(der) weg als het moet*. Dit brengt als herordening met zich mee: meer deconcentratie van relatief eenvoudige, veelvoorkomende jeugdhulp en concentratie van de complexe, specialistische en acute jeugdhulp.

Het veranderde zorglandschap wordt voor een deel bepaald door de maatschappelijke ontwikkelingen en voor een ander deel door sturing vanuit de gemeenten.

2.1 Het landschap anno nu

Het zorglandschap tot 1-1-2015 kenmerkt zich door een wettelijk recht op zorg, gecentraliseerde toegang (formele indicatiestelling tot 1-1-2015) en een beperkt aantal grote aanbieders uit (voormalig) Jeugd & Opvoedhulp, AWBZ en j-GGZ dat binnen (vrijwel) alle gemeenten van Haaglanden diverse hulpvormen van licht tot zwaar met en zonder verblijf aanbiedt. Daarnaast is er een groot aantal kleine(re) aanbieders en zelfstandigen die zich richten op één hulpvorm of doelgroep.

Sinds de transitie melden zich nieuwe partijen bij de gemeenten in de regio met uiteenlopende expertise.

Impressie van de hoofdlijnen van het huidige landschap:

- een grote Jeugd- en Opvoedhulp-aanbieder
- twee grote en enkele kleinere j-GGZ aanbieders
- twee grote LVB-aanbieders die bovenregionaal werken
- diverse overig aanbod jeugdhulp

⁵ Zie diverse publicaties van Jan Rotmans, hoogleraar transitiekunde

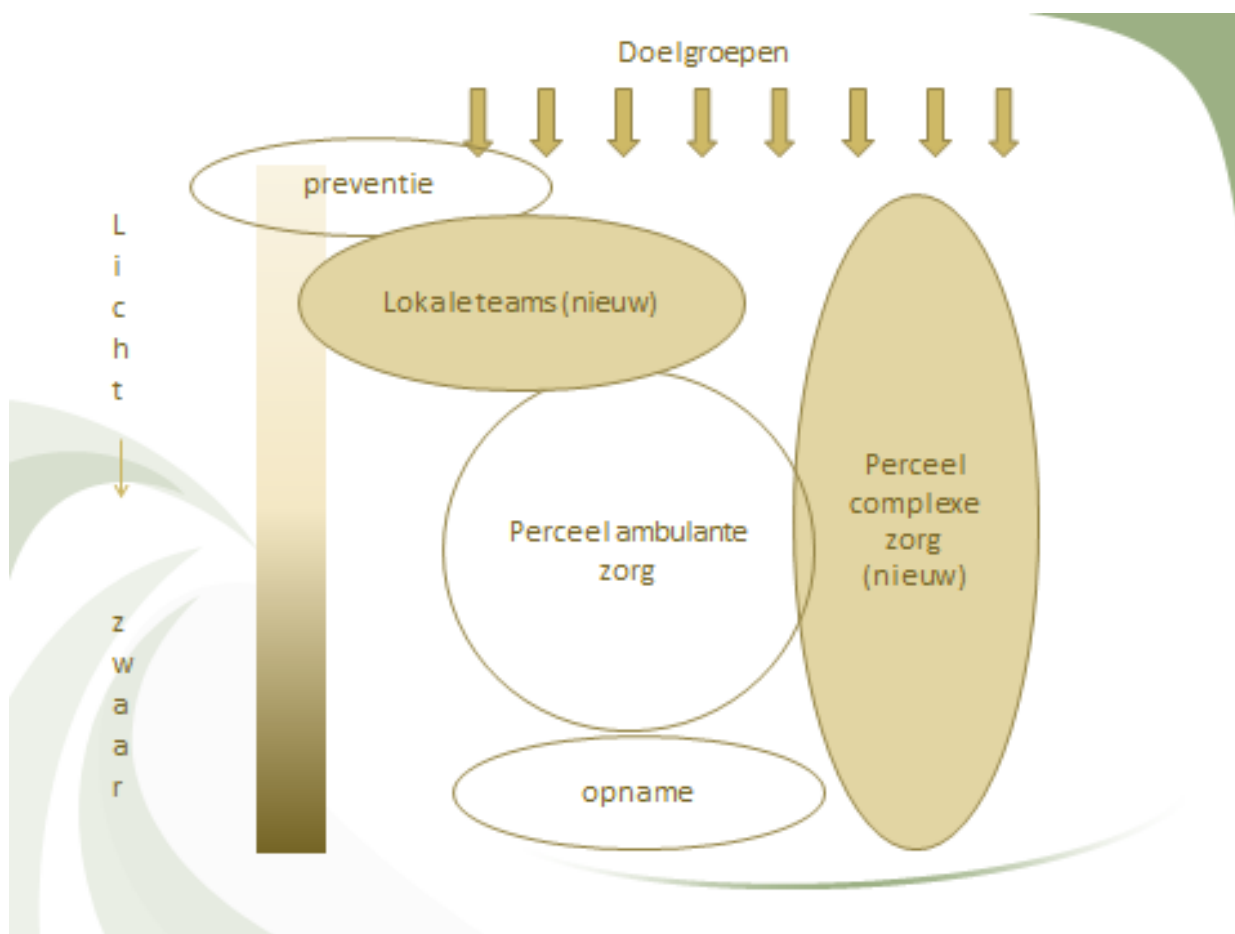
De grotere jeugdhulporganisaties (partijen met bedden en ambulante) vormen het hart van het huidige jeugdinstel in de regio Haaglanden. Deze partijen hebben veel kapitaal in de vorm van vastgoed, volume, kennis en informatie. Grotere partijen zijn daardoor soms duurder dan kleinere jeugdhulpaanbieders.

2.2 Toekomstig zorglandschap

De nieuwe ordening van het jeugdhulpinstel kent een ander paradigma en gaat uit van eigen kracht en zelfregulering, van 'doen wat nodig is' en hulpverlening vindt plaats vanuit het motto "dichtbij als het kan en ver(der) weg als het moet".

Lokaal zien basisvoorzieningen als sport, welzijn, school, leerplicht en de jeugdgezondheidszorg jongeren vaak, waardoor zij vroegtijdig kunnen signaleren. Multidisciplinaire lokale teams -inclusief preventief aanbod- zijn bij vragen of problemen beschikbaar voor advies- en hulp bij het zoeken naar oplossingen binnen de eigen mogelijkheden van burgers en hun netwerken, het preventieve aanbod of met 1^e lijnsjeugdhulp vanuit de teams zelf. De multidisciplinaire wijkteams bestaan uit een vaste kern van organisaties die specialisten op afroep (jaarlijks te contracteren) kunnen inroepen.

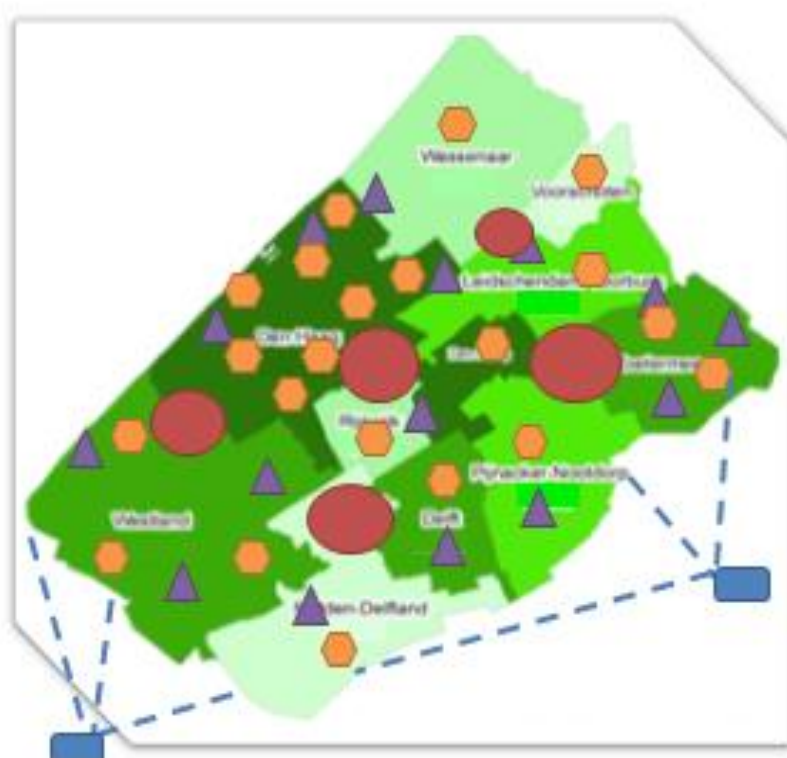
Binnen de regio groeien we daarnaast toe naar een paar (hoog)specialistische voorzieningen die ambulante kunnen schakelen met (tijdelijke) opname en waar aan kennisontwikkeling wordt gedaan. Deze voorzieningen zijn voor doelgroepen met een complexe zorgvraag. In dit perceel is vanwege de infrastructurele kant van de zorg geen sprake van marktwerking, maar van sturing op prestaties/ resultaten via contracten.

Niet alles kan lokaal in de wijkteams en niet alles is zo complex dat specialisten nodig zijn. In het perceel daartussen ontstaat en bieden wij ruimte voor innovatie via de inzet van jeugdhulp-thuis zoals e-health en domotica (technologische hulpmiddelen), initiatieven van ouders zelf, bijvoorbeeld

met PGB gefinancierd, jeugdhulpaanbieders van ambulante jeugdhulp gericht op bepaalde doelgroepen, kleinere begeleidings- en behandellocaties, woonvormen (logeerhuizen, gezinshuizen, etc). Deze staan in verbinding met de regionale specialistische voorzieningen (als kenniscentra). Het is in dit perceel waar marktwerking tussen jeugdhulpaanbieders het meest effectief is.

De keerzijde van marktwerking en nieuwe aanbieders kan versnippering zijn. Daar waar dat dreigt, zal de regio via contractsturing er voor zorgen dat geen ondoelmatige overlap ontstaat met het risico van veel schakelmomenten. Versnippering tegengaan is ook belangrijk in verband met hoge kosten voor toezicht op kwaliteit. De afspraken in het kader van zakelijk en innovatief partnerschap moeten zorgen voor behoud van effectiviteit van het stelsel als geheel.

Impressie van het toekomstig zorglandschap in de regio Haaglanden:

- I. Preventieve ondersteuning
- II. Ambulante Jeugdhulp
- III. Specialistisch / Infrastructureel (verblijf + behandelen)
Wonen en begeleiding
- IV. Topspecialistisch

2.3 Invloed van de burger

In het toekomstig zorglandschap is het vanzelfsprekend dat de ouders en jongeren invloed hebben op welke hulpverlener je gaat helpen. Dit naast de al bestaande kwaliteitsaspecten t.a.v. invloed op je eigen plan, invloed op het dossier en ruimte voor arrangementen op maat.

Behalve doordat er initiatieven van burgers zelf ontstaan, komt er voor bepaalde doelgroepen ook ruimte voor nieuwe aanbieders. Dit vergroot de keuzemogelijkheden voor de burgers. Sommige vormen van jeugdhulp zijn dermate specialistisch en ook relatief weinig voorkomend dat de zorg door meer aanbieders niet efficiënt te organiseren is. De invloed van de burger op het eigen traject is in die specialistische organisaties onverminderd.

2.4 Jeugd en Veiligheid, regionale uitvoering van publieke taken

De Jeugdwet voorziet in uitvoering van publieke taken, zoals jeugdbescherming en jeugdreclassering (JB/JR), het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling en Huiselijk geweld (Veilig Thuis/AMHK) en een crisisdienst. De Jeugdwet staat toe dat deze taken door private organisaties worden uitgevoerd. In

het geval van JB/JR zijn dat de zgn. gecertificeerde instellingen ('GI'). De taken JB/JR vloeien voort uit rechterlijke machtigingen, dan wel lopen daarop vooruit ('preventieve jeugdbescherming').

Jeugdbescherming en jeugdreclassering, als het echt niet anders kan

Inhoudelijk is in de regio de beleidslijn van kracht dat in het nieuwe jeugdstelsel meer (veiligheids) problemen voorkomen of opgelost moeten kunnen worden binnen de vrijwillige hulp. Dus hulp zonder dwang of drang. Samenwerking met ouders en het versterken van het netwerk in de eigen omgeving blijken in tal van pilots effectiever te zijn en duurzamer oplossingen op te leveren dan dwangmaatregelen. Dit is een maatschappelijke tendens, het aantal ondertoezichtstellingen en jeugdreclasserings-maatregelen daalt in een aantal regio's al jaren.

In de gezinssituaties waar sprake is van een juridische maatregel blijft het multidisciplinaire (wijk)team aan zet voor de feitelijke inzet van de door de GI bepaalde hulp. We onderscheiden toezicht (GI) en hulp (wijkteam). De gemeenten spreken met de GI's af dat deze hun kennis over het omgaan met complexe (veiligheids)problematiek in opvoedrelaties lokaal blijven inzetten.

De beleidslijn en maatschappelijke tendens impliceren een verdergaande krimp voor de bij deze taken betrokken GI's. Het is van belang bij deze krimp oog te houden voor de beschikbaarheid van de noodzakelijke expertise. Hiervoor worden met de GI's scenario's ontwikkeld. Daarnaast zien de gemeenten een aanvullende rol voor de gecertificeerde instelling(en) waar het de inzet van hun specifieke expertise betreft. Het gaat daarbij om informatie- en advies bij veiligheidsvraagstukken en bijdragen aan deskundigheidsbevordering bij de reguliere jeugdhulp.

Een van de gecertificeerde instellingen voert tot 2017 de taak 'Crisisinterventie team (CIT)' uit. Het gaat hier om 24 u bereikbaarheid en het zorgen voor adequate inzet van jeugdhulp in crisissituaties. Hiervoor werkt het CIT samen met een aantal zorgaanbieders. Deze samenwerking zal bij de inkoop voor 2016 nader worden geborgd.

Veilig Thuis

Met de ontwikkeling van de nieuwe organisatie Veilig Thuis is een regionale projectorganisatie belast. Dit leidt naar alle waarschijnlijkheid pas in 2017 tot veranderingen rond inkoop en contractering.

3. Inhoudelijk kader

3.1 Doelstellingen van de Jeugdwet

De doelen van de Jeugdwet laten zich samenvatten tot:

- Preventie en uitgaan van eigen verantwoordelijkheid en eigen mogelijkheden van jeugdigen en hun ouders, met inzet van hun sociale netwerk;
- De-medicaliseren, ontzorgen en normaliseren door onder meer het opvoedkundig klimaat te versterken in gezinnen, wijken, scholen en in voorzieningen als kinderopvang en peuterspeelzalen;
- Eerder de juiste hulp op maat te bieden om jeugdigen en gezinnen zo snel mogelijk, zo dichtbij mogelijk en zo effectief mogelijk hulp te bieden met aandacht voor de (kosten)effectiviteit van de geboden hulp;
- Integrale hulp aan gezinnen volgens het uitgangspunt één gezin, één plan, één coördinator;
- Meer ruimte voor professionals om de juiste hulp te bieden.

3.2 Doelstellingen van de gemeenten met de jeugdhulp

Om de doelstellingen van de Jeugdwet te kunnen realiseren is in de visie van de regiogemeenten innovatie van de jeugdhulp nodig. Hiervoor is in 2014 samen met de grote aanbieders in de regio de zgn. Innovatieagenda opgesteld⁶. De innovatieagenda concretiseert de doelstellingen van de wet waar het gaat om:

- Dat de jeugdige gezond en veilig opgroeit;
- Dat de jeugdige als het kan (weer) thuis of in een gezin opgroeit;
- Dat de jeugdige meedoet, dat wil zeggen:
 - zinvolle relaties kan aangaan;
 - onderwijs volgt, een baan heeft of zinvolle dagbesteding.

De innovatieagenda onderscheidt 3 speerpunten waarlangs innovatie wordt georganiseerd:

- Versterken van de basisvoorzieningen (sport, jeugdwerk, welzijn, school, Jeugdgezondheidszorg, huisarts);
- Zorgbehoeftebepaling en uitvoering van jeugdhulp in multidisciplinaire lokale teams;
- Van (semi)residentiele jeugdhulp naar dagbehandeling en (intensief) zorg in de thuissituatie; schakelen tussen open en gesloten jeugdhulp.

Ten aanzien van de uitvoering van de jeugdhulp hanteren de gemeenten in de Regio Haaglanden de volgende richtinggevende principes:

- De hulp (ook specialistisch) wordt zoveel mogelijk in eigen omgeving geboden en waar mogelijk verbonden met hulp in de wijk, op school, in het gezondheidscentrum en met jeugdgezondheidszorg)
- De opdracht aan de professional is primair 'doen wat nodig is': vraaggericht, op maat; van de professional wordt verwacht dat deze verantwoordelijkheid krijgt en neemt
- De ketenverantwoordelijkheid houdt niet op bij de Jeugdwet en niet bij 18 jaar; jeugdhulp zorgt wanneer nodig voor warme overdracht naar 18+ voorzieningen of levert in uitzonderingssituaties nog een korte periode de noodzakelijke hulp zelf.

⁶ Innovatieagenda Jeugdzorg Haaglanden, gezamenlijk document van gemeenten en aanbieders, februari 2014.

4. Zakelijk en innovatief partnerschap

4.1 Het Regionaal Transitiearrangement

In het Regionaal Transitiearrangement (RTA, oktober 2013) is de basis gelegd voor een meerjarige samenwerking tussen gemeenten en zorgaanbieders, gericht op enerzijds continuïteit van zorg en anderzijds transformatie en innovatie. Deze samenwerking geldt in beginsel voor een periode van drie jaar: 2015, 2016 en 2017. De meerjarige verbintenis geldt primair voor op de regio georiënteerde zorgaanbieders. De verantwoordelijkheid van aanbieders en gemeenten samen is aangeduid als zakelijk partnerschap. Binnen de zorgaanbieders is in 2013 een groep grote instellingen aangeduid als preferente gesprekspartner (F12) waar het gaat om realisering van de taakstelling van het Rijk, het beperken van frictiekosten en innoveren van de jeugdhulp.

Het RTA bood een goede basis voor de transitie die per 1-1-2015 gerealiseerd moest worden. Inhoudelijk komt het echter nu op doorontwikkelen en transformeren aan. Dit vraagt in de ogen van de gemeenten een verdieping en aanscherping van het RTA. Wat hebben gemeenten en zorgaanbieders (ook buiten de F12) van elkaar nodig om de veranderopgave te kunnen realiseren?

De gemeenten herdefiniëren het zakelijk en innovatief partnerschap langs de lijnen van:

- a. De wijze van overleg en gesprek
- b. De mogelijkheden voor meerjarige relaties en nieuwe aanbieders
- c. Budgetbeheersing
- d. Innovatiekracht en pro-actieve houding
- e. Informatie-uitwisseling

4.2 De wijze van overleg en gesprek

Gemeenten willen dat 'leren en innoveren' in het nieuwe stelsel een belangrijke plaats heeft, om de kwaliteit van de jeugdhulp steeds verder te verbeteren. Leren en innoveren gebeurt primair lokaal. Daar vindt ook samenspraak met cliëntgroepen en burgers plaats. Dat wordt daarom in het lokale inkoopplan uitgewerkt.

Regionaal leren we van elkaar: aanbieders, gemeenten en inkoopbureau. De vormgeving hiervan vraagt uitwerking: hoe organiseren we gestructureerd het gesprek waarin ervaringen worden uitgewisseld en leerpunten uitgewerkt, geïmplementeerd en geborgd.

Lokale samenwerkingsverbanden

In alle gemeenten in Haaglanden zijn er lokale samenwerkingsverbanden (jeugd en/of sociaal domein). Deze zijn ingericht voor de lokale infrastructuur, waaronder de samenwerking tussen lokale multidisciplinaire teams en bijvoorbeeld welzijn, de scholen, leerplicht en de gezondheidszorg. De invulling van het partnerschap heeft in de gemeenten eigen accenten gekregen en daarom variëren de daarbij betrokken jeugdhulpaanbieders. Sommigen daarvan zijn in alle regiogemeenten actief, anderen in een of meer gemeenten.

Jaarlijkse werkconferentie voor alle jeugdhulpaanbieders

Jaarlijks organiseert de Regio Haaglanden in mei/juni een regiodag voor alle betrokken jeugdhulpaanbieders (instellingen en ZZP-ers). Cliëntenorganisaties worden uitgenodigd als toehoorder deze bijeenkomsten bij te wonen.

Het karakter van de bijeenkomst is een werkconferentie met als doel:

- Informeren van de aanbieders door de gemeenten over de beleidsontwikkelingen
- Uitwisselen van ervaringen tussen gemeenten en aanbieders over de uitvoering van de jeugdhulp en de vorderingen met de uitvoering van de innovatieagenda
- Het benoemen van de verantwoordelijkheden in de infrastructuur

- Het voorbereiden van het inkoopproces van het volgende jaar en de administratieve processen.

Regionale Klankbordgroep Jeugdhulp Haaglanden

Naast het overleg op lokaal niveau wordt met een deel van de jeugdhulpaanbieders op regionaal niveau overlegd. Teneinde samenspraak met een bredere vertegenwoordiging van het werkveld te organiseren, krijgt het zgn. F12-overleg zijn vervolg in de Regionale Klankbordgroep Jeugdhulp Haaglanden. Deze klankbordgroep wordt 2 à 3 maal per jaar door de gezamenlijke regiogemeenten uitgenodigd voor bespreking van actualiteit en ontwikkelingen in het sociaal domein en de jeugdketen. De klankbordgroep wordt ook betrokken bij de voorbereiding van de jaarlijkse werkconferentie. De klankbordgroep bestaat uit een vertegenwoordiging van nader te bepalen regionale aanbieders voor specialistische jeugdhulp, een vertegenwoordiging van kleinere partijen en de vereniging van ZZP-ers.

4.3 De mogelijkheden voor meerjarige relaties en nieuwe aanbieders

De gemeenten willen onder voorwaarden meerjarige verbintenissen aangaan en werken primair met lokale en regionaal verbonden organisaties. De gemeenten nemen daarin de beleids- en stelselverantwoordelijkheid en de zorgaanbieders zijn verantwoordelijk voor de levering van verantwoorde zorg.

De regio ziet het 'zorglandschap' op termijn veranderen, dit is beschreven in hoofdstuk 2. Dit zorglandschap zorgt aan de ene kant ervoor dat er voor bepaalde doelgroepen een stevige regionale infrastructuur met grotere instellingen blijft voor specialistische jeugdhulp (al dan niet met verblijf) en aan de andere kant voor andere doelgroepen een stelsel waarin ruimte ontstaat voor kleinere aanbieders en nieuw initiatief. Bij de specialistische jeugdhulp geldt dat voor een klein aantal grote aanbieders er langlopende overeenkomsten zullen worden gesloten en voor de kleinere organisaties en nieuwe initiatieven eenjarige overeenkomsten met opties tot verlenging.

De zorgaanbieders zijn 'maatschappelijke ondernemers' en werken volgens good governance, social return, stagemogelijkheden incl. voor de eigen jongeren/cliënten en maken werk van de inzet van vrijwilligers.

4.4 Budgetbeheersing

De jeugdhulp zal nog een paar jaar krimpen. Dat vraagt een strakke budgetbeheersing. De gemeenten zullen aan de uitvoering van de jeugdhulp in de lokale inkoopplannen strakke kaders verbinden. Van de jeugdhulpaanbieders wordt verwacht dat ook zij hun verantwoordelijkheden ten aanzien van budgetbeheersing nemen. Dat reikt verder dan 'uitkomen' met een toegekend budget. De gevraagde verantwoordelijkheid betreft maximale kostenreductie, het mede terugdringen van de vraag (normaliseren en demedicaliseren, het aanspreken van op eigen kracht en netwerk van de burgers) en het waar mogelijk inschakelen van vrijwilligers.

Het beperken van administratieve lasten is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van gemeenten en jeugdhulpaanbieders.

4.5 Innovatiekracht en proactieve houding

De gemeenten in de regio willen innovatie en vernieuwing van de jeugdhulp. De gemeenten maken in dit regionaal inkoopkader maar ook in de lokale inkoopplannen hun wensen en verwachtingen duidelijk. De feitelijke invulling zal echter moeten komen van de gezamenlijke jeugdhulpaanbieders. De gemeenten verwachten van de jeugdhulpaanbieders daarin een proactieve houding die ook op onderlinge samenwerking is gericht. Voor de komende jaren verwachten we ondermeer bijdrage aan de volgende ontwikkelingen:

- Primair toepassen van met evidence en practice based programma's, naast initiatieven voor experimenten

- Het nemen van verantwoordelijkheden waar het gaat om afstemmen van parallelle en volgtijdelijke zorg- en hulpverlening door andere zorgaanbieders
- (Gezamenlijke) verantwoordelijkheden in de keten t.a.v. passend aanbod; dit impliceert horizontale samenwerking bij noodzaak van aanvullend specialisme en o.a. aan elkaar overdragen van cliënten bij wachtlijsten bijvoorbeeld in de vorm van hoofd- en onderaannemerschap
- Op continue basis afstemming houden met het lokale/ jeugdteam in het kader van de 1 gezin 1 plan werkwijze
- Het actief over de betrokkenheid bij een jongere informeren van andere ketenpartners als huisartsen, andere aanbieders en scholen
- Het inrichten van een effectieve overdracht bij 18+
- De gemeenten verwachten van de jeugdhulpaanbieders dat zij bijdragen aan flexibilisering van de jeugdhulp in termen van het nieuwe werken (bereikbaarheid en werktijden).

4.6 Informatie-uitwisseling.

Informatie delen tussen zorgaanbieders en gemeenten dient drie doelen: monitoren (volgen en sturen), verantwoorden en leren. Het delen van informatie veronderstelt onder meer overeenstemming over taal en een gelijksoortige meting van klanttevredenheid en doelrealisatie. Het kunnen uitwisselen van informatie vraagt een open houding ten aanzien het delen van (geanonimiseerde en geaggregeerde) informatie (zie verder hoofdstuk 6).

Samengevat wordt het Zakelijk Partnerschap uit het RTA in dit Regionaal Inkoopkader gedefinieerd als 'Zakelijk en innovatief partnerschap' met als hoofdlijnen:

- a. Primair overleg gaat via lokale samenwerkingsverbanden
- b. Voor regionaal overleg komt er een Regionale Klankbordgroep Jeugdhulp Haaglanden als opvolger van het 'F-12 overleg'
- c. Het toekomstig zorglandschap biedt ruimte voor meerjarige relaties en nieuwe aanbieders
- d. Gemeenten en jeugdhulpaanbieders geven gezamenlijk invulling aan budgetbeheersing
- e. Het Zakelijk en Innovatief partnerschap impliceert:
 - samenwerking in de keten, afstemming in en met het lokale veld
 - een proactieve houding rond innovatie
 - Meedoen met informatie-uitwisseling (en dus 'volgen, leren, verantwoorden').

5. Financieel kader

5.1 Budget

Elke gemeente bepaalt zelf het financiële kader voor de jeugdhulp. Het budget is samengesteld uit de integratie-uitkering jeugdhulp, lokale budgetten en lokale prioriteiten.

In de meicirculaire 2015 wordt het financiële kader voor de gemeenten voor de jeugdhulp voor 2016 vastgesteld op basis van een nieuw verdeelmodel. Een ingroeipad van het historisch naar het nieuwe verdeelmodel is voorzien.

5.2 Percelen in de jeugdhulp

De verdeling van het budget in percelen heeft tot doel te onderscheiden welk deel van het budget *waarvoor* wordt aangewend. Dit staat los van *waar* de jeugdhulp feitelijk wordt ingezet. Tevens maakt de indeling inzichtelijk welke percelen gezamenlijk worden inkoop, welke niet en welke facultatief.

Anders ten opzichte van het Regionaal Uitvoeringsplan 2015 zijn:

- De zichtbaarheid van de budgetten voor preventieve ondersteuning⁷
- Een apart peceel voor regionale uitvoering van publieke taken
- Onderscheid tussen ambulante jeugdhulp en gespecialiseerde jeugdhulp (infrastructureel)

Onderdeel van de integratie-uitkering jeugdhulp zijn de uitvoeringsmiddelen die gemeenten krijgen om de eigen apparaatskosten te dekken. De verschillen in schaalgrootte maakt dat de gemeenten hier niet allemaal hetzelfde percentage hanteren. Daarnaast dragen de gemeenten gezamenlijk naar rato de kosten voor regionale uitvoering van publieke taken. De gemeenten rekenen de budgetten in 2016 verder via de volgende percelen⁸ toe:

Lokaal beleid	Percelen Jeugdhulp
<p>Perceel Lokaal beleid</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoeringskosten (inclusief Inkoopbureau en Jeugdbeschermingstafel) • Persoonsgebonden budget • Lokale prioriteiten <p>Perceel regionale uitvoering publieke taken</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gecertificeerde instelling(en) • Veilig Thuis-deel AMK • Crisisinterventieteam Jeugd (CIT) 	<p>I Preventieve ondersteuning (lokaal budget)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeugdgezondheidszorg • Lokale jeugdvoorzieningen (bv Jongerenwerk, informatie en advies etc) • Multidisciplinaire wijk-/jeugdteams * • <p>II Ambulante jeugdhulp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorwaardenscheppend (diagnostiek, organiseren pleegzorg, vervoer) • Multidisciplinaire wijk-/jeugdteams * • Verzorging • Begeleiding • (Dag)behandeling

⁷ Facultatief; kan per gemeente verschillen

⁸ De percentages en bedragen worden ingevuld in de lokale inkoopplannen

* De invulling hiervan varieert in de gemeenten; in sommige gemeenten zijn de multidisciplinaire teams in beide percelen actief

Lokaal beleid	Percelen Jeugdhulp
	<p>IIIa Specialistisch (Infrastructureel, verblijf + behandeling)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specialistische behandeling in bepaalde gevallen (schakelend) met (open of gesloten) opname <p>IIIb Wonen + begeleiding)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Logeer- en gezinshuizen • Begeleid wonen <p>IV (Top)specialistisch(bovenregionaal, landelijk)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specialistische behandeling met (gesloten) opname

5.3 Wat wordt er in 2016 financieel anders

In het RTA is opgenomen dat in drie jaar de taakstelling van 15% volgens een vast ritme zou worden ingevuld: 4-10-15%. Deze benadering wordt verlaten. Het hanteren van kortingspercentages veronderstelt een heldere uitgangssituatie. In 2014 bleek dat de uitgangssituatie onhelder is. Het rijk hanteert bij de vaststelling van de integratie-uitkering verschillende jaren, er blijken knelpunten ten aanzien van het woonplaatsbeginsel en in 2016 wordt een nieuw verdeelmodel ingevoerd. Dit brengt de regio ertoe niet meer te denken in termen van kortingspercentages, maar in termen van beschikbaar budget. De toerekening van budget is (op termijn) vervolgens de uitkomst van prioritering op basis van verkregen inzicht n.a.v. de monitoring en keuze t.a.v. lokale prioriteiten. Aanbieders worden in de gelegenheid gesteld binnen de budgetten te prioriteren voor innovatie.

In 2015 zijn er met een deel van de jeugdhulpaanbieders naast afspraken over budgetplafonds ook afspraken gemaakt over budgetgarantie. De werkwijze met budgetgaranties wordt in 2016 verlaten. Ambulante jeugdhulp zal dan worden vergoed op basis van P*Q-afspraken zonder budgetgarantie en een nog nader te bepalen deel van het specialistisch aanbod zal worden gefinancierd op basis van functie- of populatiebeposting⁹. In 2015 wordt gewerkt aan een sturings- en bekostigingsmodel waarvan ook afgesproken prestaties onderdeel uitmaken. Dit vergt nog uitwerking en een gefaseerde invoering. Zie hiervoor ook hoofdstuk 6.

Per 1-1-2016 zal een aanvang worden gemaakt met het harmoniseren van kosten, waarbij in principe voor hetzelfde product ook een zelfde tarief wordt betaald.

5.3 Risico's

In de lokale inkoopplannen wordt een risicoparaagraaf¹⁰ opgenomen, zowel ten aanzien van de te bereiken doelen (inhoud) als financiële risico's. Deze laatste betreffen onder andere:

- Budgettair (hoogte integratie-uitkering)
- De ontwikkeling van de vraag
- Uitwerking van het woonplaatsbeginsel
- Veronderstelde krimp bij de uitvoering van jeugdbescherming en jeugdreclassering.

⁹ Zie hoofdstuk 6

¹⁰ Facultatief; sommige gemeenten inventariseren risico's sociaal domein breed

Met de vaststelling van het Regionaal inkoopkader wijzigen t.o.v. het RTA de volgende punten ten aanzien van de financiën:

- a. Budget wordt ingedeeld in percelen: lokaal budget, budget voor uitvoering van publieke taken en een jeugdhulpbudget voor uitvoering van de jeugdhulp
- b. Het kortingsregime 4-10-15% wordt los gelaten; in plaats daarvan budgettering per jaar op basis van hoogte integratie-uitkering en lokale prioritering
- c. Budgetgarantie wordt in 2016 niet meer gegeven.
- d. Harmoniseren van tarieven: gelijk tarief voor gelijk product.

Een risicoparagraaf wordt opgenomen in de lokale inkoopplannen (facultatief per gemeente).

6. Sturing in een complexe omgeving

6.1 Sturing

In hoofdstuk 3 staat welke doelen wij nastreven, hoe we het partnerschap willen inrichten (hoofdstuk 4) en waar het financieel kader uit bestaat (hoofdstuk 5). In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we in het jeugdstelsel willen sturen. Dat doen we langs drie sporen: we sturen op kwaliteit, op innovatie en op budget. In onderstaande tabel is dit nader uitgewerkt. Voor elk van de sporen worden (gefaseerd) indicatoren ontwikkeld, zodat deze kunnen worden gemonitord. Dit is een proces van lange adem, omdat dit eenduidige definities vraagt die er nog niet allemaal zijn en systemen veronderstelt waarin deze informatie wordt vastgelegd.

Kwaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • Bepalen zorgbehoefte ¹¹ (ontleend aan instrument GIZ) <ul style="list-style-type: none"> ○ Opvoedingscapaciteit ○ Ontwikkelingsbehoefte ○ Gezin- en omgevingsfactoren • Clienttevredenheid • Effectiviteit <ul style="list-style-type: none"> ○ Veiligheid ○ Gezondheid ○ Meedoen op drie leefdomeinen • Toegankelijkheid van het stelsel • Efficiëntie • Integraliteit
Innovatie	Innovatie van de jeugdhulp zoals afgesproken in de innovatieagenda (van zwaar naar licht).
Budget	Budgetbeheersing <ul style="list-style-type: none"> ○ Door de werkwijze met lokale teams ○ Afspraken in contracten ○ Tariefstructuur ○ Monitoren en bijsturen

Voor 2016 ligt de prioriteit op het kunnen monitoren van:

- Kwaliteit (cliënttevredenheid en effectiviteit)
- Innovatie (verschuiving van zwaar naar licht)
- Budget (uitputting budget gedurende het jaar).

6.2 Sturings- en bekostigingsmodel

De gemeenten in Haaglanden willen de jeugdhulp meer vraaggericht vormgeven. Dit heeft consequenties voor meerdere aspecten van het stelsel. Het raakt het intakeproces, de doorverwijzing op basis van een logische clustering van cliëntprofielen en activiteiten (zorgpaden), de wijze waarop resultaten worden afgesproken, hoe de zorg wordt bekostigd (welke eenheden) en de

¹¹ GIZ (Gezamenlijk Inschatten Zorgbehoefte) is als instrument bij zorgbehoeftebepaling gekozen, omdat dat dit de inhoudelijke principes van de regio maximaal ondersteunt (eigen kracht, integrale benadering, in één keer goed, etc); toepassing van dit instrument stuurt de professionals op deze principes en na verloop van tijd kan systematische registratie de regio op dit terrein sturingsinformatie verschaffen.

tariefstructuur. Onderdeel van de tariefstructuur worden effectiviteit/resultaat van de zorg, behalen van innovatiedoelstellingen en de bijdrage aan maatschappelijke opgaven (stages, vrijwilligers).

Samen met een aantal zorgaanbieders wordt in 2015 een regionaal sturings- en bekostigingsmodel opgezet, waarbij ook rekening wordt gehouden met eventuele landelijke standaards. Uitkomst is naar verwachting een model waarvan onderdeel kunnen uitmaken:

- Prestatiebekostiging (P*Q): bedragen per verrichting of per persoon
- Functiebekostiging (beschikbaarheid-/capaciteit): een budget voor het beschikbaar houden van een dienst
- Populatiegebonden (resultaat) bekostiging: een budget voor het bedienen van een doelgroep of populatie.

Onderdeel van de ontwikkeling van een nieuw sturings- en bekostigingsmodel is ook de herordening en vereenvoudiging van de gehanteerde producten en verwijscategorieën en de hierbovengenoemde zorgpaden. In 2016 moeten onderdelen al in werking zijn, per 2017 zou het nieuwe model geheel gereed moeten zijn.

6.3 Bekostiging 2016

Voor het jaar 2016 is de hierboven beschreven bekostigingssystematiek nog niet volledig beschikbaar. Desalniettemin willen wij in 2016 een stap vooruit maken. Grosso modo kiezen we bij de inkoop van specialistische zorg in de regio nog voor P*Q-bekostiging met maximum en voor functiebekostiging van zorg in de lokale teams en bij de regionale uitvoering van publieke taken.

Er wordt een pilot gestart om ervaring op te doen met populatiebekostiging in de specialistische jeugdhulp. Deze pilot wordt in 2015 ontwikkeld en zal heel 2016 duren.

6.4 Monitoring

Om te kunnen sturen is informatie nodig. Hiervoor wordt een regionale dataset opgesteld, waarvan de landelijke eisen ten aanzien van informatieverzameling deel uit maken. Deze dataset komt medio 2015 beschikbaar en vraagt vervolgens tijd om in systemen te worden opgenomen.

In de Regio Haaglanden bestaat al geruime tijd de Kennisinfrastructuur Jeugd, een database waarbinnen informatie geanonimiseerd wordt verzameld en kan worden gebruikt voor uiteenlopende analyses. De infrastructuur zal worden doorontwikkeld, waarmee deze geschikt wordt gemaakt voor de eisen zoals deze in het zakelijk en innovatief partnerschap zijn verwoord: voor het volgen en sturen, verantwoorden en leren. Het verder inrichten van deze infrastructuur moet bijdragen aan het beperken van administratieve lasten, doordat de jeugdhulpaanbieders in principe op één plek data inbrengen voor de monitoring en verantwoording en dat vandaaruit data wordt doorgeleid naar CBS (wettelijke verplichting) en de gemeenten (facturering). Het beheer van de kennisinfrastructuur wordt ondergebracht bij het Regionale Inkoopbureau.

Samengevat worden rond sturing de volgende ontwikkelpunten geformuleerd:

- a. Ontwikkeling van een nieuw sturings- en bekostigingsmodel, met sturing langs de lijnen van kwaliteit, innovatie en financiën
- b. Meerdere vormen van bekostiging: P*Q, Functiebekostiging en (een pilot met) populatiebekostiging voor specialistische jeugdhulp
- c. Effectiviteit/resultaat van de zorg, behalen van innovatie-doelstellingen en de bijdrage aan maatschappelijke opgaven maken deel uit van de tariefstructuur
- d. Doorontwikkeling van de regionale kennisinfrastructuur jeugd (monitor t.b.v. volgen, verantwoorden en leren); beheer wordt ondergebracht bij het Regionale Inkoopbureau.

Bijlage 1: Format lokaal Inkoopplan en gemeentelijk factsheet

Het lokale inkoopplan wordt door de gemeenten in Haaglanden volgens een vergelijkbare indeling opgesteld. Het lokale inkoopplan bevat in de vorm van een factsheet het overzicht van budget en geraamde uitgaven. Dit factsheet wordt door alle gemeenten in Haaglanden gehanteerd. De factsheets zijn de opdracht aan het Inkoopbureau op basis waarvan wordt ingekocht.

Inhoud van het lokale inkoopplan

Inrichting lokaal

Dit hoofdstuk schetst in hoofdlijnen de lokale inrichting van het jeugdstelsel.

Gemeentelijk budget lokaal preventief jeugdbeleid (in relatie tot de jeugdhulp)

De gemeenten investeren gemeentelijke middelen in onder andere preventie, jeugdgezondheidszorg en pedagogische ondersteuning. Omdat deze sterk verbonden zijn aan de inrichting van het stelsel en onderdeel uitmaken van de beweging 'van zwaar naar licht', worden de budgetten zichtbaar gemaakt in de factsheet¹².

Ontwikkelingen en hoogte macrobudget

In mei maakt het Rijk via de meicirculaire de integratie-uitkering bekend die aan de gemeente voor de uitvoering van de jeugdhulp wordt toegekend. In het lokaal inkoopplan worden de ontwikkelingen ten aanzien van dit budget nader toegelicht.

Persoonsgebonden budget

In dit hoofdstuk wordt het PGB-beleid voor het komend jaar uitgewerkt

Uitvoering geven aan speerpunten uit Innovatieagenda en transformatie

De gemeenten in Haaglanden hebben samen met de zorgaanbieders een innovatieagenda opgesteld. Dit hoofdstuk schetst de lokale activiteiten vanuit de innovatieagenda en de prioritering als deze van toepassing is.

Risico-paragraaf

In de lokale inkoopplannen wordt een risicoparagraaf¹³ opgenomen, zowel ten aanzien van de te bereiken doelen als financiële risico's.

Specifieke thema's per gemeente

Per gemeente kunnen specifieke thema's aan de orde zijn, die in het lokaal inkoopplan toelichting vragen.

¹² Facultatief per gemeente

¹³ Facultatief per gemeente

Factsheet lokaal inkoopplan¹⁴

Budget			
Integratie-uitkering jeugd			
Lokaal jeugdbudget			
<i>Subtotaal</i>			
Af: Uitvoeringskosten X%			
<i>Bruto budget jeugdhulp</i>			
			bekostiging
.....(lokale prioriteiten) Y%			
Reservering landelijke inkoop, Z%			
Persoonsgebonden budget			
Gecertificeerde instellingen			
Veilig Thuis-deel AMK			
Crisis Interventie Team (CIT)			
<i>Netto budget jeugdhulp</i>			
subsidie/inkoop			
	Gemeente zelf	Reg Ink.Bureau	functie/ PxQ
I Preventieve ondersteuning			
Lokale jeugdvoorzieningen (bv Jongerenwerk, Informatie en advies / ehealth)			
Jeugdgezondheidszorg			
Multidisciplinaire wijk-/jeugdteams			
<i>Subtotaal</i>			
II Ambulante jeugdhulp			
Voorwaardenscheppend (diagnostiek, organiseren pleegzorg, vervoer)			
Multidisciplinaire wijk-/jeugdteams			
Verzorging			
Begeleiding			
(dag)Behandeling			
III Specialistisch/Infrastructureel (Verblijf + behandeling)			
Specialistische behandeling complexe problematiek soms met (open en gesloten) opname			
IV Wonen + begeleiding)			
Logeer- en gezinshuizen			
Begeleid wonen			
<i>Subtotaal</i>			
V Topspecialistisch(bovenregionaal, landelijk)			
Specialistische behandeling met (gesloten) opname			
<i>Subtotaal</i>			
Totaal			
+/-			

¹⁴ Bedragen in het lokaal plan zijn voorlopig; deze worden definitief bij vaststelling van de gemeentebegroting

Bijlage 2: Inkoop 2015 en wat doen we anders in 2016

Welke uitgangspunten liggen ten grondslag aan de inkoop?

Inkoop 2015	Inkoop 2016
Opdrachtverstrekking vindt plaats op basis van privaat rechtelijke contracten.	Ongewijzigd
De voorwaarden en bekostigingsstructuren van 2014 zijn zoveel mogelijk gehandhaafd, behoudens met het oog op lagere administratieve lasten overeengekomen aanpassing binnen de grenzen van huidige systemen. Dit betekent dat in 2015 verschillen blijven bestaan tussen de bekostiging van sectoren.	In 2015 wordt een opzet gemaakt voor een nieuw sturings- en bekostigingssysteem. Naar verwachting is gefaseerde invoering aan de orde, te beginnen in 2016 met een andere financiering van de multidisciplinaire wijkteams.
De deelnemende gemeenten organiseren lokaal zelf de toegang tot jeugdhulp.	Ongewijzigd
Aanbieders voor jeugdhulp ¹⁵ , die afgelopen jaar jeugdzorg leverden in de regio, worden maandelijks bevoorschot op basis van een budgetplafond. In de maand juli van 2015 wordt aan de hand van de maandrapportages en de forecast voor de rest van het jaar bepaald of de hoogte van de bevoorschotting aanpassing behoeft;	Hierover vindt in de loop van 2015 nog besluitvorming plaats.
Het administratieve proces rondom facturatie en declaratie wordt zoveel mogelijk geharmoniseerd. Per maand wordt aanbieders gevraagd een rapportage over de gerealiseerde jeugdhulp in de afgelopen maand op te leveren. De rapportage is opgesplitst per gemeente behorende tot de Regio Haaglanden en gebaseerd op de landelijk afgesproken standaarden over berichtindeling ¹⁶ .	In principe ongewijzigd. Het administratieve proces is in volop in ontwikkeling. Is mede afhankelijk van landelijke ontwikkelingen,
Looptijd van de uitvoeringsovereenkomst betreft een jaar en kan hierna jaarlijks verlengd worden ¹⁷ . Met de F12 is een zakelijk partnerschap aangegaan voor de periode 2015-2017. Het contract voor het nieuwe jaar is gebaseerd op het macrobudget, het meest actuele jeugdhulpgebruik, de inschatting daarvan voor het nieuwe contractjaar en de ervaringen in de uitvoering van het contract.	Looptijd van de uitvoeringsovereenkomst betreft een jaar en kan hierna jaarlijks verlengd worden. Het zakelijk en innovatief partnerschap geldt in principe voor alle aanbieders.
De deelnemende gemeenten geven gezamenlijk opdracht aan de aanbieders in de regio. De contracten worden door elke deelnemende gemeente ondertekend.	Ongewijzigd

¹⁵ Dit geldt niet voor de vrijgevestigde zorgverleners in de jeugd GGZ en bovenregionaal werkende instellingen waar op individuele basis doorverwijzingen naar plaatsvinden (conform huidige werkwijze Stadsdienst). Zij worden bekostigd op basis van verrichting.

¹⁶ Haalbaarheid van aanlevering van deze informatie per 1-1-2015 wordt nog onderzocht en is afhankelijk van de ontwikkeling van landelijke standaarden, aansluiting op landelijke infrastructuur, mogelijkheden vanuit aanbieders gegevens aan te leveren etc.

¹⁷ De procesovereenkomst wordt voor drie jaar overeengekomen (dit garandeert aanbieders nog geen levering van jeugdhulp, jeugdbescherming of jeugdreclassering)

Welke inkoopsystematiek is in regio Haaglanden gehanteerd voor de inkoop 2015?

In de regio Haaglanden is ervoor gekozen om de aanbieders in twee stappen te contracteren. Er worden hiervoor twee overeenkomsten gesloten met de aanbieders; de proces- en uitvoeringsovereenkomst. Hieronder worden beiden kort toegelicht.

Inkoop 2015	Inkoop 2016
<p>Procesovereenkomst: Het doel van deze overeenkomst is het borgen van de samenwerking tussen gemeenten en aanbieders ten aanzien van de uitvoering van kwalitatief goede jeugdhulp met beschikbare middelen. De procesovereenkomst wordt aangegaan met alle aanbieders die voldoen aan de minimale eisen om goede zorg in de regio Haaglanden te mogen leveren en een eigen verklaring ondertekenen. Door ondertekening committeert men zich aan een aantal 'gedragsregels' die de regio Haaglanden belangrijk vindt. Dit betekent nog niet dat men jeugdhulp en/of jeugdreclassering en jeugdbescherming mag leveren.</p>	<p>Procesovereenkomst: De procesovereenkomst die in 2014 is gesloten is in principe een meerjarige overeenkomst. De gemeenten in Haaglanden evalueren voor de zomer 2015 of de procesovereenkomst aanpassing behoeft op basis van het Regionaal Inkoopkader 2016-2017. Doel van de procesovereenkomst is ongewijzigd.</p>
<p>Uitvoeringsovereenkomst: Na ondertekening van de procesovereenkomst volgt een uitvoeringsovereenkomst voor de partijen die daadwerkelijk jeugdhulp, jeugdreclassering of jeugdbescherming mogen leveren in de regio Haaglanden, in 2015 betreft dit enkel de aanbieders die al in 2014 zorg hebben geleverd in de deelnemende gemeenten. In de uitvoeringsovereenkomst worden algemene eisen gesteld aan het leveren van jeugdhulp en worden tarieven 2015 beschreven, zonder dat een garantie voor het leveren van zorg wordt gegeven. Voor de F12 is een bijlage opgenomen bij de uitvoeringsovereenkomst met specifieke afspraken in het kader van het RTA en de innovatie agenda. Hierin zijn afspraken gemaakt over het volume aan jeugdhulp, jeugdreclassering of jeugdbescherming, de tarieven en een budgetplafond evenals een budgetgarantie van 80%.</p>	<p>Uitvoeringsovereenkomst: Na ondertekening van de procesovereenkomst volgt een uitvoeringsovereenkomst voor de partijen die daadwerkelijk jeugdhulp, jeugdreclassering of jeugdbescherming mogen leveren in de regio Haaglanden. In 2016 kan dit, afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden, ook aanbieders betreffen die in 2015 geen zorg leverden in de deelnemende gemeenten. In de uitvoeringsovereenkomst worden algemene eisen gesteld aan het leveren van jeugdhulp en worden tarieven 2016 beschreven, zonder dat een garantie voor het leveren van zorg wordt gegeven. Voor de F12 is een bijlage opgenomen bij de uitvoeringsovereenkomst met specifieke afspraken in het kader van het RTA en de innovatie agenda. Hierin zijn afspraken gemaakt over het volume aan jeugdhulp, jeugdreclassering of jeugdbescherming, de tarieven en een budgetplafond. In 2016 zijn er geen budgetgaranties meer.</p>

Wat zijn de sturingsinstrumenten?

Inkoop 2015	Inkoop 2016
Overeenkomst: enkel partijen die vorig jaar zorg leverden krijgen een contract.	In 2016 kan dit, afhankelijk van de budgettaire mogelijkheden, ook aanbieders betreffen die in 2015 geen zorg leverden in de deelnemende gemeenten.
Budgetplafond: in alle contracten is een budgetplafond opgenomen gebaseerd op het budget van 2014 (minus een korting van 5,9%) ¹⁸ . Daarnaast is in de contracten een budgetplafond per gemeente opgenomen. Partijen kunnen op basis van hun budgetplafond worden bevoorschot, mits zij dit ook in 2014 werden en voldoen aan de verplichtingen die worden gesteld in het contract.	De budgetten 2016 worden pas in juni 2015 bekend gemaakt na ontvangst van de meicirculaire. Er wordt niet meer gewerkt met kortingpercentages. De budgetten worden bepaald op basis van de vraag en de hoogte van de integratie-uitkering.
Tarieven: in alle contracten is een tariefkorting doorgevoerd van 5,9%. Deze tariefkorting is bepaald op basis van uitvraag zorg continuïteit en hoogte macrobudget en doorgevoerd op de tarieven van individuele leveranciers in 2014 of de NZA maximum tarieven indien er geen tarief afspraken waren. Voor de vrijgevestigde zijn normtarieven vastgesteld	Er wordt niet meer gewerkt met kortingpercentages. De tarieven zijn onderwerp van onderhandeling tussen de aanbieders en de gemeenten; budget wordt bepaald op basis van de vraag en tarief en de hoogte van de integratie-uitkering.
Toegang: Verwijzing vindt plaats vanuit gemeente van het lokale team of wettelijke verwijzers. Gemeenten bepalen afzonderlijk de wijze waarop de toegang wordt geregeld.	Ongewijzigd

¹⁸ Uitzondering hierop is dat voor de vrijgevestigde het budgetplafond is vastgesteld op 150.000 euro

Overzicht van de verdeling van de integratie-uitkering

Hieronder is een onderverdeling van de integratieuitkering (het macrobudget) van de gemeenten weergegeven. In 2015 was deze gebaseerd op de financieringsstromen van voor de decentralisatie. Voor 2016 wordt een nieuwe indeling gehanteerd. Hoofdcategorieën omvatten meerder producten.

Inkoop 2015	Inkoop 2016
<ul style="list-style-type: none"> • Zorgverzekeringswet (ZVW): <ul style="list-style-type: none"> ○ Jeugd GGZ (m.u.v. langdurig) • Algemene wet bijzondere ziektekosten (AWBZ): <ul style="list-style-type: none"> ○ Jeugd VB ○ Jeugd LG en ZG ○ Pgb voor Jeugd VB ○ Jeugd GGZ (langdurig) • Wet op de Jeugdzorg: J&O: <ul style="list-style-type: none"> ○ Ambulante zorg ○ Dagbehandeling ○ Open residentiële zorg ○ Pleegzorg ○ Spoedeisende zorg ○ Jeugdbescherming ○ Jeugdreclassering • Gesloten Jeugdzorg: <ul style="list-style-type: none"> ○ Jeugdzorgplus 	<p>I Preventieve ondersteuning (lokaal budget)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informatie en advies / ehealth • Jeugdgezondheidszorg • Lokale jeugdvoorzieningen (bv Jongerenwerk) • Multidisciplinaire wijk-/jeugdteams • <p>II Ambulante jeugdhulp</p> <ul style="list-style-type: none"> • Voorwaardenscheppend (diagnostiek, organiseren pleegzorg, vervoer) • Multidisciplinaire wijk-/jeugdteams • Verzorging • Begeleiding • (dag)Behandeling • <p>IIIa Specialistisch (Infrastructureel, verblijf + behandeling)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specialistische behandeling in bepaalde gevallen (schakelend) met (open of gesloten) opname <p>IIIb Wonen + begeleiding)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Logeer- en gezinshuizen • Begeleid wonen <p>IV (Top)specialistisch(bovenregionaal, landelijk)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Specialistische behandeling met (gesloten) opname

Onderdeel van de integratie-uitkering zijn een aantal posten op basis van normpercentages en/of besluiten vanuit gemeenten; dit betreft:

Inkoop 2015	Inkoop 2016
<p>Landelijk Transitie Arrangement: De VNG maakt met aanbieders van specialistische functies voor jeugdzorg landelijke inkoopafspraken. Op basis van een raming van de omzet onder deze aanbieders heeft de VNG aan gemeenten gevraagd om voor zorg in deze landelijke afspraken 3,76% van het RTA en daarmee in het gemeentelijke budget te reserveren. De gemeenten hebben in Haaglanden een reservering van 3,63% opgenomen in het Regionaal Uitvoeringsprogramma.</p>	<p>Landelijk Transitiearrangement:</p> <p>De gemeenten in Haaglanden zullen op basis van een schatting halverwege 2015 de raming voor 2016 bepalen. Het streven van de regio is om zoveel mogelijk jeugdhulp binnen de regiogrenzen te leveren.</p>

Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden, 2016-2017

Inkoop 2015	Inkoop 2016
BJZ Toegang en AMHK: Op basis van staande formaties juli 2014	Toegang maakt deel uit zorgbudget 'ambulant'. Voor AMHK/Veilig Thuis wordt een nader te bepalen reservering opgenomen.
Uitvoeringskosten (reservering van 2,0%): Op basis van inschatting door gemeenten gemaakt, inclusief inkoopbureau.	Uitvoeringskosten: de hoogte van de uitvoeringskosten kan variëren per gemeente.
Persoonsgebonden Budget (reservering 10,5%): Vastgesteld door gemeenten op basis van inschatting historisch gebruik / vektiscijfers.	Persoonsgebonden Budget (reservering nader te bepalen). Vast te stellen door gemeenten op basis van inschatting werkelijk gebruik in 2015 en lokale prioritering..

Realisering Inkoop 2015

Uitvraag Instellingen versus dekking

Datum

06-jan-15

Beschikbaar budget:	Macrobudget	Overheveling Jeugdplus 96,2 bedden x € 117.000	Overheveling Landelijk Transitie-arrangement	PGB's	BJZ toegang en AMK	Uitvoeringskosten	Dekking voor:
ZVW	€ 57.042.673		€ -2.101.126			€ -1.140.853	€ 53.800.694
J&O	€ 121.041.945	€ -11.255.400	€ -4.393.247		€ -13.243.730	€ -2.420.839	€ 89.728.729
AWBZ	€ 48.233.535		€ -1.733.315	€ -23.727.360		€ -964.671	€ 21.808.190
Jeugdzorgplus		€ 11.255.400				€ -	€ 11.255.400
Subtotaal via Inkoopbureau	€ 226.318.153	€ -	€ -8.227.688	€ -23.727.360	€ -13.243.730	€ -4.526.363	€ 176.593.012
Via Inkoopbureau	€ 226.318.153	€ -	€ -8.227.688	€ -23.727.360	€ -13.243.730	€ -4.526.363	€ 176.593.012
LTA	€ -		€ 8.227.688			€ -	€ 8.227.688
BJZ toegang en AMK					€ 13.243.730	€ -	€ 13.243.730
Subtotaal	€ 226.318.153	€ -	€ -	€ -23.727.360	€ -	€ -4.526.363	€ 198.064.430
Uitvoeringskosten (2% t.b.v. kosten gemeenten incl. Inkoopbureau)						€ 4.526.363	€ 4.526.363
PGB				€ 23.727.360			€ 23.727.360
Totaal	€ 226.318.153	€ -	€ -	€ -	€ -	€ -	€ 226.318.153

Onderwerp: **Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden 2016-2017**

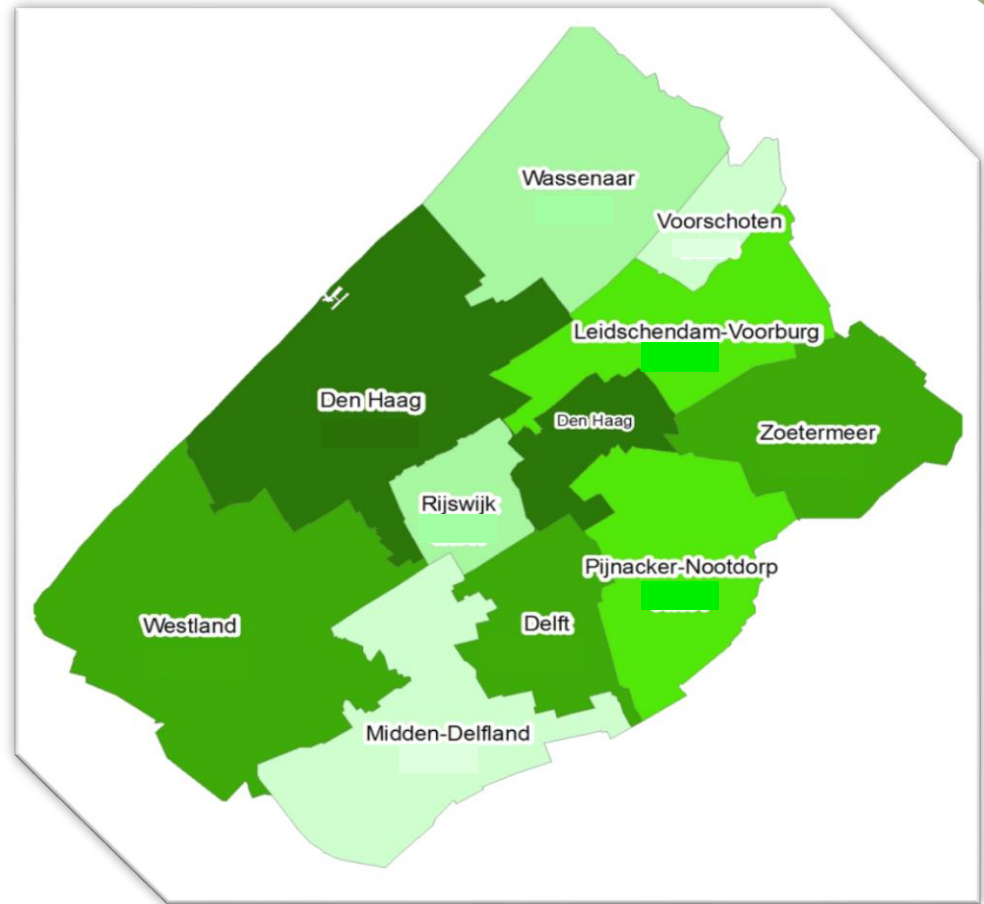
Betreffende: Raadsvoorstel nr. 4466, d.d. 31 maart 2015

criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel <ul style="list-style-type: none">- Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	<p>Mijn gevoelens bij dit voorstel zegt, dat het voor de raadsleden moeilijk is om dit goed te bevatten. Ik merk dat er sowieso erg veel onduidelijkheid heerst bij raadsleden over wat het regionaal inkoopbureau doet en of dit past binnen het uitgangspunt dat elke raad zelfstandig zijn eigen beleid kan voeren.</p> <p>Zonder een oordeel uit te spreken over de informatieve waarde van dit voorstel, verzoek ik de fracties aan te geven of er informatiebehoefte is over de werking van het regionaal inkoopbureau en de verhouding tot de lokale beleidsvrijheid. Zo ja, dan moeten we bezien hoe we daarin kunnen voorzien.</p>
Financiële dekking	
De formulering van het besluit: <ul style="list-style-type: none">- Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	Akkoord.
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	De informatieve waarde hiervan is beperkt en sluit niet aan op het voorstel.
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	

Inkoop Jeugdhulp

2016-2017

HAAGLANDEN

INFORMATIEBIJENKOMST LEDEN
GEMEENTERADEN

Programma

- 1. Opening**
- 2. Vooraf: verkenning zorglandschap**
- 3. Inkoopproces**
- 4. Regionaal Inkoopkader 2016-2017**
- 5. In gesprek: welke aandachtspunten voor lokale inkoopplannen**
- 6. Plenaire afsluiting**

Agendapunt 2: Verkenning Zorglandschap

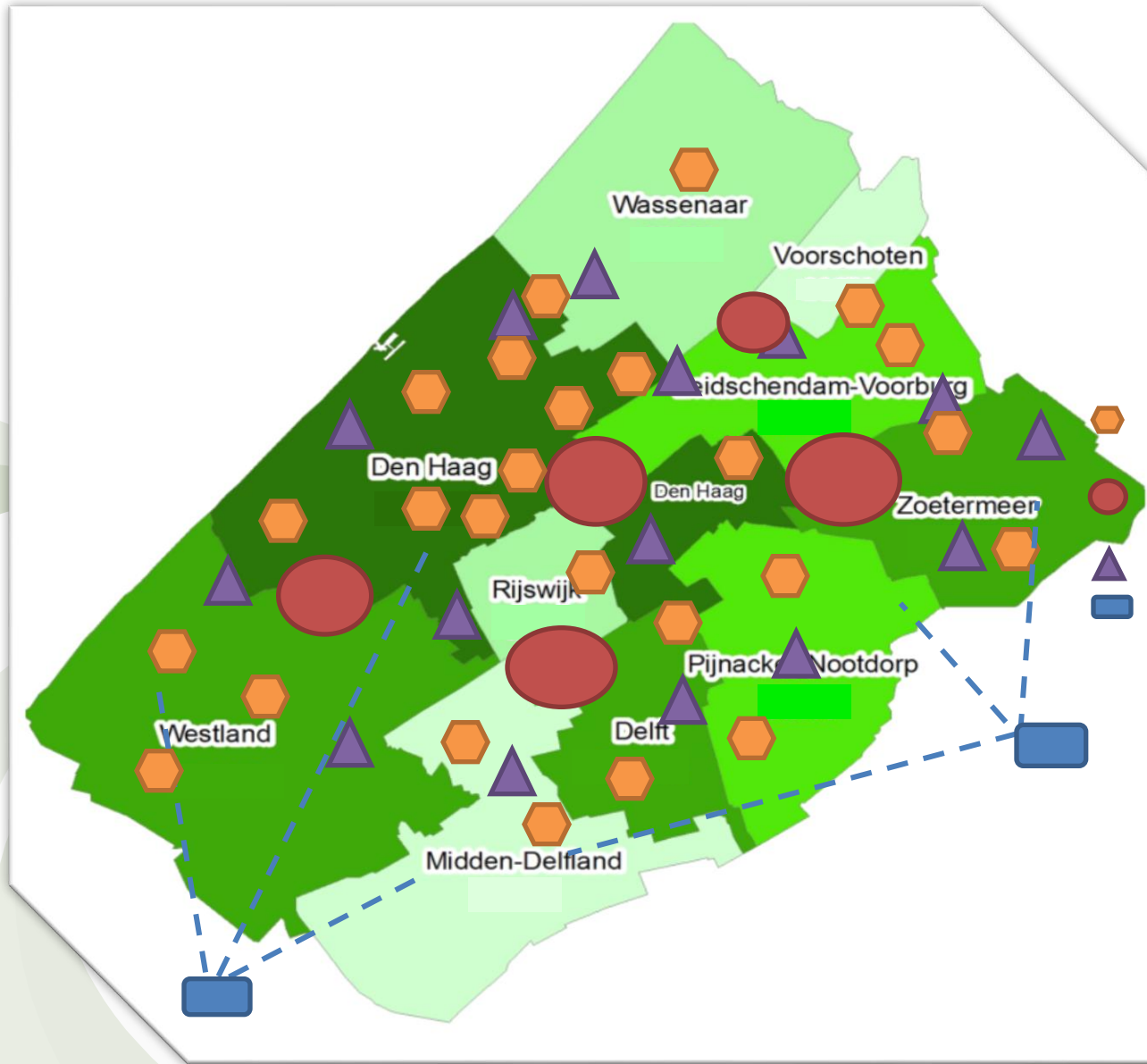
Zorglandschap verkenning

Landschap anno nu

Landschap anno 2018 en verder

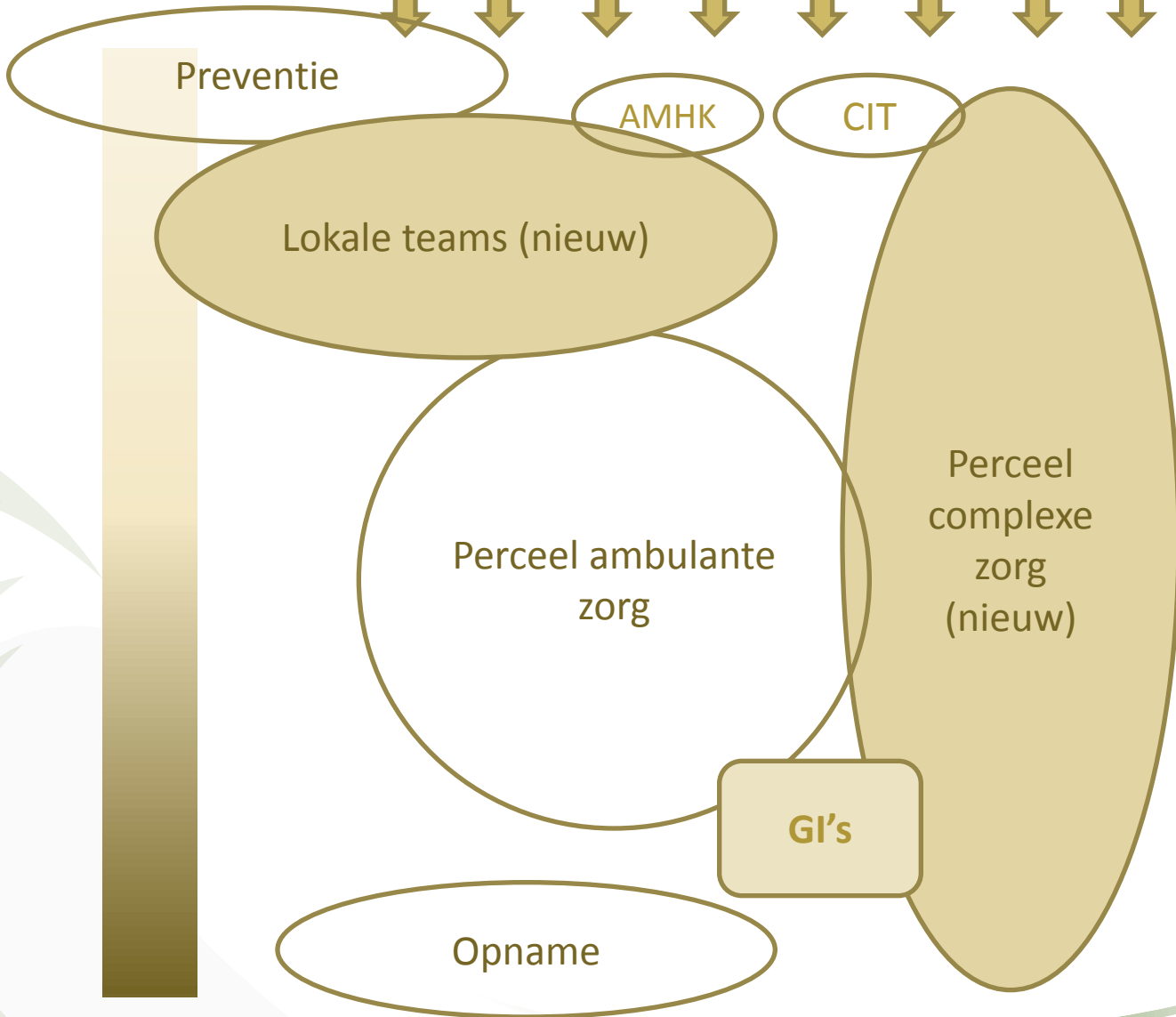
Regionale uitvoering van publieke taken

Zorglandschap (verkenning)

- Ambulante jeugdhulp
- Specialistisch complex
- Woonvoorzieningen
- Top-specialistisch

Zorgprofielen (doelgroepen)

L
i
c
h
t

z
w
a
a
r

Agendapunt 3: Inkoopproces

Inkoopproces vorig jaar

Beleidskaders:

1. Regionaal Transitiearrangement-oktober 2013
2. Continuïteit van zorg in 2015 centraal
3. Innovatieagenda (10% van budget 'F12')

Inkoopprogramma

1. Regionaal Uitvoeringsprogramma Jeugd (RUP)
2. Feitelijke inkoop najaar 2014

Ruim 160 aanbieders gecontracteerd

198 mln zorgbudget

24 mln PGB

Proces tbv inkoopkader 2016 - 2017

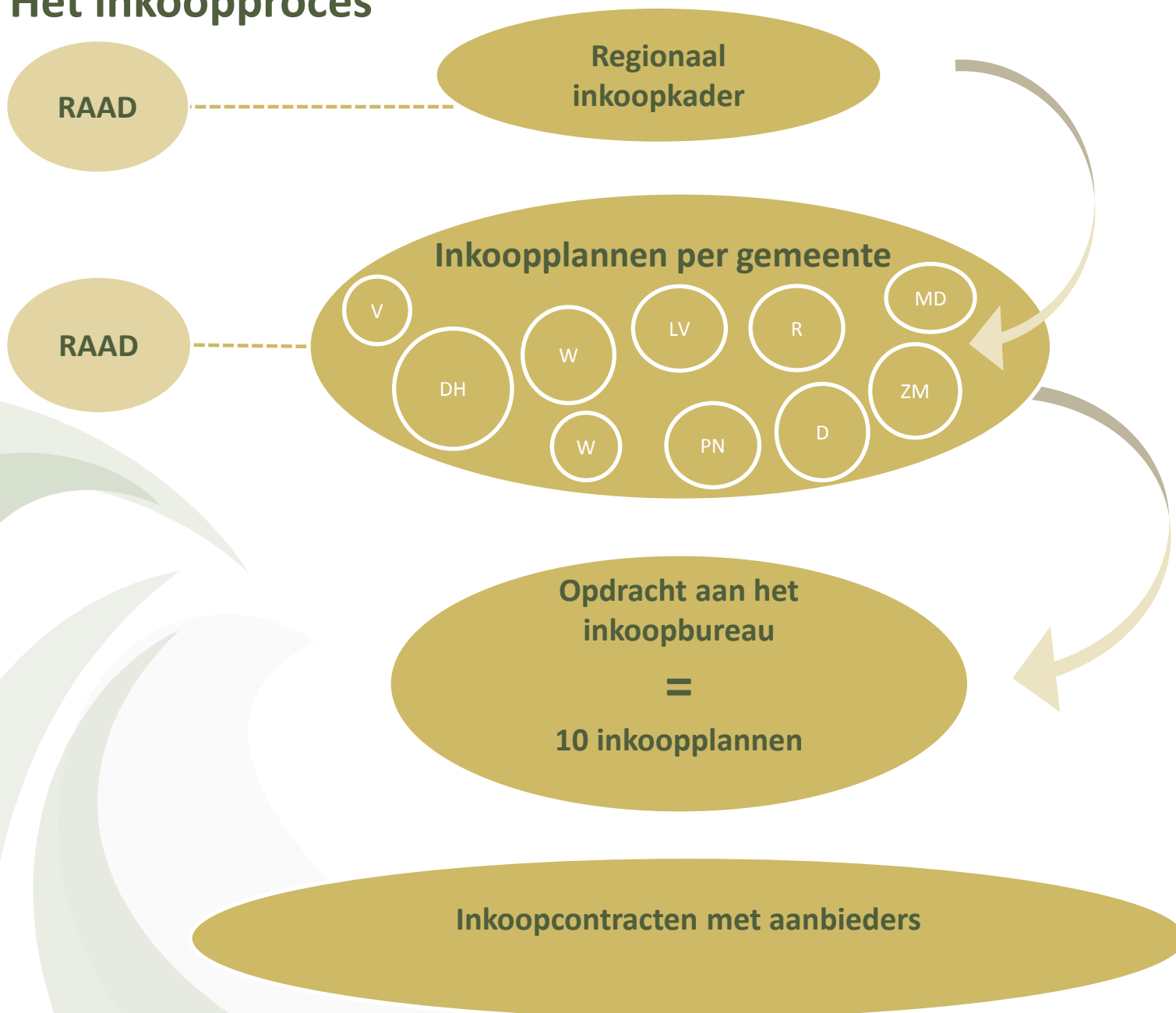
RTA en innovatieagenda blijven strategisch kader, maar...

Regionaal Inkoopkader is nadere uitwerking en op onderdelen aanpassing van het RTA

Inkoopproces 2015 (en 2016)

- Regionaal inkoopkader voor 2 jaar (Regio)
- 2016 is veranderingsjaar
- Per jaar lokaal inkoopplan (Gemeenten)
- Regionaal inkoopprogramma (Inkoopbureau)
- Feitelijke inkoop najaar 2015 (Inkoopbureau)

Het inkoopproces

Totaalbeeld fasering

	Feb	Maart	April	Mei	Juni	Juli	Aug	Sept	Q4
Fase 1									
Fase 2a									
Fase 2b									
Fase 3									
Fase 4									

- Fase 1** Regionaal Inkoopkader
- Fase 2a** Lokale Inkoopplannen
- Fase 2b** Vertaling meicirculaire in lokale plannen
- Fase 3** Opmaken inkoopopdracht aan inkoopbureau
- Fase 4** Afsluiten contracten

Agendapunt 4: Inkoopkader inhoudelijk

Onderwerpen in het Regionaal Inkoopkader 2016-2017

Zakelijk en innovatief partnerschap

Financieel kader

Sturing en bekostiging

Inhoudelijk kader

Wat staat er in het lokaal inkoopplan

Wat staat er in het lokale inkoopplan

In alle gemeenten

- Organisatie van lokale teams en samenwerking op lokaal niveau
- Ontwikkelingen en hoogte macrobudget
- Beleid Persoonsgebonden budget
- Uitvoering geven aan speerpunten uit Innovatieagenda en transformatie
- Format voor het inkoopprogramma (zorgpercelen)

Facultatieve bijdragen per gemeente

Zakelijk en innovatief partnerschap

De wijze van overleg en gesprek

Cliëntparticipatie (in het hulpproces)

Meerjarige relaties en nieuwe aanbieders

Budgetbeheersing, rol aanbieders

Samengevat wordt het Zakelijk Partnerschap uit het RTA geherdefinieerd als ‘Zakelijk en innovatief partnerschap’ met als hoofdlijnen:

- **Primair gaat overleg via de lokale samenwerkingsverbanden**
- **Klankbordgroep Jeugdhulp Haaglanden**
- **Zakelijk en innovatief partnerschap voor alle verbonden aanbieders**
- **Zorglandschap: meerjarige relaties en nieuwe aanbieders**
- **Gemeenten en jeugdhulpaanbieders geven gezamenlijk invulling aan budgetbeheersing**
- **Het Z&I-partnerschap impliceert:**
 - samenwerking in de keten, afstemming in en met het lokale veld
 - een proactieve houding rond innovatie
 - meedoen met informatie-uitwisseling (en dus ‘volgen, leren, verantwoorden)

Financiën (kaders gewijzigd)

- **Budget wordt jaarlijks door gemeente bepaald op basis van integratie-uitkering (meicirculaire), lokaal budget (preventief jeugdbeleid) en lokale prioriteiten**
- **Toerekening budget naar percelen**
 - **Lokaal beleid (uitvoeringskosten, PGB, lokale prioriteiten zoals preventieve ondersteuning)**
 - **Regionale uitvoering publieke taken**
 - **Ambulante jeugdhulp**
 - **Specialistisch (infrastructureel, behandelen met verblijf)**
 - **Wonen en begeleiding**
 - **Top-specialistisch (landelijk)**

Financiën

Samengevat:

- **Budget wordt verdeeld in percelen: lokaal budget, budget voor uitvoering van publieke taken en een jeugdhulpbudget voor uitvoering van de jeugdhulp**
- **Het kortingsregime 4-10-15% wordt los gelaten; in plaats daarvan budgettering per jaar op basis van hoogte integratie-uitkering en lokale prioritering**
- **Budgetgarantie wordt in 2016 niet meer gegeven**
- **Harmoniseren van tarieven: gelijk tarief voor gelijk product**

Sturen (niet nieuw, wel verdieping)

Sturen op kwaliteit	<ul style="list-style-type: none">• Cliënttevredenheid• Effectiviteit<ul style="list-style-type: none">○ Veiligheid○ Gezondheid○ Meedoen op drie leefdomeinen• Toegankelijkheid van het stelsel• Efficiëntie• Integraliteit
Sturen op innovatie	Innovatie van de jeugdhulp zoals afgesproken in de innovatieagenda (van zwaar naar licht).
Sturen op financiën	Budgetbeheersing <ul style="list-style-type: none">• Meer zorg in 1^e lijn (lokale teams)• Tarieven• Volgen en bijsturen

Sturen, bekostigen, monitoren

Nieuw sturings- en bekostigingsmodel

- Met sturing langs de lijnen van kwaliteit, innovatie en financiën
- P*Q, functie (lumpsum)bekostiging en (een pilot met) populatiebekostiging voor specialistische jeugdhulp
- Effectiviteit/resultaat van de zorg is onderdeel van de tariefstructuur
- Monitoren: Regionale kennisinfrastructuur jeugd (ondergebracht bij het Regionale Inkoopbureau)

Inhoudelijk kader (ongewijzigd)

Doelstellingen Jeugdwet

Speerpunten Innovatieagenda

- Versterken van de basisvoorzieningen
- Zorgbehoeftebepaling in multidisciplinaire lokale teams
- Van zwaar naar licht

Geoperationaliseerd:

- Dat de jeugdige gezond en veilig opgroeit
- Dat de jeugdige als het kan (weer) thuis of in een gezin opgroeit;
- Dat de jeugdige meedoet, dat wil zeggen:
 - zinnvolle relaties kan aangaan;
 - onderwijs volgt, een baan heeft of zinnvolle dagbesteding.

Samengevat, wat verandert?

F12 overleg -> Klankbordgroep Jeugdhulp Haaglanden (incl. cliëntorganisaties)

Accenten meer lokaal:

- **Lokale samenwerkingsverbanden**
- **Lokaal inkoopplan (regionaal inkopen blijft)**

Zorglandschap:

- **Vaste infrastructuur voor complexe zorg**
- **Ruimte voor nieuw aanbod/nieuwe aanbieders en Burgerinitiatief**

Samengevat, wat verandert?

Zakelijk en innovatief partnerschap

- Spelregels over het 'hoe van het aanbod'
- Samen werken aan innovatie

Budget

- Geen afgeleide van historisch budget
- Geen budgetgarantie
- Harmoniseren tarieven

Sturen en bekostigen

- Nieuwe producten en gedifferentieerd bekostigen

Agendapunt 5: In gesprek

In gesprek: inhoudelijke tafels

- 1. Prangende vragen over regionaal kader?
Debat vindt plaats in de Raadscommissies**
- 2. Welke aandachtspunten aan gemeenten
meegeven voor de lokale plannen**

Agendapunt 6: Plenaire afsluiting

Input vanuit de raden voor de lokale inkoopplannen

Bronnen:

- Bijeenkomst met de raden op 31 maart 2015 in Zoetermeer
- Bijeenkomst met de raden op 8 april 2015 in Westland

Thema: zorglandschap (1)

Leidschendam-Voorburg:

- aandacht voor arbeidsmarkteffecten
- pleidooi voor redelijke tarieven bij de inkoop waarbij rekening gehouden wordt met deskundigheidsbevordering van jeugdhulpverleners
- geen risico willen lopen op tekorten.
- wat koop je in? (risico op te veel of te weinig).
- kwaliteitscriteria: hoe omgaan met inzet van vrijwilligers en van leerlingen/studenten zoals bij aanbieder in Rotterdam is gebeurd?
- waarschijnlijk ontstaan op termijn minder specialismen.
- samenwerking tussen partijen kost geld: op termijn toegroeien naar minder instellingen en directeuren.

Zoetermeer:

- monopolypositie van zorgaanbieders is niet goed. Stukje marktwerking creëren door nieuwkomers op markt toe te laten.
- ook 18+ in het zorglandschap opnemen.
- ook gemeentelijke apparaat/dienstverlening moet mee in het veranderende zorglandschap.
- het komt nogal complex over. Men heeft behoefte aan een extra informatie bijeenkomst
- wens om kleinere aanbieders (zppers en kleinere organisaties) ook langere contracten te geven dan alleen voor 1 jaar. Dit om de zorg continuïteit ook te stimuleren.
- de wijze waarop de percelen complexe zorg apart bekostigd gaat worden spreekt hen aan.

Pijnacker-Nootdorp:

- aandacht voor arbeidsmarkteffecten.
- pleidooi voor redelijke tarieven bij de inkoop waarbij rekening gehouden wordt met deskundigheidsbevordering van jeugdhulpverleners.
- wil ruimte voor nieuwe initiatieven en nieuwe (combinaties) van partijen.

Thema: zorglandschap (2)

Wassenaar:

- zwaar naar licht moet niet leiden tot kinderen die tussen wal en schip gaan vallen.
- niet te snel zwaar specialisme afbouwen.
- je merkt pas over 2 jaar hoe budgetten daadwerkelijk lopen. Schommelfondsjes inbouwen.
- ruimte voor de kleinere aanbieders is belangrijk, maar grote regionale aanbieders ook behouden! Het gaat immers al jarenlang goed in Haaglanden.
- hoe bepaal je welke zorg nodig is en wie bepaalt?

Midden-Delfland:

- aan lokale team zelf vragen wat ze nodig hebben.
- interesse in initiatieven zoals voorbeeld van Voorschoten (Villa Voorschot). Werk ze = werkplein voor bijv autistische jongeren. Ouders zoeken dan naar een woonvoorziening in nabijheid ervan.
- behoefte aan een zorgmarkt: platform voor nieuwe zorgaanbieders, niet alleen digitaal ook face-to-face, waar inwoners, wethouders en raadsleden kunnen komen kijken.
- ruimte voor burgerinitiatieven middels iPGB (integraal PGB)

Westland:

- behoud het goede want je hoeft het wiel niet opnieuw uit te vinden.
- zou mooi zijn als Middin, JF en Careijn krachten bundelen voor DWO.
- waken voor te veel afbouw residentiële capaciteit. Sommige kinderen moet je opnemen, anders gebeuren er ongelukken.
- kwaliteitseisen zijn van cruciaal belang (EMDR is bijv. bij Curium duurder dan bij vrijgevestigde, maar wel veel effectiever). Liever kort duurdere intensieve zorg, dan langdurige goedkopere zorg.
- jeugdhulp moet geleverd gaan worden op de uren dat het nodig is: van 7.00-9.00 en van 15.00-21.00
- zoeken nog naar aanbieder die goed om kan gaan met gewoonten/problematieken van (midden)Oost-Europese gezinnen.
- behoefte aan lokale informatie over hoe het gaat (obv dossiers of facturen)
- keuzevrijheid wordt teveel mee geschermd. Soms is die er gewoonweg niet, dat moeten mensen ook accepteren.
- keuzevrijheid bezien irt efficiëntie.
- hoe ziet het zorglandschap eruit met financiële prikkels of bv meer preventie en minder zware zorg.

Thema: inhoudelijk kader (1)

Opbrengst van 31 maart 2015 (Pijnacker-Nootdorp, Zoetermeer , Leidschendam-Voorburg

- Kan er aandacht worden besteed aan berichtgeving over privacy en j-ggz? (n.a.v. CBP rapport)
- Het lijkt een goed idee dat er een regionaal privacy reglement wordt opgesteld (i.v.m. uniformiteit, opnemen in contracten)
- Klant zelf inzicht geven in eigen digitale dossier en mogelijkheid voor de klant om te zien wie toegang heeft tot dit dossier.
- Keuzevrijheid is belangrijk, ook bij specialistische zorg, hoe wordt dit geborgd? (bijv. door wachtlijsten is er minder keuzevrijheid of i.v.m. religieuze overtuiging)
- Instellingen moeten deskundigheid hebben op het gebied van omgaan met verschillende seksuele voorkeuren van jongeren (vooral bij jongeren met een beperking)
- Er moet kunnen worden ingespeeld op verschillende doelgroepen, bijvoorbeeld levensovertuiging maar bijvoorbeeld ook radicalisering
- Het moet eenvoudig zijn om te kunnen overstappen naar een andere aanbieder, zeker in geval wanneer blijkt dat er sprake is van andere problematiek dan in eerste instantie geanalyseerd
- Er is diverse expertise nodig t.b.v. een adequate zorgbehoeftebepaling
- Er moet aandacht zijn voor het coachen in 'eigen kracht'
- Voorkeur voor regel-arm insteken van het proces. Minder overhead en administratie voor de aanbieders
- Alle vertrouwen maar ook even kijken hoe het gaat

Thema: inhoudelijk kader (2)

Wassenaar

- Belang van een sluitende keten (niet tussen wal en schip vallen). Hierop moet worden ingekocht
- Snelle signalering is van groot belang, vooral voor diegene die sociaal zwak zijn (geen netwerk). Bijv al bij advocaten wanneer er sprake is van (v)chtscheidingen waarbij kinderen betrokken zijn.
- Meer inzet in preventie, om zo zwaardere vormen van zorg te voorkomen. En gezinnen sneller in eigen kracht te krijgen
- Versterken van de basisvoorzieningen
- SJW (specifiek Wassenaar)

Voorschoten

- Onafhankelijke cliëntondersteuning (mening van jeugdige is belangrijk)
- Verbinding met Passend Onderwijs (Samenwerkingsverband) en Jeugd de verdeling van de budgetten tussen beide en de inzet ervan met samenwerkingsverbanden.
- Wat is het belang van monitoring? Kritisch kijken wat je monitort en wat het belang ervan is. Welke gegevens wil je genereren.
- Betrokkenheid vanuit inwoners gemeente (burgers) is gering. Dit versterken. Wanneer er bijv. parkeerplaatsen verdwijnen in een straat is er veel meer publieke belangstelling dan met transitie jeugdzorg.

Midden Delfland

- Als regio inkopen bij centrale organisaties en differentiatie in aanbod die vraaggericht kan worden ingezet daar waar (lees ook gemeente) het nodig is.
- Regionaal minimum aanbod wat je kunt differentiëren. Er is een soort waaier beschikbaar en de hele regio koopt die waaier in en hierin zijn alle vormen van hulp en zorg vertegenwoordigd. En daar waar het nodig is wordt gebruik gemaakt van hulp/zorg. Zodat alle voorzieningen voor elke gemeente beschikbaar is.

Thema: zakelijk en innovatief partnerschap

Delft:

- Hoe kunnen de doelmatigheid en het effect van ingekochte zorg worden gemeten? M.a.w. helpt het wat we doen?
- Hoe kan innovatie geborgd worden, zodat er systematisch aandacht aan wordt besteed en (goede) ervaringen worden gedeeld?

Gemeente?

- Risicoverevening: gaan we vereffenen en zo ja op welke manier.

Thema: financieel kader

PN:

- Voorkeur voor regel-arm insteken van het proces. Minder overhead en administratie voor de aanbieders
- Alle vertrouwen maar ook even kijken hoe het gaat
- Verwachting is dat de indicatoren al in de contracten voor 2016 worden verwerkt.
- Wat wordt nu al gemeten? Wie meet er nu al (bijvoorbeeld ook GGD)? En zijn er nulmetingen beschikbaar?

Wassenaar:

- Is verheugd met het gegeven dat de garantie van 80 % eraf is.
- Vraag: Hoe zit het met het verschuivingsrecht tussen de percelen nadat die zijn vastgesteld binnen de gemeente.
- Benut indicatoren zowel op casus als op populatieniveau.

LV:

- Men ziet kansen voor kleine aanbieders en vindt dat je hen niet te veel moet belasten met outcome en admin

Thema: sturing in een complexe omgeving

Pijnacker Nootdorp

- Meet ook tevredenheid werknemers
Bezuinigingen hebben een negatief effect op outcome
Door negatieve communicatie in de media ontstaat een negatieve emotie terwijl de prestaties in werkelijkheid meevallen.
- Niet op output sturen maar op outcome
(Voor sommigen heeft sturen op outcome heeft niet alleen de voorkeur boven sturen op output, maar is sturen op outcome de enige optie)
- Maak een set van outcome indicatoren.
(het idee is dat het perverse effect van de ene indicator kan worden gecorrigeerd door een andere indicator)
Uniformiteit voor instellingen en gemeenten. Maak gebruik van landelijke standaarden.
De set biedt mogelijkheden tot vergelijking, kan dan worden ingebouwd als prikkel in de contracten.
- Verwachting is dat de indicatoren al in de contracten voor 2016 worden verwerkt.
- Wat wordt nu al gemeten? Wie meet er nu al (bijvoorbeeld ook GGD)? En zijn er nulmetingen beschikbaar?

Wassenaar

- Benut indicatoren zowel op casus als op populatieniveau.

Overige punten

- Kan er aandacht worden besteed aan berichtgeving over privacy en j-ggz? (n.a.v. CBP rapport)
- Het lijkt een goed idee dat er een regionaal privacy reglement wordt opgesteld (i.v.m. uniformiteit, opnemen in contracten)
- Klant zelf inzicht geven in eigen digitale dossier en mogelijkheid voor de klant om te zien wie toegang heeft tot dit dossier.
- Keuzevrijheid is belangrijk, ook bij specialistische zorg, hoe wordt dit geborgd? (bijv. door wachtlijsten is er minder keuzevrijheid of i.v.m. religieuze overtuiging)
- Instellingen moeten deskundigheid hebben op het gebied van omgaan met verschillende seksuele voorkeuren van jongeren (vooral bij jongeren met een beperking)
- Er moet kunnen worden ingespeeld op verschillende doelgroepen, bijvoorbeeld levensovertuiging maar bijvoorbeeld ook radicalisering
- Het moet eenvoudig zijn om te kunnen overstappen naar een andere aanbieder, zeker in geval wanneer blijkt dat er sprake is van andere problematiek dan in eerste instantie geanalyseerd
- Er is diverse expertise nodig t.b.v. een adequate zorgbehoeftebepaling
- Er moet aandacht zijn voor het coachen in 'eigen kracht'

Technisch-informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	15 april 2015
Steller vragen	Helga Dulfer en Robert Prang namens CDA
Onderwerp	Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden 2016-2017 (agendapunt 3) (Z- 22701 / I-21293)

Het college/~~de burgemeester~~* wordt verzocht de volgende ~~vraag~~/vragen* schriftelijk/~~mondeling~~* te beantwoorden:

1. Zijn er notulen beschikbaar van de bijeenkomsten van de Bestuurlijke Overlegtafel Haaglanden? Zo ja, kunnen deze aan de Raad gezonden worden en kan de raad een overzicht van vergaderdata ontvangen?

2. De regionale kaders worden nu vastgesteld. De budgetten blijven bij de gemeente zelf, maar welke mogelijkheden heeft de raad om te sturen bij het vaststellen van het lokale inkoopplan in relatie tot het inkoopkader H10; welke sturingsruimte is er? En is die er alleen aan de voorkant of ook tussentijds? Bijvoorbeeld als er gedurende het jaar extra bezuinigd moet worden, wie beslist dan wat er minder wordt ingekocht, de gemeenteraden of het inkoopbureau;

3. Volgens de ontwerpbegroting 2016 bedragen de kosten voor het Inkoopbureau in 2016 € 1.118.395. In de vastgestelde nota 2014 werd gerekend met een bedrag van € 673.995. Welk percentage van het totale budget besteedt VSN nu aan uitvoering door het Inkoopbureau en welk uitvoeringspercentage wordt voor 2016 en 2017 verwacht? Mocht zich een stijging van de kosten voordoen, hoe wordt dit verschil dan opgevangen? Hoe wordt de samenstelling van AB en DB in 2016 en 2017?

4. Het beheer van de kennisinfrastructuur wordt ondergebracht bij het inkoopbureau. Waar wordt de monitoring zelf belegd en hoe verhoudt deze monitoring zich tot de nog vast te stellen Gemeentelijke monitor Sociaal Domein (informatiebrief Z-230033-VS, 10 april jl.)?

5. In de media circuleren berichten dat er nog grotere kortingen op de gemeenten afkomen; kloppen deze berichten en geldt dit ook voor VSN;

Antwoord vraag 1)

Er zijn nog geen bijeenkomsten Bestuurlijke Overlegtafel Haaglanden. Via het directeurenoverleg sociaal domein wordt gewerkt aan aanpassingen van het voorstel met betrekking tot de Bestuurlijke Overlegtafel. Zodra hier meer bekend over is, zullen we u hier

Technisch-informatieve vragen over lopende agendapunten

over informeren.

Antwoord vraag 2)

Het regionaal inkoopbureau voert de inkoop uit; te weten de technische inkoop en contractmanagement. Het beleid ten aanzien van de inkoop is bij de gemeenten belegd. Voor het inkoopproces jeugdhulp is een traject uitgestippeld van een regionaal inkoopkader en lokale inkoopplannen per gemeente. Het werken met lokale inkoopplannen zorgt er voor dat de ingekochte jeugdhulp, zo veel als mogelijk is, aansluit op de lokale situatie en wensen (lokaal maatwerk). Nu ligt het regionaal inkoopkader voor. Voor het zomerreces dienen ook de lokale inkoopplannen door de raden te zijn vastgesteld. Dit omdat de lokale inkoopplannen de inkoopopdracht, met budgetplafond, aan het regionaal inkoopbureau vormen.

De sturingsruimte is er nu aan de voorkant maar ook tussentijds. Als er extra gedurende het jaar extra bezuinigd moet worden, dan beslist de gemeente (college en later raad) wat er minder wordt ingekocht en niet het regionaal inkoopbureau H10. Het regionaal inkoopbureau H10 heeft een signalerende functie.

Antwoord vraag 3)

Het financieel perspectief voor de bijdrage van de gemeente Voorschoten op basis van de concept begroting van Inkoopbureau H-10 en bedraagt van 2016 tot 2019 € 25.912,- per jaar. Gezien het budget jeugdhulp 2015 van ca. 4,3 miljoen euro is dat ca. 0,6%.

De verdeling van de kosten van het Inkoopbureau, dat door de tien deelnemende gemeenten wordt gefinancierd, vindt plaats op basis van het bewonersaantal per 1 januari van het jaar voorafgaand aan het jaar van de begroting. Indien additionele opdrachten worden verkregen zullen deze bij de begrotingswijziging worden voorgelegd ter besluitvorming.

Het Inkoopbureau heeft geen afgezonderd weerstandsvermogen. Dit betekent dat onverwachte tegenvallers direct bij het Algemeen Bestuur dienen te worden gemeld, waarna in gezamenlijk overleg met de tien gemeenten wordt bekeken hoe deze eventuele tegenvallers, waar de tien gemeenten gezamenlijk verantwoordelijk voor zijn, worden opgelost.

Gezien de Wet gemeenschappelijke regelingen per 1 januari 2015 is de samenstelling van het Algemeen Bestuur, het Dagelijks Bestuur en het bestuur aan elkaar gelijk.

Over de begroting 2015 en 2016 van de gemeenschappelijke regeling inkoopbureau H10 wordt u op korte termijn een raadsvoorstel en raadsbesluit voorgelegd.

Antwoord vraag 4)

Zoals aangegeven in de informatiebrief over monitor sociaal domein onderdeel jeugdhulp, komt via de systemen van het regionaal inkoopbureau H10 komt veel informatie over

Technisch–informatieve vragen over lopende agendapunten

jeugdhulp samen. Deze informatie wordt gebruikt voor de te ontwikkelen gemeentelijke monitor. In de tweede helft van het jaar zullen wij met u in gesprek gaan over uw informatiebehoefte en als die niet door de landelijke monitor wordt gedekt, hoe hierin kan worden voorzien.

Antwoord vraag 5)

Ja, het klopt dat er geruchten circuleren dat er nog grotere kortingen op de gemeenten afkomen en naar alle waarschijnlijkheid gelden deze dan ook voor de gemeente Voorschoten. Onze belangenbehartiger, de Vereniging Nederlandse Gemeenten, verzet zich hier tegen. Tijdens bestuurlijk overleg tussen het ministerie van VWS en de regio H10 in de afgelopen periode is zorg uitgesproken over budgettaire risico's en knelpunten. In de meicirculaire verwachten wij verdere informatie over ontwikkelingen van de budgetten.

Toelichting (indien nodig):

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	15 april 2015
Steller vragen	M. Lamers, GL
Over agendapunt	Cie M&S d.d. 16 april 2015, agendapunt 3 – Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden (Z-22701 / I-21294)
<p>Het college wordt verzocht de volgende vraag/vragen* schriftelijk/mondeling te beantwoorden:</p> <p>Op de agenda van de commissie Mens en Samenleving van 16 april staat het voorstel regionaal inkoopkader Jeugdhulp Haaglanden.</p> <p>Om de mogelijkheden van de raad op voorhand helder te hebben, stel ik de volgende vragen:</p> <p>1 Als de gemeenteraad besluit het voorstel te amenderen, is dat dan mogelijk? Zo ja, hoe zal de verwerking van het amendement, bijvoorbeeld door de H10, dan plaatsvinden?</p> <p>2 Als de gemeenteraad besluit tegen het voorstel te stemmen, welke consequenties zal dat dan hebben?</p> <p>Antwoord 1) Ja, het is mogelijk om het voorstel te amenderen. Verwerking van het amendement kan via 2 manieren plaatsvinden.</p> <p>Regionaal verwerking van een amendement is afhankelijk van besluitvorming van de andere 9 gemeenten, de inhoud daarvan en welk gewicht het heeft.</p> <p>Daarnaast kan een amendement lokaal worden verwerkt, via het nog op te stellen lokaal inkoopplan jeugdhulp Voorschoten, dat ook aan de raad wordt voorgelegd. In het lokaal inkoopplan worden de kaders voor de inkoop verder aangevuld vanuit de lokale situatie en behoefte en wordt de 'couleur locale' van Voorschoten opgenomen.</p> <p>Antwoord 2)</p> <p>Voor het inkoopproces jeugdhulp is een traject uitgestippeld van een regionaal inkoopkader en lokale inkoopplannen per gemeente. Het werken met lokale inkoopplannen zorgt er voor dat de ingekochte jeugdhulp, zo veel als mogelijk is, aansluit op de lokale situatie en wensen (lokaal maatwerk). Voor het zomerreces dienen de lokale inkoopplannen door de raden te zijn vastgesteld. Dit omdat de lokale inkoopplannen de inkoopopdracht aan het regionaal inkoopbureau vormen. Het regionaal inkoopbureau kan vervolgens in het derde kwartaal de inkoopgesprekken en onderhandelingen met de aanbieders voeren. Nadat de raad de begroting 2016 in november heeft vastgesteld, kunnen uiterlijk op 1 december 2015 de contracten jeugdhulp 2016 worden getekend.</p> <p>Als de raad van Voorschoten besluit zich tegen het voorstel te stemmen dan wordt het uitgestippelde inkoopproces op zijn minst vertraagd en als uiterste consequentie stagneert het proces van inkoop jeugdhulp voor de gemeente Voorschoten.</p>	

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Aangeven wat van toepassing is.

Toelichting (indien nodig):

Technische/informatieve vragen over lopende agendapunten

Datum	13-04-2015
Steller vragen	Aisia Okma, Peter Paul Lippinkhof
Over agendapunt	3, Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden (cie M&S 16 april) (Z-22701 / I-21296)
<p>Het college wordt verzocht de volgende vraag/vragen* schriftelijk/mondeling te beantwoorden:</p> <p>Graag wil D66 meer inzicht in de kosten van de uitvoering van de nieuwe taken in het kader van de decentralisaties. Kan het college inzicht geven in de uitgaven op het terrein van de nieuwe taken van de WMO, jeugdzorg en de uitvoering van de participatiewet in het eerste kwartaal.</p> <p>Kosten 1e kw 3 -d operaties:</p> <p>indirecte kosten ambtelijke inzet € regionale en/of wijkteams € overige (ambtelijke) kosten €</p> <p>kosten vergoed aan dienstverlenende organisaties €</p> <p>kosten vergoed aan de feitelijke cliënten. feitelijke tegemoetkomingen €</p> <p>Graag ontvangen een overzicht van de verschillende uitgaven op verschillende terreinen in Holland Rijnland, Regio Leiden en regio Haaglanden.</p> <p>Antwoord vraag:</p> <p>Recentelijk is een informatiebrief monitor sociaal domein naar u gestuurd. Hierin hebben wij u aangegeven dat wij u pas in de voorjaarsnota, die u in juni a.s. ontvangt, een eerste inzicht kunnen geven rond monitoren van de decentralisaties. In de voorjaarsnota wordt ingegaan op de verwachte uitgaven voor de drie onderdelen jeugdhulp, Wmo en participatie. Rond de ramingen jeugdhulp geven wij op voorhand aan dat de ramingen niet meer zijn dan een eerste indicatie. Dit onder andere omdat fluctuaties gangbaar zijn en gedurende het hele jaar in- en uitstroom mogelijk is.</p> <p>* Aangeven wat van toepassing is.</p> <p>Toelichting (indien nodig):</p>	

Motie 100296

Naar aanleiding van agendapunt nr 6 van de raadsagenda van 30 april 2015

Onderwerp:
Motie zorg van goede kwaliteit en zorgcontinuïteit

De raad van de gemeente Voorschoten in vergadering bijeen d.d. 30 april 2015

- gehoord de beraadslaging in de Raad,
- gelezen het regionaal inkoopkader,
- gelezen de beantwoording van de technische vragen,
- overwegende dat het van belang is dat de inkoop van de jeugdzorg van goede kwaliteit is

is van mening dat

- de gemeente er goed aan doet om deel te nemen aan een inkoopverband waarmee de zorg tegen betere voorwaarden kan worden ingekocht vanwege de schaalvergroting.
- het van belang is dat er in 2016 en 2017 sprake is van zorgcontinuïteit.

spreekt uit vast te leggen dat de (jeugd)zorg die in H10, H6 of H3 verband wordt aangekocht van goede kwaliteit is en dat er sprake zal zijn van zorgcontinuïteit.

En nodigt uit:

- dat de inkooporganisatie een programma van eisen opstelt.
- dat het College de Voorschotense cliëntenraden verzoekt dit document te voorzien van een advies
- dat het College beide documenten tijdig aan de Raad voorlegt

en gaat over tot de orde van de dag.

Ondertekening en naam:
Aisia Okma – D66

Aantekening griffier:

Amendement 100297

Onderwerp: Regionaal inkoopkader jeugdhulp Haaglanden 2016 - 2017

Inhoud:

De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 30 april 2015

gezien het raadsvoorstel nr 4466 d.d. 31 maart 2015

Overwegende:

- Dat in het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp Haaglanden de marges worden aangegeven voor het lokaal inkoopkader jeugdhulp;
- Dat in het raadsvoorstel het volgende staat: *Het Regionaal Inkoopkader Jeugdhulp 2016-2017 wordt door alle gemeenten in Haaglanden gebruikt als basis voor een Lokaal Inkoopplan Jeugdhulp 2016. Dit lokaal plan maakt duidelijk hoe de op regionaal niveau ingekochte jeugdhulp in het lokale domein, of vandaar uit, wordt ingezet.*
- Dat in het Regionaal Inkoopkader dus de mogelijkheden voor Voorschoten worden bepaald;
- Dat dit regionale kader daarom ook door Voorschotense organisaties moet worden gezien en beoordeeld op de gevolgen voor de Voorschotenaren;
- Dat dit laatste nauwelijks is gebeurd;

Besluit:

het voorgestelde besluit als volgt aan te vullen:

aan de beslispunten toe te voegen:

- het college op te roepen in de toekomst Voorschotense organisaties zoals de Centrale Adviesraad WMO en de Sociale Alliantie tevoren te raadplegen over het opstellen van regionale inkoopkaders in het sociaal domein.

Ondertekening en naam:

Monique Lamers, GroenLinks.

Erik Maassen, SP

Marco van der Meij, D66

Aantekening griffier:

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

Registratienummer:

Datum:

Soort Voorstel:

Onderwerp:

Portefeuillehouder:

Programma:

Kernboodschap:

Bijlagen:

Stukken ter inzage:

Beslispunten:

Adviesnota

Financiële verordening Voorschoten 2015

Wethouder Beimers

Actualiseren van de bestaande financiële verordening
Voorschoten uit 2012.

nee

nee

de financiële verordening Voorschoten 2015 vast te stellen.

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Financiële verordening Voorschoten 2015

Inleiding

De financiële verordening uit 2003 van Voorschoten is in 2012 voor het laatst is gewijzigd. Omdat het belangrijk is over een actueel financieel kader te beschikken wordt hierbij een nieuwe financiële verordening voorgelegd aan de raad. Aanleiding daartoe is mede het feit dat in de huidige verordening geen rekening wordt gehouden met de in 2013 opgerichte Werkorganisatie Duivenvoorde. Maar ook zijn er nieuwe wetten aangenomen of wetten gewijzigd zoals de wet Houdbare Overheidsfinanciën, het nieuwe hoofdstuk Overheid en overheidsbedrijven in de Mededingingswet en de aanpassing van de Wet fido in verband met schatkistbankieren. De huidige verordening uit 2012 is daarbij als uitgangspunt genomen waarbij sommige artikelen zijn gewijzigd n.a.v de nieuwe wetgeving, hierbij gebruik makend van de modelverordening van de VNG.

Ook de provincie Zuid Holland hecht belang aan een actuele financiële verordening en heeft hier om gevraagd in de brief van 12 december 2014 over het toezichtregime begroting 2015. Daarnaast heeft de accountant in de Managementletter Werkorganisatie Duivenvoorde 2014 gevraagd om een geactualiseerde versie van de financiële verordening. Hierin vraagt de accountant met name aandacht voor de aansluiting tussen de tussentijdse verantwoording via de bestuursrapportages en de financiële verordening. Daarnaast vraagt de accountant ook aandacht voor het feit dat in de huidige financiële verordening niet is opgenomen tot welk bedrag begroting of investeringskredieten overschreden mogen worden, waardoor er nu geen marge is qua begrotingsoverschrijdingen.

De financiële verordening is verplicht in het kader van artikel 212 uit de gemeentewet welk artikel luidt:

1. De raad stelt bij verordening de uitgangspunten voor het financiële beleid, alsmede voor het financiële beheer en voor de inrichting van de financiële organisatie vast. Deze verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.
2. De verordening bevat in ieder geval:
 - a. regels voor waardering en afschrijving van activa;
 - b. grondslagen voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b, alsmede, voor zover deze wordt geheven, voor de heffing bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer;
 - c. regels inzake de algemene doelstellingen en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie.

Hieronder volgt een toelichting op de belangrijkste verschillen:

Artikel 1. Hierin wordt de werkorganisatie Duivenvoorde geïntroduceerd waarnaar verwezen wordt in artikel 24 lid a en e over de financiële organisatie. De begrippen netto schuld en inkomsten zijn gedefinieerd. Hiervoor zijn de definities gevolgd die de Vereniging van Nederlandse Gemeenten toepast voor het jaarlijkse overzicht met kengetallen over de financiële positie van gemeenten. Tot slot is het begrip overheidsbedrijf gedefinieerd om nadere invulling te kunnen geven aan de verplichtingen die volgen uit de Mededingingswet voor het vaststellen van de hoogte van prijzen.

Artikel 3. Het derde lid bepaalt dat in aanvulling op het bepaalde in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten de gevolgen van de begroting en meerjarenraming voor de gemeentelijke schuldpositie inzichtelijk worden gemaakt.

Artikel 5. In lid 1 en 4 wordt voorgesteld om bij de begroting te bepalen van welke nieuwe investeringen de raad op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.

In lid 2 wordt de door de accountant genoemde omissie betreffende begrotingsoverschrijdingen hersteld.

In lid 5 wordt bij investeringen groter dan € 500.000 aandacht gevraagd voor de schuldpositie van de gemeente.

Artikel 8. EMU-saldo. Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd dat ze aandeel hebben in plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn dat de overschrijding niet erg is.

Gemeenten krijgen in het voorjaar van het Rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken.

In het artikel is opgenomen dat het college de raad informeert bij een overschrijding van het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 9. In de bijlage behorend bij artikel 9 wordt een maximale afschrijvingstermijn geïntroduceerd. Van een maximale afschrijvingstermijn kan naar beneden worden afgeweken. Reden hiervoor is dat de economische levensduur van bijvoorbeeld nieuwe riolering langer is dan

die van oude riolering. Door het opnemen van de maximale afschrijvingstermijn kan voor oude riolering een korte afschrijvingstermijn worden toegepast zonder hiervoor in de verordening een aparte bepaling op te nemen.

Een aantal activa wordt in Voorschoten vanuit het verleden annuïtair afgeschreven tegen 5,5%. De reden om destijds niet lineair af te schrijven was om de kapitaallasten zo gelijkmatig mogelijk in de begroting te kunnen opnemen, zeker als verrekend diende te worden met heffingen. In deze verordening worden deze activa als uitzondering beschouwd en blijft hier op de oude manier afgeschreven worden. De reden hiervoor is dat een dergelijke stelselwijziging aanzienlijke budgettaire effecten kan hebben, we stellen derhalve een sterfhuisconstructie voor.

Artikel 15. Het derde lid draagt het college op bij het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal zo mogelijk zekerheden te bedingen om zo het financiële risico waaraan de gemeente bloot komt te staan te verminderen. Dit is zeker als het om grote bedragen gaat, iets om op te letten. Als instellingen bij een gemeente aankloppen voor een lening of garantiestelling dan hebben de banken er in de regel niet al te veel vertrouwen meer in. Het vierde lid bepaalt dat het college de bij het verstrekken van een garantie het risico dat de gemeente loopt door het verstrekken van deze garantie betreft bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarrekening.

Artikel 20. Dit artikel over de bedrijfsvoering geeft aan waarin de raad aanvullend geïnformeerd wil worden. Een aantal onderwerpen die niet langer in de gemeentebegroting maar in de begroting van de Werkorganisatie Duivenvoorde zijn opgenomen zoals de kosten van het personeelsbestand, de kosten inhuur derden en de automatiseringskosten zijn uit de voorliggende geactualiseerde verordening gehaald.

Artikel 21. Verbonden partijen. Bij het binnenkort vaststellen van de nota samenwerkingsverbanden zal een voorstel gedaan worden voor herziening van dit artikel op basis van deze nota.

Beslispunten

De raad besluit de financiële verordening Voorschoten 2015 vast te stellen.

Beoogd effect

Door een geactualiseerde financiële verordening vast te stellen zijn de financiële kaders die de raad stelt aan het college en de ambtelijke organisatie duidelijk en expliciet. Bovendien wordt voldaan aan de gemeentewet en aan de vraag van de Provincie Zuid Holland en de accountant om een geactualiseerde financiële verordening.

Argumenten

Door de raad een geactualiseerde financiële verordening vast te laten stellen zijn de financiële kaders die de raad stelt aan het college en de ambtelijke organisatie duidelijk en expliciet. Bovendien wordt voldaan aan de gemeentewet en aan de vraag van de Provincie Zuid Holland en de accountant om een geactualiseerde financiële verordening. Het hebben van een actuele

financiële verordening waarborgt dat aan de eisen van rechtmatigheid, verantwoording en controle wordt voldaan.

Kanttekeningen

Het niet beschikken over een actuele financiële verordening is een onwenselijke situatie. We voldoen dan niet aan geldende wet- en regelgeving. De raad is dan onvoldoende in staat te sturen op de financiële zaken van de gemeente Voorschoten.

Kernboodschap

De financiële verordening uit 2003 van Voorschoten is in 2012 voor het laatst is gewijzigd. Omdat het belangrijk is over een actueel financieel kader te beschikken wordt hierbij een nieuwe financiële verordening voorgelegd aan de raad. Aanleiding daartoe is mede het feit dat in de huidige verordening geen rekening wordt gehouden met de in 2013 opgerichte Werkorganisatie Duivenvoorde. Maar ook zijn er nieuwe wetten aangenomen of wetten gewijzigd zoals de wet Houdbare Overheidsfinanciën, het nieuwe hoofdstuk Overheid en overheidsbedrijven in de Mededingingswet en de aanpassing van de Wet fido in verband met schatkistbankieren. De huidige verordening uit 2012 is daarbij als uitgangspunt genomen waarbij sommige artikelen zijn gewijzigd n.a.v de nieuwe wetgeving, hierbij gebruik makend van de modelverordening van de VNG. Ook de provincie Zuid Holland hecht belang aan een actuele financiële verordening en heeft hier om gevraagd in de brief van 12 december 2014 over het toezichtregime begroting 2015. Daarnaast heeft de accountant in de Managementletter Werkorganisatie Duivenvoorde 2014 gevraagd om een geactualiseerde versie van de financiële verordening.

Burgerparticipatie

n.v.t.

Communicatie

n.v.t.

Financiën

Geen financiële consequenties.

Juridisch kader

Gemeentewet artikel 212.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Besluit

Registratienummer: CONCEPT

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 31 maart 2015,

besluit:

de financiële verordening Voorschoten 2015 vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad der gemeente Voorschoten,
gehouden op 30 april 2015.

de griffier,

de voorzitter,

Financiële verordening Voorschoten 2015

De raad van de gemeente Voorschoten;
gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 24 maart 2015;
gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;
gezien het advies van de commissie Burger en Bestuur;
besluit vast te stellen de Financiële verordening Voorschoten 2015:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

- Werkorganisatie Duivenvoorde: het rechtspersoonlijkheid bezittend openbaar lichaam, opgericht bij de Gemeenschappelijke Regeling Werkorganisatie Duivenvoorde;
- inkomsten: totaal van de baten voor onttrekking reserves;
- netto schuld: bruto schuld minus de omvang van de geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak. Onder bruto schuld wordt verstaan het totaal van langlopende leningen, kortlopende schulden, crediteuren en overlopende passiva. Onder geldelijke bezittingen die niet zijn ingezet voor de publieke taak wordt verstaan het totaal van langlopende uitzettingen, vorderingen, liquide middelen en overlopende activa;
- overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt;
- thema: onderdeel van een programma bestaande uit een samenstel van een aantal samenhangende producten of een enkel product van de productenraming en productenrealisatie.

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

1. De raad stelt in ieder geval bij aanvang van de nieuwe raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.
2. Het college stelt bij aanvang van iedere raadsperiode op basis van de door het college aan de programma's toegewezen producten de onderverdeling van de programma's in thema's vast.
3. De raad stelt op voorstel van het college per programma relevante indicatoren vast voor het meten van en het afleggen van verantwoording over de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid.
4. De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen in de begroting en rekening kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

1. Bij de begroting worden onder elk van de programma's de lasten en baten per thema weergegeven en bij de jaarstukken worden onder elk van de programma's de gerealiseerde lasten en baten per thema weergegeven.

2. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het krediet in het lopende boekjaar weergegeven.
3. Bij de uiteenzetting van de financiële positie in begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming en de investeringen.
4. In de jaarrekening wordt van de investeringen en meerjarige projecten de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven weergegeven.

Artikel 4. Kaders begroting

1. Het college biedt voor 31 juli aan de raad een kadernota aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming.
2. In de begroting wordt een post onvoorzien opgenomen.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

1. De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per programma.
2. Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
3. Het college informeert de raad vooraf als ze verwacht dat de lasten, de geautoriseerde lasten of de investeringsuitgaven de geautoriseerde investeringskredieten met meer dan € 50.000 dreigen te overschrijden. De raad geeft vervolgens aan of hij hiervoor een voorstel wil voor wijziging van het budget of een voorstel voor bijstelling van het beleid.
4. Bij de behandeling van de tussenrapportages in de raad doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde budgetten en de investeringskredieten en het bijstellen van het beleid.
5. Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college vooraf aan het aangaan van verplichtingen boven € 25.000 een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor.
6. Bij investeringen groter dan € 500.000 informeert het college de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

1. Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 3 maanden en de eerste 8 maanden van het lopende boekjaar.
2. De tussenrapportages bevatten een uiteenzetting over de uitvoering en de bijstelling van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:
 - a. de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar thema;
 - b. het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst naar thema;
 - c. het totale saldo van de baten en de lasten volgend uit de onderdelen a en b;
 - d. de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma; en
 - e. het resultaat, volgend uit de onderdelen c en d,
3. In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en de lasten van thema's en investeringskredieten in de begroting groter dan € 50.000 toegelicht.

Artikel 7. Informatieplicht

Het college besluit niet over:

1. het verstrekken van leningen, waarborgen en garanties groter dan € 75.000; en
2. het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen,

dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Artikel 8. EMU-saldo

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3. Financieel beleid

Artikel 9. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Activa met een maatschappelijk nut worden in beginsel niet geactiveerd tenzij de raad anders besluit in voorkomende gevallen.
2. Materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in bijlage 1 afschrijvingsbeleid bij deze verordening.
3. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
4. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair in maximaal 4 jaar afgeschreven.
5. Een saldo voor agio of disagio wordt lineair in maximaal 4 jaar afgeschreven.
6. Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een nota aan met de kaders voor het waarderen en afschrijven van vaste activa.
7. Lid 2 van dit artikel is niet van toepassing op die activa die thans annuïtair worden afgeschreven, deze blijven tot het einde van de looptijd annuïtair afgeschreven. In bijlage 2 is een opsomming gegeven van deze activa met het bijbehorende (vaste) rentepercentage en de afschrijvingstermijnen.

Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen

1. Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.
2. Voor openstaande vorderingen betreffende:
 - a) onroerende-zaakbelastingen;
 - b) precariobelasting;
 - c) hondenbelasting;
 - d) rioolheffing;
 - e) afvalstoffenheffing; en
 - f) bijstandsverstrekking,

wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.

Artikel 11. Reserves en voorzieningen

1. Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een nota reserves en voorzieningen aan. Deze nota wordt door de raad vastgesteld en behandeld:

- a) de vorming en besteding van reserves;
- b) de vorming en besteding van voorzieningen; en
- c) de rentetoerekening aan reserves en voorzieningen.

2. Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve wordt minimaal aangegeven:

- a) het specifieke doel van de reserve;
- b) de voeding van de reserve;
- c) de maximale hoogte van de reserve; en
- d) de maximale looptijd.

3. Indien een bestemmingsreserve binnen de aangegeven maximale looptijd niet heeft geleid tot besteding, valt de bestemmingsreserve vrij en wordt deze aan de algemene reserve toegevoegd.

Artikel 12. Kostprijsberekening

1. Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van goederen, werken en diensten van de gemeente, die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een systeem van kostentoe rekening gehanteerd. Bij de kostentoe rekening worden naast de directe kosten de indirecte kosten betrokken, die rechtstreeks samenhangen met de door de gemeente verleende diensten.

2. Bij de kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa, de kapitaallasten van de in gebruik zijnde activa en voor rioolheffing en afvalstoffenheffing de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW), de kosten van het kwijtscheldingsbeleid en perceptiekosten toegerekend.

3. Voor de inzet van materiele activa worden naast directe kosten, indirecte kosten en afschrijvingskosten, de rente voor de financiering van het actief toegerekend. Deze rente is een vergoeding voor de inzet van vreemd vermogen en van eigen vermogen. De rentepercentages voor deze vergoeding worden bij de behandeling van de begroting vastgesteld.

Artikel 13. Prijzen economische activiteiten

1. Voor de levering van goederen, diensten of werken aan overheidsbedrijven en derden en met welke bijbehorende activiteiten de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt tenminste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd.

2. Bij het verstrekken van leningen of garanties aan overheidsbedrijven en derden brengt de gemeente de geraamde integrale kosten in rekening. Bij afwijking doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of garantie wordt gemotiveerd.

3. Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van tenminste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.

4. Raadbesluiten met de motivering van het publiekbelang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als sprake is van:

- a) leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;
- b) een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
- c) een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
- d) een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
- e) een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
- f) een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
- g) een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 14. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

1. Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, de rioolheffing, de afvalstoffenheffing, begraafplaatsrechten, marktgelden en leges.
2. Het college biedt de raad eens in de 4 jaar een nota aan met de kaders voor de prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, werken en diensten aan overheidsbedrijven en derden en voor de huren en de erfpachten.
3. Het college legt bij een tussentijdse wijziging van prijzen, huren en erfpachten ten opzichte van de kaders uit de nota vooraf een besluit voor aan de raad.

Artikel 15. Financieringsfunctie

1. Het college neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:
 - a. voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden tenminste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd; en
 - b. er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden.
2. Het college informeert de raad in de paragraaf financiering bij de begroting als de wettelijke kasgeldlimiet, bedoeld in artikel 1, onder f, van de Wet financiering decentrale overheden, of de wettelijke renterisiconorm, bedoeld in artikel 1, onder h, van de Wet financiering decentrale overheden, dreigt te worden overschreden.
3. Bij het verstrekken van leningen, het verstrekken van garanties en het verstrekken van risicodragend kapitaal bedingt het college indien mogelijk zekerheden.
4. Het college stelt regels op ter uitvoering van het gestelde onder het eerste tot en met derde lid en legt deze regels alsmede de regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening vast in een besluit treasurystatuut. Het college zendt het besluit treasurystatuut ter kennisgeving aan de raad.
5. Bij het verstrekken van een garantie wordt het risico dat de gemeente loopt door het verstrekken van deze garantie betrokken bij de berekening van de benodigde weerstandscapaciteit in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarrekening.

Hoofdstuk 4. Paragrafen

Artikel 16 Lokale Heffingen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a) de opbrengsten per lokale heffing;
- b) het bedrag aan kwijtschelding per heffing;
- c) de mate van kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing en rioolheffing.

2. Ten minste eens in de vier jaar wordt de nota lokale heffingen op de agenda gezet om de politieke of bestuurlijke noodzaak tot aanpassing vast te stellen. De raad stelt de nota vast.

Deze nota behandelt in ieder geval:

- a. de samenstelling van het pakket aan lokale heffingen;
- b. de (verdeling van de) druk van de lokale heffingen over de diverse bevolkingsgroepen en belanghebbenden;
- c. de kostendekkendheid van de heffingen;
- d. het kwijtscheldingsbeleid en het tarievenbeleid.

Artikel 17. Financiering

1. In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
 - a. de schulden met een looptijd korter dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
 - b. de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage
2. In de paragraaf financiering bij de begroting neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
 - a. de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende vier jaar;
 - b. de rentevisie.

Artikel 18. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

1. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een nota weerstandsvermogen en risicobeheersing aan. In deze nota wordt ingegaan op het risicomangement, het opvangen van risico door verzekeringen, voorzieningen, het weerstandsvermogen of anderszins. In de nota wordt tevens de benodigde weerstandscapaciteit bepaald.

2. Het college geeft aan in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en van de jaarstukken de risico's van materieel belang en een inschatting van de kans dat deze risico's zich voordoen. Het college brengt hierbij in elk geval de risico's in beeld en actualiseert de risico's genoemd in de nota bedoeld in het eerste lid.

3. Het college geeft aan in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en van de jaarstukken de weerstandscapaciteit en in hoeverre schade en verliezen als gevolg van de risico's van materieel belang met de beschikbare weerstandscapaciteit kunnen worden opgevangen.

Artikel 19. Onderhoud kapitaalgoederen

1. Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. de voortgang van het geplande onderhoud;
- b. de omvang van het achterstallig onderhoud.

2. Het college biedt de raad tenminste eens in de 4 jaar een onderhoudsplan openbare ruimte aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud voor het openbaar groen, water, wegen, kunstwerken en straatmeubilair. De raad stelt het plan vast.

3. Het college biedt de raad tenminste eens in de 4 jaar een rioleringsplan aan. Het plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud, de uitbreiding van de riolering en de kosten van het onderhoud en de eventuele uitbreidingen. De raad stelt het plan vast.

4. Het college biedt de raad tenminste eens in de 4 jaar een onderhoudsplan gebouwen aan. Het plan bevat voorstellen voor het te plegen onderhoud en de bijbehorende kosten aan de gemeentelijke gebouwen. De raad stelt het plan vast.

Artikel 20. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op de budgetten voor de raad, de griffie, de rekenkamer en de accountant.

Artikel 21. Verbonden partijen

1. Het college biedt tenminste eenmaal in de vier jaar een nota verbonden partijen aan.

2. Van elk van de verbonden partijen wordt weergegeven het openbaar belang, het eigen vermogen, de solvabiliteit, het financieel resultaat en het financieel belang en de zeggenschap van de gemeente.

3. De nota bevat voorts de kaders voor het beleid aangaande (het aangaan van nieuwe) participaties met name de condities waaronder het publiek belang is gediend met behartiging door verbonden partijen, de taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de verbonden partijen en de financiële voorwaarden.

4. In de begroting en de jaarstukken wordt in de paragraaf verbonden partijen in elk geval ingegaan op nieuwe verbonden partijen, het beëindigen van bestaande verbonden partijen, het wijzigen van bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij bestaande verbonden partijen.

Artikel 22. Grondbeleid

1. In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel van 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. het verloop van de grondvoorraad;
- b. de te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten.

2. Het college biedt de raad ten minste eens in de 4 jaar een nota grondbeleid aan. De raad stelt de nota vast. In de nota wordt aandacht besteed aan:

- a. de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
- b. te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
- c. het verloop van de grondvoorraad;
- d. de uitgangspunten voor de verkoopprijzen van gronden.

Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 23. Administratie

1. De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a. het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente;
- b. het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden, contracten;
- c. het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
- d. het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
- e. het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
- f. de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

2. Onder administratie wordt verstaan het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd.

Artikel 24. Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

- a. een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de Werkorganisatie Duivenvoorde;
- b. een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
- c. de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d. de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e. de te maken afspraken met de Werkorganisatie Duivenvoorde over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f. de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van de lasten en baten aan de producten van de productenraming en de productenrealisatie;
- g. het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- h. het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; en

- i. het beleid en de interne regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen,

opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 25. Interne controle

1. Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.

2. Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen tenminste eenmaal in de 4 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

Artikel 26. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

De Financiële verordening gemeente Voorschoten wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op de jaarrekening en het jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar voorafgaand aan het jaar waarin deze verordening in werking treedt en op de begroting, jaarrekening en jaarverslag en bijbehorende stukken van het begrotingsjaar dat samenvalt met het jaar waarin deze verordening in werking treedt.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 27. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze verordening treedt in werking op de dag volgende op die waarop de bekendmaking heeft plaatsgevonden.

2. Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening Voorschoten 2015.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van 30 april 2015.

De voorzitter,

De griffier,

Bijlage 1 bij artikel 9. afschrijvingsbeleid

Afschrijvingsbeleid materiele vaste activa met economisch nut

Activa met economisch nut en een verkrijgingsprijs van minder dan € 50.000 worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Gronden en terreinen worden altijd geactiveerd. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.

De volgende materiële vaste activa met economisch nut worden lineair afgeschreven in:

- a) maximaal 45 jaar: rioleringen;
- b) maximaal 25 jaar: aanleg tijdelijke terreinwerken;
- c) 40 jaar: nieuwbouw woonruimten en schoolgebouwen;
- d) 40 jaar: nieuwbouw kantoren en bedrijfsgebouwen;
- e) maximaal 10 jaar: nieuwbouw tijdelijke woonruimten en tijdelijke bedrijfsgebouwen;
- f) 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop woonruimten, en schoolgebouwen;
- g) 25 jaar: renovatie, restauratie en aankoop kantoren en bedrijfsgebouwen;
- h) 15 jaar: technische installaties in bedrijfsgebouwen;
- i) 10 jaar: veiligheidsvoorzieningen bedrijfsgebouwen;
- j) 5 jaar: telefooninstallaties;
- k) 5 jaar: automatiseringsapparatuur;
- l) 10 jaar: kantoormeubilair en schoolmeubilair;
- m) 7 jaar: zware transportmiddelen;
- n) 10 jaar: aanhangwagens en schaftwagens
- o) 7 jaar: personenauto's en lichte motorvoertuigen.

Afschrijvingsbeleid materiele vaste activa met maatschappelijk nut

De volgende materiële vaste activa met maatschappelijk nut worden lineair afgeschreven in:

- a) maximaal 40 jaar: parken, sportvelden en groenvoorzieningen;
- b) maximaal 30 jaar: wegen, pleinen en rotondes;
- c) maximaal 40 jaar: tunnels, viaducten en bruggen;
- d) maximaal 25 jaar: geluidswallen;
- e) maximaal 30 jaar: openbare verlichting;
- f) 10 jaar: straatmeubilair;
- g) maximaal 40 jaar: kades en waterkeringen;
- h) maximaal 40 jaar: waterwegen, waterbergingen en walbeschoeiing;
- i) 15 jaar: pompen en gemalen.

Bijlage 2 bij artikel 9. Uitzonderingen annuïtair af te schrijven activa tegen 5,5%

Omschrijving	Omschrijving actief	Startjaar	Levensduur
Woonruimten	Aankoop woonwagens	2005	020
Bedrijfsgebouwen	Ver.Geb.R.WagnerIn 22:vernieuwing gevel	1995	040
Bedrijfsgebouwen	Mult.acc.Noord-Hofland:Bouwkosten	1993	040
Bedrijfsgebouwen	J.W.Frisolaan 16 : aanbrengen voorzieningen	1993	030
Bedrijfsgebouwen	Hummelhof Waalslaan 26: vernieuwen gevel	2000	040
Bedrijfsgebouwen	A v Leeuwenhoekk.37:vervangen gevelkozijnen	1999	040
Bedrijfsgebouwen	A v Leeuwenhoekk 37: aftimmerwerk	2000	040
Bedrijfsgebouwen	Brede school Starrenburg	2005	040
Bedrijfsgebouwen	Brede school Starrenburg	2005	040
Bedrijfsgebouwen	Cultureel Centrum : vernieuwen gevel	1995	040
Bedrijfsgebouwen	Cultureel Centrum : herstel voegwerk	1995	030
Bedrijfsgebouwen	Cultureel Centrum : aanleggen leiding	1999	024
Bedrijfsgebouwen	Cultureel Centrum : aanpassen lokaal KO	2001	016
Bedrijfsgebouwen	Aanpassing lokaal kinderopvang	2003	015
Bedrijfsgebouwen	Raadhuis :nieuwbouw	1989	050
Bedrijfsgebouwen	Brandweerkazerne : verbouwing	1993	035
Bedrijfsgebouwen	Ambtswoning burgemeester	2010	040
Bedrijfsgebouwen	De Vos vernieuwing gevel	1998	040
Bedrijfsgebouwen	Herstel voegwerk Pr Einsteinlaan 2	1998	040
Bedrijfsgebouwen	De Vos vernieuwing boeidelen gootconstructie	1998	040
Bedrijfsgebouwen	Elckerlyc: bouwkosten	1995	040
Bedrijfsgebouwen	Nieuwbouw Basisschool Krimwijk	2010	040
Bedrijfsgebouwen	Emmaus:Bouwkosten	1979	040
Bedrijfsgebouwen	Emmaus:Bouwkosten	1979	040
Bedrijfsgebouwen	Sporthal : Bouw	1975	050
Bedrijfsgebouwen	Vliethorst plafond/wandsysteem	2001	025
Bedrijfsgebouwen	Frisozaal : Renovatie	1992	025
Bedrijfsgebouwen	Vlietzaal vernieuwing zachtboardplafond	1998	030
Bedrijfsgebouwen	Vlietzaal vernieuwing gevelkozijn	1998	040
Bedrijfsgebouwen	Krediet renovatie Het Wedde	2003	020
Bedrijfsgebouwen	Overdekt Bad Adegeest : bouw	2003	020
Bedrijfsgebouwen	Gemeentetoren systeem trap hekken	2000	040
Bedrijfsgebouwen	KCA gebouw : depot	1995	030
Bedrijfsgebouwen	Begraafplaats Rosenburgh:vernieuwen wand/vlr	1995	040
Bedrijfsgebouwen	Opwaardering aula Rosenburgh	1998	040
Gr, weg&water	Cultureel Centrum : vervanging riolering	1999	040
Gr, weg&water	Woonwagenkamp - Voorb.San.Leidseweg Nrd	2003	020
Mach, App.&instal	J.W.Frisolaan 16:na-isl.begane grond cv	1999	040
Mach, App.&instal	Peutspeelzaal vd Waalslaan: herstel voegwerk	1995	030
Mach, App.&instal	A v Leeuwenhoekk.37:verv. CV ins	1999	030
Mach, App.&instal	A v Leeuwenhoekk.37:verv. Electriciteit/cv	1999	030
Mach, App.&instal	Brandweerkazerne vervangen Cv leidingen	2002	030

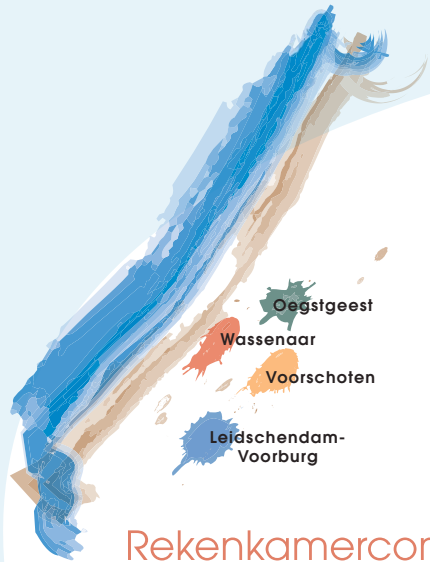
Mach, App.&instal	Gemeentelijke Basisadministratie pers.	1995	025
Overige mat. VA	Kunstwerk Noord Hofland: aanbrengen waterc.	1995	030
Gr, weg&water	Aanleg wisselplaats	2003	020
Gr, weg&water	Aanleg brengplaats afval	2004	020
Gr, weg&water	Aanleg verzamelplaatsen	2002	020
Gr, weg&water	Rioolgemaal Vlietwijk: stucl kelder	1995	030
Gr, weg&water	Rioolgemaal Noord-Hofland :drie pompen	1995	025
Gr, weg&water	Noord-Hofland rioolgemaal vuilw kelder	1999	020
Gr, weg&water	Adegeest 3 vuilwaterpompen	2000	025
Gr, weg&water	Gemaal Adegeest: reparatie coating	1999	020
Overige mat. VA	Diverse investeringen verzamelcontainers	2001	020

Onderwerp: **Financiële verordening Voorschoten 2015**

Betreffende: Raadsvoorstel nr. d.d.

Criterium	Toetsing
De inhoud van het voorstel <ul style="list-style-type: none">- Bijv. aanleiding/voorprocedure- Overzichtelijkheid, leesbaarheid en volledigheid- Het zo mogelijk weergeven van alternatieve beleidskeuzes- Het vermelden van relevante wetgeving - juridisch kader- VNG model gebruikt?- Burgerparticipatie wel of waarom niet, en andere communicatieaspecten- Verhouding tot het bestaande beleid	De commissie Planning en Control heeft een positief advies gegeven over dit voorstel. In artikel 5, lid 3 wordt nog een kleine technische correctie aangebracht.
Financiële dekking	nvt
De formulering van het besluit: <ul style="list-style-type: none">- Juridisch- Redactioneel- Beleidskaders duidelijk geformuleerd en opgesomd	Akkoord
Is de kernboodschap goed leesbaar voor de burger?	Ontbreekt.
Overig: bijv. relatie met termijnagenda	

Rekenkamercommissie

Onderzoek Houdbare gemeentefinanciën

Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-
Voorburg

Secretariaat: Postbus 393, 2250 AJ Voorschoten
info@rekenkamerwvolv.nl • www.rekenkamerwvolv.nl

Colofon

Rapport 'Onderzoek houdbare gemeentefinanciën'

Leden:

Peter van den Berg, voorzitter

Saskia van der Haagen

Henny van der Klis

Bert Jan Smallenbroek

Wim Wensink

Rolf Willemse

Secretaris:

Rini Teunissen

Uitgave:

Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest, Leidschendam-Voorburg

Postbus 393

2250 AJ Voorschoten

www.rekenkamerwvov.nl

31 oktober 2014

Voorwoord

Voor u ligt het rapport 'Onderzoek houdbare gemeentefinanciën'. Met dit onderzoek wil de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg de gemeenteraden bijstaan in hun kaderstellende en controlerende rol door meer helderheid en inzicht te verschaffen in de trendmatige ontwikkeling van de gemeentelijke financiën. Het onderzoek is in opdracht van en in samenwerking met de rekenkamercommissie uitgevoerd door Deloitte in de periode juli tot en met september 2014.

Ambitieuze tijdsplanning onderzoek

De rekenkamercommissie dankt Deloitte en alle betrokkenen bij de gemeenten Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg die - ondanks de vakantieperiode en drukke tijd van de opstelling van de begrotingen - het mogelijk hebben gemaakt dit onderzoek op tijd af te ronden.

De rekenkamercommissie waardeert de open en constructieve houding van alle partijen die betrokken zijn geweest bij de uitvoering van dit onderzoek.

Het college van burgemeester en wethouders van Voorschoten heeft thans - één week na afloop van de afgesproken termijn - nog geen bestuurlijke reactie gegeven. Met oog op de begrotingsbehandelingen in de raden ronden we nu het rapport af. Zodra we de bestuurlijke reactie uit Voorschoten ontvangen zullen we deze nazenden.

Dit rapport is op 2 oktober 2014 voor ambtelijke en bestuurlijke reactie voorgelegd aan de colleges van burgemeester en wethouders, vlak voordat de Programmabegrotingen 2015 – 2018 ter beschikking kwamen. De nieuwe cijfers uit deze begrotingen zijn derhalve niet in dit rapport verwerkt, maar veranderen naar ons oordeel niet het geschetste kwalitatieve beeld en de aanbevelingen.

Met vriendelijke groet,

Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

Peter van den Berg, voorzitter

Deel 1 Aanbiedingsbrief rekenkamercommissie met conclusies en aanbevelingen

1. Inleiding

Aanleiding

In 2013 heeft de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest een onderzoek uitgevoerd naar 'Reserves, voorzieningen en de omgang met risico's'¹ in de gemeenten Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest. Doel van dit onderzoek was om de gemeenteraden meer helderheid en inzicht te verschaffen in de gemeentelijke financiën en dan vooral op het gebied van reserves, voorzieningen en de onderliggende risico's.

Nu dit jaar nieuwe raden zijn gekozen, nieuwe colleges zijn geformeerd en bovendien ook de gemeente Leidschendam-Voorburg is aangesloten, heeft de rekenkamercommissie met het oog op de behandeling van de begrotingen voor 2015 de hoofdlijnen van het beeld uit het vorige onderzoek geactualiseerd en de analyse verbreed. Bij de kennismakingsbijeenkomsten met de fracties van de politieke partijen en de raadscommissies bleek veel behoefte aan een beeld van de gemeentefinanciën op hoofdlijnen; liefst in meerjarig perspectief, zowel terugblikkend als vooruitkijkend.

Bij dit onderzoek sluiten wij aan bij de 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën' van de VNG uit 2013². Van houdbare gemeentefinanciën is sprake als een gemeente ook bij een scenario met economisch slecht weer genoeg geld overhoudt om de schuldverplichtingen te blijven voldoen, zonder dat de noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen. Voor gezonde gemeentefinanciën is alleen sturen op baten en lasten niet genoeg: ook moet de blik op de geldstromen en op de hoogte van de schuld worden gericht. Deze benadering voor een oordeel over de gezondheid van de financiën die veel bij landen en staten wordt toegepast, is voor de Nederlandse gemeenten nieuw. Verwacht wordt dat het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) op dit gebied wordt aangepast.

Met het onderzoek 'Houdbare gemeentefinanciën' wil de rekenkamercommissie de gemeenteraden inzicht bieden of hun financiën robuust genoeg zijn om financiële tegenslagen in de toekomst op te vangen.

Doel van het onderzoek

Het doel van het onderzoek 'Houdbare gemeentefinanciën' is om de gemeenteraden een beeld te schetsen van hun financiële positie op hoofdlijnen en waar mogelijk de resultaten in perspectief te plaatsen met vergelijkbare gemeenten.

De geformuleerde deelvragen voor dit onderzoek zijn:

1. In hoeverre is het bezit van de gemeente belast met schulden en hoe is de verhouding tussen schulden en inkomsten.
2. Kunnen investeringen houdbaar worden gefinancierd (primair surplus) en is er onbenutte belastingcapaciteit.
3. Wat is de ontwikkeling van het EMU-saldo, wordt voldaan aan deze referentiewaarde.
4. Is de gemeente voldoende voorbereid op de toekomst in het geval van een 'slecht weer scenario'.

Vanuit de beantwoording van de eerste drie deelvragen kan op hoofdlijnen het beeld van de financiële positie van de vier gemeenten als volgt worden samengevat:

- De financiële positie van Wassenaar is zeer gunstig, zeker in vergelijking met referentiegemeenten. Het bezit is nauwelijks belast met schuld en het netto financiële vermogen per inwoner blijft hoog.

¹ Voor meer informatie over het rapport zie de website van de rekenkamercommissie

² Zie voor meer informatie de website van de VNG

- De financiële positie van Voorschoten was tot circa vijf jaar geleden heel goed, maar is de afgelopen jaren verslechterd en dreigt de komende jaren in snel tempo verder te verslechteren. De schuld loopt sterk op, omdat de omvang van de voorgenomen investeringen - ondanks een inmiddels ingesteld investeringsplafond - aanzienlijk groter blijft dan het jaarlijkse financieringsresultaat (het zogenaamde primaire surplus). Dit komt ook tot uiting in het EMU-tekort, dat veel groter is dan de referentiewaarde.
- De financiële positie van Oegstgeest is kwetsbaar. Oegstgeest heeft weinig eigen vermogen; de solvabiliteit ligt lager (circa de helft) dan bij referentiegemeenten. De netto schuld per inwoner is hoog, vooral door de omvangrijke, met leningen gefinancierde grondposities. De balans bestaat voor 40 % uit voorraden bouwgrond. De toekomstige financiële positie van de gemeente Oegstgeest is in sterke mate afhankelijk van de realisatie van de uitgangspunten ten aanzien van de grondexploitaties die gehanteerd zijn bij het opstellen van de Jaarrekening 2013.
- Leidschendam-Voorburg heeft een goede financiële positie met een gunstige solvabiliteit. De schulden lopen de laatste jaren wel op, in samenhang met toenemende voorraden bouwgrond. Het EMU-tekort overtreft de referentiewaarde dan ook in aanzienlijke mate.

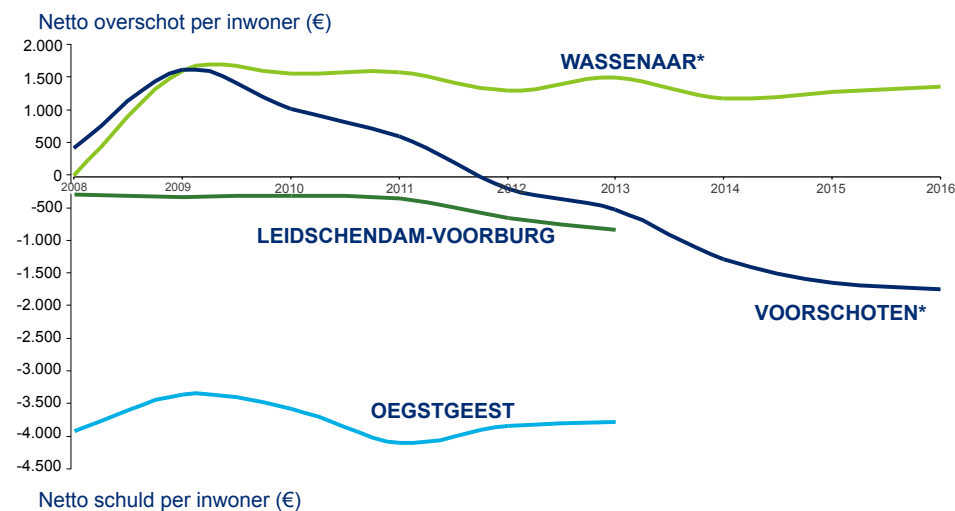
Voor de beantwoording van de vierde onderzoeksvraag is het nuttig om een houdbaarheidstest op te stellen, zoals recentelijk voorgesteld en gepresenteerd door de VNG. We hebben de afgelopen maanden een aantal vingeroefeningen op dit gebied verricht. Voor een plausibel en bruikbaar resultaat is echter meer tijd en meer specifieke kennis van de begrotingen en meerjarencijfers van de vier gemeenten nodig dan in kort tijdsbestek beschikbaar was. Ook is het wenselijk om de analyse zoveel mogelijk op de concrete en specifieke risico's per gemeente te richten.

Daarom stellen wij voor om de komende tijd in workshopverband per gemeente met ambtelijke specialisten, wethouders financiën en financiële woordvoerders uit de diverse fracties een houdbaarheidstest op te stellen.

Leeswijzer

In deze aanbestedingsbrief (deel 1) formuleert de rekenkamercommissie haar conclusies en aanbevelingen op basis van het onderzoeksrapport dat door Deloitte is opgesteld (deel 3). In deel 2 van dit rapport treft u aan de ontvangen bestuurlijke reacties van de colleges van Wassenaar, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg met een naschrift van de rekenkamercommissie.

In de onderstaande grafiek is het netto overschot/netto schuld per inwoner voor de vier gemeenten in beeld gebracht over de periode 2008-2017:

* Alleen Wassenaar en Voorschoten publiceren prospectieve balansen, waardoor een beeld tot 2016 geschetst kan worden

2. Conclusies en aanbevelingen

De rekenkamercommissie komt, op grond van de bevindingen uit het onderzoek zoals verwoord in het rapport (deel 3), tot de onderstaande conclusies en aanbevelingen aan de gemeenteraden. Bij het opstellen en formuleren van de aanbevelingen heeft de rekenkamercommissie getracht zich te verplaatsen in de positie van de individuele gemeenteraadsleden en in de uitdagingen waar zij voor staan. De aanbevelingen zijn aanvullend op de aanbevelingen in het rapport 'Reserves, voorzieningen en omgang met risico's'. Met de aanbevelingen willen wij bevorderen dat de gemeenteraden een beter inzicht verkrijgen in de ontwikkeling van de financiële positie in de loop van de tijd en hoe informatie in de begrotings- en verantwoordingsstukken daarbij kan helpen.

Naast enkele aanbevelingen voor de vier gemeenten gezamenlijk zijn er ook aanbevelingen voor een afzonderlijke gemeente.

Voor de gemeenteraden van Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

1. Het is van belang de ontwikkeling van de financiële positie van de gemeenten in een meer trendmatig perspectief te beoordelen. Een heldere grafische weergave van een aantal cruciale kengetallen over de afgelopen vijf jaar gecombineerd met de ramingen voor het lopende en de komende vier jaar zal daarbij behulpzaam zijn.

Aanbevolen wordt aan het college te vragen deze gegevens zoveel mogelijk te benchmarken met informatie van referentiegemeenten en met normatieve bandbreedtes zoals genoemd in het VNG-rapport 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën'.

Het is nuttig deze grafieken over de afgelopen vijf jaar op te nemen in de Programmarekening en in de Programmabegroting de grafieken op te nemen over de afgelopen vijf jaar én de ramingen voor het lopende en de komende vier jaar. Dan wordt in de begroting in één oogopslag helder waar we vandaan komen en waar we naar toe gaan.

Het gaat met name om grafieken van de volgende kengetallen:

- de bruto schuldratio en de solvabiliteitsratio; in welke mate is het bezit belast met schuld dan wel vrij van schuld;
- de netto schuld c.q. het netto financieel vermogen per inwoner;
- de netto schuldquote plus de voorraadquote en uitleenquote; daarbij wordt de netto schuld, de waarde van de voorraad bouwgrond en de aan derde uitgeleende gelden gerelateerd aan de jaarlijkse inkomsten;
- een staafdiagram per jaar met het zogenaamde primaire surplus als indicator van de jaarlijkse financiële ruimte, en de investeringscijfers.

Werken met deze meerjarige kengetallen voor de begrotingsjaren houdt tevens in dat in de begrotingen prospectieve balansen worden opgenomen. Dat is nog niet het geval bij Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg. Wij bevelen deze gemeenten aan deze voortaan op te nemen in de begroting. Bedoelde ratio's en grafieken - met toelichting - zijn te vinden in deel 3 van dit rapport (bladzijde 7-23).

2. Om meer inzicht te krijgen in aanwezige buffers, die bij slechte economische ontwikkelingen eventueel aangesproken moeten worden, beveelt de rekenkamercommissie aan het college te vragen om - conform de VNG 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën' (pagina 56) - in de begroting ook de volgende kengetallen op te nemen:

- primair surplus als aandeel van de inkomsten;
- de uitgaven waarop kan worden omgebogen als aandeel van de inkomsten;
- de onbenutte belastingcapaciteit in mln. euro, en in bedrag per inwoner. Inclusief benchmarking van de OZB tarieven met die in de omliggende gemeenten, in Nederland en met de artikel 12 norm.

Meer hierover is te vinden in deel 3 van het rapport (bladzijde 25-30).

Voor de raden en de colleges van burgemeester en wethouders van Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

3. Zoals ook aanbevolen door de VNG en de Adviescommissie Depla³ is het van groot belang om de kwaliteit van de gemeentelijke financiën meer in toekomstperspectief te beoordelen. Behalve structureel en reëel evenwicht in de begroting is ook de ontwikkeling van de schuld van groot belang. Rentelasten op schulden beperken de ruimte voor reguliere uitgaven in de toekomst, zeker als de kapitaalmarktrente op termijn weer gaat stijgen. Sinds het uitbreken van de financiële crisis worden overheden steeds meer beoordeeld op het niveau van hun schuld.

De vastgoedcrisis en de onzekere situatie op de woningmarkt leiden ertoe dat de financiële risico's in de grondexploitatie groot blijven. Recent nieuws over de grondexploitatie van de Duivenvoordecorridor is daar een voorbeeld van.

Gelet op de uitkomsten van dit rapport verdient het aanbeveling om voor de gemeenten Voorschoten en Oegstgeest op korte termijn een zogenaamde stresstest of houdbaarheidstest uit te voeren. In de 'Handreiking Houdbare gemeentefinanciën' draagt de VNG daar een bepaald model voor aan.

De rekenkamercommissie is verheugd te constateren dat Leidschendam-Voorburg al een aantal jaren de financiële gevolgen van verschillende exogene schokken ('slecht weer') in beeld brengt, zowel in de begroting als in de verantwoording. Zij passen een stresstest toe, ontwikkeld door de Stichting voor Economisch Onderzoek (SEO). Beide benaderingen (VNG versus SEO) hebben hun voor- en nadelen. De VNG-test bevat opties ('knoppen') om mogelijke beleidsreacties in beeld te brengen, maar het goed doorzien van de afzonderlijke gevolgen van exogene schokken respectievelijk van de beleidsingrepen is niet gemakkelijk. De SEO-rapportage voor Leidschendam-Voorburg brengt de gevolgen van exogene schokken helder in beeld, maar bevat geen informatie over verschillende

beleidsopties om met dit 'slechte weer' om te gaan en de schuld op langere termijn houdbaar te houden.

De rekenkamercommissie overlegt graag verder met de raden en colleges over de verdere aanpak. Worden risico's op projectniveau adequaat in beeld gebracht en welke risico's dienen op het niveau van de totale begroting te worden geanalyseerd? En welk type stresstest c.q. houdbaarheidstest is daarbij het meest behulpzaam.

Gegeven de noodzakelijke kennis van de specifieke begrotingscijfers en meerjarenramingen, en de wenselijkheid om de analyse zoveel mogelijk op de specifieke risico's per gemeente te richten zou het goed zijn om deze test per gemeente vorm te geven en te bespreken in een workshop per gemeente met de ambtelijke financiële specialisten, de wethouder financiën en de financiële woordvoerders van de diverse fracties. Met waardering voor de al beschikbare stresstest voor Leidschendam-Voorburg is het ook voor deze gemeente zinvol om dit uit te breiden door in scenariovorm te verkennen hoe beleidsmatig om te gaan met de aanwezige risico's waaronder die in het grondbedrijf.

Eén van de specifieke risico's waar de rekenkamercommissie aandacht voor vraagt is of de gemeenten de komende jaren weerbaar genoeg zijn ten aanzien van eventuele financiële tegenslagen bij de decentralisaties in het sociaal domein.

De rekenkamercommissie is graag bereid aan deze workshops deel te nemen en deze te ondersteunen. Externe ondersteuning van mensen met ervaring met het opstellen en interpreteren van zo'n houdbaarheidstest of stresstest zal naar onze inschatting noodzakelijk zijn. De workshops kunnen desgewenst ook benut worden om de hoofdlijnen van dit rapport verder toe te lichten en te bediscussiëren en breder over wenselijke veranderingen in de begrotingspresentatie te spreken.

³ Rapport VNG van 8 mei 2014 adviescommissie Depla (wethouder financiën gemeente Eindhoven)

Voor de gemeenteraad van Wassenaar

4. De omvang van het netto financieel vermogen per inwoner kan natuurlijk het resultaat zijn van een expliciete politieke keuze. Het benutten van ruimte voor extra uitgaven dan wel verlaging van de OZB-tarieven is echter ook een denkbare politieke keuze. Wat het laatste betreft valt op te merken dat de OZB-tarieven in Wassenaar maar in beperkte mate onder het landelijk gemiddelde liggen en thans hoger zijn dan in bijvoorbeeld Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg.

Wij bevelen de raad aan het college te vragen een aantal (meerjarige) berekeningen voor te leggen zodat de raad weloverwogen keuzes kan maken en normen kan opstellen ten aanzien van het netto financieel vermogen, de ontwikkeling van de uitgaven en de OZB tarieven.

Voor de gemeenteraad van Voorschoten

5. De financiële positie van Voorschoten dreigt in snel tempo te verslechteren. Voorschoten kende tot 2012 een positief netto financieel vermogen. Volgens de Programmabegroting 2014 dreigt de schuld op te lopen tot een netto schuld van meer dan 100% van de inkomsten in 2017. Voorschoten heeft in de programmabegroting 2014 - 2017 investeringsvoornemens opgenomen die gemiddeld twee keer groter in omvang zijn dan het primaire surplus in deze jaren, hetgeen tot een sterk oplopende schuld leidt.

Om een sterk oplopende schuld en steeds toenemende rentelasten te vermijden (zeker als de rentevoet in de toekomst weer hoger wordt) is - naar het oordeel van de rekenkamercommissie - een heroverweging van lopende uitgaven en/of investeringsuitgaven geboden, tenzij de belasting-tarieven worden verhoogd. De onbenutte belastingcapaciteit in Voorschoten is echter al lager dan in de drie andere gemeenten, maar wijkt overigens niet af van het landelijk gemiddelde.

Eind vorig jaar is besloten een investeringsplafond in te stellen. Dit is een te waarderen eerste stap. De stap is echter alleen ingevuld voor de jaren 2014 en 2015 en heeft betrekking op een beperkt deel van de voorgenomen investeringen. In de Programmabegroting 2015 – 2018 zijn nog geen nadere keuzes te vinden voor de periode na 2015. Wel valt uit de begroting af te

leiden dat het plafond geen betrekking heeft op investeringen in Vlietwijk, het Knooppunt, riolering en afvalverwerking waarmee 75% van de investeringen buiten het plafond valt.

Afgestemd op de wenselijke ontwikkeling van de schuld dient een investeringsplafond meeromvattend te zijn en alle investeringsuitgaven te bevatten. Alsdan kan het aanzetten tot politieke prioriteitenstelling en beheersing van de uitgaven. Daarbij is het van belang dat de investeringen realistisch worden geraamd. De praktijk leert namelijk dat het investerings-tempo vaak lager ligt dan begroot.

In de op te stellen houdbaarheidstest is het verstandig om via een aantal scenario's te onderzoeken wat de komende jaren een haalbaar investerings-niveau is met het oog op een houdbare schuld.

6. Er zijn verschillen tussen het activerings- en afschrijvingsbeleid van de vier gemeenten, vooral in wat wordt geactiveerd en in mindere mate de afschrijvingstermijnen. Wassenaar en Leidschendam-Voorburg zijn terughoudend, Voorschoten maakt in grote mate gebruik van de ruimte die het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) biedt. Dit laatste helpt weliswaar bij het sluitend maken van de exploitatie, maar belast de toekomst. In dit verband bevelen we aan het college te vragen te onderzoeken hoe een behoedzamer activerings- en afschrijvingsbeleid een bijdrage kan leveren aan een verbeterd financieel toekomstperspectief.

Voor de gemeenteraad van Oegstgeest

7. Oegstgeest heeft een balans met veel schuld en weinig eigen vermogen. Bovendien bestaat 40% van de activa uit grondposities.

De rekenkamercommissie beveelt aan het college te vragen om op korte termijn - in de context van een op te stellen houdbaarheidstest - scenario-analyses te maken voor situaties waarin de verkoop van de gronden minder gunstig verloopt dan bij de uitgangspunten in de Jaarrekening 2013 wordt verondersteld. Dit is cruciaal voor het inzicht in de begroting en de beoordeling van de houdbaarheid daarvan.

Voor de gemeenteraden van Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest (en Leidschendam-Voorburg)

8. Vraag het college in welke mate de aanbevelingen in het rapport 'Reserves, voorzieningen en omgang met risico's'⁴ van de rekenkamercommissie uit oktober 2013 zijn geïmplementeerd in de programmabegroting 2015-2018.

⁴ Voor meer informatie over het rapport zie de website van de rekenkamercommissie

Deel 2: Bestuurlijke reacties van de colleges van burgemeester en wethouders en naschrift Rekenkamercommissie

Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten,
Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg
t.a.v. de voorzitter, de heer P. van den Berg
Postbus 393
2250 AJ Voorschoten

Van	M. de Nooijer, concerncontroller	Verzonden	
Referentie		Kenmerk	Uit-19108-WS
Datum	20 oktober 2014	Pagina	1 van 2
		Bijlage(n)	-

Onderwerp Bestuurlijke reactie conceptrapport onderzoek Houdbare gemeentefinanciën

Geachte rekenkamercommissie,

Op 2 oktober 2014 hebben wij het conceptrapport Onderzoek houdbare gemeentefinanciën van u ontvangen met een verzoek om een ambtelijke en bestuurlijke reactie. Het college onderschrijft de aanbevelingen die u naar aanleiding van de conclusies heeft gedaan. Onlangs is de conceptmeerjarenbegroting 2015-2019 verstuurd aan de raad ter behandeling op 29 oktober. In de conceptbegroting wordt ingespeeld op uw constatering over het oplopende netto financieel overschot per inwoner. In het raadsvoorstel van de conceptbegroting 2015-2019 wordt de vermogenspositie ook om betrokken bij de politieke afweging.

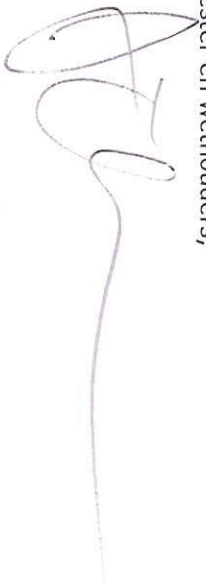
Vanaf de begroting 2014 zijn - zowel de debtratio als de nettoschuldquote - opgenomen als ratio's om inzicht te geven in de financiële positie. Naar aanleiding van uw aanbevelingen vanuit het onderzoek Reserves en Voorzieningen is dit jaar als ratio "solvabiliteit" toegevoegd. Uw aanbeveling om deze ratio's meerjarig op één pagina grafisch weer te geven is een goede suggestie. De financiële positie is dan in één oogopslag zichtbaar. Inzicht in de buffers binnen de begroting (bijvoorbeeld onbenutte belastingcapaciteit) is tevens een element waaraan wij in het vervolg meer aandacht zullen besteden in het hoofdstuk "Begroting in één oogopslag". Gelet op de bijzondere financiële positie van Wassenaar heeft het thema houdbaarheid van de gemeentefinanciën Wassenaar geen prioriteit.

Wij zullen deze ook voorleggen aan de commissie Bestuur en Middelen. Wij zullen de gemeenteraad informeren over onze reactie.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Aan: Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorsho-
ten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg
t.a.v. de heer P. van den Berg
Postbus 393
2250 AJ Vooreschoten

Datum : 7 oktober 2014
Verzonden : **16 OKT. 2014**
Oms kenmerk :
Uw identificatie :
Contactpersoon : J. Becking
Telefoonnummer : 14071
Onderwerp : Bestuurlijke reactie rapport Houdbare gemeentefinanciën dd 2 oktober 2014

Geachte heer van den Berg,

Graag geven wij u hierbij, conform uw verzoek van 2 oktober 2014, onze reactie op het rapport 'Houdbare gemeentefinanciën' dd 2 oktober 2014.

Ons college heeft met belangstelling kennis genomen van het rapport en kan zich in grote lijnen vinden in de daarin opgenomen conclusies. Deze komen overeen met onze perceptie van de financiële positie van onze gemeente, die u terecht kwalificeert als 'kwetsbaar'. Kwetsbaarheid die in overwegende mate voortvloeit uit de in onze gemeente gevoerde grondexploitatie Nieuw-Rhijngceest.

Onze spanningen zijn derhalve gericht op het binnen de gestelde termijn, d.w.z. eind 2021, de ontwikkeling van deze locatie af te ronden binnen de door de raad daarvoor gestelde kaders. In onze informatievoorziening naar de raad trachten wij daarbij een zo compleet mogelijk beeld te schetsen van de voortgang en de daarbij behorende risico's. Wij verwijzen daarbij naar de onlangs aan de raad toegezonden begroting 2015-2018 en de daarin opgenomen algemene financiële beschouwing, de paragraaf risico's en weerstandsvermogen, en de paragraaf grondbeleid. Daarnaast is de ontwikkeling van de locatie en het aanwezige 'optimaliseringspotentieel' in een informele bijeenkomst met de raad aan de orde geweest. Wij zien derhalve op dit moment geen toegevoegde waarde van de door uw commissie voorgestelde houdbaarheidstest.

Ten aanzien van de door uw commissie uitgebrachte aanbevelingen merken wij het volgende op.

Het is in de eerste plaats aan de raad om aan te geven aan welke informatie behoefte is om haar kaderstellende en toezichhoudende taak uit te voeren.

Wij hebben er dan ook geen bezwaar tegen genoemde grafieken c.q. kengetallen aan de betreffende stukken toe te voegen. Terughoudend zijn wij echter als het gaat om het meerjarig karakter daarvan. Op dit moment werken wij hard aan de kwaliteit van onze meerjarenbegroting. De voorspellende waarde daarvan is op dit moment te gering om effectief een prospectieve balans op te stellen. Tevens merken wij op dat in de nota van Toelichting bij de introductie van BBV in 2003 expliciet is vermeld dat de wetgever bewust heeft afgezien van een geprognosticeerde balans. Tenslotte wijzen wij er op dat een dergelijke toevoeging aan de stukken binnen SP71 verband moet worden afgestemd.

U adviseert de raad tevens een kengetal op te nemen dat een uitdrukt 'het aandeel van de uitgaven kan worden omgebogen als aandeel van de inkomsten'. Wij merken op dat een objectieve vaststelling van een dergelijk kengetal lastig is. Het zou daarom in de visie van ons college goed zijn om, alvorens een dergelijk kengetal in te voeren, eerst een discussie met de raad te voeren over de criteria die voor de genoemde uitgaven zouden moeten gelden.

Tenslotte beveelt u de raad aan navraag te doen naar de implementatie van de aanbevelingen uit het rapport '*Reserves, voorzieningen en omgang met risico's*' van uw commissie uit oktober 2013. Op dat punt kunnen wij melden dat wij hierover in de 2^e voortgangsrapportage 2014 de raad hebben gerapporteerd over de voortgang terzake.

Hoogachtend,

burgemeester en wethouders van Oegstgeest,

J.W. van Tuijl
secretaris

drs. J.B. Waaijer
burgemeester

Rekenkamercommissie Wassenaar,
Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-
Voorburg
Postbus 393
2250AJ VOORSCHOTEN

Voorburg
Postbus 905
2270 AX Voorburg
Telefoon 14 070
Twitter @gemeente_LV
www.leidschendam-voorburg.nl
info@leidschendam-voorburg.nl

Datum 28 oktober 2014
Ons kenmerk 2 oktober 2014
Uw brief/kenmerk De heer M. J. Rombout
Contactpersoon
Telefoon 070-3009659
Bijlage
Onderwerp Bestuurlijke reactie op conceptrapport onderzoek
'Houdbare gemeentefinanciën'

Geachte heer Van den Berg,

Wij hebben uw brief waarin u vraagt om een bestuurlijke reactie op het conceptrapport onderzoek 'Houdbare gemeentefinanciën' in ons college besproken. In deze brief zullen wij onze gevoelens en opmerkingen bij het conceptrapport aan u kenbaar maken.

Allereerst willen wij u melden dat het college zeer tevreden is met de door de rekenkamercommissie opgenomen aanbevelingen. De aanbevelingen kunnen goed bijdragen in het doorontwikkelen van onze planning & controlinstrumenten. Eén van de punten in ons coalitieakkoord 'Luisteren en doen, samen werkend' is namelijk het ontwikkelen van normen en criteria die gehanteerd worden als bewakings- en sturingsinstrumenten voor een financieel gezonde gemeente. Daarbij dient in ieder geval aandacht besteed te worden aan de omvang van de weerstandscapaciteit in relatie tot het risicoprofiel en de verhouding eigen vermogen – vreemd vermogen. Ook sluiten de aanbevelingen aan op het verbeteren van de inzichtelijkheid van de begroting, een ander punt uit ons coalitieakkoord.

Het college wil wel haar teleurstelling uitspreken over het feit dat in het onderzoek op geen enkele manier wordt ingegaan op de stressstest die door SEO Economisch Onderzoek op onze jaarrekening 2011 is uitgevoerd en die sindsdien door ons zelf op elke begroting en jaarrekening wordt uitgevoerd. In haar rapport adviseert Deloitte de VNG houdbaarheidstest gemeentefinanciën te gaan gebruiken. Graag ontvangen wij een nadere uitleg waarom Deloitte deze houdbaarheidstest aanbeveelt zonder aan te geven wat de tekortkoming is van de stressstest die de Gemeente Leidschendam-Voorburg gebruikt.

Datum Datum

Ons kenmerk /

Pagina 2/2

Ook zouden wij graag dat de zin "De vier gemeenten realiseren in de komende jaren geen 'structureel en materieel evenwicht', zoals dat in de Gemeentewet is voorgeschreven" uit het Deloitte-rapport wordt genuanceerd. Aan deze stellige uitspraak in het rapport zou een lezer namelijk de voorbarige conclusie kunnen verbinden dat de gemeenten onder preventief toezicht van de provincie kunnen komen te staan. Dit lijkt, zeker de zeer geringe omvang van de bedragen, niet erg waarschijnlijk. De Gemeente Leidschendam-Voorburg heeft overigens volgens de provincie al jaren een 'structureel en materieel evenwicht' in haar begroting.

Wij vertrouwen erop dat u onze bestuurlijke reactie zal verwerken dan wel zal toevoegen aan het rapport 'Houdbare gemeentefinanciën'.

Met vriendelijke groet,

burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg,

B.J.D. Huykman
secretaris

drs. J.W. van der Sluijs
burgemeester

Naschrift rekenkamercommissie

De rekenkamercommissie heeft van de colleges van burgemeester en wethouders van Wassenaar, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg een bestuurlijke reactie ontvangen. De bestuurlijke reactie van Voorschoten was op het moment van de aanbieding van dit rapport aan de gemeenteraden van de vier gemeenten nog niet beschikbaar.

De colleges van Wassenaar, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg onderschrijven de conclusies en aanbevelingen in het rapport in grote mate. De gemeente Oegstgeest geeft evenwel aan geen toegevoegde waarde te zien in de voorgestelde houdbaarheidstest. De bestuurlijke reactie vanuit Leidschendam-Voorburg is voor ons aanleiding geweest het rapport en de aanbevelingen op een tweetal punten aan te passen. Dit betreft het werken met een stresstest zoals ontwikkeld door SEO en de formulering ten aanzien van het voldoen aan de eis van structureel begrotingsevenwicht, welke is genuanceerd. Wij zetten graag het gesprek met de raden en de colleges voort over wat een vruchtbare aanpak voor een houdbaarheidstest/stresstest kan zijn.

Medio oktober 2014 hebben we constructieve gesprekken gevoerd met de wethouders Financiën om het rapport toe te lichten.

Deel 3: Rapport met bevindingen onderzoek Houdbare gemeentefinanciën

Onderzoek gemeentelijke financiële posities Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg

mr. drs. Edwin de Boer
drs. Erik Wijnstok RA

31 oktober 2014

Samenvatting belangrijkste inzichten en conclusies

Terugkijkend

- De financiële positie van de gemeente Wassenaar is ultimo 2013 zeer gunstig en in het algemeen gunstiger dan gemeenten met eenzelfde grootte
- De financiële positie van Voorschoten was tot een aantal jaren geleden heel goed, maar is de afgelopen jaren verslechterd
- Leidschendam-Voorburg heeft een goede financiële positie met een gunstige solvabiliteit
- De financiële positie van de gemeente Oegstgeest is ultimo 2013 kwetsbaar en slechter dan referentie gemeenten
- Bij geen van de vier gemeenten heeft de raad normen vastgesteld voor de maximale hoogte van financiële (balans)ratio's

Vooruitkijkend

- De financiële positie van Wassenaar is uitstekend, zeker in vergelijking met referentiegemeenten. Het bezit is nauwelijks belast met schuld en het financiële vermogen per inwoner groeit de komende jaren verder
- De financiële positie van Voorschoten verslechtert, volgens de meerjarenbegroting 2013-2017, de komende jaren in snel tempo. De schuld loopt heel sterk op, omdat de omvang van de voorgenomen investeringen aanzienlijk groter is dan het jaarlijkse financieringsresultaat (het zogenaamde primaire surplus). Het in november 2013 (en in deze rapportage niet meegenomen) ingestelde, maar nog nader uit te werken investeringsplafond, kan deze ontwikkeling terugdringen
- Ook bij Leidschendam-Voorburg stijgt in de komende jaren de netto schuld door geplande investeringen. De onderhanden werk positie (voorraadquote) stijgt echter ook, als gevolg van stijgende voorraden bouwgrond
- Of Oegstgeest op korte termijn uit de financiële gevarenzone kan komen, is sterk afhankelijk van de mate waarin de gemeente slaagt om de grondposities te verkopen overeenkomstig de bij de jaarrekening 2013 vastgestelde uitgangspunten en de toereikendheid van de verliesvoorzieningen die op basis van deze uitgangspunten ultimo 2013 zijn getroffen. Nieuwe tegenvallers (kostenstijgingen, vertragingen, daling van verkoopprijzen etc.) kunnen leiden tot een verdere verslechtering van de gemeentelijke financiële positie
- De vier gemeenten realiseren in de komende jaren niet altijd een 'structureel en reëel evenwicht', zoals dat in de Gemeentewet is voorgeschreven. De procentuele afwijking t.o.v. de omvang van de begroting is echter zeer beperkt
- Alle gemeenten beschikken nog over onbenutte belastingcapaciteit
- Het inzicht in de 'houdbaarheid' van de gemeentelijke financiën kan worden versterkt door het uitvoeren van scenario-analyses. Een slecht of extreem weer scenario kan het financiële beeld (veel) verder laten verslechteren. Het is belangrijk om dit voor Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg inzichtelijk te maken en gezamenlijk te bepalen waar risico's en kansen liggen. De VNG houdbaarheidstest gemeentefinanciën is een goed middel hiertoe. Voor Leidschendam-Voorburg geldt dat zij reeds een (alternatieve) stresstest uitvoert. Het is goed in de komende periode te bezien in hoeverre deze stresstest kan volstaan

Inhoudsopgave

	Aanleiding, onderzoeksvragen en onderzoeksmethoden	3
1	In hoeverre is het bezit van de gemeente belast met schulden en hoe is de verhouding tussen inkomsten en schulden?	6
2	Kunnen investeringen houdbaar worden gefinancierd?	24
3	EMU-saldo en structureel evenwicht	31
4	Rekenmodel houdbare gemeentefinanciën	37
	<i>Bijlagen</i>	39

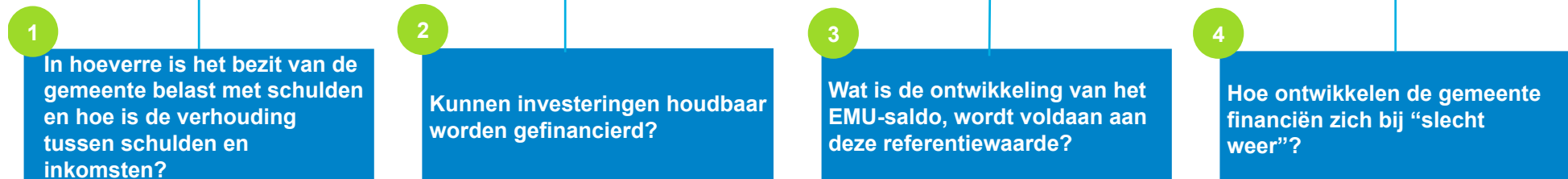

Aanleiding,
onderzoeksvragen en
onderzoeksmethoden

Aanleiding en opbouw onderzoeksvragen

- In 2013 heeft de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest een onderzoek gedaan naar Reserves, voorzieningen en de omgang met risico's in de desbetreffende gemeenten. Doel van dit onderzoek was om de gemeenteraden meer helderheid en inzicht te verschaffen in de gemeentelijke financiën op het gebied van reserves, voorzieningen en onderliggende risico's
- Nu in 2014 nieuwe raden zijn gekozen, nieuwe colleges zijn geformeerd en bovendien ook de gemeente Leidschendam-Voorburg is aangesloten, heeft de Rekenkamercommissie zich verdiept in de wensen van de (deels nieuw samengestelde) gemeenteraden. Bij de kennismakingsbijeenkomsten met de fracties van de politieke partijen en de raadscommissies bleek veel behoefte aan een beeld van de gemeentefinanciën op hoofdlijnen, het liefst in meerjarig perspectief
- Landelijk is ook een tendens te zien naar behoefte aan meer inzicht in de ontwikkeling van de financiële positie van gemeenten. De VNG heeft hierover een rapport opgesteld en daarbij een model ontwikkeld onder de titel Houdbare gemeentefinanciën. De Rekenkamer WVOLV wil hier graag bij aansluiten en heeft de methode van de VNG gebruikt in haar onderzoek
- Voornoemde heeft geleid tot de volgende hoofdonderzoeksvraag en de bijbehorende deelvragen

Schets een beeld van de financiële positie van de vier gemeenten aan de hand van een aantal indicatoren. Zet de resultaten in perspectief met vergelijkbare gemeenten en maak inzichtelijk hoe raadsleden de resultaten kunnen gebruiken

Onderzoeksmethoden en bestudeerde documenten

- Bij dit onderzoek sluiten wij aan bij de handreiking 'Houdbare gemeentefinanciën' van de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) uit 2013
- Uitgangspunt in deze benadering is dat het voor gezonde gemeentefinanciën niet genoeg is alleen te sturen op baten en lasten; ook dient de blik op de geldstromen en op de hoogte van de schuld worden gericht. Andere relevante kengetallen of benaderingen (voorzieningenniveau, lokale lasten) laat de VNG buiten beschouwing. Derhalve doen wij dat ook in deze rapportage
- Deze benadering voor een oordeel over de gezondheid van de financiën is voor de meeste Nederlandse gemeenten nieuw
- Teneinde een beeld van de situatie medio (mei) 2014 te creëren van de gemeentefinanciën van de desbetreffende gemeenten zijn de volgende onderwerpen c.q. documenten bestudeerd:
 - Jaarrekening 2013
 - Begroting 2014 inclusief begrotingswijzigingen
 - Kadernota 2014
 - Meest recente meerjareninvesteringsplanning
 - Meest recente financieringsplanning
 - Raming 2014 Out of pocket rentekosten en –opbrengsten
 - Raming 2014 rente toegevoegd aan reserves en voorzieningen
 - Raming 2014 rente toegevoegd aan de grondexploitaties
 - Activastaten 2014 t/m 2017
- In dit onderzoek zetten wij de resultaten van de individuele gemeenten regelmatig af tegen gemiddelden van andere referentiegemeenten voor het jaar 2012 (2013 was ten tijde van dit onderzoek nog niet beschikbaar). Voor Wassenaar, Voorschoten en Oegstgeest bestaat de referentiegroep uit alle Nederlandse gemeenten bestaande uit 20.000 - 50.000 inwoners, voor Leidschendam-Voorburg vormt de referentiegroep alle gemeenten van 50.000 tot 100.000 inwoners
- Alle bedragen in deze rapportage zijn *1.000, tenzij anders weergegeven

1

In hoeverre is het bezit van de gemeente belast met schulden en hoe is de verhouding tussen inkomsten en schulden?

Introductie bruto schuldratio, netto schuldquote, voorraad- en uitleenquote

- Bij het in kaart brengen van de gemeentelijke financiële positie kunnen diverse kengetallen worden gehanteerd
- Ieder kengetal kent voor- en nadelen bij de wijze van berekenen
- Wij hanteren achtereenvolgens de bruto schuldratio, de netto schuldquote, de voorraad- en uitleenquote

	Omschrijving (definitie)	Beoordeling conform VNG
Bruto schuldratio	Dit kengetal geeft aan in hoeverre het bezit van gemeenten is belast met schuld. Het tegenovergestelde is de solvabiliteitsratio. Dit kengetal geeft aan welk percentage van het bezit vrij is van schulden. <i>Berekening: (Kort en langlopende schulden + crediteuren + overlopende passiva) / balanstotaal</i>	> 80% > 70% < 80% < 70%
Netto schuldquote	Dit begrip omvat ook de financiële bezittingen van gemeenten die liquide zijn of op korte termijn tot een inkomende geldstroom leiden en kijkt daarnaast naar de inkomsten van gemeenten. Hoe hoger deze inkomsten, des te hoger de schuld die een gemeente kan aangaan. Het totaalbedrag wordt afgezet tegen de inkomsten (en niet tegen het balanstotaal, zoals bij de bruto schuldratio) <i>Berekening: (Kort en langlopende schulden + crediteuren + overlopende passiva) – (langlopende uitzettingen + kortlopende vorderingen + liquide middelen + overlopende activa) / inkomsten voor bestemming reserves</i>	> 130% > 100% < 130% < 100%
Voorraadquote	De voorraden bouwgrond (inclusief bouwgrond in exploitatie en overige voorraden) kunnen als een aandeel van de inkomsten worden uitgedrukt. Dat levert het kengetal 'voorraadquote' op. <i>Berekening: Netto voorraden bouwgrond (inclusief verliesvoorzieningen) / inkomsten voor bestemming reserves</i>	N.v.t. (niet iedere gemeente heeft voorraden grond)
Uitleenquote	De uitgeleende gelden kunnen als een aandeel van de inkomsten worden uitgedrukt. Dat levert het kengetal 'uitleenquote' op. <i>Berekening: Uitgeleende gelden / inkomsten voor bestemming reserves</i>	N.v.t. (niet iedere gemeente leent uit)
Effectieve schuldquote	Dit percentage illustreert welk percentage daadwerkelijk op de exploitatie drukt en dus de mate waarin de begroting van de gemeente per saldo belast is met rente en geeft inzicht in de mate van rentegevoeligheid van de begroting. <i>Berekening: Netto schuldquote – voorraadquote – uitleenquote</i>	> 70% > 40% < 70% < 40%

Stand van zaken balans Wassenaar per 31-12-2013

Activa		Passiva	
Im(materiële) vaste activa	42.893	Algemene reserve	56.361
Kapitaalverstrekkingen	455	Bestemmingsreserve	10.172
Leningen verbonden partijen		Voorzieningen	16.479
Langlopende leningen derden	4.879	Langlopende leningen	561
Langlopende uitzettingen	24.765		
Voorraad bouwgrond inclusief onderhanden werk	160	Kortlopende schulden	3.565
Overige voorraden	0		
Vorderingen & liquide middelen	14.298	Overlopende passiva	3.515
Overlopende activa	3.203		
Balanstotaal	90.653	Balanstotaal	90.653

Materiele en financiële bezittingen

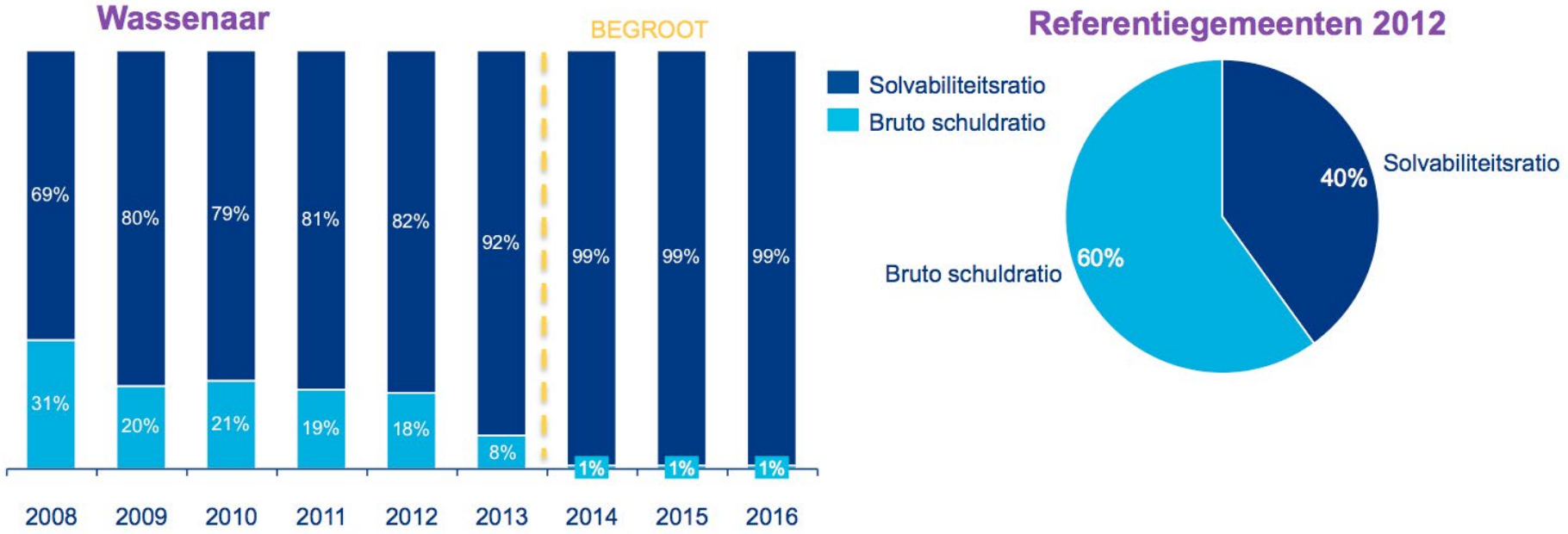
Eigen vermogen

Bruto schuld

Bovenstaand is de balans weergegeven per 31 december 2013. De gemeente Wassenaar werkt met prospectieve balansen, derhalve is het mogelijk om zowel historische als toekomstige ratio's en quotes te presenteren. Voor de historische kengetallen is gebruik gemaakt van de informatie uit jaarrekeningen. Voor de prospectieve benadering is gebruik gemaakt van informatie uit de meerjarenbegroting 2014-2017. Deze is opgesteld ruim voordat de cijfers ultimo 2013 bekend zijn. **Dit dient in gedachten gehouden te worden bij het maken van vergelijkingen en trekken van conclusies inzake de ontwikkeling van kengetallen tot en met 2013 enerzijds en cijfers na 2013 anderzijds.**

Het bezit van Wassenaar is nauwelijks belast met schuld. De solvabiliteit is in de periode 2008-2013 toegenomen. Wassenaar heeft ultimo 2013 geen langlopende leningen. Wassenaar scoort veel beter dan referentiegemeenten. Wassenaar heeft een netto overschot per inwoner. De meerjarenbegroting* toont voor de komende jaren een nog rooskleuriger beeld

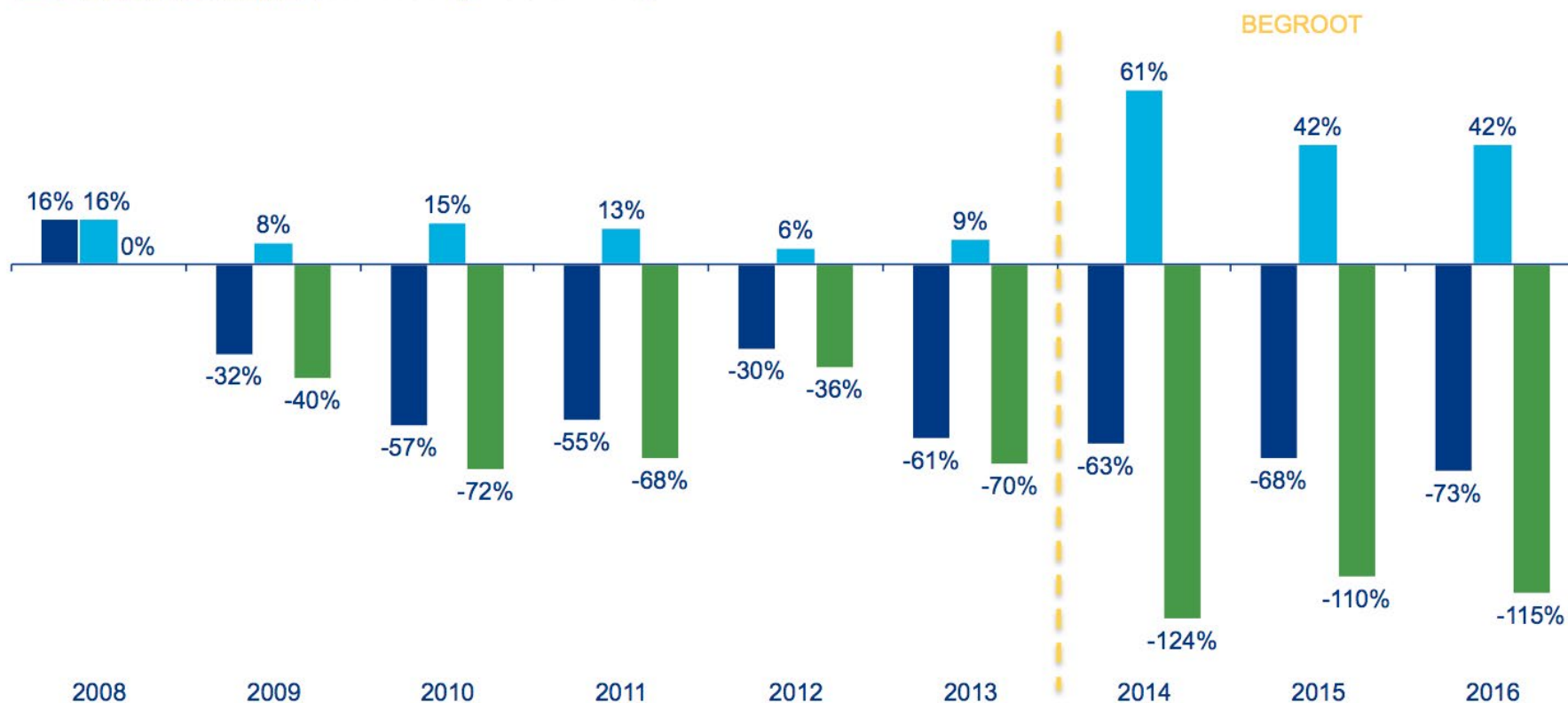
* De uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkelingen (vanaf 2014) zijn gebaseerd op cijfers uit de Begroting 2014-2017. De cijfers die terugkijken t/m 2013 komen uit de jaarrekening 2013. De realisatiecijfers geven een positiever beeld. Zie ook pagina 10.

Voor Wassenaar zijn alle indicatoren zeer gunstig. Het beeld is, op 2012 na, stabiel en verbetert zelfs in 2014-2016. De investeringen van Wassenaar zijn volledig gefinancierd met eigen vermogen. Bij Wassenaar 'drukt' er geen rente op de begroting

- Netto schuldquote (Gemiddelde gemeenten: 74%)
- Uitleenquote (Gemiddelde gemeenten: 29 %)
- Effectieve schuldquote (Gemiddelde gemeenten: 29 %)

Wassenaar heeft nauwelijks gronden in bezit, vandaar dat de voorraadquote buiten beschouwing is gelaten

Duiding informatie gemeente Wassenaar

- De financiële positie van Wassenaar is ultimo 2013 zeer gunstig. Wassenaar heeft een netto overschot per inwoner. De gemeente scoort hiermee aanzienlijk beter dan het landelijk gemiddelde. Ook wat betreft de overige ratio's scoort de gemeente ruim onder de maximumnormen conform de VNG-handreiking
- De begroting van de gemeente is niet belast met rentekosten en slechts beperkt belast met afschrijvingskosten. Hierdoor is de flexibiliteit en dus ook de beïnvloedbaarheid van de begroting op korte termijn groot
- Derhalve zijn er vooralsnog geen noemenswaardige aandachtspunten

Stand van zaken balans Voorschoten per 31-12-2013

Activa		Passiva	
Im(materiële) vaste activa	58.360	Algemene reserve	4.717
Kapitaalverstrekkingen	290	Bestemmingsreserve	30.690
Leningen verbonden partijen		Vorzieningen	15.450
Langlopende leningen derden	12.160	Langlopende leningen	28.606
Langlopende uitzettingen	8.560		
Voorraad bouwgrond inclusief onderhanden werk	4.750	Kortlopende schulden	7.558
Overige voorraden	5		
Vorderingen & liquide middelen	7.216	Overlopende passiva	7.164
Overlopende activa	2.843		
Balanstotaal	94.185	Balanstotaal	94.185

Materiele en financiële bezittingen

Eigen vermogen

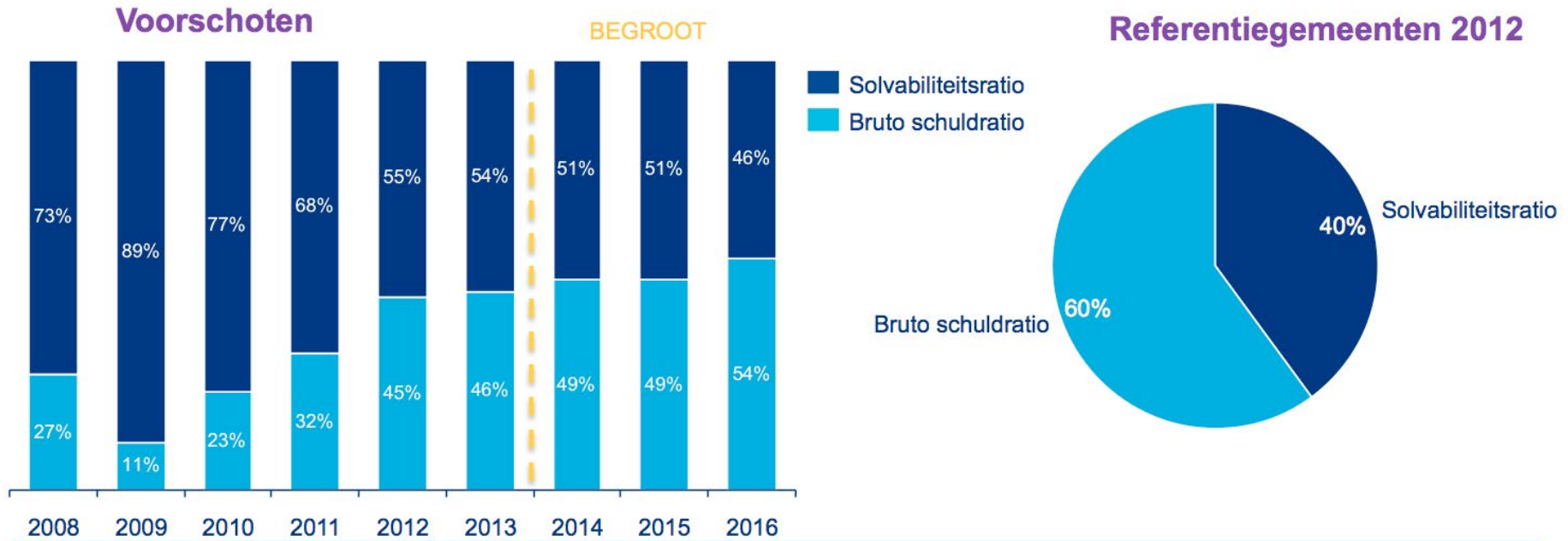
Bruto schuld

Bovenstaand is de balans weergegeven per 31 december 2013. De gemeente Voorschoten werkt met prospectieve balansen, derhalve is het mogelijk om zowel historische als toekomstige ratio's en quotes te presenteren. Voor de historische kengetallen is gebruik gemaakt van de informatie uit jaarrekeningen. Voor de prospectieve benadering is gebruik gemaakt van informatie uit de meerjarenbegroting 2014-2017. Deze is opgesteld ruim voordat de cijfers ultimo 2013 bekend waren. **Dit dient in gedachten gehouden te worden bij het maken van vergelijkingen en trekken van conclusies inzake de ontwikkeling van kengetallen tot en met 2013 enerzijds en cijfers na 2013 anderzijds.**

Voor Voorschoten geldt bovendien dat in november 2013 een (nog nader uit te werken) investeringsplafond is ingesteld. Dit investeringsplafond is echter nog niet verwerkt in de meerjarenbegroting 2014-2017 en derhalve niet meegenomen in deze rapportage.

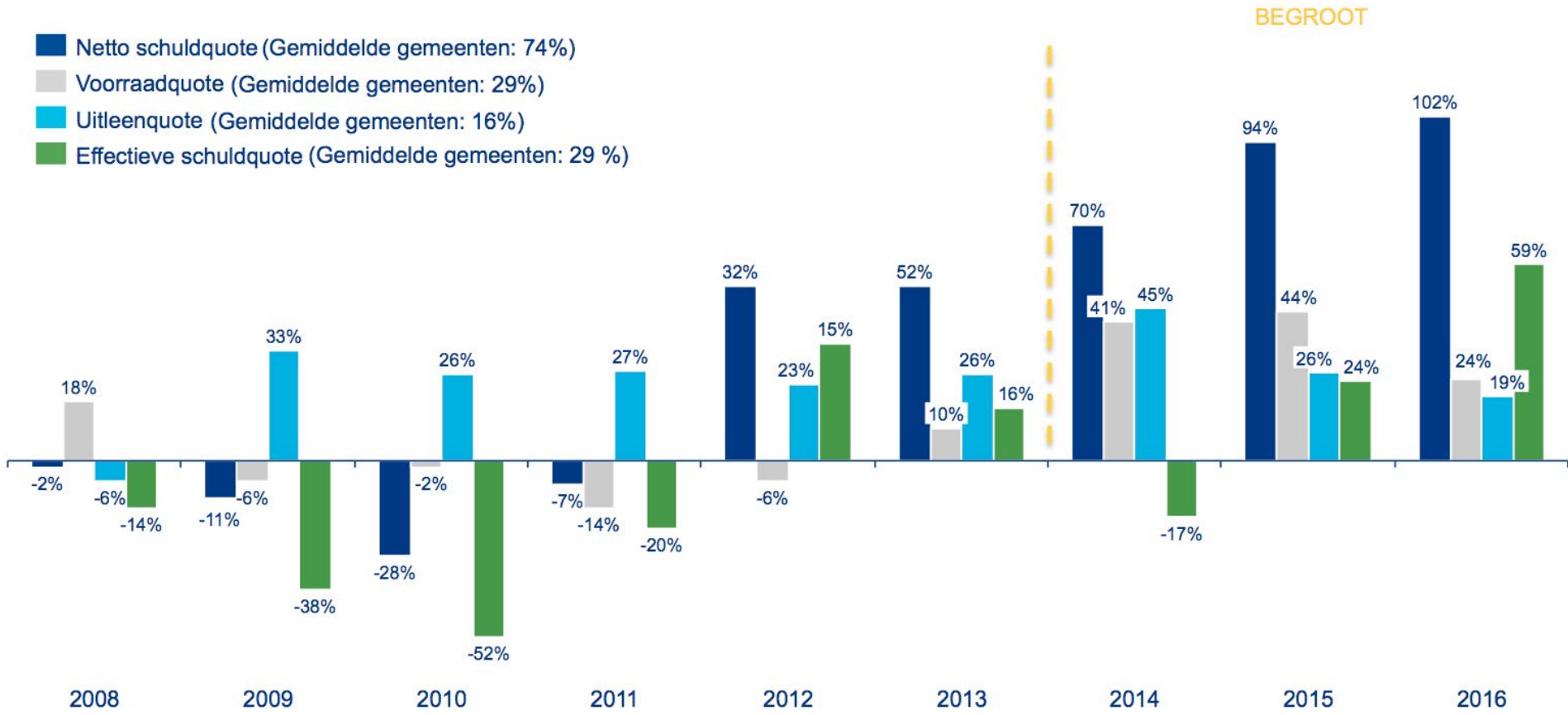
Tussen 2008-2013 is de boekwaarde van de materiële vaste activa netto toegenomen met een bedrag van € 26,3 mln. Deze investeringen zijn gefinancierd door middel van het aantrekken van leningen (ultimo 2013 € 28,6 mln.). Hierdoor is het netto overschot per inwoner van € 448 in 2008 gewijzigd in een netto schuld per inwoner van € 516 in 2013. Deze trend zet zich in de komende jaren* voort, waarbij de schuld oploopt tot € 1.749 per inwoner in 2016

* De uitgangspunten voor de toekomstige ontwikkelingen (vanaf 2014) zijn gebaseerd op cijfers uit de Begroting 2014-2017. De cijfers die terugkijken t/m 2013 komen uit de jaarrekening 2013. De realisatiecijfers geven een positiever beeld. Zie ook pagina 14.

Voor Voorschoten zijn tot en met 2013 alle ratio's nog gunstig. De financiële positie verslechtert echter rap in de komende jaren. De netto schuldquote neemt snel toe door de voorgenomen gemeentelijke investeringen. Hierdoor neemt de rentedruk en de rentegevoeligheid van de begroting toe

Nb: de voorraadquote van Voorschoten is in de periode 2008 – 2012 negatief, omdat in deze periode de opbrengsten per saldo hoger waren dan de investeringen.

Duiding informatie gemeente Voorschoten

- De financiële positie van Voorschoten was in het verleden goed, maar verslechtert snel sinds 2009. Wij zien een sterk dalende trend sinds 2008, die nog niet ten einde lijkt te komen. De vraag is wanneer deze trend wordt omgebogen
- Grootste oorzaak van de negatieve trend is de toename van vaste schulden door de investeringen die de gemeente de afgelopen jaren heeft gedaan en in de komende jaren voornemens is nog te gaan doen. Door deze ontwikkelingen wordt de beklemming van de begroting groter en neemt de beïnvloedbaarheid van de begroting op korte termijn af.
- De afgelopen jaren hebben vele gemeenten die gronden ontwikkelen en exploiteren, te maken gehad met financiële tegenvallers. Zo ook Voorschoten. Deze gemeente heeft diverse voorzieningen moeten vormen als gevolg van voorziene verliezen op grondexploitaties
- Ultimo 2013 heeft de gemeente Voorschoten een verliesvoorziening getroffen van € 7,4 miljoen (ultimo 2012 € 7,3 miljoen). De gemeente verwacht voor één complex (Noord-Hofland) een voordelig resultaat van circa € 0,3 miljoen en voor vier complexen (Dobbewijk, Duivenvoorde Corridor, Deltaplein en Vlietwijk) een totaal negatief resultaat van € 7,4 miljoen. Hiervoor is ultimo 2013 een verliesvoorziening getroffen
- Grondexploitaties zijn vaak langdurige trajecten, waarbij de waarde van grondexploitaties door de jaren kunnen fluctueren. Het kan zijn de getroffen voorzieningen uiteindelijk te hoog of juist te laag blijken te zijn, dit hangt af van de toekomstige ontwikkelingen (met name VON-prijzen en rentestand). Daarnaast is ook de fase waarin bovengenoemde grondexploitaties zich bevinden van belang bij het inschatten van de kans in hoeverre de hoogte van de getroffen voorzieningen min of meer definitief is
- Het in de voornoemde slides geschetste beeld kan mogelijk (ten positieve) veranderen na verwerking van de toekomstige besluiten over de invulling van het investeringsplafond

Stand van zaken balans Oegstgeest per 31-12-2013

Activa		Passiva	
Im(materiële) vaste activa	60.857	Algemene reserve	6.978
Kapitaalverstrekkingen	591	Bestemmingsreserve	15.761
Leningen verbonden partijen	0	Voorzieningen	1.674
Langlopende leningen derden	396	Langlopende leningen	91.971
Langlopende uitzettingen	7.541		
Voorraad bouwgrond inclusief onderhanden werk (inclusief verliesvoorziening* € 14,6 miljoen)	49.381	Kortlopende schulden	6.819
Overige voorraden	10		
Vorderingen & liquide middelen	6.341	Overlopende passiva	2.669
Overlopende activa	756		
Balanstotaal	125.873	Balanstotaal	125.873

Materiele en financiële bezittingen

Eigen vermogen

Bruto schuld

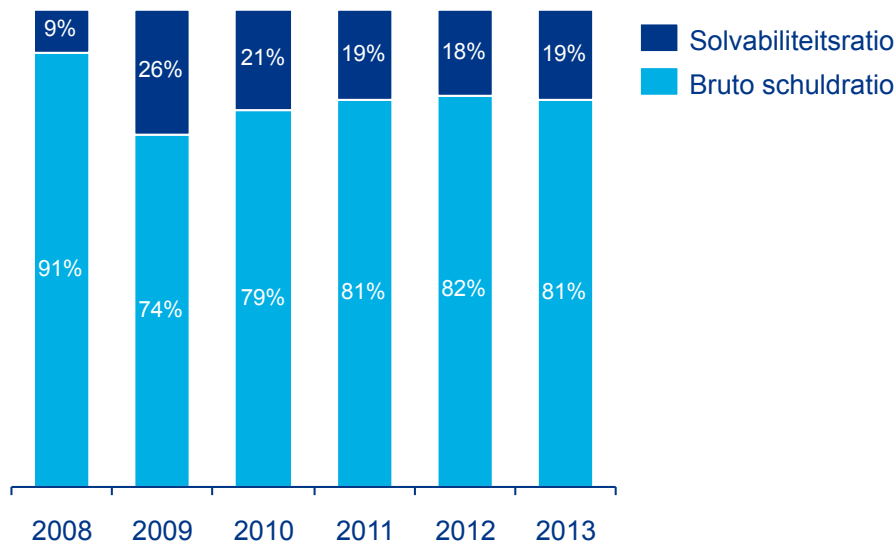
Bovenstaand is de balans weergegeven per 31 december 2013. De gemeente Oegstgeest werkt niet met prospectieve balansen, derhalve is het vooralsnog niet mogelijk om toekomstige kengetallen te presenteren.

* Het betreft een waarde correctie, deze dient conform het BBV altijd aan de debetzijde van de balans plaats te vinden

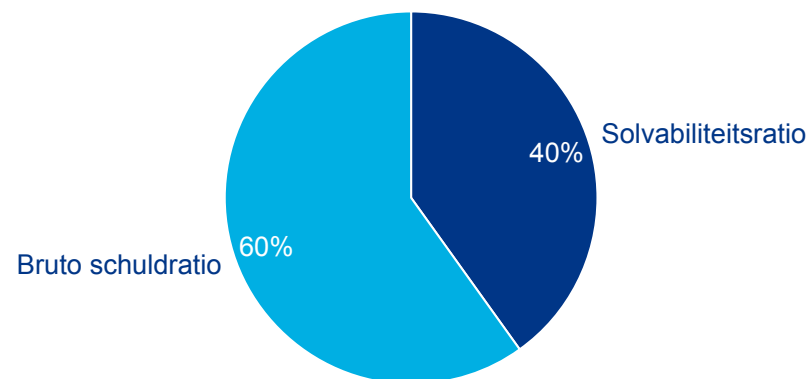
Oegstgeest heeft ultimo 2013 relatief weinig eigen vermogen en een hoge netto schuld per inwoner. De netto schuld is in de periode 2008 – 2013 met € 140 per inwoner gedaald. In vergelijking met gemeenten met een zelfde grootte is de netto schuld per inwoner circa drie maal zo groot.

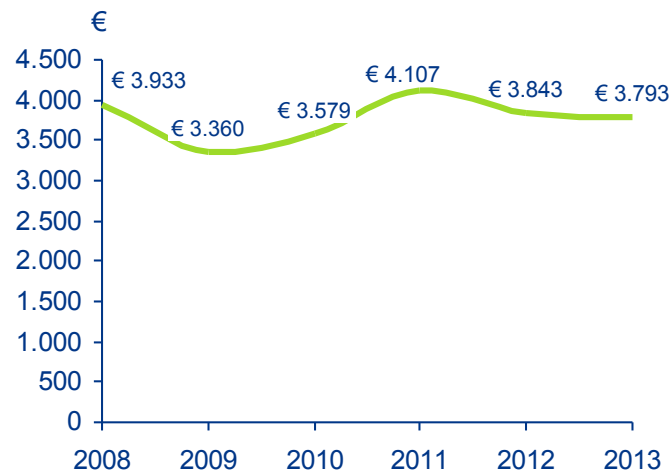
Oegstgeest

Referentiegemeenten 2012

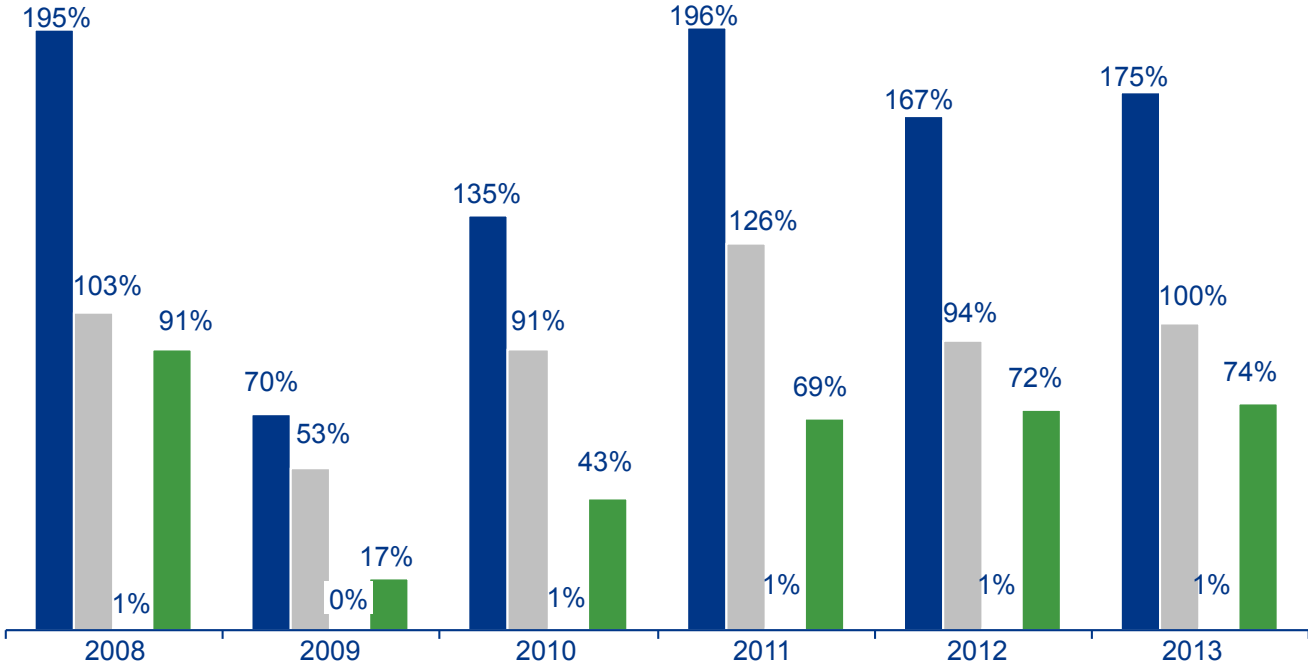
Netto schuld per inwoner

De financiële positie van Oegstgeest is benauwd. De gemeente scoort daarnaast beduidend slechter dan referentiegemeenten. Grootste risico voor de gemeente is de gemeentelijke grondexploitatie. De boekwaarde van de voorraad gronden per inwoner is ultimo 2013 € 2.167 per inwoner. Dit is circa 3 maal zo hoog als bij vergelijkbare gemeenten. De door de gemeenten aangetrokken lang lopende leningen (ultimo 2013 € 92,0 miljoen) zijn voor circa 53% aangewend voor de voorfinanciering van de grondexploitatie. De rentekosten van de voorfinanciering van de grondexploitatie drukken niet op de reguliere begroting van de gemeente.

- Netto schuldquote (Gemiddelde gemeenten: 74%)
- Voorraadquote (Gemiddelde gemeenten: 29%)
- Uitleenquote (Gemiddelde gemeenten: 16%)
- Effectieve schuldquote (Gemiddelde gemeenten: 29%)

Duiding informatie gemeente Oegstgeest

- De inzet van vreemd vermogen zit in Oegstgeest sinds enkele jaren boven de kritieke norm die wordt aangehouden voor deze indicatoren
- De financiële situatie van de Oegstgeest is voornamelijk vanwege de reeds getroffen verliesvoorzieningen op grondexploitaties (zie debetzijde balans) zorgwekkend. De grondexploitaties vertegenwoordigen ultimo 2013 40% van het gemeentelijke balanstotaal
- Oegstgeest heeft ultimo 2013 een bedrag van € 998 aan eigen vermogen per inwoner. De netto boekwaarde van de voorraad gronden ultimo 2013 is ruim 2 maal zo hoog als het eigen vermogen per inwoner
- Voornoemde indiceert dat het kunnen verkopen van grondexploitaties, overeenkomstig de bij de jaarrekening 2013 vastgestelde uitgangspunten, van wezenlijk belang is voor de toekomstige financiële positie van Oegstgeest
- Oegstgeest gaat er in de prognoses vanuit dat in een relatief korte periode, gegeven het aantal te verkopen M² grond, het grootste gedeelte van de grondposities kan worden verkocht. Hierdoor wordt de schuldpositie verlaagd
- Verdere tegenvallers op de grondexploitaties (kostenstijgingen, tegenvallende opbrengsten) zullen leiden tot een verslechtering van de balansratio's en een vermindering van het weerstandsvermogen van de gemeente om financiële tegenvallers op te kunnen vangen
- Grondexploitaties zijn vaak langdurige trajecten, waarbij de waarde van grondexploitaties door de jaren kunnen fluctueren. Het kan zijn de getroffen voorzieningen uiteindelijk te hoog of juist te laag te blijken te zijn, dit hangt af van de toekomstige ontwikkelingen (met name VON-prijzen en rentestand). Daarnaast is ook de fase waarin bovengenoemde grondexploitaties zich bevinden van belang bij het inschatten van de kans in hoeverre de hoogte van de getroffen voorzieningen min of meer definitief is
- Naast het realiseren van grondexploitatieopbrengsten, kan ook het niet activeren van investeringen met maatschappelijk nut en het instellen van een investeringsplafond leiden tot een daling van de schuldquote. Dit is een beleid dat door Oegstgeest is ingezet

Stand van zaken balans Leidschendam-Voorburg per 31-12-2013

Activa		Passiva	
Im(materiële) vaste activa	136.214	Algemene reserve	58.383
Kapitaalverstrekkingen	7.783	Bestemmingsreserve	52.027
Leningen verbonden partijen	0	Voorzieningen	5.875
Langlopende leningen derden	96	Langlopende leningen	45.854
Langlopende uitzettingen	2.007		
Voorraad bouwgrond inclusief onderhanden werk (inclusief verliesvoorziening* € 2,5 miljoen)	30.567	Kortlopende schulden	30.512
Overige voorraden	0		
Vorderingen & liquide middelen	19.498	Overlopende passiva	14.228
Overlopende activa	10.712		
Balanstotaal	206.879	Balanstotaal	206.879

Materiele en financiële bezittingen

Eigen vermogen

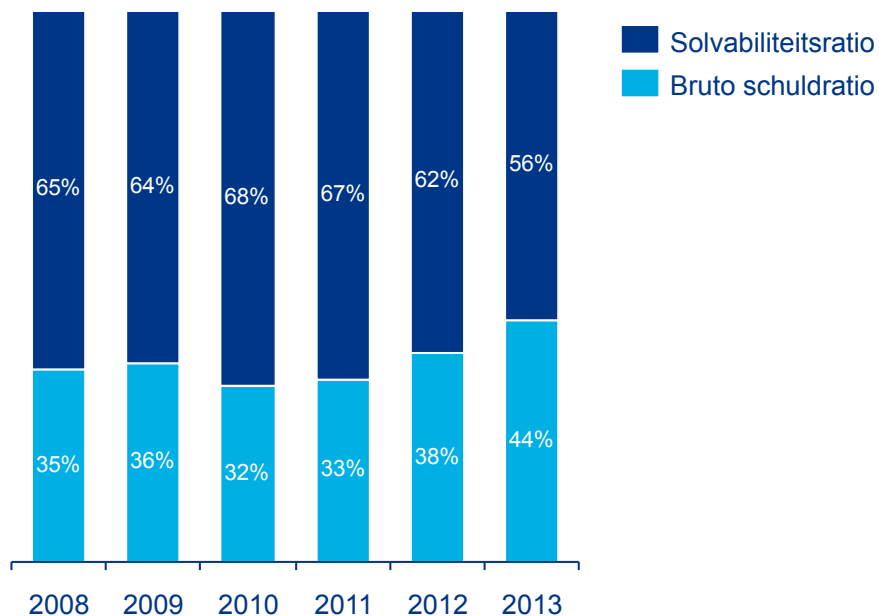
Bruto schuld

Bovenstaand is de balans weergegeven per 31 december 2013. De gemeente Leidschendam-Voorburg werkt niet met prospectieve balansen, derhalve is het niet mogelijk om toekomstige kengetallen te presenteren.

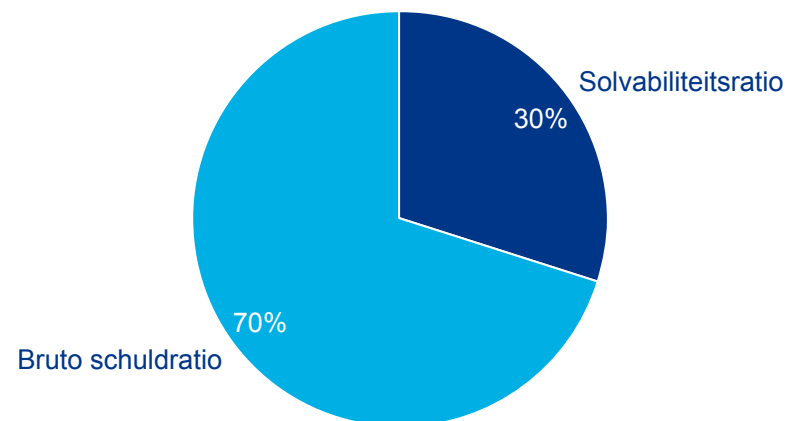
* Het betreft een waarde correctie, deze dient conform het BBV altijd aan de debetzijde van de balans plaats te vinden

In de afgelopen vijf jaar is de boekwaarde van de materiële vaste activa netto toegenomen met een bedrag van € 22,0 mln. Deze investeringen zijn gefinancierd uit eigen middelen van de gemeente. In deze periode heeft de gemeenten € 15,9 aan schulden aangetrokken. Deze schulden zijn volledig gebruikt voor de voorfinanciering van de gemeentelijke grondexploitatie. Ultimo 2013 is de financiële positie van Leidschendam-Voorburg gunstiger dan gemeenten met een vergelijkbare grootte.

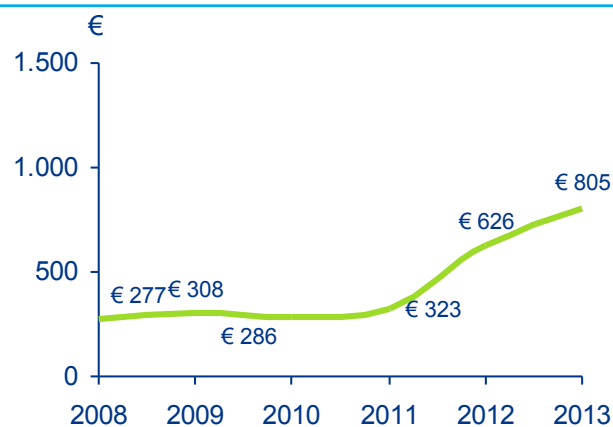
Leidschendam-Voorburg

Referentiegemeenten 2012

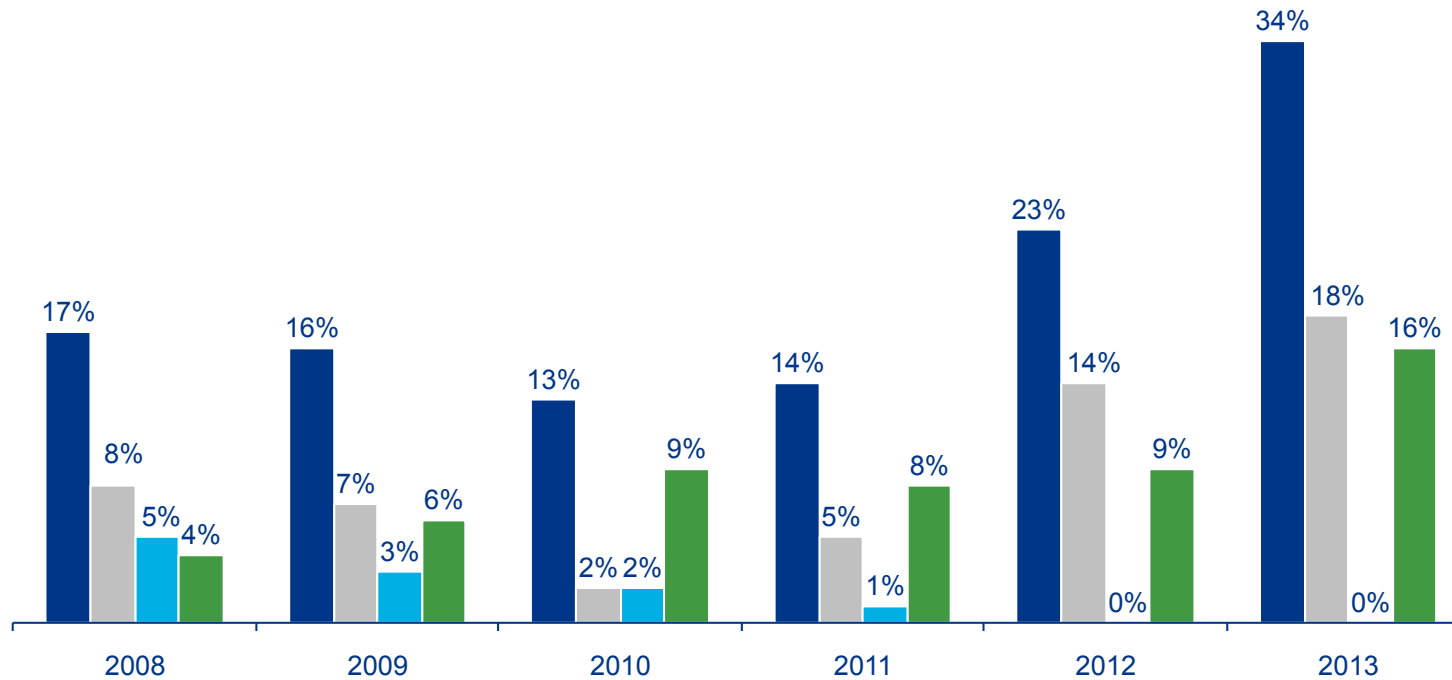

Netto schuld per inwoner

De financiële positie van Leidschendam-Voorburg is relatief gunstig. De netto schuldquote loopt wel op, maar dit komt met name door investeringen in bouwgrond. De gemeente verwacht rendement op deze investering

- Netto schuldquote (gemiddelde gemeenten: 100%)
- Voorraadquote (gemiddelde gemeenten: 27%)
- Uitleenquote (gemiddelde gemeenten: 20%)
- Effectieve schuldquote (gemiddelde gemeenten: 53%)

Duiding informatie gemeente Leidschendam-Voorburg

- De financiële positie van Leidschendam-Voorburg is solide. De netto schuldquote is in de afgelopen jaren wel opgelopen. Tegelijkertijd loopt echter de voorraadquote op. Dit geeft aan dat de gemeente Leidschendam-Voorburg de aangetrokken leningen heeft gebruikt voor de voorfinanciering van de gemeentelijke grondexploitatie.
- Het verdient aanbeveling de ontwikkeling van de grondexploitaties nauwlettend te volgen door bijvoorbeeld een Meerjaren Perspectief Grondexploitaties en een tussentijdse rapportage over de waardeontwikkeling van deze gronden op gezette tijden te presenteren. De gemeente heeft aangegeven dat vanaf 2014 de grondexploitaties halfjaarlijks worden herzien

2

Kunnen investeringen houdbaar
worden gefinancierd?

Wat is de jaarlijkse structurele ruimte waarmee een gemeente zijn (bestaande) schuldverplichting kan betalen? Hierbij past een aantal kanttekeningen

- Een gemeente stuurt op structureel sluitende baten en lasten van de gemeentelijke bedrijfsvoering. Maar niet alle lasten van een gemeente zijn uitgaven
- De afschrijvingen zijn wel kosten op de exploitatie, maar veroorzaken geen geldstroom. De inkomsten die er op de exploitatie tegenover staan, vallen daarom vrij voor aflossing van bestaande leningen. Een positief exploitatieresultaat (saldo van de totale baten en lasten) speelt extra inkomsten vrij voor het aflossen van bestaande leningen
- De som van de afschrijvingen en het exploitatieresultaat voor bestemming van de reserves, laten jaarlijks de schulden die rusten op het bestaande bezit, dalen. Wanneer hierbij ook het renteresultaat wordt betrokken, ontstaat het zogeheten kengetal van het primair surplus

Primair surplus = Resultaat voor bestemming + afschrijvingen + renteresultaat*

*Renteresultaat = Rente vreemd vermogen + de rente eigen vermogen – de doorberekende rente

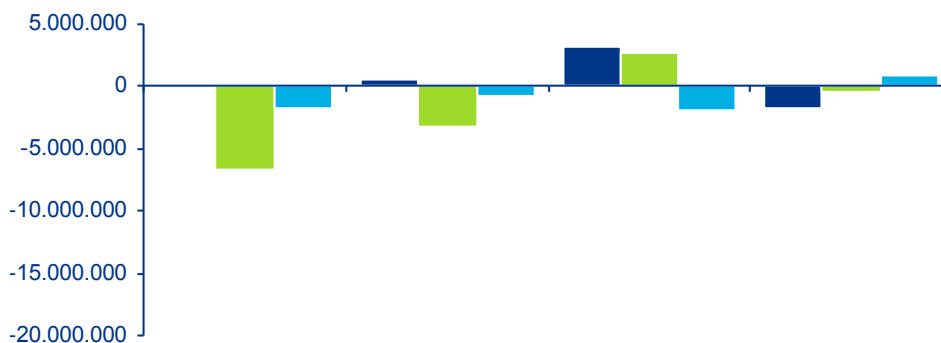
- Als in een jaar de investeringen hoger zijn dan het primair surplus, ontstaan meer nieuwe schulden dan op oude schulden wordt afgelost. Er is in deze situatie sprake van een negatief financieringsresultaat: de schuld stijgt
- Omgekeerd daalt de schuld als in een jaar de investeringen lager zijn dan het primair surplus. Er is dan sprake van een positief financieringsresultaat

Kanttekeningen bij het maken van de vergelijking tussen het begrip primair surplus en investeringen

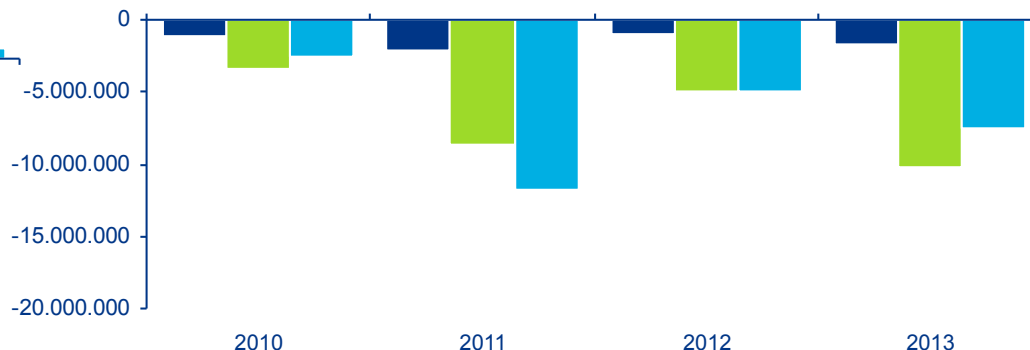
- De planningshorizon is bij de meeste gemeenten beperkt tot looptijd (vier jaar) van de meerjarenbegroting. Vaak neemt de nauwkeurigheid en betrouwbaarheid van de ramingen na t+2 substantieel af. Regelmatig worden in de investeringsstaten namelijk niet alle vervangingsinvesteringen opgenomen
- De meeste gemeenten schrijven de investeringen met maatschappelijk nut (wegen, speeltuinen) in een keer af. Hierdoor ontstaat het beeld dat weinig nieuwe investeringsruimte bestaat door een op het oog lager primair surplus, maar dit is niet zo. Daarom dient altijd ook het afschrijvingsbeleid in acht te worden genomen
- Daarnaast dienen initiële, maar ook bijgestelde jaarlijkse prognoses, niet als waarheid te worden gezien voor het uiteindelijke gerealiseerde resultaat (zie de volgende pagina)

Bij alle vier de gemeenten is sprake van afwijkingen in de afgelopen jaren tussen het resultaat voor bestemming tussen de primaire begroting, de begroting inclusief wijzigingen en het uiteindelijke rekeningresultaat

WASSENAAR (omvang begroting ca. € 34 mln.)

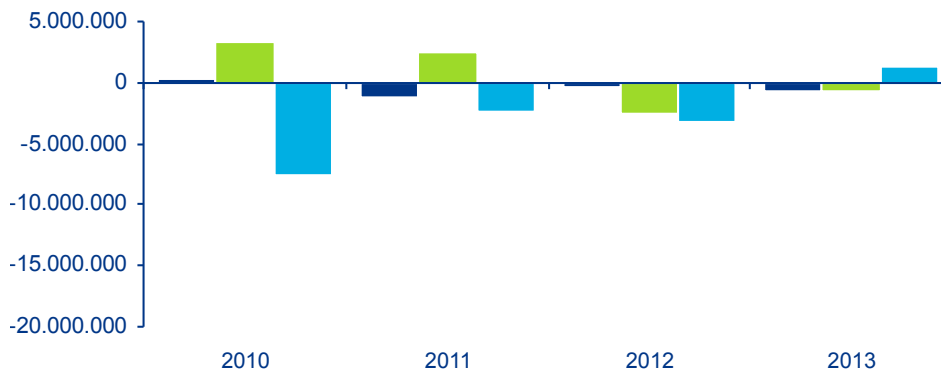

VOORSCHOTEN (omvang begroting ca. € 56 mln.)

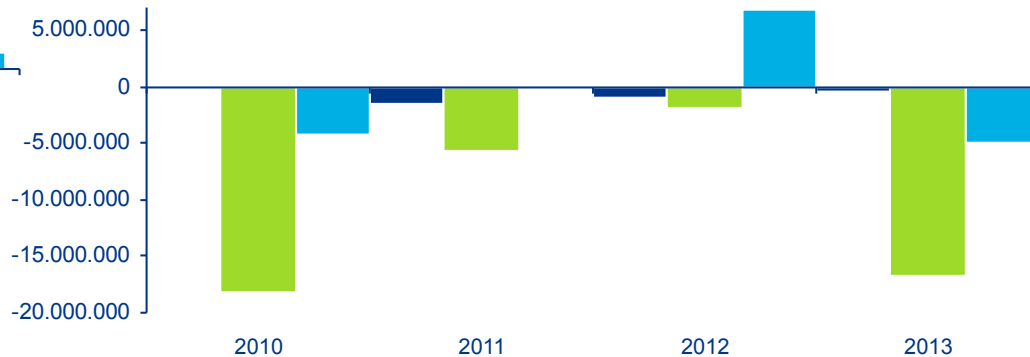

■ Primair begroot ■ Na begrotingswijziging ■ Realisatie

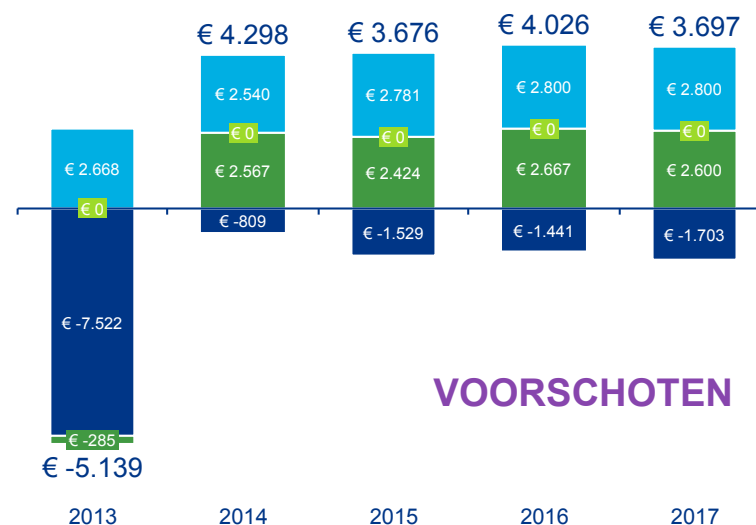
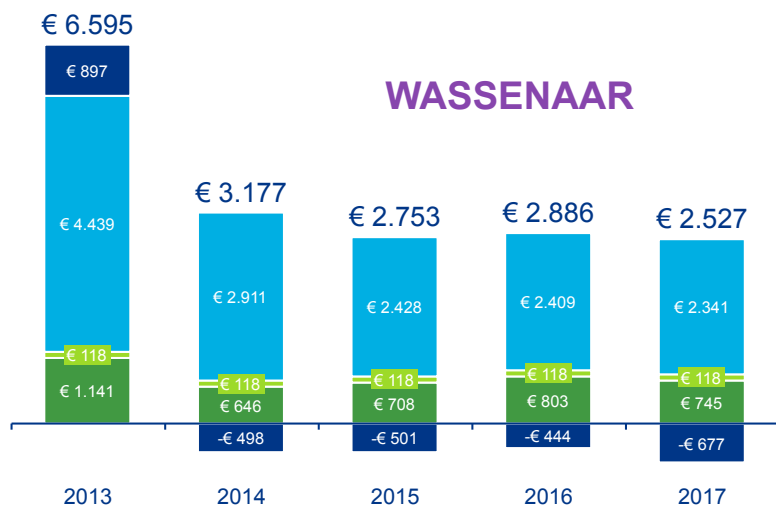
OEGSTGEEST (omvang begroting ca. € 48 mln.)

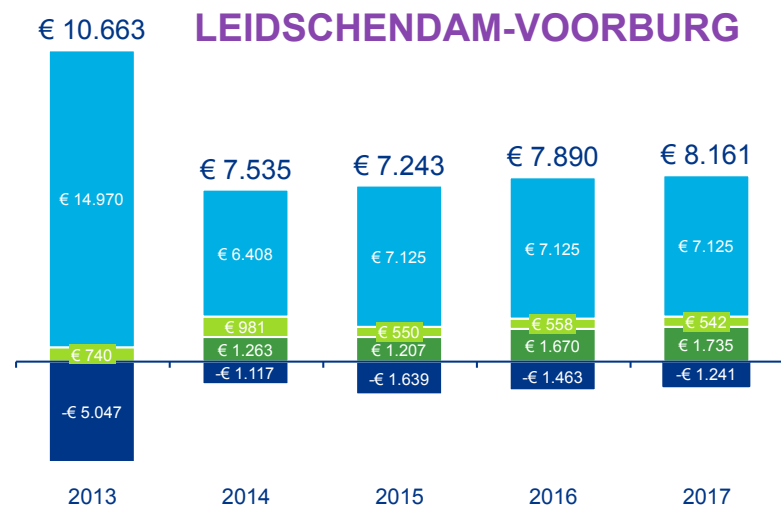
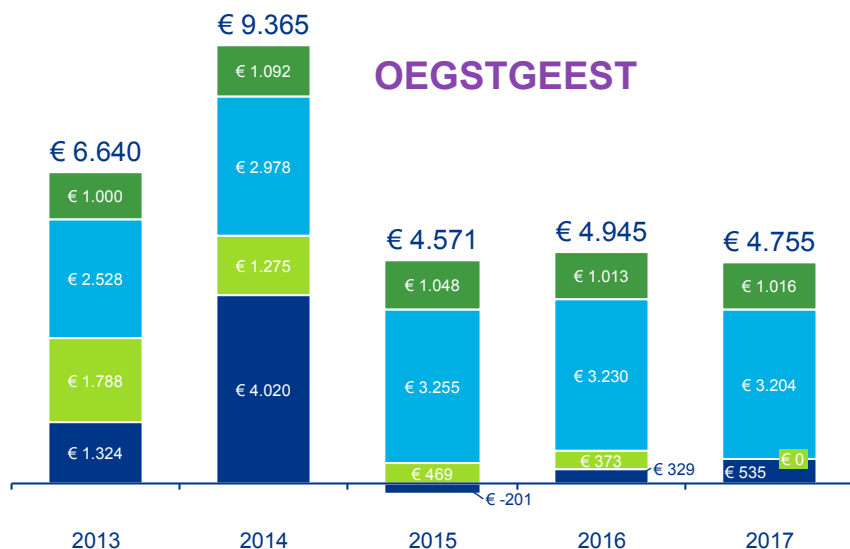
LEIDSCHENDAM-VOORBURG (OMVANG BEGROTING CA. € 192 MLN.)

Alle gemeenten realiseren volgens hun begrotingen altijd in de komende periode een primair surplus. Dit geldt alleen niet voor Voorschoten in 2013

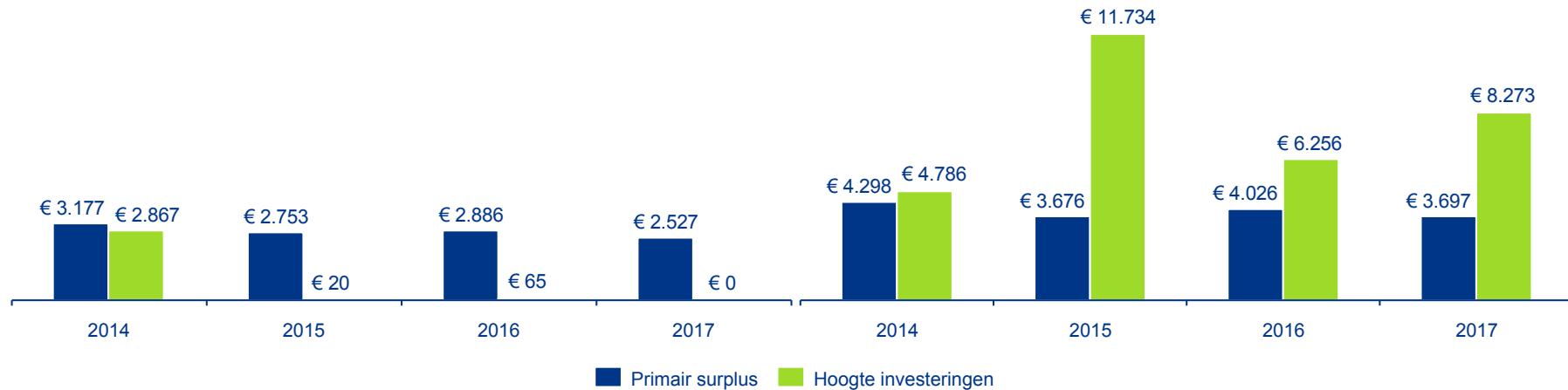

■ Renteresultaat
 ■ Afschrijvingen ten laste van de exploitatie
 ■ Afschrijvingen ten laste van de reserves
 ■ Resultaat voor bestemming

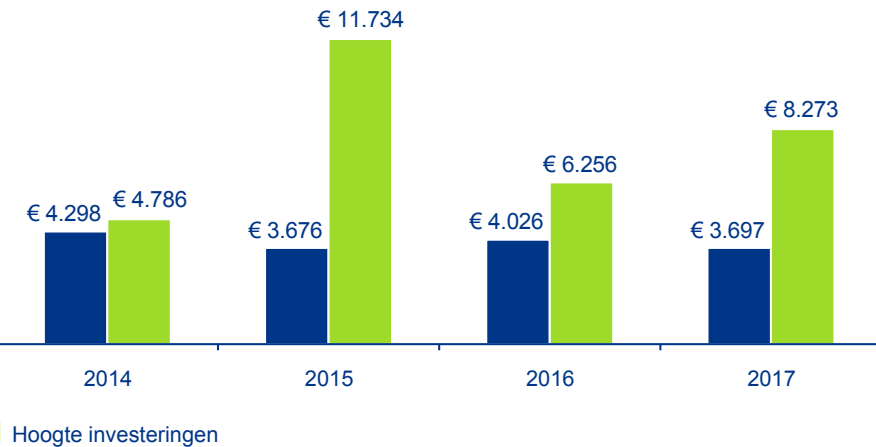

Bij Voorschoten en Leidschendam-Voorburg ontstaan volgens de begrotingen de komende jaren meer schulden dan op oude schulden worden afgelost. Wassenaar en Oegstgeest realiseren juist een positief financieringsresultaat

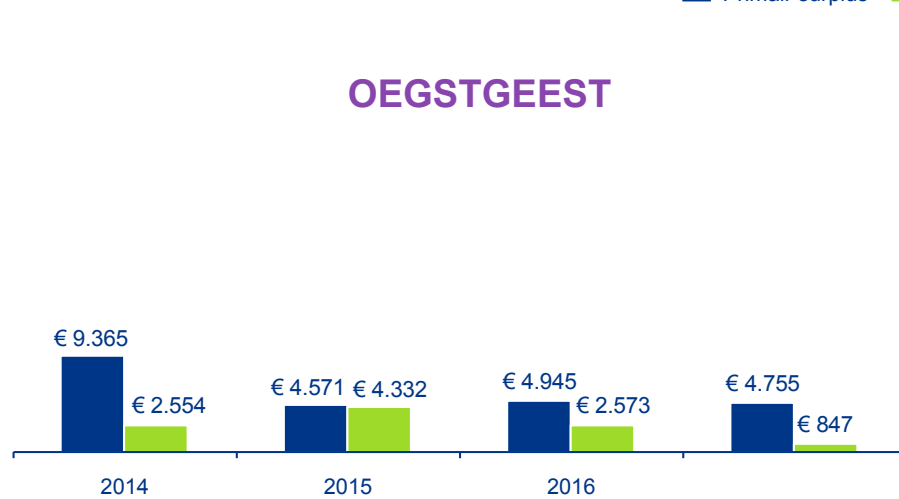
WASSENAAR

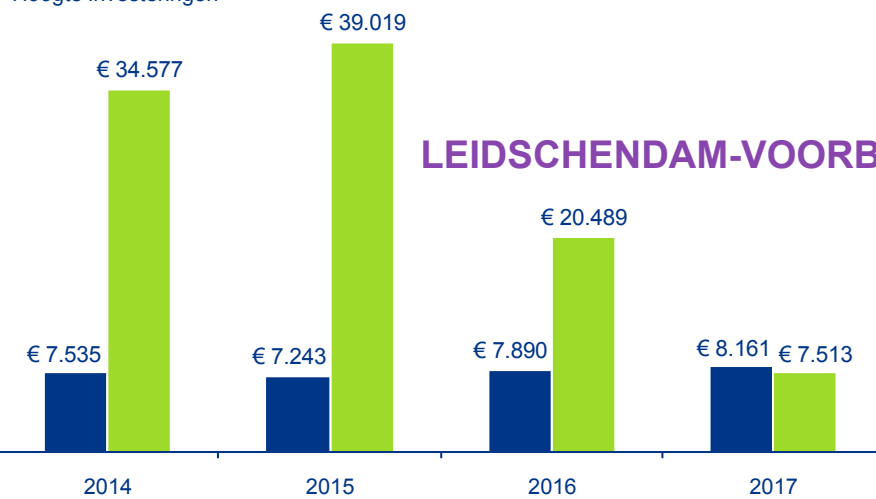
VOORSCHOTEN

OEGSTGEEST

LEIDSCHENDAM-VOORBURG

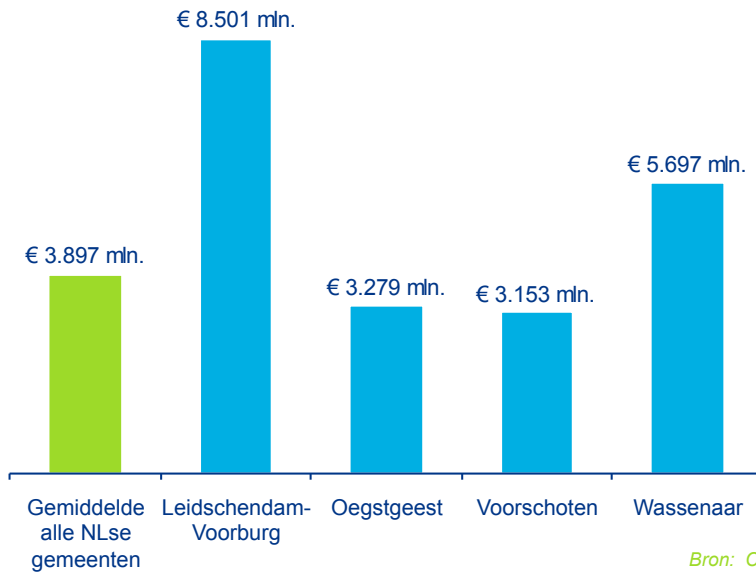

Een van de middelen om een stijgende schuld tegen te gaan of juist om schulden verder te verlagen, is het verhogen van gemeentelijke inkomsten. Drie 'knoppen' om de gemeentelijke inkomsten te verhogen, zijn de OZB-belasting, de riool- en de afvalstoffenheffing

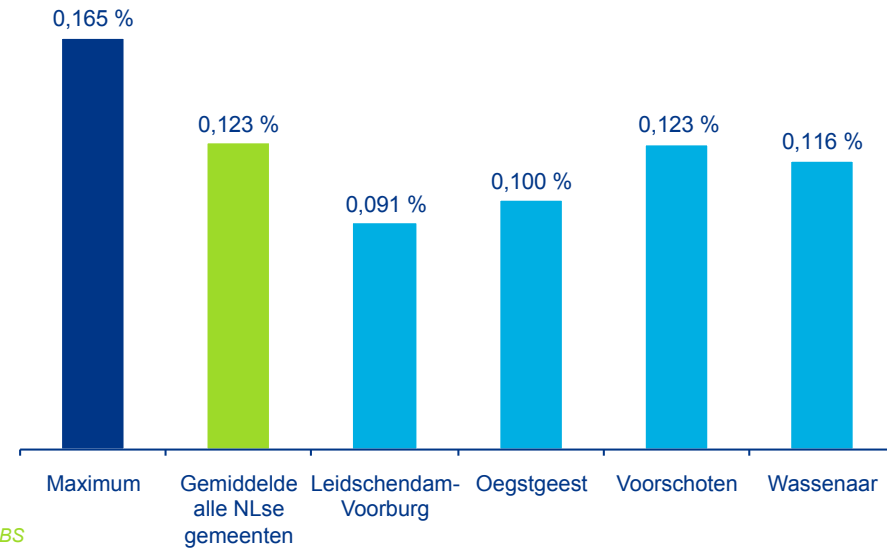
- Een middel om een stijgende schuld tegen te gaan of juist om de schulden verder te verlagen, is het verhogen van gemeentelijke belastingen. Vanzelfsprekend bestaan er ook andere middelen om schulden te verlagen, zoals een investeringsplafond. Deze laten wij hieronder buiten beschouwing
- Het is interessant om te zien wat de onbenutte belastingcapaciteit is van de vier gemeenten, zodat inzichtelijk wordt welke ruimte aan de inkomstenkant bestaat
- De onbenutte ruimte voor extra inkomsten kunnen bestaan uit gelden uit onroerende zaakbelasting (OZB), afvalstoffenheffingen en rioolrechten
- Zowel voor riool- als afvalstoffenheffing hanteren de vier gemeenten het uitgangspunt dat deze tarieven kostendekkend zijn. Dit impliceert dat op deze onderdelen geen wettelijke ruimte meer bestaat voor de gemeenten om hun inkomsten te vergroten
- Resteert de onbenutte belastingcapaciteit. In beginsel kennen de gemeentelijke belastingen geen beperkende bepalingen ten aanzien van de hoogte van het tarief
- Het product van het OZB tarief en de WOZ waarde voor het totaal van de gemeenten mag echter niet sterker dan de bestuurlijk overeengekomen zogeheten macro-norm stijgen. Voor 2014 geldt een landelijke OZB stijging van 2,45%
- Individuele gemeenten kunnen echter afwijken van deze norm
- De ruimte die voor gemeenten mogelijk resteert wat betreft OZB inkomsten wordt als volgt berekend: (Normtarief van 0,1651% voor OZB geldend voor artikel 12 gemeenten - het gemeentelijke geldende tarief) * de belastinggrondslag
- De figuur op de volgende pagina toont de ruimte voor de vier gemeenten en de totale WOZ-waarde van de huizen

Alle gemeenten beschikken over onbenutte belastingcapaciteit: Leidschendam-Voorburg in absolute zin het meest, Voorschoten het minst

Totale waarde woningen 2014

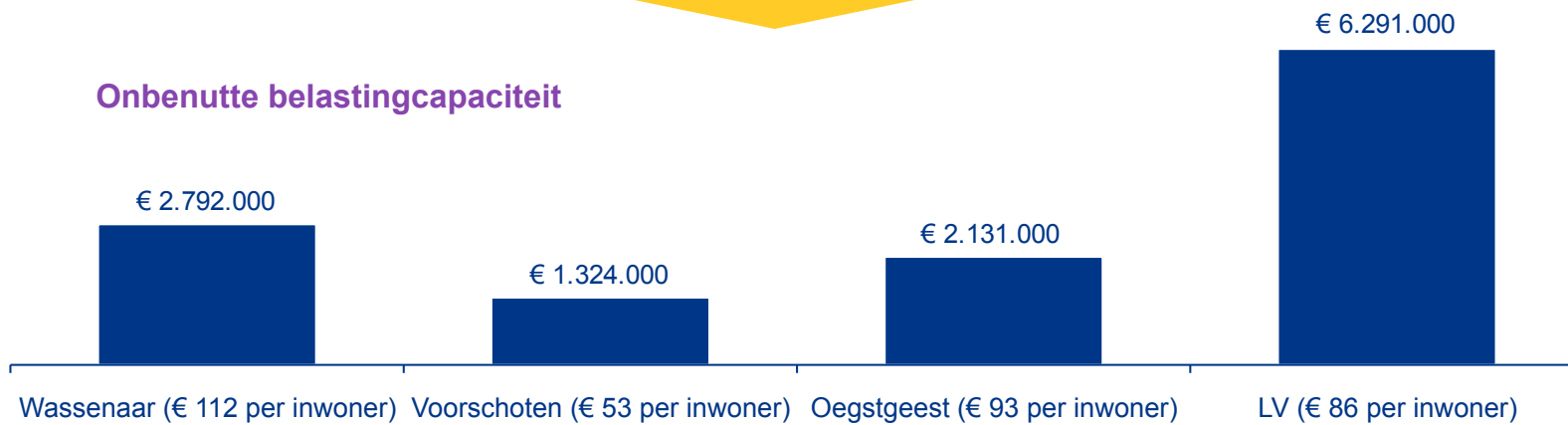

WOZ-TARIEVEN 2014

Bron: COELO 2014 en CBS

Onbenutte belastingcapaciteit

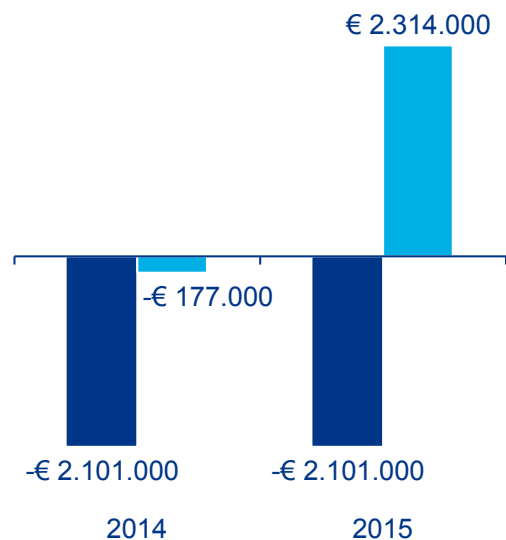
3

EMU-saldo en structureel evenwicht

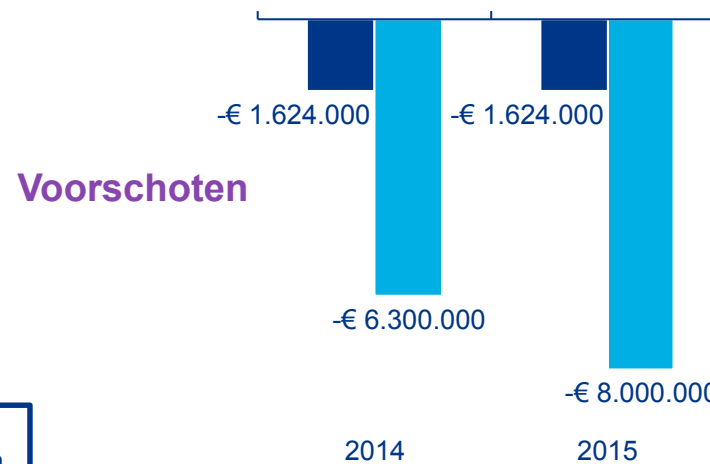
Het EMU-saldo is de enige wettelijk voorgeschreven genormeerde indicator voor de financiële positie. Een korte introductie en overzicht van de consequenties

- In 2013 is de wet Houdbare Overheidsfinanciën (HoF) aangenomen. Deze wet legt de Europese afspraken over de begrenzing van overheidstekort en overheidsschuld vast in nationale wetgeving
- Afgesproken in het financieel akkoord van jan. 2013 tussen Rijk en decentrale overheden is dat het aandeel van de medeoverheden in het EMU-tekort tot 2015 0,5 % (norm) van het Bruto Binnenlands Product (BBP) mag bedragen. Dit percentage is verdeeld over gemeenten (0,38 %), provincies (0,07 %) en waterschappen (0,05 %)
- Voor 2016 en 2017 geldt een norm van 0,4% resp. 0,3%. De afgesproken ambitie is echter groter: 0,3% in 2014/2015, 0,2% in 2016/2017
- Er is een macronorm voor het totale EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten. Daarnaast is op basis van de begrotingstotalen van alle gemeenten het aandeel per gemeente vertaald naar individuele referentiewaarden. Zo beschikken gemeenten over een referentiewaarde voor het EMU-saldo waaraan zij hun begroting kunnen toetsen in de voorbereiding, uitvoering en realisatie
- Het devies is om niet teveel te kijken naar deze individuele referentiewaarde, aangezien:
 - Het EMU-saldo op micro niveau erg volatiel kan zijn, omdat de hoogte van investeringen en het saldo van aan- en verkopen bouwgrond grote schommelingen in de hoogte van het EMU-saldo kan veroorzaken. Dit varieert ook per gemeente
 - De kans op boetes van toepassing is als de staat Nederland niet aan de Europese begrotingsnorm voldoet, dan pas volgt verrekening bij decentrale overheden. Deze kabinetsperiode (2013-2016) worden geen boetes opgelegd als de tekortnorm wordt overschreden, zo is in het Bestuurlijk overleg van januari 2013 afgesproken
 - Het teveel focussen op binnen de EMU referentiewaarden blijven, kan ertoe leiden dat noodzakelijke investeringen worden uit- of afgesteld
- De belangrijkste variabelen die het EMU-saldo bepalen zijn, naast de hoogte van het exploitatiesaldo,; afschrijvingen, investeringen in vaste activa en de aankoop van grond. Zie voor een gedetailleerd overzicht van de berekening van het EMU-saldo de bijlage op pagina 40

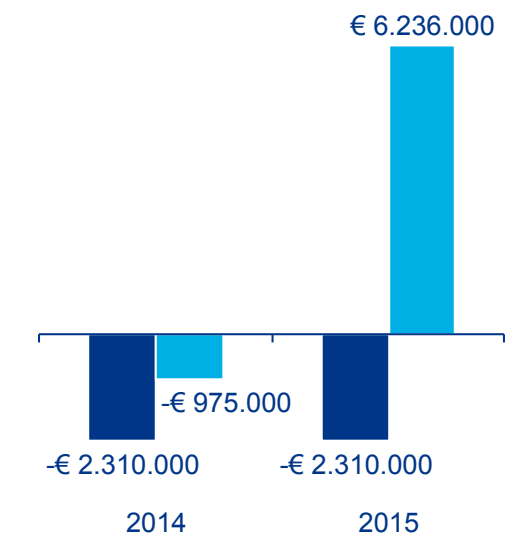
Wassenaar en Oegstgeest blijven in 2014 en 2015 binnen de EMU-referentiewaarde, Voorschoten en Leidschendam-Voorburg volgens hun begroting in beide jaren niet. Dit wordt met name veroorzaakt door de voorgenomen investeringen

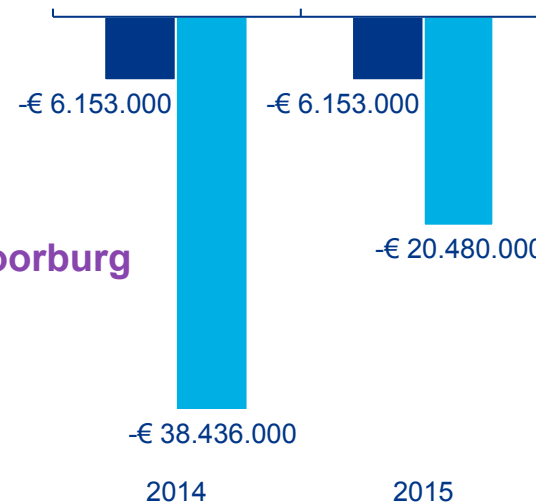
Wassenaar

Voorschoten

Oegstgeest

Leidschendam-Voorburg

Bron: CBS-enquête EMU saldo 2015

De ontwikkeling van het EMU-saldo dient met name bij de gemeenten Voorschoten en Leidschendam-Voorburg gemonitord te worden

- Hoewel de afgesproken norm een macro-norm is voor alle gemeenten tezamen en dus geen micro-norm voor individuele gemeenten en er deze kabinetsperiode geen sancties aan de orde zijn – tenzij er Europese sancties zouden komen – is het verstandig de referentiewaarden te monitoren, met name in de gemeenten Leidschendam/Voorburg en Voorschoten
- Bij beide gemeenten zorgt met name het grote investeringsvolume voor een overschrijding van de EMU-referentiewaarde. De gemeenten kunnen de investeringen blijkbaar niet dekken uit het primair surplus en de afschrijvingen die plaatsvinden.
- Tot de maatregelen die genomen kunnen worden om aan de norm te kunnen voldoen, behoren een heroverweging/prioritering van investeringen en het instellen van een investeringsplafond
- Nadeel van een dergelijk investeringsplafond is dat noodzakelijke investeringen kunnen worden bij- of afgesteld. Dit kan het voorzieningenniveau van een gemeente beïnvloeden

De gemeentelijke begroting dient structureel en reëel in evenwicht te zijn. De provincie houdt hier toezicht op

- De gemeentelijke financiële huishouding dient 'in 'structureel en reëel in evenwicht' te zijn
- Dit betekent dat gemeenten in de begroting structurele lasten moeten dekken met structurele baten. Anders gezegd: de door de raad vastgestelde baten en de lasten van het begrotingsjaar - inclusief de verwerking van de beoogde toevoegingen en onttrekkingen aan reserves – moeten tenminste in evenwicht zijn. De provincie houdt hier toezicht op
- De doelstelling van het financiële toezicht is het voorkomen dat een gemeente een structureel tekort op de begroting heeft wat zij zelf niet kan oplossen en om die reden een beroep moet doen op de middelen van de collectiviteit van gemeenten (via artikel 12 van de Financiële-verhoudingswet)
- Uitgangspunt is dat naar het eerstvolgende begrotingsjaar wordt gekeken. Wanneer de begroting niet voldoet aan de voorwaarde van structureel en reëel evenwicht, zal de Provincie de meerjarenraming toetsen op structureel evenwicht. In de Gemeentewet is bepaald dat de meerjarencijfers voor (tenminste) de drie jaar volgend op het begrotingsjaar worden opgesteld
- Een evenwicht herstel moet uiterlijk in het derde jaar van deze ramingen weer zijn aangetoond als het begrotingsjaar geen structureel en reëel evenwicht laat zien. Een opschuivend perspectief (ieder jaar opnieuw een meerjarenraming met uitsluitend in het derde jaar weer evenwicht) is daarbij in het algemeen niet acceptabel
- Op de volgende pagina's illustreren wij in hoeverre de gemeenten de komende jaren aan de eis van structureel en reëel evenwicht voldoen
- Dit is op basis van de volgende berekening tot stand gekomen:

$$\text{ALS } \text{Resultaat voor bestemming} \text{ min } (\text{Incidentele lasten} - \text{incidentele baten}) > 0 = \text{structureel evenwicht}$$

Iedere gemeente begroot in minimaal 1 jaar geen structureel evenwicht. De procentuele afwijking van de begroting is beperkt (maximaal 2%)

Gemeenten	2014	2015	2016	2017
Wassenaar (totale begroting ca. € 34 mln.)		1%	1%	1%
Voorschoten (totale begroting ca. € 56 mln.)		1%	2%	1%
Oegstgeest (totale begroting ca. € 48 mln.)		2%		
Leidschendam-Voorburg (begroting ca. € 192 mln.)			1%	1%

 Geen structureel evenwicht, % = procentuele afwijking van de begroting)
 Wel structureel evenwicht

Deze analyse is gebaseerd op het overzicht incidentele baten en lasten zoals opgenomen in de meerjarenbegroting 2014-2017. De kwaliteit van dit overzicht is bepalend voor de uitkomsten van deze analyse.

Bijlage 2 (blz. 43) toont de gedetailleerde cijfers op basis waarvan de berekening tot stand is gekomen

4

Rekenmodel houdbare gemeentefinanciën

VNG-rekenmodel houdbare gemeentefinanciën

- Voor een goed oordeel over de houdbaarheid van de gemeentefinanciën is het, naast een oordeel over de huidige hoogte van de schulden en de geprognosticeerde ontwikkeling van de schuld, interessant om te kijken hoe de schuldontwikkeling is indien sprake is van een slecht of zelfs een extreem weer scenario
- Hiertoe heeft de VNG het rekenmodel 'houdbare gemeentefinanciën' ontwikkeld
- Het rekenmodel geeft daarbij een duidelijke norm wanneer sprake is van houdbare gemeentefinanciën, namelijk: kan de gemeente de netto schuldquote op de middellange termijn weer laten dalen?
- Als wij kijken naar de financiële positie van de vier gemeenten, dan is het duidelijk dat Wassenaar zich qua schuldpositie zich geen zorgen hoeven te maken. De buffers zijn aanwezig en zelfs in een extreem weer scenario zal sprake zijn van houdbare gemeentefinanciën. Desondanks kan het relevant zijn om te bepalen hoeveel structurele ruimte er bij deze gemeente nog resteert
- Voor Oegstgeest en Voorschoten geldt dat de financiële ruimte in komende jaren (zeer) beperkt is, voor Leidschendam geldt dit in wat minder mate. Hoe dan ook, een slecht of extreem weer scenario kan het financiële beeld (veel) verder laten verslechteren. Het is belangrijk om dit inzichtelijk te maken en gezamenlijk te bepalen waar risico's en kansen liggen
- De afgelopen maand is een aantal vingeroefeningen op dit gebied verricht. Voor een plausibel en bruikbaar resultaat is echter meer tijd en meer specifieke kennis van de begrotingen en meerjarencijfers van de vier gemeenten nodig dan in een dergelijk kort tijdsbestek beschikbaar was
- Daarnaast is het wenselijk om de analyse zoveel mogelijk op de concrete en specifieke risico's per gemeente te richten. Hiervoor is het noodzakelijk om ook 'achter het model' te kijken, in samenwerking met de gemeentelijk financieel specialisten. Pas dan kunnen betrouwbare resultaten worden getoond

Bijlagen

Het EMU saldo wordt als volgt berekend

Optellen (groen) / aftrekken (oranje)

	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)
+	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie
+	Bruto dotaties aan de post voorzieningen ten laste van de exploitatie
-	Investeringen in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd
+	Baten uit bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en, die niet op de exploitatie zijn verantwoord en niet al in mindering zijn gebracht bij post 4overigen
+	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Baten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs), voorzover niet op exploitatie verantwoord
-	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d. (alleen transacties met derden die niet op de exploitatie staan)
+	Baten bouwgrondexploitatie: Baten voorzover transacties niet op exploitatie verantwoord
+	Lasten op balanspost Voorzieningen voorzover deze transacties met derden betreffen
+	Lasten ivm transacties met derden, die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht
+	Verkoop van effecten
-	Verkoop van effecten: wat is bij verkoop de verwachte boekwinst op de exploitatie?
=	EMU-SALDO (te toetsen aan individuele referentiewaarde)

Bijlage 1A: Oegstgeest realiseert in de gehele periode 2013 - 2017 een primair surplus. Voor Voorschoten geldt dit alleen niet in 2013

Bedragen in absolute getallen

Oegstgeest	2013	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming	1.324.000	4.020.000	-201.000	329.000	535.000
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.528.000	2.978.000	3.255.000	3.230.000	3.204.400
Afschrijvingen ten laste van de reserves	1.788.825	1.275.162	469.100	373.400	0
Renteresultaat	1.000.000*	1.092.000	1.048.000	1.013.000	1.016.000
Primair surplus	6.640.825	9.365.162	4.571.100	4.945.400	4.755.400

Bron: MJB 2014-2017 en OT Financieringsresultaat en bespaarde rente

Voorschoten	2013	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming	-7.522.681	-809.215	-1.529.759	-1.441.980	-1.703.761
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	2.668.000	2.540.000	2.781.000	2.800.000*	2.800.000*
Afschrijvingen ten laste van de reserves	0	0	0	0	0
Renteresultaat	-285.367	2.567.548	2.424.126	2.667.492	2.600.000*
Primair surplus	-5.140.048	4.298.333	3.675.367	4.025.511	3.696.239

Bron: MJB 2014-2017 + Inzicht in rente 2013, Investerings- en financieringsstaat 2013 -2016. Investerings- en financieringsstaat 2014 – 2017 bevat geen gegevens over renteresultaat

* Betreft stelpost vanwege ontbrekende informatie

Bijlage 1B: Zowel Wassenaar als Leidschendam-Voorburg realiseren in de gehele periode 2013 - 2017 een primair surplus

Bedragen in absolute getallen

Wassenaar	2013	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming	897.000	-498.000	-501.000	-444.000	-677.000
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	4.439.000	2.911.000	2.428.000	2.409.000	2.341.000
Afschrijvingen ten laste van de reserves	118.000	118.000	118.000	118.000	118.000
Renteresultaat	1.141.770	646.499	708.750	803.188	745.428
Primair surplus	6.595.770	3.177.000	2.753.750	2.886.188	2.527.428

Bron: MJB 2014-2017 + Inzicht in rente 2013 jaarrekening

Het primair surplus van Wassenaar geeft een wat vertekend beeld. In Wassenaar schrijft men investeringen in maatschappelijk nut (wegen, parkeren, speeltuinen) niet af. Dit betaalt Wassenaar direct ten laste van de lopende begroting of via de reserves. Hierdoor ontstaat het beeld dat Wassenaar weinig investeringsruimte heeft via het primaire surplus, maar dit ligt dus genuanceerder. De andere drie gemeenten schrijven wel af op investeringen in maatschappelijk nut. Zie ook pagina 23.

Bedragen in absolute getallen

Leidschendam-Voorburg	2013	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming	-5.047.000	-1.117.000	-1.639.000	-1.463.000	-1.241.000
Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	14.970.000	6.408.000	7.125.000	7.125.000*	7.125.000*
Afschrijvingen ten laste van de reserves	740.000	981.000	550.000	558.000	542.000
Renteresultaat	1.200.000*	1.263.164	1.207.502	1.670.488	1.735.198
Primair surplus	11.863.000	7.535.164	7.243.502	7.890.488	8.161.198

Bron: MJB 2014-2017 + Excel sheet rentekosten en opbrengsten

* Betreft stelpost vanwege ontbrekende informatie

Bijlage 2: Iedere gemeente realiseert in minimaal 1 jaar geen structureel evenwicht. De procentuele afwijking van de begroting is echter maximaal 2%

Wassenaar	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming (a)	-498.000	-501.000	-444.000	-677.000
<i>Incidentele lasten (b1)</i>	?	1.220.000	30.000	40.000
<i>Incidentele baten (b2)</i>	?	83.000	0	0
Saldo incidentele lasten en baten (b=b1-b2)	1.137.000	30.000	40.000	0
Structureel evenwicht (saldo a – b = > 0) ?	Ja	Nee	Nee	Nee

Voorschoten	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming (a)	-809.215	-1.529.759	-1.441.980	-1.703.761
<i>Incidentele lasten (b1)</i>	893.256	575.647	200.828	37.187
<i>Incidentele baten (b2)</i>	15.000	0	0	0
Saldo incidentele lasten en baten (b=b1-b2)	878.256	575.647	200.828	37.187
Structureel evenwicht (saldo a – b = > 0) ?	Ja	Nee	Nee	Nee

Oegstgeest	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming (a)	4.020.000	-201.000	329.000	535.000
<i>Incidentele lasten (b1)</i>	467.949	38.055		
<i>Incidentele baten (b2)</i>	3.641.000	75.000		
Saldo incidentele lasten en baten (b=b1-b2)	-3.173.051	-36.945	0	0
Structureel evenwicht (saldo a – b = > 0) ?	Ja	Nee	Ja	Ja

Leidschendam-Voorburg	2014	2015	2016	2017
Resultaat voor bestemming (a)	-1.117.000	-1.639.000	-1.463.000	-1.241.000
<i>Incidentele lasten (b1)</i>	3.764.000	1.037.000	4.285.000	500.000
<i>Incidentele baten (b2)</i>	1.393.000	-622.000	3.652.000	0
Saldo incidentele lasten en baten (b=b1-b2)	2.371.000	1.659.000	633.000	500.000
Structureel evenwicht (saldo a – b = > 0) ?	Ja	Ja	Nee	Nee

Bedragen in absolute getallen

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee, and its network of member firms, each of which is a legally separate and independent entity. Please see www.deloitte.nl/about for a detailed description of the legal structure of Deloitte Touche Tohmatsu Limited and its member firms.

Deloitte provides audit, tax, consulting, and financial advisory services to public and private clients spanning multiple industries. With a globally connected network of member firms in more than 150 countries, Deloitte brings world-class capabilities and high-quality service to clients, delivering the insights they need to address their most complex business challenges. Deloitte has in the region of 200,000 professionals, all committed to becoming the standard of excellence.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the "Deloitte Network") is, by means of this publication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.

Informatiebrief aan de commissie B&B

Zaaknummer: Z - 23115- VS
Documentnummer: INTERN-11639
Datum: 7 april 2015
Onderwerp: Plan van aanpak toezeggingen
Bijlage(n): *Overzicht toezeggingen en moties m.b.t. financiële aangelegenheden*

Geachte commissie Burger en Bestuur,

Gevraagd is door de commissie Burger en Bestuur om een plan van aanpak waarin alles op een rij wordt gezet wat is afgesproken en toegezegd in deze commissie. Dit is gevraagd naar aanleiding van de besprekingen van het Rekenkamercommissie rapport Houdbare gemeentefinanciën. Bijgaand treft u dit plan van aanpak aan.

Uitgangspunt in dit plan van aanpak is dat zoveel mogelijk vragen afgedaan worden in de reguliere P&C cyclus of bij het herzien van de financiële verordening, dan wel de bijbehorende financiële beleidsnota's. Tot deze laatste worden in 2015 gezien; de nota lokale heffingen, de nota reserves en voorzieningen en de nota activabeleid.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

secretaris

burgemeester

Overzicht toezeggingen en moties m.b.t. financiële aangelegenheden.

Datum: 30 maart 2015

Babsnr.	Motie, toezegging of amendement	Toelichting	Datum	Voorstel behandeling	Commissie P&C/BB
Afgedaan:					
100207	<p>Motie D66 over begroting- structureel materieel sluitende begroting</p> <p>Besluit:</p> <ul style="list-style-type: none"> Begrotingen en jaarrekeningen dienen vanaf 2015 materieel sluitend te zijn conform de daarvoor gelden wettelijke regelingen en voorschriften De beoordeling hiervan te laten plaatsvinden door de provincie. De Raad hierover te informeren. 	Aangenomen.	Raad:06-11-2014	De provincie baseert het te hanteren toezichtregime mede op basis van deze eis. Derhalve is het ambtelijk en bestuurlijk een continue proces waar bij de kadernota, begroting en jaarrekening altijd aandacht voor is.	Wordt als afgedaan beschouwd.
100226	<p>Motie CDA over overnemen aanbevelingen rapport RKC</p> <p>Verzoekt het college een informatiebrief naar de raad te zenden waarin de financiële consequenties van de toezegging worden weergegeven</p> <p><u>Toelichting:</u> betreft de toezegging dat alle aanbevelingen en adviezen uit de brief van de Rekenkamercommissie integraal worden overgenomen.</p>	Ingetrokken nadat het college deze heeft overgenomen en daarmee heeft toegezegd naar de inhoud van deze motie te zullen handelen.	Raad:13-11-2014		Wordt als afgedaan beschouwd.
Commissie P&C van 11-3-2015 en de commissie BB van 26-3-2015:					
<u>100392</u>	<p>Toezegging:</p> <p>Uitgangspunten voor vervangingsinvesteringen.</p>	De wethouder zegt toe een informatiebrief op te stellen en in de commissie te bespreken.	<u>Raad 06-11-2014 - 6. Programmabegroting 2015-2018 (besluitvorming)</u>	De raad te informeren middels een informatiebrief.	Is afgedaan in de commissie BB van 26-3-2015.

	Toezegging: plan van aanpak betalingstermijnen	De wethouder zegt toe een informatiebrief aan de raad te doen toekomen met daarin een plan van aanpak verkorten betalingstermijnen en de betalingsmonitor.		De raad te informeren middels een informatiebrief.	Is afgedaan in de commissie BB van 26-3-2015.
100210	Motie D66 over begroting- onderzoek commissie planning en control Besluit: <ul style="list-style-type: none"> • de commissie Planning en control te vragen nader uit te zoeken hoe en op welke wijze de reserves zijn benut • de commissie planning en control te vragen nader uit te zoeken hoe en op welke wijze de schuldpositie is opgelopen • na te gaan in hoeverre de informatie aan de Raad verbetering behoeft hierover de Raad te informeren: uiterlijk in het 1e kwartaal van 2015 	Ingetrokken, nadat de wethouder heeft toegezegd dat hij de in de motie gevraagde onderzoeken zal uitvoeren en de raad van de resultaten daarvan op de hoogte zal stellen met een informatiebrief.	Raad:06-11-2014	De raad te informeren middels een informatiebrief.	Is afgedaan in de commissie BB van 26-3-2015.

Commissie P&C 9-4-2015:

In deze commissievergadering zal ook behandeld worden:

1. Werkwijze Jaarrekening 2014
2. De financiële verordening Voorschoten 2015, dit is een kader stellend stuk over het te voeren financiële beleid in de gemeente Voorschoten en daarmee een geactualiseerd uitgangspunt voor de komende jaren.
3. Werkbijeenkomst over het instrument kadernota.

100432	<p>Toezegging: RKC rapport Houdbare gemeentefinancien</p>	<p>Het college komt met een plan van aanpak waarin alles op een rij wordt gezet wat al is afgesproken en wat verder moet gebeuren om de aanbevelingen van de Rekenkamercommissie handen en voeten te geven.</p>	<p><u>B&B 22-01-2015 – 3.</u> <u>RKC rapport Houdbare gemeentefinanciën</u></p>	<p>Dit document kan gezien worden als het door de commissie gevraagde plan van aanpak.</p> <p>In de raad van 30-4-2015 wordt het raadsvoorstel en besluit behandeld over het rapport van de Rekenkamercommissie over de Houdbare Overheids Financien.</p>	<p>Plan van aanpak: Cie P&C: 9-4-2015 Cie BB: 23-4-2015</p> <p>RKC rapport wet HOF: Raad 30-4-2015</p>
--------	---	---	--	---	---

Commissie P&C 13 en 20 mei 2015

In deze commissievergaderingen wordt de jaarrekening 2014 behandeld.

Commissie BB 4-6-2015:

de nota lokale heffingen. Deze nota wordt geactualiseerd en is een verdere uitwerking van een artikel uit de financiële verordening.

Commissie P&C 24-6-2015

Behandeld zal worden het programma van eisen voor de aanbesteding van de accountant.

Commissie BB 2-7-2015:					
100208	<p>Motie D66 over begroting- reserves en voorzieningen</p> <p>Besluit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er dient een heroverweging te komen van alle lopende investeringen en uitgaven • Er komt een herzien nieuw voorstel van alle lopende en komende investeringen en uitgaven aan de Raad. • Geplande investeringen(zoals bijv. vermeld op bijlage 6 van de programmabegroting 2015-218) worden niet uitgevoerd, tenzij hiervoor al verplichtingen (zoals de Rijnlandroute) zijn aangegaan of indien de Raad middels een afzonderlijk voorstel anders besluit. 	<p>Ingetrokken nadat de wethouder heeft verklaard kritisch naar alle investeringen te zullen kijken in de zin zoals de motie bedoeld. De wethouder zegt toe de raad van de resultaten daarvan met een informatiebrief op de hoogte te zullen stellen.</p>	<p>Raad:06-11-2014</p>	<p>Voor het jaar 2016 blijven de geplande investeringen niet binnen het vastgestelde investeringsplafond, hiertoe dienen nog keuzes gemaakt te worden bij de kadernota 2016-2019. De geplande investeringen in het jaar 2017 blijven wel binnen het investeringsplafond.</p>	<p>Cie BB: 2-7-2015</p>

100215	<p>Motie CDA VVD ONS over begroting- egalisereserve Verzoekt het college:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Indien sprake is van onderuitputting van de budgetten ten behoeve van jeugd(zorg), maatschappelijke ondersteuning en werk en inkomen in 2015, een egalisereserve 3D in te stellen ten behoeve van drie opeenvolgende jaren (2016-2018). Het gaat hier om de onderuitputting in 2015 tot en met 2017 op het macrobudget 3D incl. het budget betreffende de bestaande WMO taken*. • In lijn met het door het kabinet vanaf 1 januari 2015 voor drie jaar beschikbaar stellen van de middelen voor de gedecentraliseerde taken in het sociaal domein (via een integratie-uitkering), een dergelijke egalisereserve in te stellen voor een periode van drie jaar, en deze gedurende de periode 2015-2017 jaarlijks aan te vullen met eventuele onderuitputting van hierboven genoemde middelen; 	Aangenomen	Raad:06-11-2014	Hiertoe wordt een voorstel gedaan in de kadernota 2016-2019.	Cie BB: 2-7-2015
--------	---	------------	-----------------	--	------------------

Commissie P&C 16-9-2015:

Ook behandeld worden de aandachtspunten voor de controle van de jaarrekening 2015.

Commissie BB 24-9-2015:

De nota reserves en voorzieningen. Deze nota wordt geactualiseerd en is een verdere uitwerking van een artikel uit de financiële verordening.

100354	<p>Toezegging: Voorjaarsnota- duurzaamheidstest</p>	<p>Het college zegt toe de duurzaamheidstest voor financiën uit te voeren en de uitslag aan de raad terug te koppelen. De Rekenkamercommissie heeft geadviseerd om in mei/juni 2015 over de uitkomsten een workshop met de raad te houden. Hiermee heeft de commissie ingestemd (22jan15).</p>	<p><u>B&B 03-07-2014 – 3.1.</u> <u>Voorjaarsnota 2014</u></p>	<p>Uitvoeren en interpreteren stresstest in juni/ juli 2015. Workshop in de commissie P&C in september.</p>	<p>Cie P&C: 16-9-2015 Cie BB: 24-9-2015</p>
--------	--	--	---	---	---

100209	Motie D66 over begroting- stresstest duurzaamheid gemeentefinanciën Besluit: Een stress test c.q. onderzoek naar de duurzaamheid van de gemeentelijke financiën te laten uitvoeren en de Raad hierover uiterlijk in het 1e kwartaal van 2015 informeren	Ingetrokken nadat de wethouder heeft medegedeeld dat hij al eerder heeft toegezegd de stresstest in samenwerking met de rekenkamercommissie te zullen uitvoeren en daarvoor een workshop met de raad zal beleggen voor 1 april 2015.	Raad: 06-11-2014	Uitvoeren en interpreteren stresstest in juni/ juli 2015. Workshop in de commissie P&C in september.	Cie P&C: 16-9-2015 Cie BB: 24-9-2015
--------	--	--	------------------	--	---

Begrotingsbehandeling 14 en 29 oktober 2015:

100196	Motie PvdA over begroting- Aanpak problematiek onverdeelde personeelslasten en dekkingsproblematiek ambtelijke kosten Roept het college op: 1) Binnen zes maanden een concreet plan van aanpak aan de raad voor te leggen waarin met duidelijke deadlines wordt aangegeven hoe en wanneer de problematiek van de onverdeelde personeelslasten fundamenteel is opgelost. 2) Binnen zes maanden een concreet plan van aanpak aan de raad voor te leggen waarin met duidelijke deadlines wordt aangegeven hoe en wanneer de problematiek achter de ambtelijke kosten als hierboven omschreven fundamenteel is opgelost.	Aangenomen	Raad: 06-11-2014	Bij de begroting 2016 zal een voorstel gedaan worden hoe om te gaan met deze problematiek.	Tafeltjesavond begroting 14-10-2015 Cie BB: 29-10-2015
--------	--	------------	------------------	--	---

Commissie BB 3-12-2015

Geagendeerd wordt:

1. De nota activabeleid. Deze nota wordt geactualiseerd en is een verdere uitwerking van een artikel uit de financiële verordening.
2. De implementatie van de wet Vennootschapsbelasting welke ingaat per 1-1-2016.

ontwerp

Besluit

Registratienummer:

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien en kennis genomen van het door de Rekenkamercommissie Wassenaar, Voorschoten, Oegstgeest en Leidschendam-Voorburg uitgebrachte rapport d.d. 31 oktober 2014, genoemd "Onderzoek Houdbare gemeentefinanciën";

gezien en kennis genomen van het door het college van burgemeester en wethouders bij brief d.d. 7 april 2015 aan de raad aangeboden Plan van aanpak toezeggingen met als bijlage het Overzicht toezeggingen en moties m.b.t. financiële aangelegenheden;

gehoord de beraadslaging van de commissie voor Burger & Bestuur over voormelde documenten in de vergaderingen van resp. 26 maart 2015 en 23 april 2015;

gehoord de toezeggingen namens het college gedaan over de bijstelling van het voornoemde Plan van aanpak toezeggingen, inhoudende dat

- het college de uitvoering van motie 100196 ter hand zal nemen door het tijdig opstellen en aan de raad aanbieden van het gevraagde plan van aanpak en daarnaast de daarin bedoelde problematiek van de onverdeelde personeelslasten in ieder geval bij gelegenheid van de behandeling van de Kadernota 2016 in juni/juli 2015 tot een oplossingsrichting zal brengen ter finale besluitvorming bij de behandeling van de programmabegroting 2016.;
- zich zal beraden over de verdere planning zoals blijkt uit dit Plan van aanpak waar het betreft de volgorde van besluitvorming over de zgn. stresstest duurzaamheid gemeentefinanciën, de programmabegroting 2016 en de nota activabeleid in die zin dat een zodanige volgtijdelijkheid van behandeling van deze stukken zal kunnen plaatsvinden dat uiteindelijk een integrale discussie over de gemeentelijke financiën ten tijde van de begrotingsbehandeling mogelijk wordt;

gehoord het advies van de commissie voor Burger & Bestuur tot het overnemen van de conclusies en aanbevelingen van de Rekenkamercommissie, voornoemd, zoals geadresseerd aan de gemeenteraad van Voorschoten in het rapport "Onderzoek Houdbare gemeentefinanciën";

besluit:

1. De conclusies en aanbevelingen van het rapport "Onderzoek Houdbare gemeentefinanciën" te onderschrijven en het college van burgemeester en wethouders op te dragen daaraan uitvoering te geven;
2. Het college van burgemeester en wethouders op te dragen bij de voorbereiding van besluitvorming in de raad met betrekking tot de gemeentelijke financiën deze conclusies en aanbevelingen in acht te nemen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 28 april 2015.

de griffier,

de voorzitter,

Hans van der Does

Van: Eppe Beimers
Verzonden: dinsdag 31 maart 2015 16:21
Aan: Hans van der Does
CC: College-VST; Els Rietmulder
Onderwerp: Verzoek

Beste Hans,

Ik werd op 14 mei 2014 benoemd tot wethouder van Voorschoten. Graag verzoek ik, via jou, de gemeenteraad van Voorschoten mij voor de duur van een jaar vanaf 14 mei 2015 wederom ontheffing te verlenen van het vereiste van ingezetenschap.

Met vriendelijke groet,

Eppe Beimers

Verstuurd vanaf mijn iPad

VOORBLAD

Adviesnota aan de Raad

<i>Registratienummer:</i>	ontwerp
<i>Datum:</i>	
<i>Soort Voorstel:</i>	Adviesnota
<i>Onderwerp:</i>	verzoek van wethouder Beimers om vrijstelling vereiste van ingezetenschap
<i>Portefeuillehouder:</i>	Burgemeester Staatsen
<i>Programma:</i>	
<i>Kernboodschap:</i>	
<i>Bijlagen:</i>	nee
<i>Stukken ter inzage:</i>	nee
<i>Beslispunten:</i>	(nog in te vullen)

-

Adviesnota aan de Raad

Onderwerp

Verzoek van wethouder Beimers om vrijstelling vereiste van ingezetenschap

Inleiding

Bij het raadsbesluit van 14 mei 2014 tot benoeming van de heer mr. E.P. Beimers tot wethouder van de gemeente Voorschoten is tevens voor de duur van een jaar ontheffing verleend van het vereiste van ingezetenschap, zoals bedoeld in artikel 36a van de Gemeentewet.

Deze ontheffing loopt dus af op 14 mei 2015. Daarom heeft de heer mr. E.P. Beimers uw raad, via de griffier, verzocht wederom ontheffing te verlenen. Artikel 36a, lid 2 van de Gemeentewet bepaalt dat de raad in bijzondere gevallen, de ontheffing telkens met een periode van maximaal een jaar kan worden verlengd.

Het is aan uw raad een beslissing te nemen op dit verzoek. Het verzoek wordt geagendeerd voor de raadsvergadering van 30 april 2015.

Met vriendelijke groet,
De voorzitter.

Motie

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

100283

Motie voor de vergadering van de raad d.d.: 5 maart 2015
Onderwerp: Infrastructurele projecten en vervangingen
Indiërs: Sjoerd van den Dool (VVD)
<p>De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 5 maart 2015</p> <p>Overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none">– De raad beter zou moeten kunnen sturen op (vervangings)investeringen in infrastructuur/infrastructurele projecten– Nut, urgentie en Uitvoeringsnivo leidend moeten zijn bij deze investeringen– Met een jaarlijkse (NUU) analyse ook de (her)prioritering van deze investeringen wenselijk is waarbij tevens de lange termijn van de financiële investeringen en (mogelijke) subsidies maar ook veiligheidsrisico's in ogenschouw worden genomen– Met deze analyses ook voldoende inzicht en ruimte komt voor inspraak <p>Roept het college op om:</p> <p>Minimaal jaarlijks voor de begroting een risicoanalyse aan de raad voor te leggen op de meerjarige investeringen in infrastructurele projecten en vervangingen, volgens de kenmerken Nut, Urgentie en Uitvoeringsnivo en de raad naar aanleiding daarvan het meerjarig uitvoeringsprogramma, investeringsplan en bijbehorende financiële kaders te laten te laten prioriteren en vaststellen.</p>
Toelichting:
<p>Ondertekening en naam,</p> <p>Sjoerd van den Dool, namens de fractie van de VVD Cees Bremmer, namens de fractie van het CDA Fer von der Assen, GL M. van der Meij, D66</p>
<p>Aantekening griffier:</p> <p>Deze motie wordt eerst inhoudelijk behandeld in de volgende commissievergadering WRG.</p>

Motie

GROENLINKS
ZIN IN DE TOEKOMST

100283

Motie voor de vergadering van de raad d.d.: 30 april 2015
Onderwerp: Infrastructurele projecten en vervangingen
Indiener: Sjoerd van den Dool (VVD)
<p>De raad van de gemeente Voorschoten in zijn vergadering bijeen d.d. 30 april 2015</p> <p>Overwegende dat:</p> <ul style="list-style-type: none">– De raad beter zou moeten kunnen sturen op (vervangings)investeringen in infrastructuur/infrastructurele projecten– Nut, urgentie en uitvoeringsniveau leidend moeten zijn bij deze investeringen– Met een jaarlijkse (NUU) analyse ook de (her)prioritering van deze investeringen wenselijk is, waarbij tevens de lange termijn van de financiële investeringen en (mogelijke) subsidies maar ook veiligheidsrisico's in ogenschouw worden genomen– Met deze analyses ook voldoende inzicht en ruimte komt voor inspraak door burgers <p>Roept het college op om:</p> <p>Minimaal jaarlijks voor de begroting een risicoanalyse aan de raad voor te leggen voor de meerjarige investeringen in infrastructurele projecten en vervangingen, volgens de kenmerken Nut, Urgentie en Uitvoeringsniveau en de raad naar aanleiding daarvan het meerjarig uitvoeringsprogramma, investeringsplan en bijbehorende financiële kaders te laten prioriteren en vaststellen.</p>
Toelichting:
<p>Ondertekening en naam, Sjoerd van den Dool, namens de fractie van de VVD Cees Bremmer, namens de fractie van het CDA Fer von der Assen, namens de fractie van GL M. van der Meij, namens de fractie van D66 A. Eversteijn, namens de fractie van ONS</p>
Aantekening griffier:

VOORBLAD

Advies nota aan de Raad

Registratienummer: 4549
Datum: 30 april 2015

Soort Voorstel: Advies nota
Onderwerp: Geheimhouding
Portefeuillehouder:
Programma:
Begrotingswijziging:
Bijlagen:
Stukken ter inzage:
Beslispunten: Geheimhouding bekrachtigen op stukken die sinds de vorige raadsvergadering onder geheimhouding aan de raad zijn verzonden.

Advies nota aan de Raad

Informatie

Op grond van artikel 25, lid 3 van de gemeentewet moet de gemeenteraad – zo nodig of gewenst – de geheimhouding bekrachtigen van door het college, de burgemeester of een commissie voorgelegde stukken die onder geheimhouding zijn verstrekt aan de raad.

In het voorgestelde besluit staan de stukken vermeld, die sinds de vorige raadsvergadering onder geheimhouding aan de raad zijn toegezonden.

Ik stel voor de geheimhouding op deze stukken te bekrachtigen.

De voorzitter.

Besluit

Registratienummer:

4549

De raad der gemeente Voorschoten;

gezien artikel 25, lid 3 Gemeentewet;

besluit:

geheimhouding te bekrachtigen op de volgende stukken:

– Bijlagen bij informatiebrief aan de raad over uitkomsten inventarisatie huur- en pachtopbrengsten, d.d. 23 april 2015.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad der gemeente Voorschoten, gehouden op 30 april 2015.

de griffier,

de voorzitter,